

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Załącznik do Uchwały  
Nr 250/4508/2022  
Zarządu Województwa Podlaskiego  
z dnia 10 lutego 2022 r.

## PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PROGRAMU FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA PODLASKIEGO 2021-2027

### PROJEKT

– STAN NA DZIEŃ 04.02.2022 –



PECTORE  ECO

„Pectore – Eco” Sp. z o.o.  
ul. Dolnych Wałów 1 lok. 22  
44-100 Gliwice

[www.pectore-eco.pl](http://www.pectore-eco.pl)



**Fundusze Europejskie**  
Program Regionalny



**Rzeczpospolita  
Polska**



**Unia Europejska**  
Europejskie Fundusze  
Strukturalne i Inwestycyjne



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

#### SKŁAD AUTORSKI:

inż. Katarzyna Banaszak

mgr inż. Agnieszka Hobot

mgr inż. Magdalena Dołęga

mgr inż. Monika Gajda

lic. Monika Mazur

## STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko, została opracowana dla projektu Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027, który będzie jednym z programów służących realizacji Umowy Partnerstwa. Umowa ta określa strategię wykorzystania funduszy europejskich w ramach polityk unijnych w latach 2021-2027. Głównym celem projektu Programu jest *Dążenie do osiągnięcia pozycji dobrze rozwiniętego oraz atrakcyjnego pod względem jakości życia regionu dzięki wykorzystaniu potencjałów rozwojowych i najnowocześniejszych technologii oraz unikalnych walorów środowiska, bogatego dziedzictwa kulturowego, wysokiego poziomu kompetencji mieszkańców i inicjatyw lokalnych.*

Struktura projektu Programu obejmuje 7 priorytetów tematycznych i 2 priorytety techniczne:

- Priorytet I – Innowacyjne Podlaskie,
- Priorytet II – Region przyjazny środowisku,
- Priorytet III – Lepiej skomunikowany region,
- Priorytet IV – Przestrzeń społeczna wysokiej jakości,
- Priorytet V – Partnerskie Podlaskie,
- Priorytet VI – Kapitał społeczny Podlaskiego (EFS+),
- Priorytet VII – RLKS (EFS+),
- Priorytet VIII – Pomoc techniczna (EFRR),
- Priorytet IX – Pomoc techniczna (EFS+).

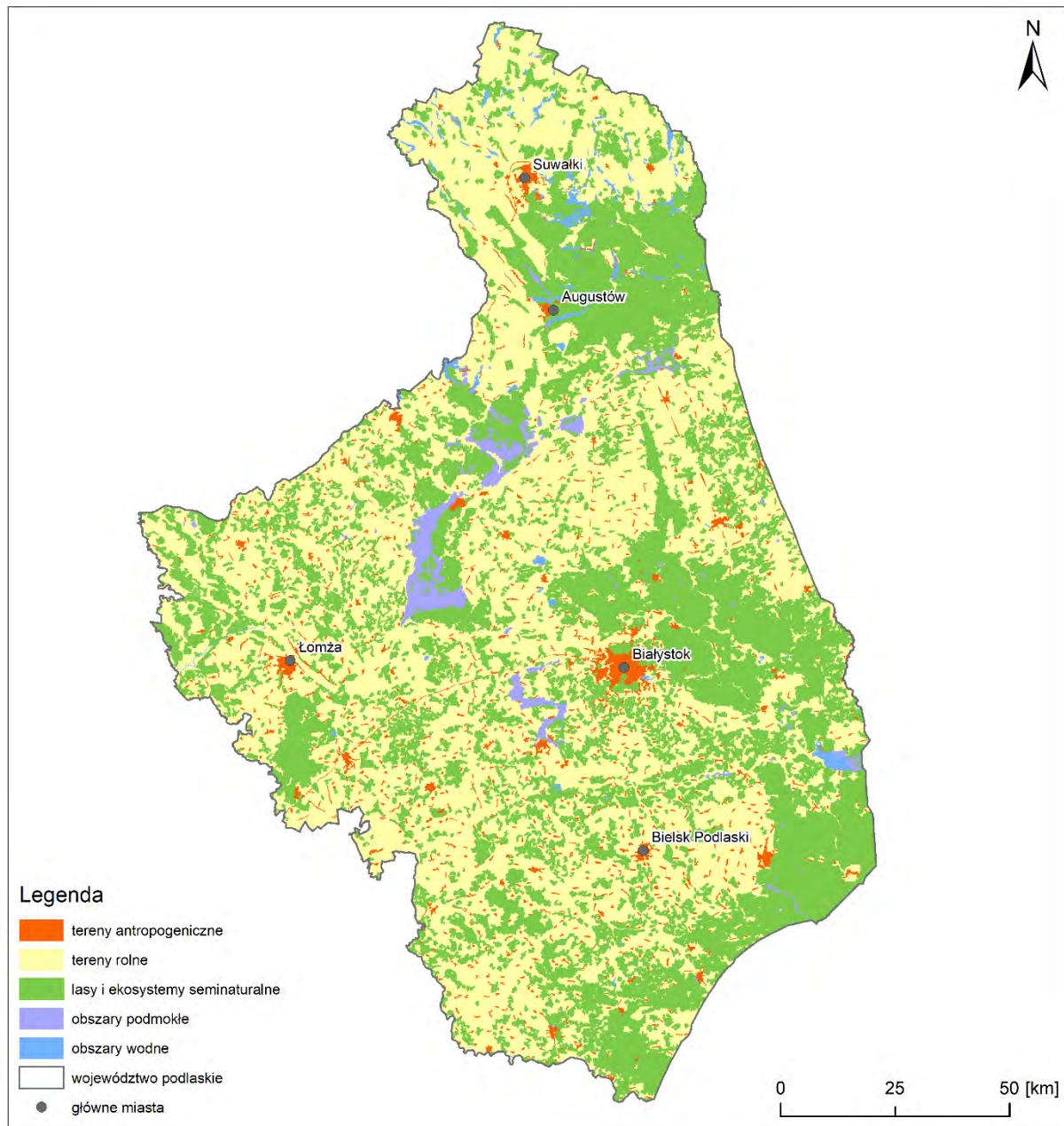
Do każdego z priorytetów I do VII, przypisane są cele szczegółowe oraz działania możliwe do realizacji. Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko jest jednym z elementów procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której przeprowadzenie wynika z zapisów art. 46 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (dalej: ustawa ooś). Zakres prognozy obejmuje m.in. analizę i ocenę istniejącego stanu środowiska i jego zmian w przypadku braku realizacji dokumentu, istniejących problemów i celów ochrony środowiska oraz przewidywanych oddziaływań na obszary Natura 2000 oraz pozostałe elementy środowiska. Głównym celem opracowywanej Prognozy jest identyfikacja potencjalnych i rzeczywistych oddziaływań wynikających z realizacji Programu na środowisko i ludzi oraz zaproponowanie działań minimalizujących ewentualny negatywny wpływ, bądź wskazanie rozwiązań alternatywnych.

### Charakterystyka aktualnego stanu środowiska

W rozdziale 5 Prognozy, przedstawiono i scharakteryzowano aktualny stan środowiska na obszarze województwa podlaskiego. Charakterystyka ta obejmowała następujące komponenty środowiska: powierzchnię ziemi i gleby, wody powierzchniowe i podziemne, powietrze i klimat, krajobraz, zasoby naturalne, florę i faunę oraz różnorodność biologiczną i obszary chronione, a także ludzi i dobra materialne oraz zabytki. W zakresie analizy komponentu powierzchnia ziemi i gleby, w prognozie przedstawiono zagospodarowanie terenu województwa według CORINE Land Cover 2018 (poniższa mapa) oraz

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 scharakteryzowano gleby z uwzględnieniem erozji wietrznej oraz gruntów zdewastowanych i zdegradowanych.

Rysunek 1. Pokrycie terenu województwa podlaskiego według CORINE Land Cover 2018



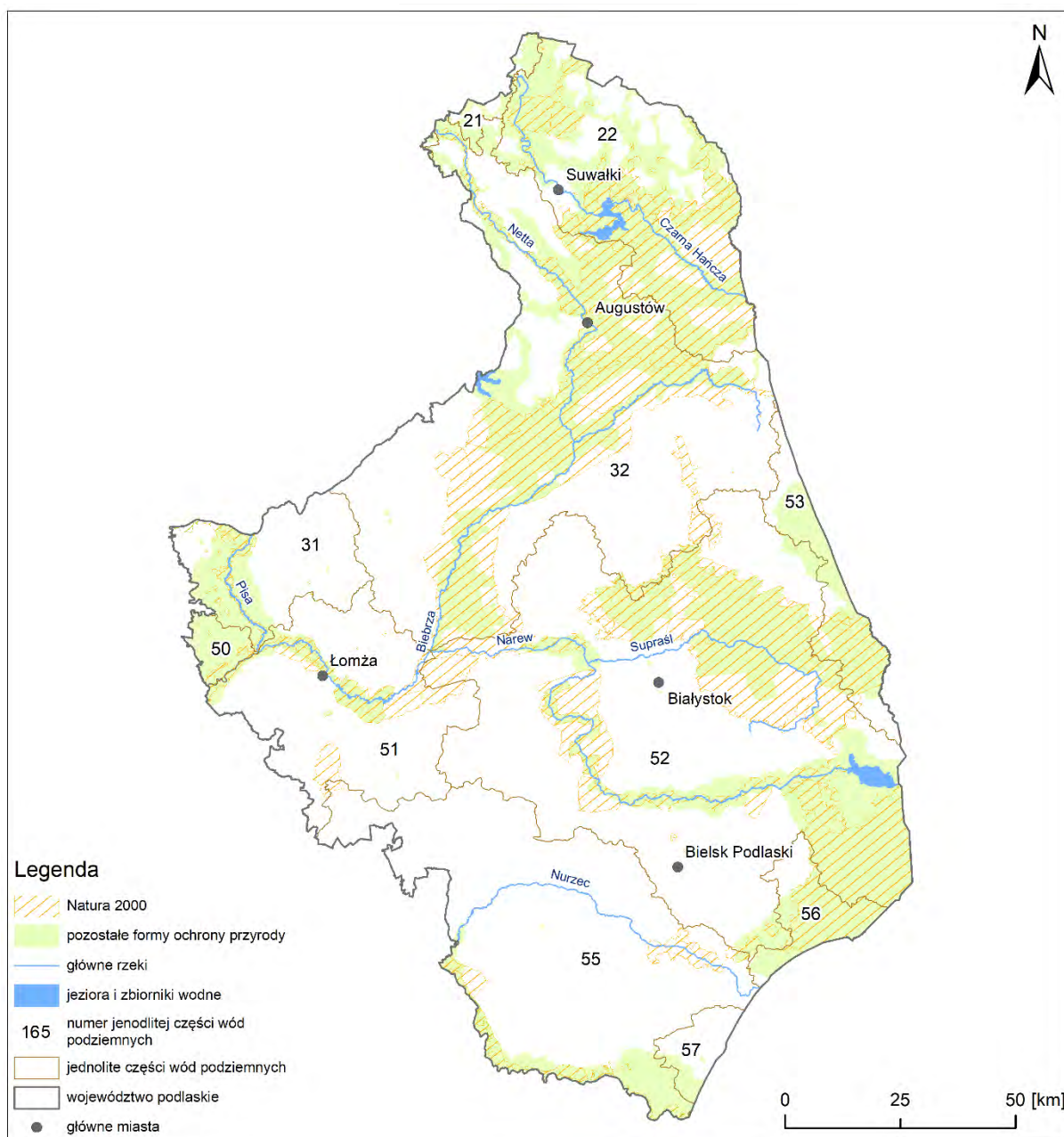
źródło: opracowano na podstawie CORINE Land Cover 2018: <https://land.copernicus.eu/pan-european/corine-land-cover>

Analiza stanu aktualnego wód powierzchniowych oraz podziemnych objęła charakterystykę jednolitych części wód z uwzględnieniem aktualnej oceny stanu oraz celów środowiskowych, a także wielkości zasobów wód. W ramach prac scharakteryzowano również różnorodność biologiczną oraz florę i faunę, a także formy ochrony przyrody występujące na terenie województwa. Na poniższej mapie, przedstawiono wody powierzchniowe i podziemne oraz rozmieszczenie obszarów chronionych na terenie województwa podlaskiego.



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Rysunek 2. Wody powierzchniowe i podziemne oraz rozmieszczenie obszarów chronionych na obszarze województwa podlaskiego

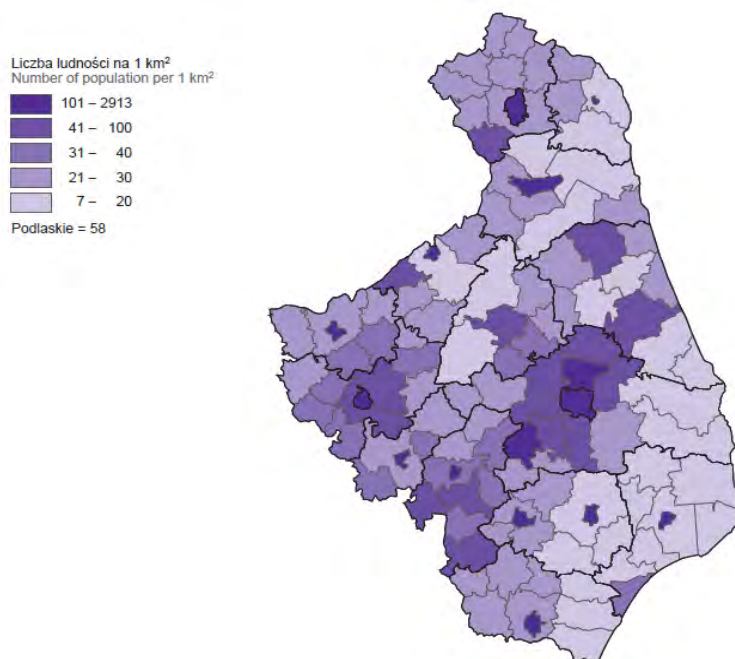


źródło: opracowanie własne na podstawie MPHP 10 i podziału na obszary dorzeczy (jcw p. v.16), projektów IIaPGW oraz danych GDOŚ: <https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych>

W zakresie krajobrazu, w charakterystykach odniesiono się do typologii krajobrazów naturalnych w Polsce oraz form ochrony krajobrazu. Charakterystyka zasobów naturalnych objęła: złoża kopalin, zasoby leśne oraz zasoby energii słonecznej. Istotnym elementem analiz, była również charakterystyka ludności na obszarze województwa, z uwzględnieniem jakości życia i zdrowia oraz dóbr materialnych. Na poniższej mapie przedstawiono zróżnicowanie gęstości zaludnienia w poszczególnych gminach województwa podlaskiego. Najwyższe

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 wartości koncentrowały się głównie regionie białostockim i samym mieście Białystok, natomiast najniższe na obszarach -przygranicznych.

Rysunek 3. Gęstość zaludnienia



źródło: <https://bialystok.stat.gov.pl/dane-o-województwie/wojewodztwo/>

Charakterystyka zabytków w ramach opracowanej prognozy uwzględniła dane z rejestru zabytków, a także obiekty znajdujące się na liście światowego dziedzictwa UNESCO i pomniki historii.

#### Ustalenia i wnioski wynikające z prognozy oddziaływania na środowisko

Dla poprawy stanu środowiska naturalnego oraz rozwoju społeczno-gospodarczego województwa podlaskiego, niezbędne jest podjęcie działań w zakresie: redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza, ograniczenia zrzutów nieoczyszczonych ścieków komunalnych, wdrożenia inwestycji ukierunkowanych na gospodarkę o obiegu zamkniętym, wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii (z zastosowaniem modelu energetyki rozproszonej) i rozwój zrównoważonego transportu. Niezbędne jest również podjęcie działań adaptacyjnych oraz zmierzających do zwiększenia retencji zlewniowej w związku z zagrożeniami dla środowiska oraz ludzi ze względu na zmiany klimatu. Ponadto, ze względu na bogactwo województwa pod kątem różnorodności biologicznej, niezbędne jest podejmowanie działań pozwalających na zachowanie oraz poprawę stanu środowiska przyrodniczego. Przeprowadzone analizy wykazały, iż przyjęty w projekcie Programu kierunek działań, odpowiada na identyfikowane problemy i jest zgodny z założeniami obowiązujących dokumentów w zakresie ochrony środowiska. W ramach opracowanej prognozy oddziaływania na środowisko przeprowadzono ocenę wpływu planowanych działań na środowisko i jego elementy, w tym na: powierzchnię ziemi i gleby, wody powierzchniowe i

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

podziemne, klimat i powietrze, krajobraz, zasoby naturalne, różnorodność biologiczną oraz obszary chronione, ludzi i dobra materialne, a także zabytki oraz gospodarkę odpadami.

Poniżej przedstawiono wnioski z wykonanych analiz.

### Potencjalne oddziaływania negatywne

Analiza oddziaływań poszczególnych działań na środowisko i jego elementy wykazała, iż wpływ o charakterze negatywnym może dotyczyć głównie etapu realizacji działań inwestycyjnych (etapu budowy). Do przewidywanych oddziaływań na etapie budowy należą m.in.: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza, potencjalna wycinka drzew i krzewów, naruszenie struktury glebowej i lokalne niszczenie siedlisk, czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych.

Oddziaływanie etapu budowy może być istotnie zminimalizowane poprzez zastosowanie odpowiednich działań ograniczających i minimalizujących wpływ oraz odpowiednią organizację prac budowlanych, które zostały przedstawione w ramach niniejszej prognozy. Potencjalny wpływ na etapie eksploatacji może wystąpić w przypadku działań inwestycyjnych dotyczących głównie infrastruktury zagospodarowania ścieków komunalnych, gospodarki odpadami, infrastruktury komunikacyjnej, rozwoju OZE, infrastruktury w zakresie zwiększenia retencji oraz rozwoju turystyki. Wielkość oddziaływania uzależniona będzie od zastosowanych rozwiązań technologicznych, rozwiązań ograniczających wpływ na środowisko, lokalizacji inwestycji i podatności obszaru na generowane oddziaływania. W ramach Prognozy zaproponowano również działania minimalizujące możliwe do uwzględnienia na etapie planowania/ projektowania inwestycji. Ponadto, przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, objęte zostaną procedurą uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w ramach której powinna zostać wykonana ocena wpływu oraz zaproponowane działania minimalizujące, dostosowane do indywidualnych uwarunkowań inwestycji.

### Potencjalne oddziaływania pozytywne

Zidentyfikowane w ramach Prognozy oddziaływania o charakterze pozytywnym, dotyczą głównie ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, wód i gleby, a w konsekwencji poprawy stanu środowiska przyrodniczego oraz zdrowia i jakości życia ludzi. Do oddziaływań pozytywnych w odniesieniu do środowiska naturalnego należą m.in.: ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz poprawa jakości powietrza, redukcja emisji zanieczyszczeń do wód i gleb, ograniczenie wykorzystania zasobów nieodnawialnych, poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych oraz stanu ilościowego wód podziemnych, ochrona różnorodności biologicznej, środowiska przyrodniczego i wzrost walorów krajobrazowych i kulturowych, poprawa gospodarki odpadami komunalnymi i wzrost świadomości ekologicznej.

Przewidywany jest również pozytywny wpływ na ludzi, ich zdrowie oraz dobra materialne, m.in. poprzez: poprawę dostępności do wysokiej jakości usług społecznych, medycznych, poprawę bezpieczeństwa transportu i komfortu mieszkańców w zakresie dostępności infrastruktury i transportu publicznego, aktywizację społeczną, zawodową, walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrację społeczną, zmniejszenie zagrożenia zdrowia ludzi i

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

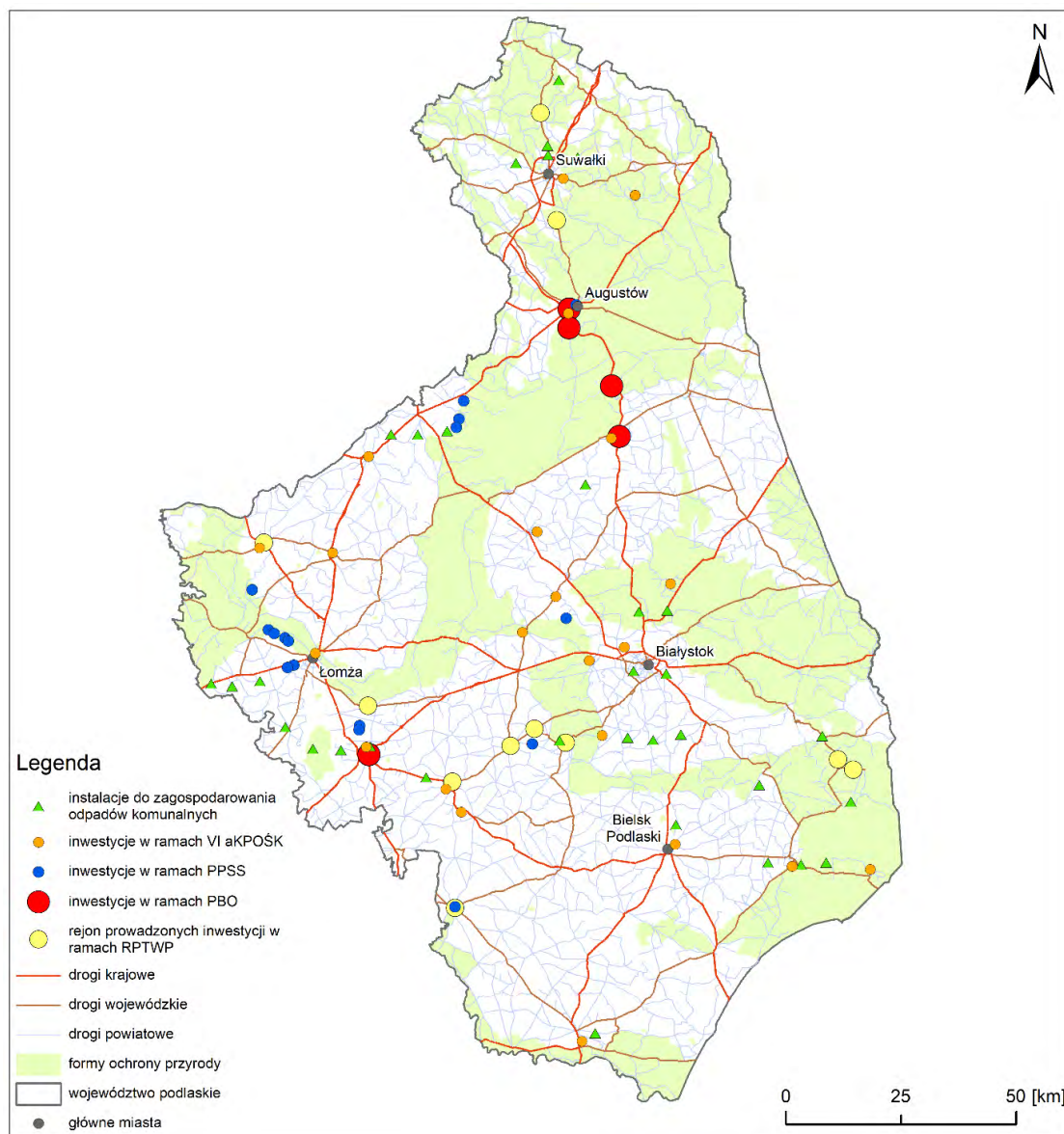
dóbr materialnych, w efekcie realizacji działań z zakresu adaptacji do zmian klimatu, wzrost jakości edukacji.

W wyniku przeprowadzonych w ramach Prognozy analiz, zidentyfikowano potencjalną możliwość wystąpienia wpływów skumulowanych, zarówno pozytywnych i negatywnych, które mogą wystąpić na etapie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć, jak i ich eksploatacji. Wpływ skumulowany może wystąpić głównie w obrębie działań dot. istniejącej i planowanej infrastruktury komunikacyjnej, infrastruktury gospodarki odpadami i ściekami, działań obejmujących realizację infrastruktury służącej przeciwdziałaniu skutkom suszy i zwiększeniu retencji. Przewidywane jest również wystąpienie oddziaływań skumulowanych o charakterze pozytywnym, w zakresie poprawy jakości powietrza i ochrony różnorodności biologicznej analizowanego obszaru. Na poniższej mapie przedstawiono potencjalne oddziaływania skumulowane.



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Rysunek 4. Potencjalne oddziaływania skumulowane



źródła: opracowanie własne na podstawie: Planu przeciwdziałania skutkom suszy, 2021 r. (PPSS), Projektu VI aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, 2021 r. (VI aKPOŚK), Planu gospodarki odpadami województwa podlaskiego (PGO), Programu Budowy 100 obwodnic na lata 2020 – 2030 (PBO), Regionalnego Planu Transportowego Województwa Podlaskiego (RPTWP), danych GDOŚ: <https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych>, Bazy Danych Obiektów Topograficznych – BDOT10k

Przeprowadzone analizy nie wykazały możliwości wystąpienia oddziaływań o zasięgu transgranicznym, w związku z czym nie wskazuje się potrzeby przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznych oddziaływań.

Realizacja projektu programu będzie regularnie monitorowana pod kątem stopnia postępu w realizacji działań oraz dodatkowo monitorowane będą skutki realizacji Programu w zakresie wpływu na stan środowiska. W ramach prognozy wskazano również rekomendacje wynikające z przeprowadzonych analiz oraz dodatkowe zalecenia w zakresie wprowadzenia rozwiązań prośrodowiskowych oraz priorytetyzacji realizacji projektów (zwłaszcza działań

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

inwestycyjnych) w obszarach wymagających wsparcia dla poprawy stanu środowiska, która będzie wzmacniać prośrodowiskowy efekt projektu Programu.

### Non- technical summary (in English)

This environmental impact forecast was developed for the draft European Funds for Podlasie Programme 2021–2027 which will be one of the programmes implementing the Partnership Agreement. The said agreement determines the strategy of utilizing European funds under EU policies in 2021–2027. The major draft Programme objective is to Strive to achieve a position of a well-developed region attractive in terms of the quality of life thanks to using developmental potentials and cutting-edge technologies as well as unique environmental advantages, rich cultural heritage, high level of inhabitants' competences and local initiatives.

The structure of the draft Programme covers 7 thematic priorities and 2 technical ones:

- Priority I — Innovative Podlasie,
- Priority II — Eco-friendly region,
- Priority III — The best region in terms of traffic connections,
- Priority IV — High-quality social space,
- Priority V — Partner Podlasie,
- Priority VI — Social capital of Podlasie (ESF+),
- Priority VII — CLLD (ESF+),
- Priority VIII — Technical assistance (ERDF),
- Priority IX — Technical assistance (ESF+).

Each of priorities I–VII has detailed goals and achievable actions ascribed.

The development of the environmental impact forecast is a component of the strategic environmental impact assessment procedure which must be completed under the provisions of Article 46 of the Act on Providing Information on the Environment and Its Protection, Society's Share in the Environment Protection and on the Environmental Impact Assessment (hereinafter the Environmental Impact Assessment Act, i.e. EIA Act). The forecast covers e.g. the analysis and assessment of the existing environmental condition and its changes if the document is not implemented, of any existing problems and environment protection goals, and of any anticipated impacts on the Natura 2000 areas and other environment components. The major objective of the developed Forecast is to identify prospective and actual impact of the Programme implementation on the environment and humans, as well as to suggest actions to minimise any adverse impact or indicate alternative solutions.

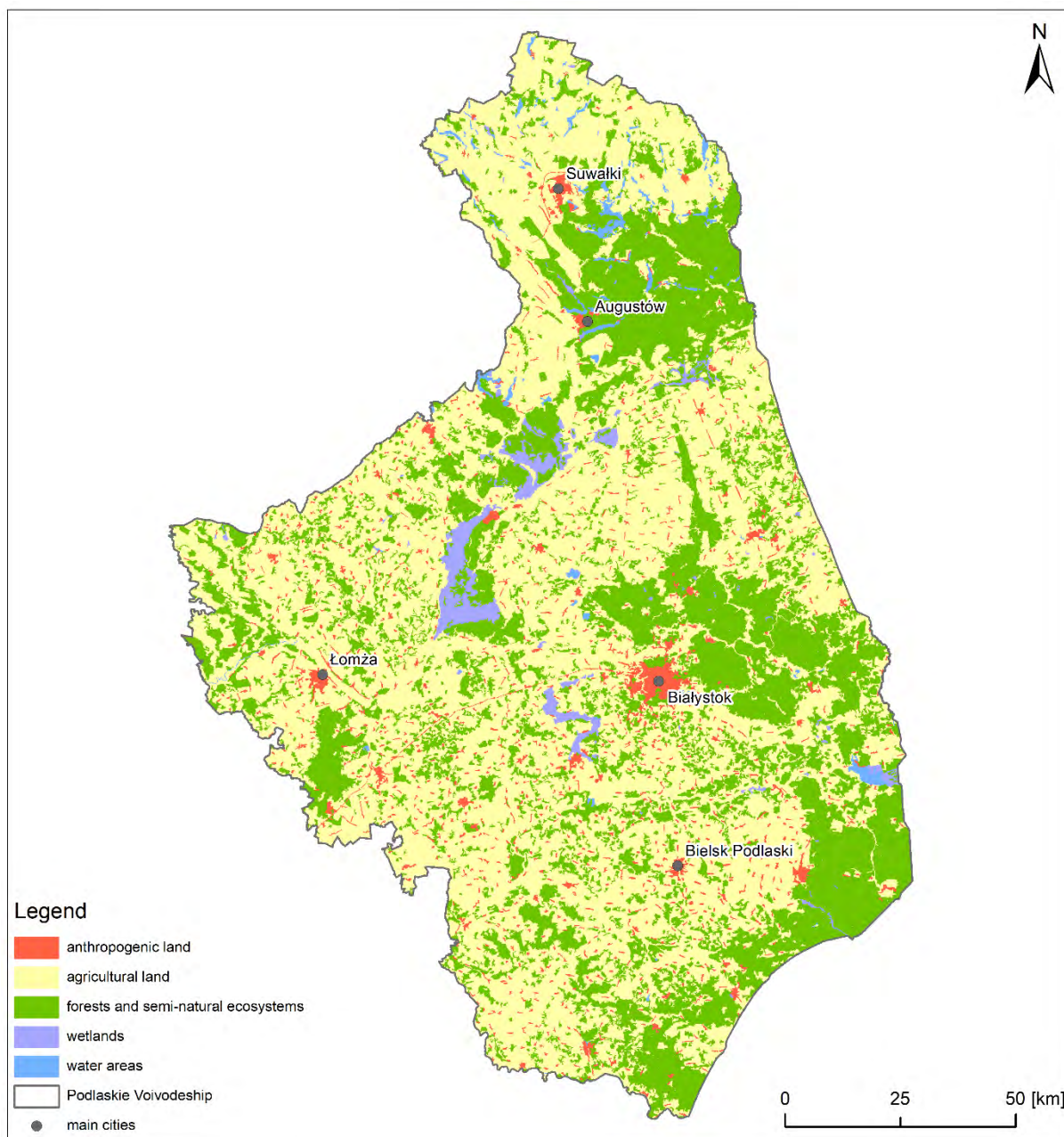
### Characteristics of the current state of the environment

Chapter 5 of the Forecast presents and characterises the current state of the environment in the Podlaskie Voivodeship. These characteristics included the following environmental components: land surface and soils, surface and groundwaters, air and climate, landscape,

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

natural resources, flora and fauna as well as biodiversity and protected areas, as well as people and material assets and monuments. In terms of the analysis of the land surface and soils component, the forecast presents the land use of the voivodeship according to CORINE Land Cover 2018 (map below) and characterises the soils including wind erosion as well as devastated and degraded land.

Figure 1. Land cover of Podlaskie Voivodeship according to CORINE Land Cover 2018



source: compiled on the basis of CORINE Land Cover 2018: <https://land.copernicus.eu/pan-european/corine-land-cover>

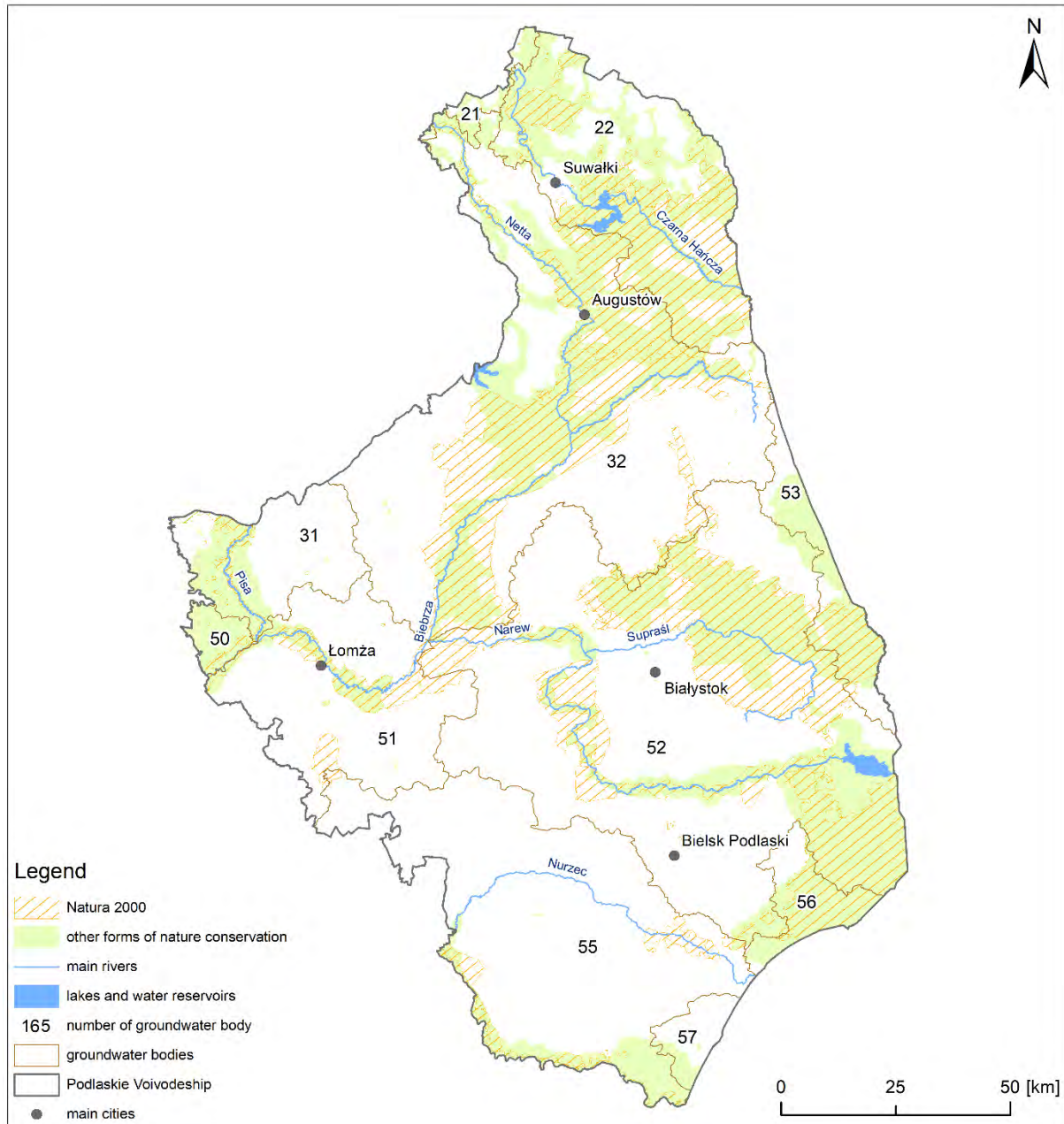
The analysis of the current status of surface waters and groundwaters included the characteristics of water bodies taking into account the current status assessment and environmental objectives as well as the size of water resources. As part of the work,



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

biodiversity and flora and fauna were also characterised along with the forms of nature protection occurring in the voivodeship. The map below shows surface and groundwaters and the distribution of protected areas in the Podlaskie Voivodeship.

Figure 2. Surface waters and groundwaters and the distribution of protected areas in the Podlaskie Voivodeship



source: own elaboration based on MPHP 10 and division into river basin districts (jcwp v.16), IlaPGW projects and GDOŚ data: <https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych>

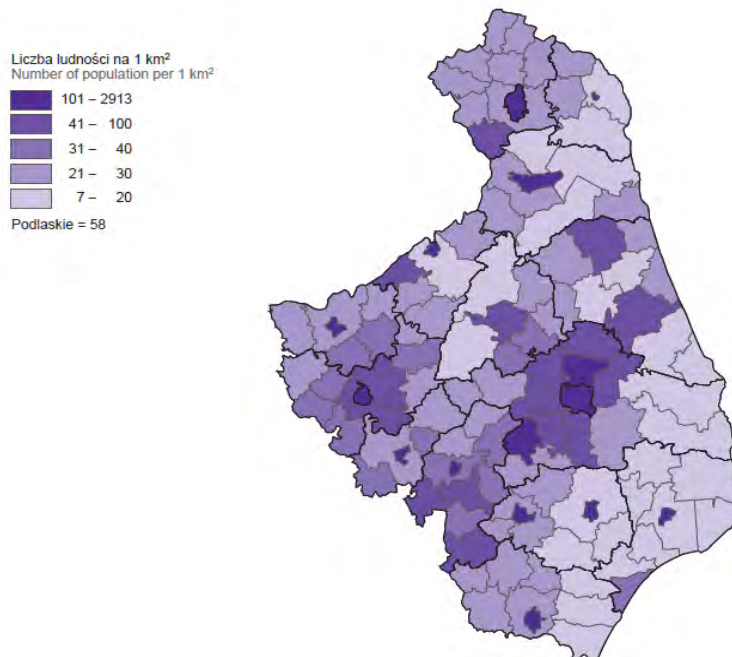
In terms of landscape, the characteristics refer to the typology of natural landscapes in Poland and forms of landscape protection. Natural resource characteristics included: mineral deposits, forest resources and solar energy resources. An important element of the analyses



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

was also the characteristics of the population in the voivodeship area, taking into account the quality of life and health as well as material goods. The map below shows the population density diversity in individual communes of the Podlaskie Voivodeship. The highest values were concentrated mainly in the Białystok region and the city of Białystok itself, while the lowest values were in the eastern border areas.

Figure 3. Population density



source: <https://bialystok.stat.gov.pl/dane-o-województwie/województwo/>

The characterisation of monuments within the developed forecast took into account data from the register of monuments, as well as UNESCO World Heritage sites and historical monuments.

### Findings and conclusions resulting from the environmental impact forecast

To improve the natural environment condition and to promote the socio-economic development of the voivodeship of Podlasie, it is necessary to initiate actions relating to the reduction of pollution emission to the air and of untreated municipal wastewater discharge, as well as the ones relating to the implementation of projects targeted at circular economy, at the growth of the renewable energy source use (using a distributed generation model) and the development of sustainable transport. It is also necessary to initiate adaptation actions and the ones targeted at increasing the catchment impoundment in connection with hazards to the environment and to humans stemming from climate changes. What is more, due to the region's vast biodiversity, it is required to initiate actions enabling to preserve and improve the natural environment. The analyses revealed that the course of action adopted in the draft Programme responds to the identified problems and is consistent with the assumptions of the

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

applicable documents relating to the environment protection. In the developed environmental impact forecast, the impact of the planned actions on the environment and its components was assessed, including the one on the ground surface and soil, surface water and groundwater, climate and air, landscape, natural resources, biodiversity and protected areas, humans and tangible goods, as well as historical monuments and waste management. Please see the conclusions from the completed analyses below.

### Potential adverse impact

The analysis of individual actions' impact on the environment and its components revealed that the adverse impact may take place mainly at the project development stage (construction stage). The anticipated construction stage impacts include e.g. noise and air pollutants emission, prospective tree and shrub felling, soil structure violation and local habitat destruction as well as temporary deterioration of landscape amenities. The construction stage impact may be minimized significantly by adopting relevant measures limiting and minimizing the impact and by the suitable organization of the construction works presented in this forecast.

The potential impact at the use stage may occur for investment activities relating mainly to the infrastructure for the municipal wastewater management, for waste management, transport infrastructure, RES development, infrastructure to increase impoundment and tourist industry development. The impact size will be conditional on the adopted technological solutions, solutions restricting environmental impact, project location and the area susceptibility to the generated impacts. In the Forecast, the minimizing action which can be considered at the project planning/design stage was proposed as well. What is more, the projects likely to have a significant environmental impact will be covered by the procedure to obtain the environmental permit which should include the impact assessment and suggested minimizing measures adapted to the individual project conditions.

### Potential favourable impact

The favourable impacts identified in the Forecast refer mainly to reducing the pollutant emission to the air, water and soil and, consequently, to improving the condition of the natural environment, as well as human health and quality of life. The favourable impacts on the natural environment include e.g. reduced greenhouse gases emission and improved quality of air, reduced pollutant emission to water and soil, restricted use of non-renewable resources, improved ecological condition of surface water and the quantitative condition of underground water, protection of biodiversity and of the natural environment, and increased landscape and cultural amenities, improved municipal waste management and increased environmental awareness. The favourable impact on humans, their health and tangible goods is envisaged as well e.g. by means of improved access to high-quality social services, healthcare services, improved transport safety and inhabitants' comfort relating to the accessibility of infrastructure and public transport, social and professional activation,

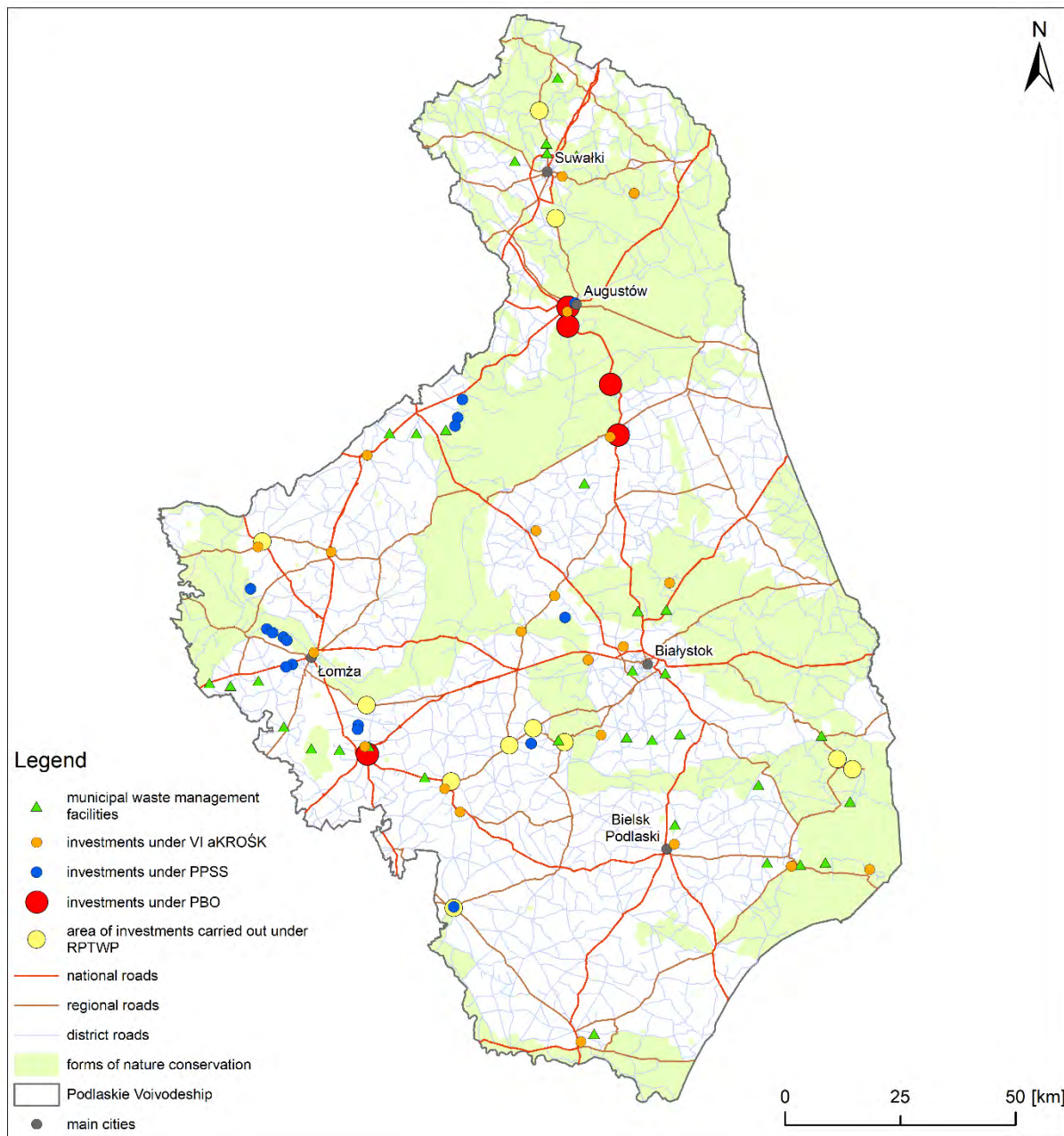
Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

combating poverty and social exclusion, social integration, reduced threat to human health and tangible goods as a result of implementing measures relating to adapting to climate changes and improved education quality.

As a result of the analyses carried out within the Forecast, the potential possibility of the cumulative impact occurrence, both favourable and adverse, was identified, which may take place at the stage of the planned project implementation and use. The cumulative impact may occur mainly as a result of actions relating to the existing and planned transport infrastructure, waste and wastewater management infrastructure, actions comprising the development of infrastructure aimed at combating the effects of drought and increasing impoundment. The favourable cumulative impact is anticipated as well relating to the improved quality of air and protected biodiversity of the analysed area. The map below shows the potential cumulative impacts.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Figure 4. Potential cumulative impacts



sources: own elaboration based on: Drought Response Plan, 2021 (PPSS), Draft VI update of the National Programme of Municipal Waste Water Treatment, 2021 r. (VI aKROŚK), Podlaskie Voivodeship Waste Management Plan (PGO), Programme for the Construction of 100 Bypasses for 2020 – 2030 (PBO), Regional Transport Plan for the Podlaskie Voivodeship (RPTWP), data of the General Directorate for Environmental Protection (GDOŚ): <https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych>, Databases of Topographic Objects – BDOT10k

The analyses did not reveal any possible cross-border impacts meaning no need to carry out a cross-border impact procedure is indicated.

The draft programme implementation will be monitored on a regular basis with respect to the action implementation progress. What is more, the Programme implementation effects relating to the impact on the environmental condition will be monitored as well. The Forecast includes recommendations resulting from the analyses completed as well as extra



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

recommendations concerning the implementation of eco-friendly solutions and prioritizing implementation of projects (including but not limited to investment actions) in areas requiring support to improve the environment condition which will promote the eco-friendly effect of the draft Programme.

SPIS TREŚCI:

<b>STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM .....</b>	<b>3</b>
<b>1. ZAKRES PROJEKTU PROGRAMU ORAZ OCENA ZGODNOŚCI Z CELAMI UZGODNIONYMI W INNYCH DOKUMENTACH.....</b>	<b>22</b>
1.1. Zakres i cel dokumentu .....	22
1.2.1. Dokumenty międzynarodowe.....	23
1.2.2. Dokumenty krajowe.....	24
1.2.3. Dokumenty wojewódzkie.....	25
<b>2. PODSTAWA I ZAKRES OPRACOWANIA PROGNOZY.....</b>	<b>25</b>
2.1. Podstawa opracowania, cel i zakres prognozy .....	25
2.2. Metoda opracowania prognozy wraz z technikami i narzędziami badawczymi, a także źródłami informacji wykorzystywanymi w badaniu .....	26
2.3. Konsultacje dokumentu.....	29
<b>3. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PROGRAMU I CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA.....</b>	<b>29</b>
<b>4. POTENCJALNE ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE.....</b>	<b>31</b>
<b>5. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM WPŁYWEM WRAZ Z OCENĄ ODDZIAŁYWANIA SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTU PROGRAMU NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY, W TYM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU .....</b>	<b>33</b>
5.1. Aktualny stan środowiska.....	33
5.1.1. Położenie i rzeźba terenu .....	33
5.1.2. Powierzchnia ziemi i gleby.....	35
5.1.3. Wody powierzchniowe .....	39
5.1.4. Wody podziemne .....	45
5.1.5. Aktualny stan powietrza .....	48
5.1.6. Krajobraz .....	52
5.1.7. Zasoby naturalne.....	54
5.1.8. Różnorodność biologiczna, flora i fauna, korytarze ekologiczne, formy ochrony przyrody....	55
5.2. Ludzie, w tym jakość życia i zdrowia, dobra materialne .....	60
5.3. Zabytki.....	68
5.4. Potencjalne zmiany aktualnego stanu środowiska w przypadku braku realizacji Programu ..	69
5.5. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem wynikającym z wdrożenia Programu.....	71
5.6. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego Programu, zwłaszcza dotyczące obszarów chronionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody .....	73
5.7. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe, chwilowe, krótko-, średnio-, długoterminowe, pozytywne, negatywne. ....	76
5.7.1. Wpływ na powierzchnię ziemi i gleby.....	76
5.7.2. Wpływ na wody powierzchniowe.....	82
5.7.3. Wpływ na wody podziemne .....	93
5.7.4. Wpływ na klimat i powietrze .....	99
5.7.5. Wpływ na krajobraz.....	108
5.7.6. Wpływ na zasoby naturalne .....	114
5.7.7. Wpływ na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, obszary chronione.....	119
5.7.8. Wpływ na ludzi i dobra materialne.....	127

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

5.7.9. Wpływ na zabytki .....	138
5.7.10. Wpływ na gospodarkę odpadową .....	143
5.8. Oddziaływania skumulowane .....	147
5.9. Podsumowanie oddziaływań .....	150
<b>6. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROGRAMU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOTY OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚCI TYCH OBSZARÓW.....</b>	<b>156</b>
<b>7. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU .....</b>	<b>158</b>
<b>8. WPŁYW REALIZACJI PROGRAMU NA STAN ZASOBÓW NIEODNAWIALNYCH W KONTEKŚCIE WYZWAŃ ROZWOJOWYCH ZWIĄZANYCH Z POTRZEBĄ DYWERSYFIKACJI ŹRÓDEŁ ENERGII I WYKORZYSTANIA POTENCJAŁU ŚRODOWISKOWEGO REGIONU .....</b>	<b>161</b>
<b>9. ZALECENIA DOTYCZĄCE BRAKUJĄCYCH ROZWIĄZAŃ PROŚRODOWISKOWYCH .....</b>	<b>163</b>
<b>10. PODSUMOWANIE .....</b>	<b>166</b>
<b>11. LITERATURA.....</b>	<b>173</b>
<b>12. SPIS RYSUNKÓW .....</b>	<b>178</b>
<b>13. SPIS TABEL.....</b>	<b>179</b>
<b>14. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW .....</b>	<b>179</b>

WYKAZ STOSOWANYCH W PROGNOZIE SKRÓTÓW:

II aPGW	Projekty drugiej aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy
VI aKPOŚK	Projekt VI aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych
CBDG	Centralna Baza Danych Geologicznych
CLC	CORINE Land Cover
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS+	Europejski Fundusz Społeczny Plus
EZŁ	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)640 final).
DSMW	Digital Soil Map of the World
GDOŚ	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
jcw	jednolita część wód
jcwp	jednolita część wód powierzchniowych
jcwpd	jednolita część wód podziemnych
MPHP 10	Mapa Podziału Hydrograficznego Polski w skali 1:10 000
PPWIS	Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku
NAT	naturalna część wód
NID	Narodowy Instytut Dziedzictwa
OSO	obszary specjalnej ochrony ptaków
PBO	Program Budowy 100 obwodnic na lata 2020 – 2030
PEP2030	Polityka Ekologiczna Państwa
PGO	Plan gospodarki odpadami województwa podlaskiego
PIG	Państwowy Instytut Geologiczny
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
PPNW	projekt Programu przeciwdziałania niedoborowi wody
PPSS	Plan przeciwdziałania skutkom suszy
projekt	
Programu	Program Regionalny: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027
PSH	Państwowa Służba Hydrogeologiczna
PZRP	Plan zarządzania ryzykiem powodziowym
RDOŚ	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku
RDW	Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna
SCW	sztuczna część wód
SOO	specjalne obszary ochrony siedlisk
SOPZ	Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia
SPA2020	Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
SRWP2030	Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

SZCW silnie zmieniona część wód

ustawa OOS ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.)

W niniejszej Prognozie zastosowano formatowanie z zachowaniem zasady dostępności, zgodnie ze Standardami dostępności dla polityki spójności 2014-2020.<sup>1</sup>

---

<sup>1</sup> Wytyczne w zakresie realizacji zasad równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasad równości szans kobiet i mężczyzn w ramach Funduszy Unijnych na lata 2014-2020.

## 1. ZAKRES PROJEKTU PROGRAMU ORAZ OCENA ZGODNOŚCI Z CELAMI UZGODNIONYMI W INNYCH DOKUMENTACH

### 1.1. Zakres i cel dokumentu

Projekt Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 ma sprzyjać realizacji misji, która została określona w Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030 (dalej: SRWP 2030), tj.: *Ambitne Podlaskie* i realizacji celów.

W projekcie Programu określono cel główny, stanowiący odpowiedź na zidentyfikowane wyzwania rozwojowe analizowanego obszaru: **Dążenie do osiągnięcia pozycji dobrze rozwiniętego oraz atrakcyjnego pod względem jakości życia regionu dzięki wykorzystaniu potencjałów rozwojowych i najnowocześniejszych technologii oraz unikalnych walorów środowiska, bogatego dziedzictwa kulturowego, wysokiego poziomu kompetencji mieszkańców i inicjatyw lokalnych.**

Zakres interwencji w ramach projektu Programu<sup>2</sup> został określony w obrębie 7 priorytetów i 2 priorytetów pomocy technicznej:

- Priorytet I: Innowacyjne Podlaskie;
- Priorytet II: Region przyjazny środowisku;
- Priorytet III: Lepiej skomunikowany region;
- Priorytet IV: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości (EFRR);
- Priorytet V: Partnerskie Podlaskie;
- Priorytet VI: Kapitał społeczny Podlaskiego (EFS+);
- Priorytet VII: RLKS (EFS+);
- Priorytet VIII: Pomoc techniczna EFRR;
- Priorytet IX: Pomoc techniczna EFS+.

W ramach ww. priorytetów wskazano cele szczegółowe oraz określono typy projektów – zebrane w tabeli w załączniku nr 11 do Prognozy. W projekcie Programu skupiono się na celach określonych w pakiecie legislacyjnym na lata 2021 - 2027 oraz wyzwaniach zawartych w krajowych dokumentach strategicznych<sup>3</sup>.

Działania wynikające z dokumentu współfinansowane będą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

<sup>2</sup> Projekt Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 v. 1.0, 22.11.2021 r.

<sup>3</sup> Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) i powiązanych 8 zintegrowanych strategiach sektorowych, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

## 1.2. Ocena powiązań projektu Programu z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi szczebla unijnego, międzynarodowego, krajowego, wojewódzkiego, w tym cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

W Prognozie przeprowadzono analizę zgodności projektu Programu z innymi dokumentami strategicznymi, planistycznymi zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1a i 2 d, ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.) tj.:

- „Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz **jego powiązaniach z innymi dokumentami**”;
- „Prognoza (...) **określa, analizuje i ocenia cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu**”.

W załączniku nr 1 przeprowadzono analizy z podziałem na dokumenty międzynarodowe, krajowe i wojewódzkie. Analizowano zapisy obowiązujących dokumentów z uwzględnieniem wskazanych celów, założeń, zasad zrównoważonego rozwoju w aspekcie oceny zgodności, powiązań z projektem Programu.

W niniejszych dokumentach zasada zrównoważonego rozwoju, w wymiarze środowiskowym realizowana jest poprzez m.in. ograniczenie emisji zanieczyszczeń, w tym redukcji gazów cieplarnianych, ochronę środowiska naturalnego, w tym zapobieganie zmniejszaniu różnorodności biologicznej, transformację w kierunku niskoemisyjnej, oszczędnie korzystającej z zasobów gospodarki, edukację społeczeństwa. Powyższe aspekty zostały uwzględnione w projekcie Programu poprzez wyznaczone kierunki działań i sprzyjać będą zrównoważonemu rozwojowi.

### 1.2.1. Dokumenty międzynarodowe

Przeprowadzone analizy nie wykazały niezgodności pomiędzy wyznaczonymi celami, założeniami dokumentów na poziomie międzynarodowym a projektem Programu.

W dokumentach wyznaczone zostały cele, kierunki działań w obszarach obejmujących: transformację ekologiczną, poprawę stanu środowiska naturalnego, osiągnięcie neutralności klimatycznej, rozwój czystej, przystępnej cenowo energii, rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym, ochronę i odbudowę ekosystemów i różnorodności biologicznej, przyspieszenie przejścia na zrównoważoną i inteligentną mobilność, zapewnienie ludziom odpowiednich warunków życia. Wyznaczone cele i kierunki działań korespondują z planowanymi działaniami w projekcie Programu. Planowane jest wsparcie szeregu projektów obejmujących zarówno aspekty dotyczące poprawy stanu środowiska naturalnego, odbudowy i ochrony różnorodności biologicznej, transformacji energetycznej oraz rozwoju gospodarki o obiegu

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 zamkniętym. Ponadto planuje się wsparcie projektów, które powinny przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, poprawy dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu oraz wzrostu innowacyjności obszaru. Planowany kierunek działań wpierać będzie osiągnięcie celów wskazywanych w dokumentach dotyczących zrównoważonego rozwoju.

### 1.2.2. Dokumenty krajowe

Analizowane dokumenty krajowe odnoszą się do kilku głównych obszarów, wymagających wsparcia i prowadzenia działań. W dokumentach wskazuje się konieczność realizacji zadań obejmujących głównie:

- adaptację do zmian klimatu oraz łagodzenie skutków zmian klimatu;
- ograniczanie zagrożeń dla środowiska,
- zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska,
- ograniczanie emisji zanieczyszczeń do wód, powietrza, gleb,
- rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym,
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ich ochrona i poprawa stanu,
- poprawę efektywności energetycznej,
- wzrost wykorzystania OZE.

Ponadto zwraca się uwagę na potrzebę rozwoju zrównoważonego transportu oraz podniesienia poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych, poprawy efektywności systemu opieki zdrowotnej oraz konieczności redukcji ubóstwa i wykluczenia społecznego. Zwraca się uwagę na konieczność poprawy spójności kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

W projekcie Programu w ramach poszczególnych priorytetów przewiduje się wsparcie projektów, które sprzyjać będą osiągnięciu wyznaczonych celów w przeanalizowanych dokumentach krajowych i wpisują się we wskazywane ww. obszary wsparcia.

W projekcie Programu przewiduje się wsparcie działań inwestycyjnych, obejmujących m.in. rozwój infrastruktury komunikacyjnej, infrastruktury w zakresie zmniejszania skutków powodzi i ograniczania skutków suszy, rozwój OZE oraz infrastruktury w zakresie oczyszczania ścieków i gospodarki odpadami, które mogą być źródłem negatywnych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska. Wielkość wpływu uzależniona będzie od kilku aspektów dotyczących m.in. stosowanych rozwiązań technicznych, technologicznych, lokalizacji inwestycji. Dla inwestycji, które mogą generować wpływ na środowisko naturalne, wymagane będzie uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w ramach której wykonany zostanie raport oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Będzie to etap analizy

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 poszczególnych inwestycji, w kontekście generowanego wpływu i wyboru odpowiedniego wariantu realizacji.

### 1.2.3. Dokumenty wojewódzkie

Analizowane dokumenty na poziomie wojewódzkim wyznaczają cele i kierunki działań zbieżne z wyznaczonymi w projekcie Programu. Wsparcie projektów w ramach priorytetów projektu Programu sprzyjać będzie rozwojowi innowacyjności obszaru, poprawie dostępu do wysokiej jakości usług oraz poprawie i utrzymaniu jakości środowiska naturalnego, co jest spójne z celami analizowanych dokumentów. Realizacja projektów dotyczących poprawy efektywności energetycznej, redukcji emisji gazów cieplarnianych, wzrostu wykorzystania OZE, transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej, adaptacji do zmian klimatu oraz ochrony krajobrazu naturalnego i kulturowego, wpisuje się w wyzwania określone dla analizowanego obszaru w dokumentach wojewódzkich.

## 2. PODSTAWA I ZAKRES OPRACOWANIA PROGNOZY

### 2.1. Podstawa opracowania, cel i zakres prognozy

Obowiązek opracowania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 ustawy ooś. Zgodnie z nim, strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko podlegają projekty polityk, strategii, planów lub programów, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Głównym celem opracowywanej Prognozy jest identyfikacja potencjalnych i rzeczywistych oddziaływań wynikających z realizacji Programu na środowisko i ludzi oraz zaproponowanie działań minimalizujących ewentualny negatywny wpływ, bądź wskazanie rozwiązań alternatywnych. Zadaniem Prognozy jest również analiza oraz ocena stopnia i sposobu uwzględnienia aspektów środowiskowych w projektowanym Programie.

Prognoza została sporządzona zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy ooś i obejmuje wszystkie elementy wskazywane w ww. ustawie.

Procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko obejmuje również uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości Prognozy z odpowiednimi organami – Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym. Prognoza została wykonana zgodnie z uzgodnieniami otrzymanymi od RDOŚ w Białymstoku i Podlaskim PWIS (załącznik nr 2 i 3 do Prognozy).

Opracowując Prognozę, uwzględniono wskazania zawarte w SOPZ:

- Prognoza zawiera, określa, analizuje i ocenia elementy wskazane w art. 51 ust 2. ustawy ooś;
- Zagadnienia analizowane w Prognozie odnoszą się do celów Programu;



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- W części diagnostycznej przedstawiono dane, na podstawie których dokonana została analiza i sformułowane wnioski w formie syntetycznej;
- Opracowano zobrazowanie graficzne dotyczące zidentyfikowanych obszarów problemowych i pól konfliktów z uwzględnieniem lokalizacji istotnych planowanych działań w odniesieniu do istniejących form ochrony przyrody, w szczególności obszarów Natura 2000, wyznaczonych i potencjalnych;
- Przy prowadzonych analizach wykorzystywano najbardziej aktualne dane;
- Prognoza uwzględnia warunki korzystania z wód, jak również warunki utrzymania wód i urządzeń wodnych oraz uwzględnia kwestie związane z potencjalnym wystąpieniem klęsk żywiołowych, takich jak powódzie i susze;
- Prognoza uwzględnia zagadnienia związane z gospodarką odpadami oraz gospodarką o obiegu zamkniętym (GOZ); procesy związane z erozją gleb i wpływem tego zjawiska na użytkowanie gruntów w różnych horyzontach czasowych oraz określa wpływ realizacji Programu na stan zasobów nieodnawialnych w kontekście wyzwań rozwojowych związanych z potrzebą dywersyfikacji źródeł energii i wykorzystania potencjału środowiskowego regionu;
- Prognoza przedstawia zalecenia dotyczące brakujących rozwiązań prośrodowiskowych.

Prognoza zgodnie z art. 52 ust. 1 i 2 ustawy o oś opracowana została stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowana do zawartości i stopnia szczegółowości projektu Programu oraz uwzględnia informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już dokumentów powiązanych z projektem dokumentu.

Opracowana Prognoza wraz z projektem Programu podlegać będzie konsultacjom społecznym i opiniowaniu przez RDOŚ i PPWIS.

## **2.2. Metoda opracowania prognozy wraz z technikami i narzędziami badawczymi, a także źródłami informacji wykorzystywanymi w badaniu**

Opracowana Prognoza została sporządzona zgodnie z ustawą o oś, pismami otrzymanymi od organów uzgadniających zakres i stopień szczegółowości Prognozy oraz wskazaniemi w SOPZ. Przy prowadzonych analizach bazowano na wytycznych Komisji Europejskiej w zakresie uwzględniania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko<sup>4</sup> oraz innych poradnikach obejmujących zagadnienia analizowane w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko<sup>5</sup>. Prognoza została

<sup>4</sup>„Poradnik dotyczący włączania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej do oceny oddziaływania na środowisko”, Komisja Europejska, 2013

<sup>5</sup>Ocena planów i przedsięwzięć znacząco oddziałujących na obszary Natura 2000, wytyczne metodyczne dot. przepisów artykułu 6(3) i (4) Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG, polski przekład WWF Polska 2005; Zarządzanie obszarami Natura 2000. Postanowienia art. 6 dyrektywy „siedliskowej” 92/43/EWG, polski przekład WWF Polska 2007; Natura 2000 w ocenach oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2009 r.; Natura 2000 a Gospodarka Wodna, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2009 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

wykonana w kilku etapach. Pierwszym etapem była analiza projektu Programu, w głównej mierze pod kątem działań, jakie mogą być wspierane przez Program. W efekcie analiz zidentyfikowano typy projektów, jakie mogą zostać objęte projektem Programu, które następnie podlegały ocenie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska i zdrowie ludzi w załączniku nr 11 do Prognozy. Kolejne analizy dotyczyły spójności, zgodności projektowanego Programu z innymi dokumentami strategicznymi krajowymi, unijnymi odnoszącymi się do ochrony środowiska, ochrony przyrody, zdrowia ludzi oraz zrównoważonego rozwoju. Celem analiz było zbadanie stopnia uwzględnienia w projekcie Programu zasad zrównoważonego rozwoju, wytycznych polityki ekologicznej i celów ochrony środowiska określonych w polityce unijnej oraz krajowej. Analizy dokumentów zostały przeprowadzone w załączniku nr 1 do niniejszej Prognozy. Wnioski z wykonanych analiz uwzględniano przy dalszych pracach nad Prognozą, m.in. przy formułowaniu rekomendacji i podsumowań.

Kolejny etap prac nad Prognozą dotyczył charakterystyki aktualnego stanu środowiska. Zebrano materiały potrzebne do analizy aktualnego stanu środowiska (m.in. dostępne charakterystyki środowiska naturalnego - raporty stanu środowiska, dane dostępne na stronie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska oraz służb wojewódzkich, dane dostępne na stronie Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska/Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce oraz dane statystyczne - Głównego Urzędu Statystycznego, mapy obejmujące zagadnienia stanu środowiska przyrodniczego, Projekt KLIMADA i KLIMADA 2.0, publikacje naukowe). W analizach uwzględniano najnowsze dane na temat stanu środowiska, możliwe do pozyskania w trakcie opracowania Prognozy. Charakterystyki aktualnego stanu środowiska uwzględniały również identyfikowane problemy i zagrożenia dla danego komponentu środowiska, skupiając się na istniejących presjach powiązanych z możliwym oddziaływaniem projektu Programu. W analizach uwzględniono obszary o szczególnych właściwościach naturalnych jak również posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania oraz istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu. Przy charakterystyce stanu aktualnego wykorzystywano technik systemów informacji przestrzennej, w celu zobrazowania stanu aktualnego – stanowiącego podstawę dalszych analiz.

Analizy uwzględniały również aspekty związane z potencjalnym wystąpieniem klęsk żywiołowych, takich jak powodzie i susze. Prognoza obejmuje analizę zagadnień związanych z gospodarką odpadami, w tym gospodarką o obiegu zamkniętym (GOZ) oraz z erozją gleb i wpływem tego zjawiska na użytkowanie gruntów.

Trzecim etapem opracowywanej Prognozy była ocena wpływu projektu Programu na poszczególne elementy środowiska. Ocena wpływu została dostosowana do stopnia szczegółowości ocenianego projektu Programu. Analizowany dokument wyznacza kierunki działań, które mają służyć osiągnięciu wyznaczonych celów. W dokumencie Programu nie wskazuje się konkretnych parametrów inwestycji. Dlatego też przy ocenie wpływu

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

zastosowano metodę polegającą na ocenie skutków realizacji wyodrębnionych typów projektów. Ocena została przedstawiona w tabeli oddziaływań, stanowiącej załącznik nr 11 do niniejszej Prognozy. Przy ocenie wpływu określono możliwe potencjalne oddziaływanie wyszczególnionych typów projektów na elementy środowiska, z uwzględnieniem:

- charakteru oddziaływania:
  - pozytywne - oddziaływania korzystne dla środowiska,
  - negatywne - oddziaływania niekorzystne dla środowiska,
- rodzaju oddziaływania:
  - bezpośrednie – oddziaływania mające bezpośredni wpływ na dany element środowiska,
  - pośrednie – powstające w efekcie wpływu na jeden z komponentów środowiska poprzez oddziaływanie na inny,
  - wtórne - dostrzegalne po pewnym czasie, jako efekt danego działania,
  - skumulowane - powstające w efekcie nakładania się wpływów poszczególnych działań,
- czasu trwania oddziaływania:
  - krótkoterminowe - oddziaływania trwające krótki okres (np. podczas etapu budowy, likwidacji),
  - średnioterminowe - oddziaływania trwające przez część okresu funkcjonowania działania,
  - długoterminowe - oddziaływania trwające przez cały okres funkcjonowania działania, w tym czasem również po okresie wdrożenia działania,
  - stałe - oddziaływania generowane przez cały okres trwania działania,
  - chwilowe - oddziaływania generowane przez krótki okres np. w warunkach odbiegających od normy.

W treści Prognozy w rozdziale 5.7. opisano zidentyfikowane znaczące oddziaływania wynikające z realizacji priorytetów i celów szczegółowych projektu Programu.

Kolejnym elementem oceny była analiza wpływu projektu Programu na stan zasobów nieodnawialnych w kontekście wyzwań rozwojowych związanych z potrzebą dywersyfikacji źródeł energii i wykorzystania potencjału środowiskowego regionu.

W ramach Prognozy dokonano analizy potencjalnych oddziaływań skumulowanych oraz oddziaływań o zasięgu transgranicznym.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

W ramach wykonywanej oceny wpływu przanalizowano możliwe zmiany środowiska w przypadku braku realizacji projektu Programu.

Ostatnim etapem Prognozy było sformułowanie wniosków, rekomendacji oraz działań służących zapobieganiu, ograniczaniu oddziaływań o charakterze negatywnym. Wskazano również sposób monitorowania oddziaływań, wynikających z realizacji projektu Programu. Etap ten powstał w oparciu o wykonane analizy w poprzednich etapach przygotowania Prognozy.

### 2.3. Konsultacje dokumentu

#### Konsultacje społeczne projektu Programu

Zarząd Województwa Podlaskiego w dniu 24 listopada 2021 r. przyjął projekt programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027, w wersji do konsultacji społecznych (załącznik do Uchwały Nr 236/4255/2021).

Konsultacje społeczne dokumentu trwały od 25 listopada do 29 grudnia 2021 roku.

Głównym celem konsultacji było pozyskanie uwag i wniosków od jednostek samorządu terytorialnego oraz szeroko rozumianych partnerów społecznych, gospodarczych, organizacji pozarządowych i mieszkańców województwa podlaskiego do projektu Programu. Konsultacje miały charakter otwarty.

#### Konsultacje społeczne w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Konsultacje społeczne projektu programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opracowaną dla tego dokumentu, zostaną ogłoszone i przeprowadzone zgodnie z art. 39 ust. 1 oraz art. 54 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W czasie trwania konsultacji społecznych, uwagi oraz wnioski będą mogły być zgłaszane zgodnie z art. 40 ustawy OoŚ, natomiast szczegóły zostaną określone w ogłoszeniu o przystąpieniu do konsultacji.

## 3. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PROGRAMU I CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Poszczególne cele Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027, będą monitorowane w ramach monitoringu rzeczowego przy pomocy wskazanych w projekcie Programu wskaźników produktu oraz rezultatu. Obowiązuje wspólna lista wskaźników produktu i rezultatu bezpośredniego dla wszystkich programów krajowych i regionalnych. Umożliwia ona agregację i porównanie wyników poszczególnych programów w ramach podejmowanych interwencji.<sup>6</sup>

<sup>6</sup> Projekt umowy partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce, Warszawa, listopad 2021 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

W opracowanym projekcie Programu, dla każdego z celów szczegółowych wyznaczono wskaźniki produktu i rezultatu, które pozwolą monitorować postęp w realizacji zaplanowanych działań. Wskaźniki te są związane z oddziaływaniem projektów zarówno na środowisko przyrodnicze, jak i otoczenie społeczno-gospodarcze. Spośród zaproponowanych wskaźników zidentyfikowano te, które mają charakter próśrodowiskowy i przedstawiono je w załączniku nr 4. Ocenia się, iż zaproponowane wskaźniki wpisują się w myśl zasady zrównoważonego rozwoju, zgodnie z którą należy poszukiwać takich rozwiązań, gwarantujących dalszy wzrost, które będą wyrównywać istotę trzech czynników rozwoju: poszanowania środowiska, postępu społecznego i wzrostu gospodarczego.<sup>7</sup>

#### *Metodyka monitoringu projektu Programu pod kątem wpływu na stan środowiska*

Prognoza oddziaływania na środowisko, zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy ooś, powinna zawierać propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko zobowiązany jest prowadzić organ opracowujący projekt.

Mając na uwadze powyższe zapisy, zaproponowano dodatkowe wskaźniki monitorujące skutki realizacji programu pod kątem wpływu na stan środowiska. Pozwoli to na szersze zbadanie efektów środowiskowych podjętych działań.

Proponuje się, by wskaźniki odnosiły się do poszczególnych komponentów środowiska, na które analizowany dokument może w największym stopniu oddziaływać: klimat i powietrze, wody powierzchniowe, wody podziemne, różnorodność biologiczną oraz obszary chronione i krajobraz. Takie podejście umożliwi reakcję na nieprzewidziane zmiany negatywne w środowisku i podjęcie odpowiednich środków w celu ich zminimalizowania, co będzie w pełni wpisywało się w myśl zasady zrównoważonego rozwoju.

Przy wyborze wskaźników uwzględnić należy dostępność danych statystycznych czy środowiskowych. Dodatkowo wskaźniki w zakresie oceny zmian w stanie środowiska, proponuje się oprzeć o wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) na poziomie wojewódzkim. Jednocześnie należy mieć na uwadze, iż wyniki monitoringu poszczególnych komponentów środowiska w ramach PMŚ, będą obrazowały zmiany w środowisku wynikające również z innych przyjętych dokumentów strategicznych. Stwierdzone zmiany w środowisku, mogą wynikać ze skumulowanego wzajemnego oddziaływania różnych podejmowanych przedsięwzięć, a także innych czynników takich jak np. awarie przemysłowe czy presje obszarowe.

Proponowane wskaźniki monitorowania skutków realizacji projektu Programu pod kątem ich wpływu na środowisko przedstawiono w załączniku nr 5. W ramach niniejszej Prognozy, zaproponowano osiem wskaźników: trzy odnoszące się do monitorowania stanu powietrza, trzy dotyczące różnorodności biologicznej i obszarów chronionych oraz po jednym wskaźniku

<sup>7</sup> <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/zrownowazony-rozwoj>



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

w celu monitorowania zmian w zakresie stanu wód powierzchniowych i podziemnych. Dla zaproponowanych wskaźników wskazano źródła danych oraz częstotliwość ich monitorowania.

Monitoring stanu środowiska w zakresie wód powierzchniowych, stanu siedlisk przyrodniczych oraz gatunków flory i fauny, a także monitoring powietrza prowadzony jest zgodnie ze Strategicznym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2020 – 2025 przez GIOŚ. Monitoring i ocena stanu wód podziemnych wykonywane są przez państwową służbę hydrogeologiczną, którą pełni Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB), na podstawie Programu Monitoringu Wód Podziemnych.

Częstotliwość monitorowania poszczególnych elementów środowiska w ramach PMŚ jest zróżnicowana. Nie wszystkie wskaźniki poddawane są corocznej ocenie. Monitoring w zakresie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków flory i fauny powinien być prowadzony nie rzadziej niż raz na 6 lat. W związku z powyższym, zaleca się przeprowadzenie monitoringu skutków realizacji projektu Programu w połowie jego trwania oraz po jego zakończeniu. Jedynym wskaźnikiem, którego monitoring zaleca się przeprowadzić po zakończeniu realizacji projektu Programu, jest różnorodność biologiczna (ze względu na częstotliwość jej monitorowania w ramach PMŚ).

#### 4. POTENCJALNE ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE

Elementem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko. Obowiązek przeprowadzenia takiego postępowania wynika z ustaleń Konwencji o ocenach oddziaływania na środowiskowo w kontekście transgranicznym nazywanej Konwencją z Espoo<sup>8</sup>, opracowanej w ramach regionalnej współpracy ONZ – Europejskiej Komisji Gospodarczej. Obowiązek zbadania oddziaływań transgranicznych wynika również z Dyrektywy 2011/92/UE oraz umów bilateralnych zawartych w oparciu o Konwencję z Espoo.

Na gruncie prawodawstwa polskiego, postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko w przypadku projektów dokumentów strategicznych, zaimplementowane zostało poprzez zapisy art. 113 ustawy OOS. Przesłanką przesądającą o konieczności przeprowadzenia ww. procedury jest stwierdzenie znaczącego wpływu zaplanowanych działań na środowisko, w tym ludność państwa sąsiadującego.

Województwo podlaskie graniczy od wschodu z Białorusią, od północy z Litwą, ale także z trzema innymi województwami: lubelskim, warmińsko-mazurskim oraz mazowieckim. Geograficzne położenie analizowanego obszaru ma w kontekście oceny transgranicznej kluczowe znaczenie, gdyż o oddziaływaniu decyduje lokalizacja planowanych przedsięwzięć czy działań. W tym zakresie, potencjalnym źródłem oddziaływania, mogłyby być przede wszystkim interwencje planowane do realizacji bezpośrednio na lub przy granicy państwa lub

<sup>8</sup> Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzona w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. 1999 nr 96 poz. 1110)

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

na ciekach czy zlewniach transgranicznych, pod warunkiem, iż w toku analiz stwierdzono by na tyle znaczące oddziaływania, że powodowałyby wystąpienie mierzalnych skutków o zasięgu wykraczającym poza teren kraju.

Niezależnie od powyższego, część z planowanych w ramach projektu Programu interwencji będzie miała potencjalnie wpływ na obszary sąsiednie, co związane jest przede wszystkim z działaniami na rzecz poprawy jakości poszczególnych komponentów środowiska oraz adaptacji do zmian klimatu. Zatem charakter tych oddziaływań będzie pozytywny. W tym zakresie istotna będzie realizacja typów projektów i celów szczegółowych:

- wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1);
- wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2);
- adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu (Działanie 2.3);
- wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (Działanie 2.4);
- wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5);
- wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia (Działanie 2.6).

Potencjalnie negatywne oddziaływania realizacji działań przewidzianych w ramach projektu Programu, które mogłyby wykraczać poza granice województwa podlaskiego, mogą być generowane przez projekty infrastrukturalne. Dotyczy to działań w obrębie celu szczegółowego – rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN- T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1), w ramach którego planuje się typ projektu: Budowa i przebudowa dróg wojewódzkich poza TEN-T oraz dróg lokalnych. Należy przy tym zauważyć, iż charakter oddziaływań ww. przedsięwzięć będzie w większości przypadków lokalny – modernizacja czy rozbudowa dróg już istniejących lub po istniejącym śladzie.

Niezależnie od powyższego, podjęcie decyzji w sprawie konieczności przeprowadzenia procedury oddziaływania transgranicznego, nie jest możliwe na tym etapie programowania, ze względu na brak możliwości wskazania konkretnych lokalizacji, zakresu oraz skali działań, które będą realizowane w ramach projektu Programu. Nie zwalnia to inwestora z konieczności dokonania indywidualnej oceny oddziaływania pojedynczego przedsięwzięcia na poszczególne komponenty środowiska, która powinna zostać wykonana w ramach procedury związanej z pozyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wówczas należy zwrócić szczególną uwagę na przedsięwzięcia zlokalizowane blisko granicy państwa lub dla których zidentyfikowane oddziaływania będą mieć charakter transgraniczny. Równocześnie warto

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

podkreślić, iż nie będzie możliwości zrealizowania żadnego z przedsięwzięć, które nie uzyskają ww. decyzji.

W związku z powyższym, na poziomie analiz prowadzonych w niniejszej prognozie nie stwierdza się warunków, które pozwalałyby zidentyfikować jakiegokolwiek ryzyko wystąpienia znaczących oddziaływań na środowisko na terenie państw sąsiednich. W konsekwencji nie istnieje konieczność, na obecnym etapie planowania, przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko.

## 5. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM WPŁYWEM WRAZ Z OCENĄ ODDZIAŁYWANIA SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTU PROGRAMU NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY, W TYM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

### 5.1. Aktualny stan środowiska

#### 5.1.1. Położenie i rzeźba terenu

Województwo podlaskie leży w północno-wschodniej części Polski. Rozciąga się między 54°24'37", a 52°16'47" szerokości geograficznej północnej oraz od 21°35'34" do 24°08'03" długości geograficznej wschodniej. Obejmuje obszar o powierzchni geodezyjnej 20 187 km<sup>2</sup>, co stanowi 6,5% powierzchni całego kraju. Województwo podlaskie sąsiaduje z trzema innymi województwami: lubelskim, warmińsko-mazurskim, mazowieckim oraz graniczy od wschodu z Białorusią i od północy z Litwą<sup>9</sup>.

Województwo podlaskie znajduje się w obrębie dwóch jednostek tektonicznych prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej: wzniesienie mazursko-suwalskie oraz obniżenie podlaskie. Prekambryjskie podłoże najwyżej zalega w okolicach Krynek i Sokółki, obniżając się w kierunku północy (Suwałki) i południa (Mielnik). Województwo pod względem ukształtowania należy do typowo nizinnych regionów Polski. Najwyższym punktem jest wierzchołek Rowelskiej Góry – 298 m n.p.m. Przez środek województwa przepływa rzeka Narew<sup>10</sup>.

Według podziału na regiony fizycznogeograficznego Polski<sup>11</sup>, województwo podlaskie leży głównie w obrębie prowincji Niż Wschodniobałtycko-Białoruski, poza tym znajduje się jeszcze na obszarze prowincji Niż Środkowoeuropejski. Obszar województwa zawiera się w 3 podprowincjach, 5 makroregionach i 17 mezoregionach<sup>12</sup>. Nazewnictwo jednostek i ich podział przedstawia Tabela 1, a rozmieszczenie poszczególnych podprowincji jest ukazane na Rysunku 1.

<sup>9</sup> Krajowy raport mozaikowy. Stan środowiska w województwach w latach 2004-2012, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, [www.gios.gov.pl](http://www.gios.gov.pl)

<sup>10</sup> Program ochrony środowiska województwa podlaskiego na 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku, 2016, Białystok

<sup>11</sup> Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska: <https://www.gdos.gov.pl/aktualizacja-granic-mezoregionow-fizyczno-geograficznych-polski-aktualne-na-12.2021>

<sup>12</sup> Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska: <http://www.gdos.gov.pl/dane-i-metadane> - aktualne na 12.2021 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

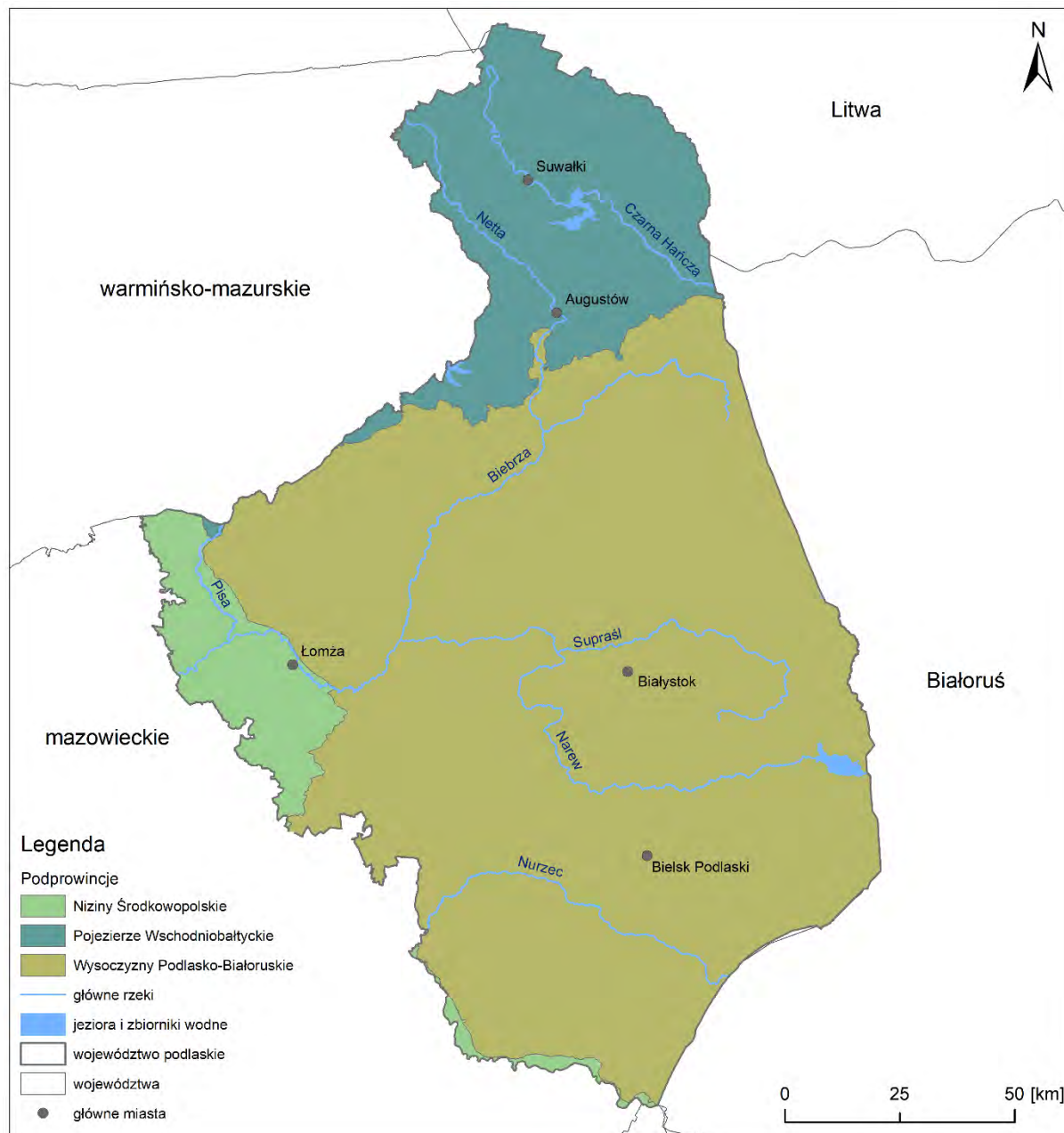
Tabela 1 Podział województwa podlaskiego na megaregiony, prowincje i podprowincje wg regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski.

Nazwa megaregionu	Nazwa prowincji	Nazwa podprowincji
Pozaalpejska Europa Środkowa	Niż Środkowoeuropejski	Niziny Środkowopolskie
Niż Wschodnioeuropejski	Niż Wschodniobałtycko-Białoruski	Wysoczyzny Podlasko-Białoruskie
		Pojezierze Wschodniobałtyckie

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Rysunek 1 Położenie oraz podział fizyczno – geograficzny województwa podlaskiego na podprovincje



źródło: opracowanie własne na podstawie MPHP 10 oraz danych GDOŚ: <https://www.gdos.gov.pl/dane-i-metadane>

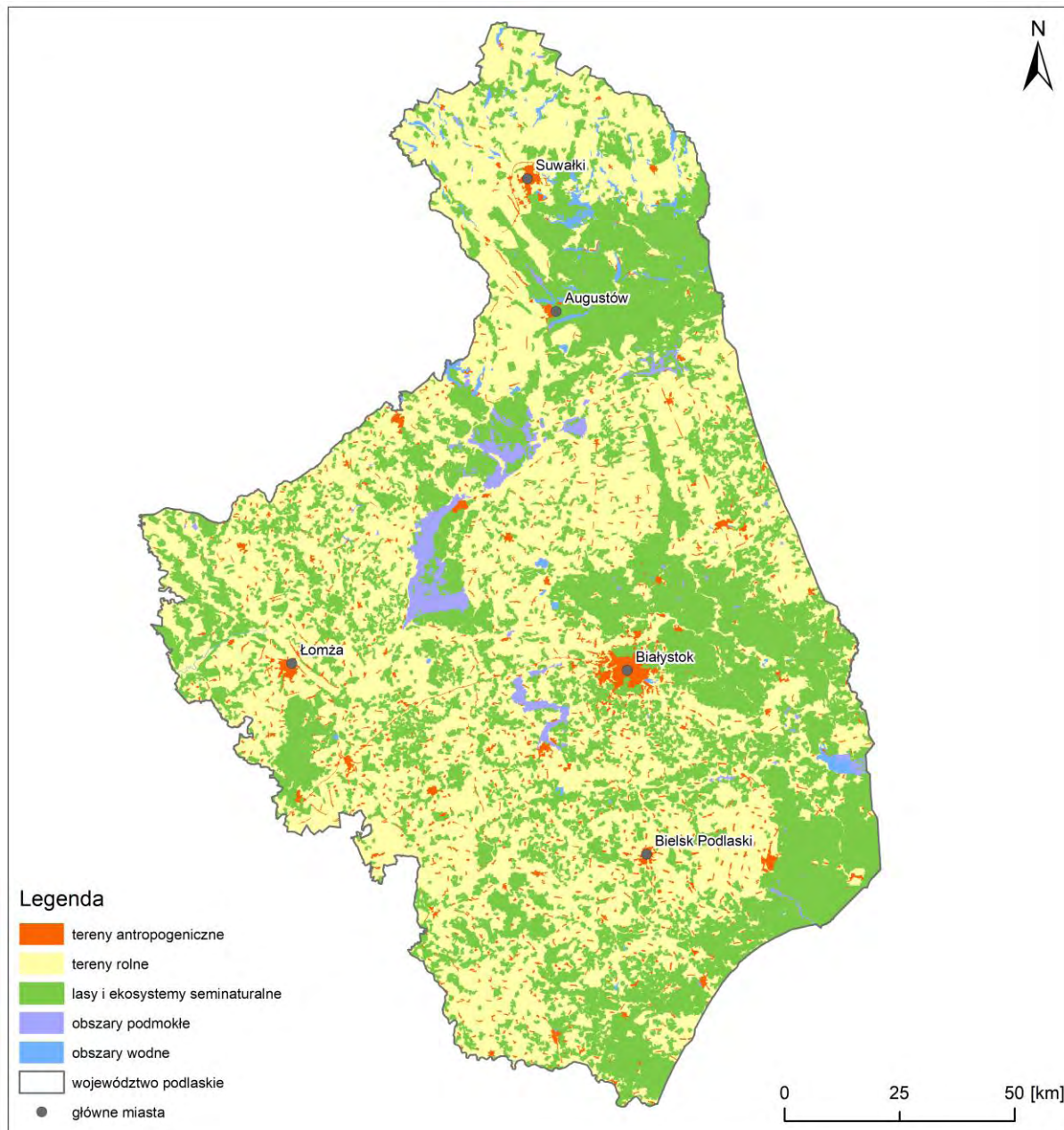
### 5.1.2. Powierzchnia ziemi i gleby

Aktualne użytkowanie gruntów w województwie podlaskim scharakteryzowano na podstawie projektu CORINE Land Cover 2018 (CLC 2018). Na poniższych rysunkach przedstawiono pokrycie powierzchni województwa oraz procentowy udział form zagospodarowania terenu w



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027  
podziale na pięć głównych typów: tereny antropogeniczne, tereny rolne, lasy i ekosystemy seminaturalne, obszary podmokłe, obszary wodne<sup>13</sup>.

Rysunek 2 Pokrycie terenu województwa podlaskiego według CORINE Land Cover 2018

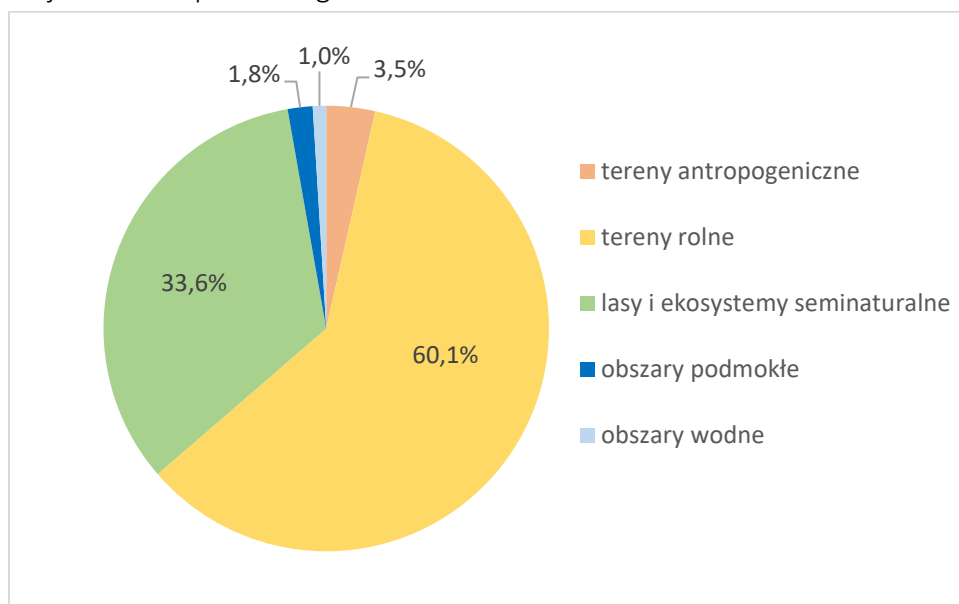


źródło: opracowano na podstawie CORINE Land Cover 2018: <https://land.copernicus.eu/pan-european/corine-land-cover>

<sup>13</sup> Główny Inspektorat Ochrony Środowiska: <https://clc.gios.gov.pl/index.php> - aktualne na 12.2021 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Rysunek 3 Procentowy udział poszczególnych form zagospodarowania terenu na obszarze województwa podlaskiego



źródło: opracowano na podstawie CORINE Land Cover 2018

W województwie podlaskim dominują tereny rolne oraz lasy i ekosystemy seminaturalne. Tereny rolne obejmujące grunty orne, uprawy trwałe, łąki i pastwiska oraz obszary upraw mieszanych, zajmują ok. 60,1% powierzchni województwa i są rozmieszczone równomiernie na całym omawianym terenie za wyjątkiem jego wschodniej części.

Lasy i ekosystemy seminaturalne, do których należą lasy, zespoły roślinności drzewiastej i krzewiastej oraz tereny otwarte, pozbawione roślinności lub z rzadkim pokryciem roślinnym, stanowią 33,6% powierzchni. Lasy w granicach województwa podlaskiego rozmieszczone są stosunkowo równomiernie, jednak szczególnie dominują we wschodniej części województwa z bardzo dużymi kompleksami leśnymi: Puszcza Augustowska, Puszcza Białowieska i Puszcza Knyszyńska<sup>14</sup>.

Tereny antropogeniczne, do których zaliczają się tereny zabudowy miejskiej, miejskie tereny zielone i wypoczynkowe, a także tereny przemysłowe, handlowe i komunikacyjne, kopalnie, wyrobiska i budowy zajmują około 3,5% powierzchni województwa podlaskiego. Tereny antropogeniczne są przede wszystkim wokół miast: Augustów, Białystok, Bielsk Podlaski, Łomża, Suwałki.

Obszary podmokłe zajmują 1,8% powierzchni województwa podlaskiego. Cechą charakterystyczną tego obszaru jest występowanie rozległych kompleksów torfowiskowych m.in. w Kotlinie Biebrzańskiej oraz w dolinie Narwi<sup>15</sup>. Obszary wodne, to grupa użytkowania obejmująca wody śródlądowe i morskie. Tereny obszarów wodnych mają bardzo mały udział w powierzchni województwa podlaskiego, bo zaledwie 1%.

<sup>14</sup> Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku: <https://www.bialystok.lasy.gov.pl/lasy-regionu> - aktualne na 12.2021 r.

<sup>15</sup> Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2017 -2020 z perspektywą do 2024 roku, 2016, Białystok

## Gleby

Przeważającą część województwa podlaskiego pokrywają gleby brunatne, wytworzone głównie z glin zwałowych i piasków gliniastych. W niektórych miejscach województwa występują gleby bielnicowe i pseudobielnicowe wytworzone z piasków i glin. Znaczny udział powierzchniowy mają gleby bagienne, zwłaszcza torfowe, zajmujące dna dolin rzecznych, szczególnie Biebrzy, Brzozówki, Narwi, Orlanki, Czarnej Hańczy. Prócz gleb torfowych, w dnach dolin występują również mady rzeczne. Zdecydowanie mniejszy udział mają czarne ziemie, zlokalizowane u podnóży pagórków morenowych<sup>16</sup>.

Gleby województwa podlaskiego charakteryzują się niską wartością użytkową. Dominują gleby należące do IV (46,0%) i V (29,6%) klasy bonitacyjnej. Gleby klasy III zajmują 6,9% powierzchni użytków rolnych. Bardzo rzadko występują gleby najlepszych klas bonitacyjnych (I i II), łącznie zajmują 54 ha.

W województwie podlaskim ze względu na rolniczy charakter, występuje duże zakwaszenie gleb z pH poniżej 5, a samo województwo należy do grupy województw charakteryzujących się najniższym pH w kraju. Gleby bardzo kwaśne mają największy udział - ok. 50 %, gleby o odczynie lekko kwaśnym i obojętnym łącznie mają niewielki udział – zaledwie 16,7%<sup>17</sup>. Zasobność gleb w fosfor, potas i sód określa się jako niską. Ponadto gleby województwa podlaskiego cechują się naturalną lub podwyższoną zawartością metali ciężkich. Na zanieczyszczenie gleb ma duży wpływ depozycja zanieczyszczeń atmosferycznych, ale również obecność obiektów dystrybucji i magazynowania paliw przyczyniających się do zanieczyszczenia gleb i wód gruntowych produktami naftowymi.

Erozja wietrzna w największym natężeniu występuje na terenach słabo zalesionych, z dominacją gleb lekkich i pyłowych. Tym typem erozji zagrożone jest 42,6 % powierzchni gruntów województwa podlaskiego użytkowanych rolniczo. Natomiast zagrożenie erozją wodną gruntów leśnych i rolnych wynosi 27,6%<sup>18</sup>. Największe ryzyko degradacji gleb wskutek erozji występuje w powiatach: wysokomazowiecki, łomżyński, sokólski i suwalski.

Na koniec 2020 roku powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych, wymagających rekultywacji i zagospodarowania wynosiła 2 742ha, z czego grunty zdewastowane, które całkowicie utraciły wartość użytkową, miały przeważający udział wynoszący 96,9% (2 657ha). Grunty zdegradowane, których wartość zmalała w wyniku zmian środowiska i czynników antropogenicznych, zajmowały 3,1% powierzchni gruntów wymagających działań rekultywacyjnych. W porównaniu do 2019 roku ilość gruntów wymagających rekultywacji zmniejszyła się o 18 ha. W 2020 roku zrekultywowano 5,4% gruntów oraz zagospodarowano 3,2% gruntów<sup>19</sup>.

<sup>16</sup> Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2017 -2020 z perspektywą do 2024 roku, 2016, Białystok

<sup>17</sup> Raport z iii etapu realizacji zamówienia „monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2015-2017”, 04.2017, Instytut uprawy nawożenia i gleboznawstwa PIB w Puławach

<sup>18</sup> Krajowy raport mozaikowy. Stan środowiska w województwach w latach 2004-2012, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

<sup>19</sup> Ochrona środowiska i leśnictwo w województwie podlaskim w 2020 r. Urząd Statystyczny w Białymstoku, 2021

### 5.1.3. Wody powierzchniowe

Podstawowe informacje dot. występowania wód powierzchniowych w obszarze województwa podlaskiego przedstawiono na podstawie Mapy Podziału Hydrograficznego Polski w skali 1:10000 (MPHP 10)<sup>20</sup>, będącej głównym źródłem informacji o podziale hydrograficznym Polski oraz z wykorzystaniem informacji nt. podziału kraju na obszary dorzeczy, regiony wodne i zlewnie, który stanowi podstawę zarządzania zasobami wodnymi.

Obszar województwa podlaskiego zlokalizowany jest w obrębie<sup>21</sup>:

- dorzecza Wisły, w zasięgu dwóch regionów wodnych (Narwi, Bugu);
- dorzecza Niemna, w zasięgu regionu wodnego Niemna;
- dorzecza Pregoty, w zasięgu regionu wodnego Łyny i Węgorapy.

Podział na obszary dorzeczy i regiony wodne zastosowany w niniejszej Prognozie jest podziałem wprowadzonym ustawą Prawo wodne<sup>22</sup> w 2017 r. Na poniższym rysunku przedstawiono ww. informacje.

---

<sup>20</sup> Mapa Podziału Hydrograficznego Polski w skali 1:10000 (MPHP 10v14)

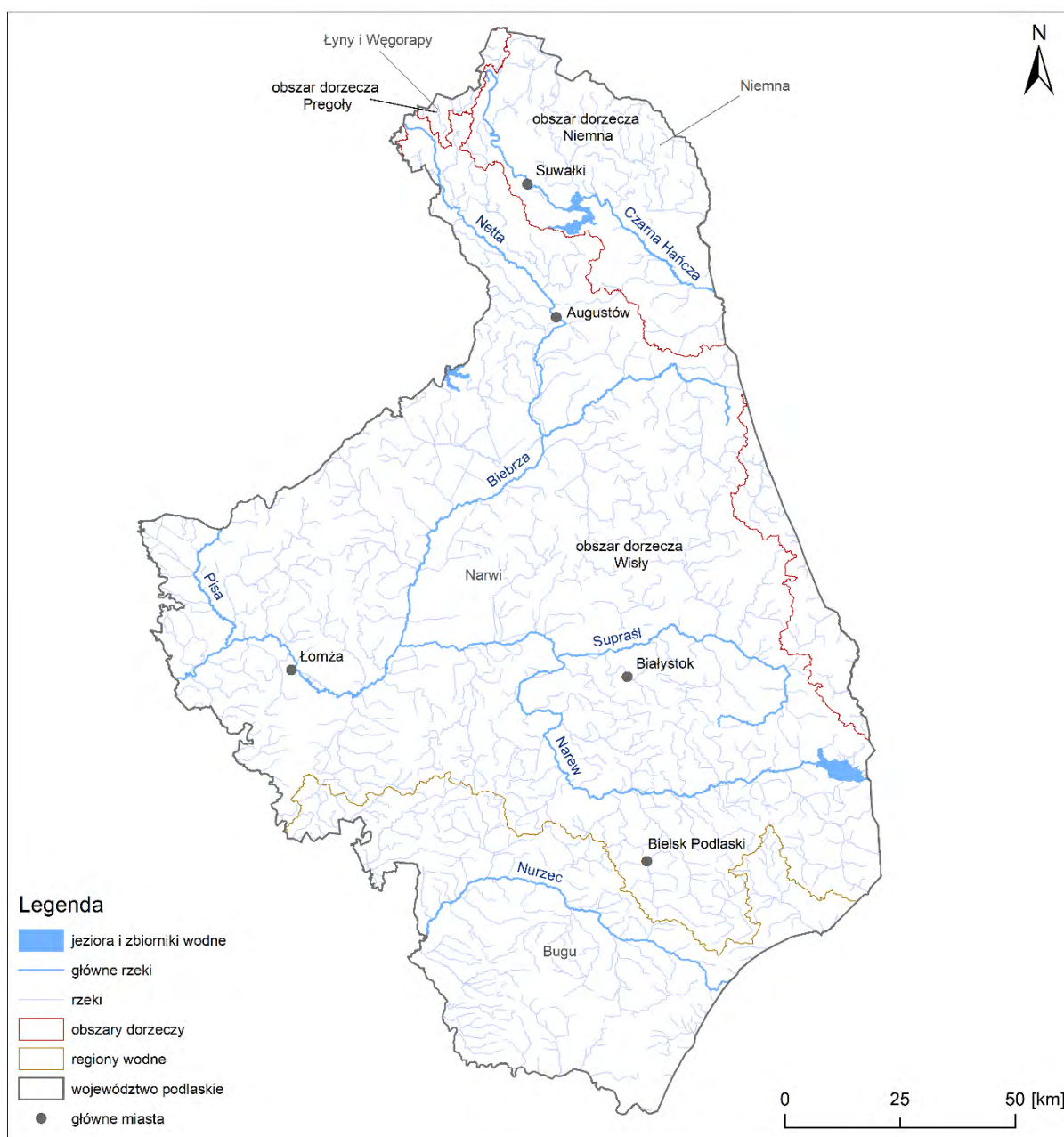
<sup>21</sup> Podział na obszary dorzeczy i regiony wodne wg ustawy Prawo wodne wprowadzone w 2017 r. (ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2021 poz. 624))

<sup>22</sup> Ibidem



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Rysunek 4. Sieć hydrograficzna w obszarze województwa podlaskiego z uwzględnieniem podziału na obszary dorzeczy i regiony wodne



źródło: opracowanie własne na podstawie MPHP 10 i podziału na obszary dorzeczy (jcwp v.16)

### Podział na jednolite części wód powierzchniowych (jcwp)

W dokumencie posłużono się podziałem na jcwp opracowanym na kolejny cykl planistyczny tj. na lata 2022-2027, który został uwzględniony w projekcie II aPGW.

Na obszarze województwa podlaskiego wyznaczono następujące kategorie jcwp:

- 219 jcwp rzecznych,
- 1 jcwp zbiornikowa,
- 62 jcwp jeziorne.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

### Ocena stanu jcwp

Ocena stanu wód realizowana jest przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ) w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ), zgodnie z przyjętym Programem<sup>23</sup> PMŚ.

Najbardziej aktualna dostępna ocena stanu jcwp została wykonana w 2019 r. i oparta o wyniki monitoringu wód z okresu 2014-2019. Dla jcwp, dla których nie prowadzono badań w przedmiotowym okresie, dokonano tzw. oceny z przeniesienia.

W 2021 udostępniono częściową ocenę sporządzoną na podstawie monitoringu wód z 2020 r., jednak nie uwzględnia ona klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a wyłącznie klasyfikację wskaźników jakości wód w punktach pomiarowo - kontrolnych. W związku z powyższym zdecydowano o nieprzyczacaniu tych wyników.

Dane dotyczące wyników monitoringu wód z okresu 2014-2019, stanowiły podstawę dokonania oceny stanu wód w projekcie II aPGW. W poniższej tabeli przedstawiono wyniki tej oceny w układzie jcwp wg projektów II aPGW dla poszczególnych obszarów dorzeczy w zasięgu województwa.

Tabela 2. Ocena stanu jcwp na obszarze województwa podlaskiego, na podstawie oceny stanu GIOŚ

Nazwa regionu wodnego	Rodzaj jcwp	Ocena stanu/potencjału ekologicznego						Ocena stanu chemicznego			Ocena stanu jcwp		
		bardzo dobry/	dobry	umiarkowan	słaby	zły	brak oceny	dobry	poniżej dobrego	brak oceny	dobry	zły	brak oceny
Narwi	rzeczne	-	10	87	35	7	19	8	126	24	-	141	17
	jeziorne	-	7	9	2	-	2	8	8	4	4	13	3
	zbiornikowe	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-
Bugu	rzeczne	-	2	17	6	1	9	-	18	17	-	25	10
Niemna	rzeczne	-	1	14	3	2	4	2	15	7	-	20	4
	jeziorne	-	18	10	2	-	6	7	13	16	3	21	12
Łyny i Węgorapy	rzeczne	-	-	1	-	-	1	-	2	-	-	2	-
	jeziorne	-	-	5	-	-	1	-	5	1	-	5	1

źródło: opracowano na podstawie projektu drugiej aktualizacji Planów gospodarowania wodami: na obszarze dorzecza Wisły, na obszarze dorzecza Niemna, na obszarze dorzecza Pregoty

<sup>23</sup> Program Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2016-2020, GIOŚ, Warszawa, 2015 r.

### Cele środowiskowe dla jcwp

Celem środowiskowym dla jcwp, zgodnie z ustawą Prawo wodne<sup>24</sup> jest:

- dla jcwp naturalnych – ochrona i poprawa stanu ekologicznego i chemicznego celem osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód oraz zapobieganie pogorszeniu ich stanu,
- dla jcwp wyznaczonych jako sztuczne i silnie zmienione - ochrona i poprawa potencjału ekologicznego i stanu chemicznego celem osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód oraz zapobieganie pogorszeniu ich potencjału ekologicznego i stanu chemicznego.

Cele środowiskowe obowiązujące w aktualnym cyklu planistycznym (2016-2021), zostały ustalone w rozporządzeniach w sprawie planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy w Polsce przyjętych w 2016 r.

Na potrzeby przygotowania projektu II aPGW w 2019 r. ponownie określono cele środowiskowe, następnie zaktualizowane w latach 2020-2021. Ponadto, w projektach II aPGW wskazano także odstępstwa z art. 4 ust. 4 i art. 4 ust. 5 RDW. Ustalone cele środowiskowe oraz odstępstwa od nich będą obowiązywały po wejściu w życie kolejnych rozporządzeń w sprawie planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy.

Dla wybranych jcwp rzecznych wskazano dodatkowo uszczegółowiony cel środowiskowy, jakim jest możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieku istotnego.

Charakterystykę celów środowiskowych wg projektów II aPGW na obszarach dorzeczy Wisły, Niemna i Pregoty w podziale na rodzaje jcwp przedstawiono w Zał. 6a, 6b, 6c.

W regionach wodnych w zasięgu województwa podlaskiego ustalono dla 167 jcwp rzecznych jako cel środowiskowy dobry stan lub dobry potencjał ekologiczny, a dla 52 jcwp umiarkowany stan/ potencjał ekologiczny. Dobry stan chemiczny określono jako celowy do osiągnięcia przez 70 jcwp rzecznych, odstępstwa od osiągania celów środowiskowych (wszystkich rodzajów) uzyskało łącznie 349 jcwp rzecznych, a zapewnienie drożności cieku dla migracji organizmów wodnych jest wymagane w odniesieniu do 191 jcwp. W przypadku jcwp zbiornikowej, wymagany jest dobry potencjał ekologiczny oraz dopuszczono odstępstwo od osiągnięcia dobrego stanu chemicznego w zakresie części wskaźników. W odniesieniu do jcwp jeziornych, dla 60 jcwp jako cel ustalono dobry stan ekologiczny, a dla 2 jcwp dobry potencjał ekologiczny. Dla 38 jcwp wymagane jest osiągnięcie dobrego stanu chemicznego, a w 65 przypadkach dopuszczono odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych (43 z art. 4.4 RDW, 22 z art. 4.5 RDW).

<sup>24</sup> ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2021 poz. 624 ze zm.)

### Zasoby wód powierzchniowych

Zasoby wód powierzchniowych zostały określone wg stanu na 2019 r. w układzie hydrograficznym<sup>25</sup> przez GUS. Wartości zasobów wyrażone wielkością odpływu oraz odpływu jednostkowego z obszarów hydrograficznych, w obrębie których znajduje się województwo podlaskie przedstawiono w Zał. 6d.

Przytoczone wyniki wskazują, że na obszarach hydrograficznych zlokalizowanych w zasięgu województwa podlaskiego zasoby wód powierzchniowych wyrażone odpływem jednostkowym są zbliżone do średnich wartości dla obszaru dorzecza Wisły oraz dla obszaru kraju. Najwyższą zasobnością charakteryzuje się obszar zlokalizowany w obrębie dorzecza Niemna oraz kolejno w zlewni Łyny.

Obszary w zasięgu województwa podlaskiego wskazywane są również w wynikach szacowania dostępności zasobów wód powierzchniowych i potrzeb związanych z podejmowaniem działań ukierunkowanych na zwiększenie dostępności zasobów tych wód, przedstawionych w projekcie Programu przeciwdziałania niedoborowi wody (PPNW)<sup>26</sup>. W dokumencie wskazano zlewnie rzek o najwyższym poziomie potrzeb realizacji działań na rzecz poprawy zasobów dyspozycyjnych wód powierzchniowych, na podstawie dokonanej analizy wielokryterialnej oceny dyspozycyjności wód powierzchniowych oraz stanu zasobów nienaruszalnych w warunkach suszy hydrologicznej zwykłej i ekstremalnej. Zidentyfikowane problemy i potrzeby dotyczą obszarów:

- zlewnie w regionie wodnym Narwi: Wissa, Czarna, Sokołda;
- zlewnie w regionie wodnym Niemna: Szeszupa, Czarna Hańcza, Marycha;
- zlewnia w regionie wodnym Łyny i Węgorapy: Gołdapa.

### Korzystanie z wód

Zidentyfikowany stan dostępności do zasobów wód w przypadku wód powierzchniowych należy interpretować w zestawieniu z potrzebami (w opracowaniu przyjęto obrazować zapotrzebowanie na podstawie bieżącego zużycia). Wg danych GUS zapotrzebowanie na wodę dla potrzeb gospodarki narodowej w województwie podlaskim plasuje się na przedostatnim miejscu w kraju (w układzie wojewódzkim) i w 2020 r. stanowiło 1 % całkowitego zużycia na obszarze kraju. Pod względem sektorów gospodarki (wg podziału dostępnego w statystyce publicznej), podkreślenia wymaga znaczny udział zużycia wody w województwie dla potrzeb gospodarki stawowej (około 27% wody pobranej ogółem). Dla porównania udział przemysłu w poborze wody to około 16%, a woda pobierana na potrzeby zaopatrzenia sieci wodociągowych stanowi ok. 58 % zużycia ogółem w skali województwa. Taki rozkład zużycia wody świadczy o niewielkim antropogenicznym przekształceniu tego

<sup>25</sup> Ochrona Środowiska 2020, GUS Warszawa 2020 r.

<sup>26</sup> Opracowanie programu przeciwdziałania niedoborowi wody wraz z prognozą oddziaływania na środowisko Programu, Warszawa 2021 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 regionu oraz rozwoju sektorów działalności wykorzystujących istniejące naturalne uwarunkowania.

W Zał. 6e zestawiono informacje o wielkości zużycia wody w podziale na główne sektory (wg dostępnego podziału). Zużycie to dotyczy zarówno wód powierzchniowych i podziemnych, jednak dla zobrazowania rozdziału na te dwa zasoby podaje się za GUS<sup>27</sup>, że w województwie podlaskim w 2019 r. pobór wód z ujęć wód powierzchniowych na potrzeby gospodarki narodowej i ludności stanowił około 32% całkowitej ilości pobranych wód, a w odniesieniu do wielkości poboru wód na poszczególne cele wynosił: dla potrzeb zaopatrzenia w wodę sieci wodociągowych około 14%, a dla potrzeb produkcyjnych (przemysłu) około 5%. Zatem dostępności do tych zasobów środowiska naturalnego nie stanowi znaczącego źródła zaopatrzenia w wodę, jednak nie umniejsza to roli dostępności i odpowiedniej jakości wód powierzchniowych, ze względu na znaczenie tego zasobu dla środowiska naturalnego, w tym dla człowieka.

Analizując korzystanie z wód należy przedstawić dwa główne zagadnienia związane z gospodarką wodno-ściekową w województwie:

- wielkość i strukturę poborów wód,
- odprowadzanie i oczyszczanie ścieków z sektora komunalnego i z przemysłu.

W tym celu wykorzystano dane opublikowane przez GUS<sup>28,29</sup>. W Zał. 6f przedstawiono najważniejsze informacje o stanie gospodarki wodno-ściekowej w województwie w 2020 r.

Przedstawiona struktura poborów wód uwzględnia łączne pobory wód powierzchniowych i podziemnych. Brak jest informacji o strukturze poborów w odniesieniu do rozdziału wód na powierzchniowe i podziemne, z wyjątkiem poborów na cele eksploatacji sieci wodociągowej. Generalnie struktura poborów odzwierciedla wcześniej opisaną strukturę zużycia wody, co świadczy o realizacji poborów wód wykorzystywanych w województwie z ujęć zlokalizowanych w jego obrębie.

Przedstawiona w Zał. 6g struktura odprowadzania ścieków i udziału ścieków oczyszczanych w województwie podlaskim odzwierciedla pobór i zużycie wód.

Wart podkreślenia jest udział ścieków komunalnych poddawanych oczyszczeniu w obszarze województwa (100%). W skali kraju udział odprowadzanych ścieków komunalnych niepoddanych procesom oczyszczania waha się w okolicach 0,8%.

<sup>27</sup> Ochrona Środowiska 2020, GUS Warszawa 2020 r.

<sup>28</sup> Ochrona Środowiska 2020, GUS Warszawa 2020 r.

<sup>29</sup> Bank Danych Lokalnych: [GUS - Bank Danych Lokalnych \(stat.gov.pl\)](https://stat.gov.pl)



#### 5.1.4. Wody podziemne

Zasoby wód podziemnych w województwie podlaskim pod względem utworów geologicznych, w zdecydowanej większości stanowią utwory czwartorzędowe - ponad 97% wielkości zasobów eksploatacyjnych wód podziemnych<sup>30</sup>. Pozostała część zasobów występuje głównie w utworach trzeciorzędowych.

Przedstawioną charakterystykę wód podziemnych oparto o podział na jcwpd opracowany na kolejny cykl planistyczny, tj. na lata 2022-2027, który został uwzględniony w projekcie II aPGW.

##### Podział na jednolite części wód podziemnych (jcwpd)

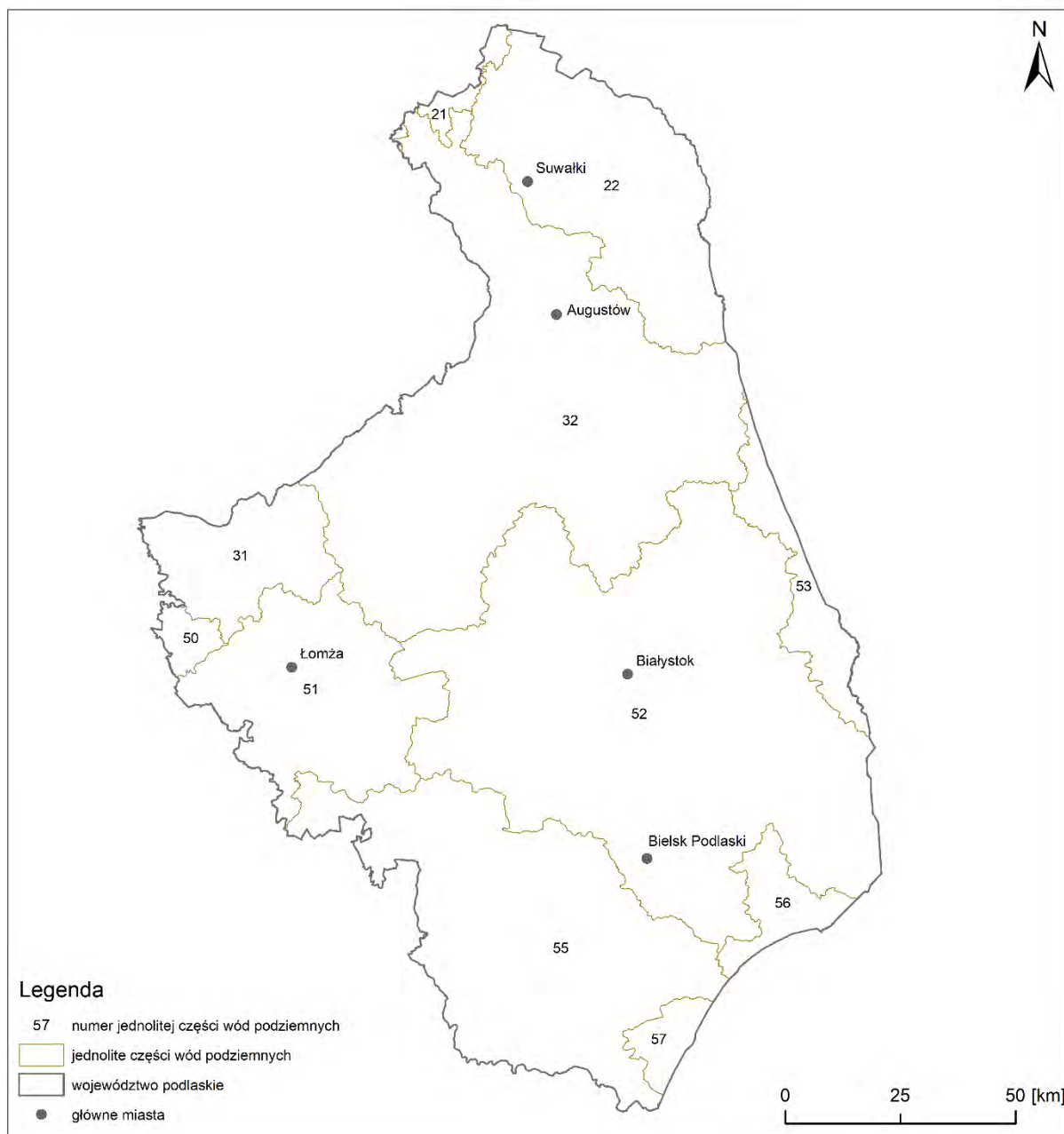
W obszarze województwa podlaskiego zlokalizowanych jest w całości lub częściowo 11 jcwpd, których lokalizację względem granic województwa przedstawiono na poniższym rysunku.

---

<sup>30</sup> Stan środowiska w województwie podlaskim, Raport 2020, GIOŚ 2020

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Rysunek 5. Podział obszaru województwa podlaskiego na jcwpd



źródło: opracowano na podstawie projektów drugiej aktualizacji Planów gospodarowania wodami: na obszarze dorzecza Wisły, na obszarze dorzecza Niemna, na obszarze dorzecza Pregoty

### Ocena stanu jcwpd

Na dzień opracowania Prognozy, najbardziej aktualne wyniki badań jcwpd wraz z przedstawieniem ich oceny stanu to dane z 2019 r.<sup>31</sup> Podstawą oceny stanu chemicznego jcwpd były wyniki monitoringu diagnostycznego prowadzonego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Do oceny stanu ilościowego jcwpd wykorzystano informacje

<sup>31</sup> „Raport z oceny stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019” (PIG-PIB, 2020), na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 o pomiarach położenia zwierciadła wody z 2019 roku, poborze wód podziemnych (wielkość rejestrowanego poboru) oraz dane dotyczące dostępnych zasobów, pozyskane przez Państwową Służbę Hydrogeologiczną.

Zgodnie z informacją zawartą w projektach II aPGW, w poniższej tabeli przedstawiono wyniki oceny stanu 11 jcwpd zlokalizowanych w zasięgu województwa podlaskiego.

Tabela 3. Wyniki oceny stanu chemicznego i ilościowego jcwpd zlokalizowanych w zasięgu województwa podlaskiego

Obszar dorzecza	Ocena stanu chemicznego jcwpd		Ocena stanu ilościowego jcwpd		Ogólna ocena stanu jcwpd	
	dobry stan	słaby stan	dobry stan	słaby stan	dobry stan	słaby stan
Wisły	8	-	8	-	8	-
Niemna	2	-	2	-	2	-
Pregoły	1	-	1	-	1	-

źródło: opracowano na podstawie projektów drugiej aktualizacji Planów gospodarowania wodami: na obszarze dorzecza Wisły, na obszarze dorzecza Niemna, na obszarze dorzecza Pregoły

Jcwpd w obszarze województwa charakteryzują się dobrym stanem wód.

### Cele środowiskowe dla jcwpd

Celem środowiskowym dla jcwp, zgodnie z ustawą Prawo wodne<sup>32</sup> jest dobry stan chemiczny i dobry stan ilościowy. W przypadku gdy części wód, są w stanie słabym i są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych, możliwe jest ustanowienie odstępstw od celów środowiskowych w postaci odstępstw czasowych (zgodnie z art. 4 ust. 4 RDW), czy ustalenia mniej rygorystycznych celów (zgodnie z art. 4 ust. 5 RDW).

Cele środowiskowe jcwpd zlokalizowanych w zasięgu województwa podlaskiego ustalone na lata 2022 – 2027 zostały określone jako dobry stan chemiczny i dobry stan ilościowy. Dla żadnej z jcwpd znajdujących się w zasięgu województwa nie ustalono odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych.

### Zasoby dyspozycyjne wód podziemnych

Dla oszacowania zasobów wód podziemnych w obszarach bilansowych w zasięgu województwa podlaskiego wykorzystano dane o stanie udokumentowania zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych. Informacje o zasobach dyspozycyjnych są przetwarzane i gromadzone w bazie danych GIS zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych w ramach zadań Państwowej Służby Hydrogeologicznej (PIG-PIB). Informacje o stanie zasobów oraz rezerw wód podziemnych w analizowanym obszarze przedstawiono w Zał. 7.

Wyniki analizy stanu rezerw zasobów wodnych wód podziemnych w skali regionów wodnych

<sup>32</sup> ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2021 poz. 624 ze zm.)

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 wskazują w większości na bardzo wysokie i wysokie rezerwy zasobów w regionach zlokalizowanych w obszarze województwa podlaskiego. Wobec powyższego brak jest zagrożenia deficytem zasobów wód podziemnych.

### 5.1.5. Aktualny stan powietrza

Opisane poniżej substancje zanieczyszczające lub ich prekursory, warunki topograficzne (możliwość przewietrzania zanieczyszczeń w powietrzu) oraz warunki meteorologiczne panujące w danym okresie na określonym obszarze wpływają na stan zanieczyszczenia powietrza. Wzrost temperatury powietrza oddziałuje na występowanie epizodów wysokich stężeń zanieczyszczeń pyłowych z uwagi na utrudniony pionowy transport zanieczyszczeń. Wpływa to z kolei na kumulacje zanieczyszczeń w przypowierzchniowej, dolnej warstwie atmosfery. Ponadto na wzrost w okresie wiosenno-letnim intensywności reakcji fotochemicznych i przemian prowadzących do formowania się zanieczyszczeń wtórnych, w tym ozonu, poza wysoką temperaturą wpływ ma również poziom promieniowania słonecznego. Nie bez znaczenia dla występowania zanieczyszczeń powietrza jest występowanie opadów oraz prędkość wiatru. Czynniki te decydują o prędkości przemieszczania się zanieczyszczeń.

Zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami<sup>33, 34, 35, 36</sup> Główny Inspektor Ochrony Środowiska na podstawie badań monitoringowych corocznie, do dnia 30 kwietnia, dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni oraz odrębnie dla każdej substancji.

Wykonując ocenę jakości powietrza za rok 2020, dokonano klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według kryteriów: ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin. Ocena pod kątem ochrony zdrowia została wykonana na obszarze 2 stref województwa podlaskiego (aglomeracja białostocka i strefa podlaska) odrębnie dla 12 zanieczyszczeń: dwutlenku siarki (SO<sub>2</sub>), dwutlenku azotu (NO<sub>2</sub>), tlenku węgla (CO), ozonu (O<sub>3</sub>), benzenu (C<sub>6</sub>H<sub>6</sub>), pyłu zawieszonego PM<sub>10</sub>, pyłu zawieszonego PM<sub>2,5</sub> oraz zanieczyszczeń oznaczanych w pyłach PM<sub>10</sub>: benzo(a)pirenu, arsenu, kadmu, niklu i ołowiu. Ocena pod kątem ochrony roślin została wykonana odrębnie dla 3 zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, tlenków azotu (NO<sub>x</sub>) i ozonu. Wyniki oceny zostały zamieszczone w publikacji pt. „Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2020”<sup>37</sup>.

Zgodnie z oceną jakości powietrza za 2020 rok, wykonaną w oparciu o kryteria ustanowione w celu ochrony zdrowia, strefy, w których doszło do przekroczenia to:

<sup>33</sup> ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2020 r. poz. 1219)

<sup>34</sup> rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2018 r. poz. 1119)

<sup>35</sup> rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 r. poz. 1031)

<sup>36</sup> rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 października 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2019 r. poz. 1931)

<sup>37</sup> <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/rwms/publications/card/1427> - aktualne na 11.2021

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- Aglomeracja Białostocka – dot. benzo(a)pirenu. Ponadto dla ozonu (poziom celu długoterminowego) strefa uzyskała klasę D2;
- strefa podlaska – dot. benzo(a)pirenu w pyłe PM<sub>10</sub>, PM<sub>10</sub> oraz PM<sub>2,5</sub>.

W przypadku PM<sub>10</sub> (dla poziomu dopuszczalnego dla średniego stężenia dobowego pyłu zawieszonego PM<sub>10</sub>) obszarem przekroczeń była Łomża.

Dla poziomu docelowego dla średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM<sub>10</sub> obszary przekroczeń to: Łomża, Suwałki oraz inne miejscowości województwa, w których dominującym sposobem ogrzewania jest spalanie paliw stałych w mało efektywnych kotłach.

Dla pyłu PM<sub>2,5</sub> - poziom dopuszczalny I faza - strefa podlaska uzyskała klasę A.

Dla poziomu dopuszczalnego II fazy pyłu zawieszonego PM<sub>2,5</sub> w strefie podlaskiej obszarem przekroczeń jest Łomża oraz okolice Hajnówki.

Na podstawie danych za 2020 r. wyniki rocznej oceny jakości powietrza, uwzględniające poziomy dopuszczalne i docelowe przyjęte ze względu na ochronę roślin, strefa podlaska dla wszystkich zanieczyszczeń uzyskała klasę A.

Ostatnie lata przyniosły zmiany w strukturze emisji zanieczyszczeń w województwie podlaskim<sup>38</sup>. Na skutek zmniejszenia emisji pyłów z elektrociepłowni, zmian jakości paliwa i spadku zapotrzebowania na energię ciepłą w czasie cieplejszych zim, zmniejszył się znacząco udział emisji punktowej w bilansie emisji. Największe punktowe źródła emisji znajdują się w powiatach gdzie głównymi źródłami zanieczyszczeń są miejskie przedsiębiorstwa energetyki ciepłej oraz zakłady szczególnie uciążliwe. Źródłem zanieczyszczeń jest również emisja z systemów ogrzewania (w wyniku spalania paliw głównie węgla oraz drewna), transport. Presję na jakość powietrza wywiera również rolnictwo (uprawa oraz hodowla) oraz pożary lasów. Ponadto obszarowe źródło zanieczyszczeń stanowi atmosfera kumulując zanieczyszczenia naturalne i antropogeniczne, przy czym opad atmosferyczny jest istotnym elementem meteorologicznym gromadzącym i przenoszącym zanieczyszczenia.

## Klimat

Klimat województwa podlaskiego zalicza się do umiarkowanego przejściowego z zaznaczającymi się wpływami kontynentalnymi. W województwie podlaskim wyróżniono trzy główne regiony klimatyczne: Suwalski, Podlaski i Mazowiecki.

W klimatologii temperatura powietrza jest jednym z podstawowych czynników opisujących klimat. Średnia roczna temperatura województwa podlaskiego wynosi ok. 7°C, a w północno – wschodniej jego części 6,5°C.

W klimatologii, poza temperaturą powietrza, opady atmosferyczne są podstawowym elementem opisu cech klimatu. Zgodnie z wieloletnimi danymi IMGW – PIB<sup>39</sup>, średni roczny

<sup>38</sup> Stan środowiska w województwie Podlaskim RAPORT 2020, Białystok, 2020

<sup>39</sup> „Biuletyn Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej, Rok 2020”, IMGW – PIB, Warszawa, 2021



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 opad wynosi od 550 mm na południu województwa podlaskiego do 700 mm na północy województwa.

Dla określania warunków klimatycznych znaczenie ma również występowanie pokrywy śnieżnej (zaleganie warstwy śniegu o grubości powyżej 10 cm). Występowanie pokrywy śnieżnej to wskaźnik odzwierciedlający warunki termiczne i opadowe w porze chłodnej. W 2020 r. na terenie województwa podlaskiego, zanotowano, na początku i pod koniec grudnia, kilkudniowe epizody z pokrywą śnieżną.

Czynnikiem kształtującym klimat jest również występowanie wiatru. Wykonywane przez IMGW-PIB analizy indeksu cyrkulacji atmosfery w 2020 roku, wskazują na przewagę mas powietrza napływających z zachodu (od SW do NW). W 2020 roku średnia prędkość wiatru na stacji w Białymstoku wyniosła 2,3 m/s, a na stacji w Suwałkach 3,5 m/s.

Obserwując zmieniający się klimat, warunki pogodowe oraz coraz częściej występujące zjawiska nadzwyczajne, a jednocześnie w związku potrzebą osiągnięcia w UE zdolności do stawienia czoła skutkom zmian klimatu - zapisaną w Białej Księdze w sprawie adaptacji do zmian klimatu<sup>40</sup>, w dniu 29 października 2013 r. Rada Ministrów przyjęła SPA 2020. Jest on elementem szerszego projektu badawczego pn. KLIMADA, który zawiera prognozy i ich różne scenariusze do roku 2070. Scenariusze zmian klimatu dla Polski w projekcie KLIMADA oraz poszczególnych powiatów województwa podlaskiego w projekcie KLIMADA 2.0<sup>41</sup> wskazują, że prognozy uśrednionych wartości temperatury powietrza w Polsce są rosnące. Modele przyjęte w projekcie KLIMADA wskazują na wydłużenie okresów z wysoką temperaturą, a skrócenie okresów z niską. Widoczne jest zmniejszenie liczby dni w roku z temperaturą minimalną mniejszą od -10°C. Natomiast rozkład liczby dni z temperaturą maksymalną wyższą od 25°C wzrasta w kierunku południa kraju i wskazuje układ równoleżnikowy. Widoczne są również tendencje do wydłużania się okresu wegetacyjnego oraz jego wcześniejsze rozpoczynanie się. W przypadku opadów, rozkład przestrzenny względnych zmian opadu wskazuje na zwiększenie opadu zimowego. W sumach rocznych opadów należy liczyć się ze wzrostem opadów intensywnej tj. większych niż 10 mm/dobę. Prognozowane jest również wydłużenie okresów bezopadowych tj. najdłuższych okresów z opadem poniżej 1 mm/dobę, a modele prognozują „suchą” strefę wzdłuż wschodniej granicy kraju, w której okresy z opadem skracają się, a okresy bezopadowe są coraz dłuższe.

Rozpatrując zagadnienie zagrożeń naturalnych dla województwa podlaskiego, należy brać pod uwagę zjawiska powodzi oraz susz. Obserwowane zmiany klimatu powodują wiele skutków i problemów, z których najbardziej odczuwalne na obszarze województwa to podtopienia, ekstremalne ulewy, wichury, susze. W odpowiedzi na zjawiska ekstremalne wywoływane obserwowanymi zmianami klimatu niezbędne jest przyjęcie w województwie podlaskim organizacyjnych i technicznych rozwiązań adaptacyjnych.

<sup>40</sup> BIAŁA KSIĘGA. Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania (COM(2009) 147final)

<sup>41</sup> <https://klimada2.ios.gov.pl/o-projekcie/> - aktualne na 11.2021

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027  
Adaptacja do zmian klimatu

Obecny stan środowiska oraz obserwowane zmiany klimatu generują wiele wzajemnie powiązanych czynników, procesów i zjawisk, a tym samym wyzwań i potrzeby adaptacji do zmian klimatu, tj. takiego sposobu planowania, realizacji, eksploatacji, czy likwidacji przedsięwzięcia, aby było ono optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowało zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na obserwowane zmiany. Potrzeba uwzględniania adaptacji do zmian klimatu oraz łagodzenia skutków zmian klimatu w ocenie oddziaływania na środowisko podyktowana jest m. in. obserwowanym wzrostem temperatury oraz zwiększeniem częstotliwości i skali ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Włączanie adaptacji do kluczowych obszarów – polityki zdrowotnej i społecznej, sektorów gospodarki, w tym rolnictwa i leśnictwa – jest jednym z działań Białej Księgi. Mówiąc o adaptacji do zmian klimatu należy wskazać również, przyjęte w 2015 r., w ramach Szczytu Klimatycznego w Paryżu, globalne porozumienie – Porozumienie Paryskie, według którego należy dążyć do redukcji emisji jako część sposobu na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych. Ponadto w opublikowanym w 2019 r. Europejskim Zielonym Ładzie<sup>42</sup>, KE zobowiązała się do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. i ambitniejszego celu redukcji emisji do 2030 r. o co najmniej 55 % w porównaniu z 1990 r. Również w strategicznym programie na lata 2019–2024 Rada Europejska uznała stworzenie neutralnej dla klimatu, zielonej, sprawiedliwej i socjalnej Europy za jeden z czterech priorytetów<sup>43</sup>. Zatem do roku 2050, zgodnie z powyższym oraz wnioskiem dotyczącym Europejskiego prawa o klimacie<sup>44</sup>, należy zwiększyć zdolności przystosowawcze oraz zminimalizować wrażliwość na skutki zmiany klimatu.

Ponieważ od wielu lat obserwuje się rosnące straty ekonomiczne ponoszone na skutek ekstremalnych zdarzeń klimatycznych, nadal planuje się podejmować wiele wyzwań i działań. W opublikowanym w dniu 24 lutego 2021 r. Komunikacie KE<sup>45</sup> wskazano, że rozwiązania służące adaptacji do zmiany klimatu najczęściej stanowią środki typu „no regret”, tj. przynoszące korzyści niezależnie od tego, w jaki sposób zmieni się klimat. W realizacji celu dużą rolę odgrywać będą m.in. instrumenty na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, programy w ramach polityki spójności, które mogą pomóc w zwiększeniu odporności na wstrząsy klimatyczne i przyspieszeniu obniżenia emisyjności gospodarki. Dlatego działania adaptacyjne do zmian klimatu na obszarze województwa podlaskiego powinny uwzględniać cele i założenia wynikające m.in. z ww. dokumentów.

<sup>42</sup> Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)640 final)

<sup>43</sup> <https://www.consilium.europa.eu/media/39914/a-new-strategic-agenda-2019-2024-en.pdf> - aktualne na 11.2021

<sup>44</sup> Europejskie prawo o klimacie (COM(2020) 80 final)

<sup>45</sup> Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Budując Europę odporną na zmianę klimatu - nowa Strategia w zakresie przystosowania do zmiany klimatu (COM(2021) 82I)

### 5.1.6. Krajobraz

Województwo podlaskie charakteryzuje się wysoką atrakcyjnością przyrodniczą i krajobrazową - rozwiniętą siecią rzek i jezior, wysokim stopniem lesistości i znaczną powierzchnią obszarów w niewielkim stopniu przekształconych przez człowieka oraz objętych ochroną prawną.<sup>46</sup> Zgodnie z typologią krajobrazu naturalnego według A. Richlinga i K. Ostaszewskiej (2005), na terenie województwa występuje krajobraz nizin, a w dolinach największych rzek i ich dopływów (Narwi, Biebrzy, Nurca, Czarnej Hańczy) – krajobraz zalewowych dolin. W klasie krajobrazu nizin, największy udział % mają następujące rodzaje krajobrazu:

- peryglacjalny (64% powierzchni województwa), występujący w centralnej i południowej jego części;
- fluwioglacjalny (14%), występujący głównie w części przygranicznej,
- glacialny (10%) - w północnej części województwa,
- tarasów nadzalewowych rzeki Biebrzy (10%).<sup>47</sup>

Ukształtowanie powierzchni terenu województwa jest wynikiem działalności lodowcowej. Południowa część województwa pokryta jest przez utwory zlodowacenia środkowopolskiego (krajobraz peryglacjalny, z równinami morenowymi oraz pagórki i wzgórza ostańcowe), a część północna o bardziej pagórkowatym krajobrazie z licznymi jeziorami (krajobraz glacialny) – jest efektem zlodowacenia bałtyckiego.<sup>48</sup> Dzięki urozmaiconej rzeźbie terenu, na obszarze województwa występują liczne tereny o wysokich wartościach krajobrazowych, objęte różnymi formami ochrony przyrody. Do form ochrony przyrody, których głównym celem jest ochrona cennych walorów krajobrazowych należą: parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu oraz zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Rozmieszczenie ww. obszarów chronionych na terenie województwa, przedstawia poniższy rysunek.

W granicach województwa podlaskiego zlokalizowane są 3 parki krajobrazowe, zajmujące łącznie 4,3% jego powierzchni oraz 13 obszarów chronionego krajobrazu i 3 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Zestawienie form ochrony przyrody wraz z zajmowaną przez nie powierzchnią, zostało przedstawione w załączniku nr 8.

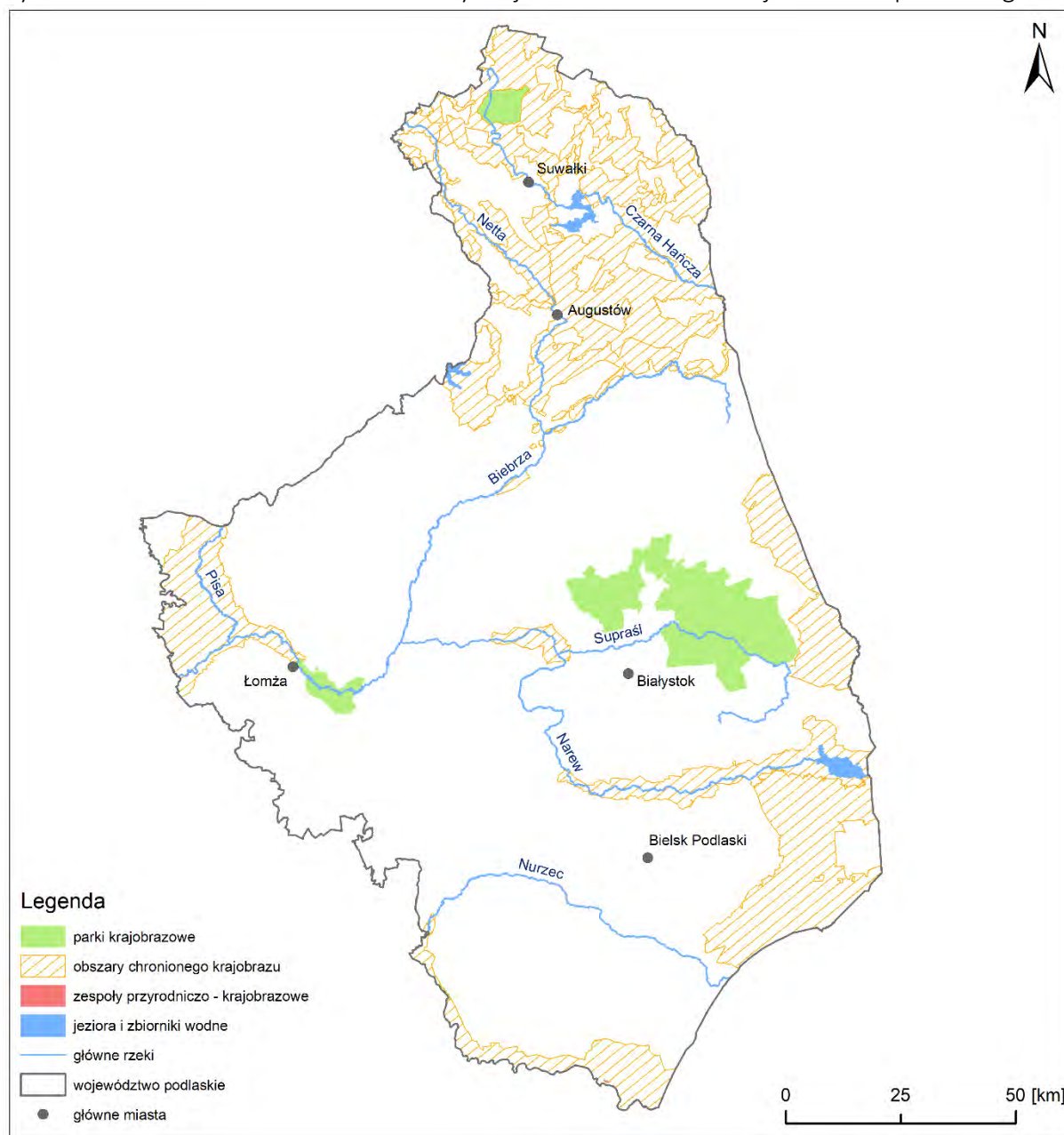
<sup>46</sup> Stan środowiska w województwie podlaskim. Raport 2020, GIOŚ, Białystok 2020 r.

<sup>47</sup> Richling A., Ostaszewska K., „Geografia fizyczna Polski”, Warszawa, 2005 r.

<sup>48</sup> <https://www.zielonewrota.pl/>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Rysunek 6. Rozmieszczenie form ochrony krajobrazu na terenie województwa podlaskiego



źródło: opracowanie własne na podstawie MPHP10 oraz danych GDOŚ: <https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-dodanych-geoprzestrzennych>

Najważniejszym dokumentem na poziomie Unii Europejskiej, obejmującym zagadnienia ochrony i kształtowania krajobrazu, jest Europejska Konwencja Krajobrazowa (EKK)<sup>49</sup>, ratyfikowana przez Polskę 27 września 2004 r. Konsekwencją ratyfikowania Konwencji, było wprowadzenie do polskich przepisów pojęcia audytu krajobrazowego, który będzie stanowił nowy instrument ochrony krajobrazu w Polsce.

<sup>49</sup> Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz.U. 2006 r. Nr 14 poz. 98)

### 5.1.7. Zasoby naturalne

Zasoby naturalne stanowią bogactwa naturalne, siły przyrody oraz walory środowiska decydujące o jakości życia człowieka. Można je podzielić na dwie grupy: zasoby odnawialne (woda, powietrze, energia słoneczna, gleba, lasy) oraz zasoby nieodnawialne (złoża kopalin - paliwa kopalne, rudy metali i inne pierwiastki).<sup>50</sup> Do zasobów strategicznych Polski<sup>51</sup> zaliczono: wody podziemne, powierzchniowe i morskie, lasy państwowe, złoża kopalin oraz zasoby przyrodnicze parków narodowych. Poniżej dokonano charakterystyki zasobów nieodnawialnych (złóż kopalin) oraz zasobów leśnych i energii słonecznej (zasobów odnawialnych). Pozostałe zasoby naturalne zostały scharakteryzowane w innych rozdziałach Prognozy.

#### Złoża kopalin

Obszar województwa podlaskiego jest mało zasobny w surowce naturalne. Zgodnie z bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce,<sup>52</sup> na analizowanym terenie najwięcej jest złóż surowców skalnych, w tym: piasków i żwirów (807), surowców ilastych ceramiki budowlanej (21), torfów (9) i kredy (8). Ponadto na terenie województwa występują 2 nieeksploatowane złoża rud żelaza, należące do zasobów pozabilansowych. Ilość wszystkich złóż kopalin wraz z wielkością zasobów bilansowych i wydobycia przedstawia załącznik nr 9.

#### Zasoby leśne

Łączna powierzchnia lasów w województwie podlaskim w 2020 r. wynosiła 623 876 ha, z czego większość (blisko 418 tys. ha) zajmowały lasy iglaste. Lesistość województwa wynosiła w 2020 r. 31% i była wyższa od średniej dla Polski wynoszącej 29,6%. Zasoby drzewne na pniu w 2020 r. w województwie podlaskim wyniosły blisko 184 mln m<sup>3</sup>.<sup>53</sup>

Lasy, poza funkcją produkcyjną (pozyskiwanie drewna, runa leśnego, zwierzyny), posiadają szereg funkcji pozaprodukcyjnych takich jak: utrzymywanie stabilnych stosunków wodnych, bioróżnorodności, a także jakości powietrza.<sup>54</sup>

#### Zasoby energii słonecznej

Potencjał energetyki słonecznej danego obszaru charakteryzują nasłonecznienie oraz natężenie promieniowania słonecznego. Średnioroczne sumy nasłonecznienia w godzinach dla województwa podlaskiego mieszczą się w przedziale od 1550-1600 h/rok, przy średniej dla Polski wynoszącej 1600 h/rok.<sup>55</sup> Najwyższe roczne promieniowanie całkowite występuje w południowej części województwa i zawiera się w przedziale 3700-3800 MJ/m<sup>2</sup>. Wartości te maleją w kierunku północnym, gdzie zawierają się w przedziale < 3600 MJ/m<sup>2</sup>. Energia całkowitego promieniowania słonecznego na terenie województwa podlaskiego w ciągu roku zawiera się w przedziale od 985 – 1081 kWh/m<sup>2</sup>.<sup>56</sup>

<sup>50</sup> Blusz K., Hakon T., Zerka P. „Obywatele zasobni w zasoby. Biała Księga zarządzania zasobami naturalnymi w Polsce”, Warszawa, 2015 r.

<sup>51</sup> W ramach ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju (Dz. U. 2018 r. poz. 1235)

<sup>52</sup> Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2020 r., PIG, Warszawa, 2021 r.

<sup>53</sup> <https://bdl.stat.gov.pl/>, Bank danych lokalnych, GUS

<sup>54</sup> „Gospodarowanie zasobami odnawialnymi – wybrane modele gospodarki leśnej”, Piątkowski B., Protas M., Prace naukowe UE we Wrocławiu, nr 317, 2013 r.

<sup>55</sup> Atlas klimatu Polski pod redakcją Haliny Lorenc, IMGW, Warszawa 2005

<sup>56</sup> Tymiński J. „Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w Polsce do 2030 r. Aspekt energetyczny i ekologiczny”, Warszawa, 1997 r.



### 5.1.8. Różnorodność biologiczna, flora i fauna, korytarze ekologiczne, formy ochrony przyrody

Różnorodność biologiczna, zgodnie z definicją zawartą w art. 2 Konwencji<sup>57</sup> to: „różnicowanie wszystkich żywych organizmów występujących na Ziemi w ekosystemach lądowych, morskich i słodkowodnych oraz w zespołach ekologicznych, których są częścią; dotyczy to różnorodności w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz różnorodności ekosystemów”. Województwo podlaskie wyróżnia się wysoką różnorodnością biologiczną pod względem urozmaicenia siedlisk i gatunków przyrodniczych, które są w znacznym stopniu zachowane w stanie naturalnym lub półnaturalnym. Pomimo presji urbanizacyjnej oraz rozwoju infrastruktury, obszar ten nadal jest ostoją dla wielu gatunków oraz mozaiką różnorodnych siedlisk. Charakteryzuje się rozwiniętą siecią rzek i jezior, bogatą florą i fauną oraz wysokim stopniem lesistości – na poziomie 31%.<sup>58,59</sup>

#### Flora

Zgodnie z regionalizacją przyrodniczo-leśną, północno-wschodnia część województwa położona jest w granicach II Mazursko-Podlaskiej krainy, a południowo-zachodnia część przynależy do IV Krainy Mazowiecko-Podlaskiej. Krainę Mazowiecko-Podlaską wyróżniają subkontynentalne lasy lipowo-dębowo-grabowe (grądy) w odmianie mazowieckiej, spotykane prawie na całym jej obszarze. Charakterystyczne dla krainy Mazursko - Podlaskiej są przede wszystkim subkontynentalne lasy lipowo-dębowo-grabowe (grądy subkontynentalne). Na terenie Puszczy Mazurskich, Puszczy Augustowskiej i Kotliny Biebrzańskiej, dominują bory sosnowe oraz bory mieszane lub ols środkowoeuropejski.<sup>60</sup> Szata roślinna północno-wschodniej Polski znajduje się w strefie przenikania się elementów flory środkowoeuropejskiej i północno-wschodnioeuropejskiej. Charakterystyczne dla flory środkowoeuropejskiej na terenie Podlasia są takie gatunki jak: kozłek dwupienny, janowiec ciernisty i barwierski, śliwa tarnina, dąb bezszypułkowy i klon jawor. Wyraźny jest duży udział w lasach świerka zwyczajnego – elementu flory północno-wschodniej, tzw. borealnej. Występuje tu również wiele roślin związanych ze środowiskiem torfowisk, których udział w powierzchni województwa wynosi 12% i jest najwyższy w Polsce. Torfowiska niskie dominują w dolinach Biebrzy i Narwi, zaś torfowisk wysokich i przejściowych najwięcej występuje na Pojezierzu Suwalskim.<sup>61</sup>

#### Fauna

Obszar Podlasia to jedno z najdzikszych miejsc w Polsce, stanowiące dogodne warunki dla życia wielu gatunków zwierząt. Na tym terenie występują rozległe obszary bagien i torfowisk, największy kompleks leśny w kraju – Puszcza Augustowska oraz Puszcza Białowieska. Różnorodność krajobrazu stwarza liczne atrakcyjne siedliska dla fauny tego obszaru. W województwie podlaskim żyje 45 gatunków ryb oraz 2 gatunki minogów, 13 gatunków

<sup>57</sup> Konwencja o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r., Dz.U. 2002 nr 184 poz. 1532

<sup>58</sup> Ochrona środowiska i leśnictwo w województwie podlaskim w 2019 r., Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok grudzień 2020 r.

<sup>59</sup> Stan środowiska w województwie podlaskim. Raport 2020, GIOŚ, Białystok 2020 r.

<sup>60</sup> Zielony R., Kliczkowska A., Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010, Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa, 2012, ISBN 978-83-61633-62-4.

<sup>61</sup> <http://zielonewrota.pl>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 płazów oraz 7 gatunków gadów. Pod względem występującej ornitofauny, Podlasie to jeden z najbogatszych regionów w Polsce. Spotkać tu można ponad 300 gatunków ptaków, z czego blisko 200 to ptaki lęgowe. Jest to również jedyne miejsce gniazdowania orlika grubodziobego i największa ostoja dla takich ptaków jak np.: batalion, kulik wielki, dubelt, bekasik, cietrzew, wodniczka. Spośród ssaków, zanotowano występowanie 60 gatunków.<sup>62</sup> Wg danych GUS z 2020 r., liczebność populacji najbardziej znanych gatunków zwierząt chronionych w stanie dzikim w województwie podlaskim wynosiła: żubr (*Bison bonasus*) - 982, bóbr europejski (*Castor fiber*) – 16 650, ryś (*Lynx lynx*) - 45, wilk (*Canis lupus*) – 245.<sup>63</sup>

### Formy ochrony przyrody na terenie województwa podlaskiego

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody<sup>64</sup>, na obszarze Polski wyróżnia się 9 form ochrony przyrody (parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne oraz zespoły przyrodniczo – krajobrazowe) oraz ochronę gatunkową roślin, zwierząt i grzybów. Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni województwa podlaskiego wg danych z 2020 r. wynosi 31,6%.<sup>65</sup> Zestawienie wszystkich obszarowych form ochrony przyrody na terenie województwa podlaskiego, na podstawie danych z CRFOP<sup>66</sup> oraz danych przestrzennych GDOŚ, przedstawiono w załączniku nr 8. Poza obszarowymi formami ochrony przyrody, na terenie województwa występuje 1995 pomników przyrody. Rozmieszczenie wybranych form ochrony przyrody (parków narodowych, obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych i stanowisk dokumentacyjnych) na obszarze województwa przedstawiono na poniższej mapie. Formy ochrony krajobrazu, zostały przedstawione na rysunku 6.

<sup>62</sup> [www.zielonewrota.pl](http://www.zielonewrota.pl)

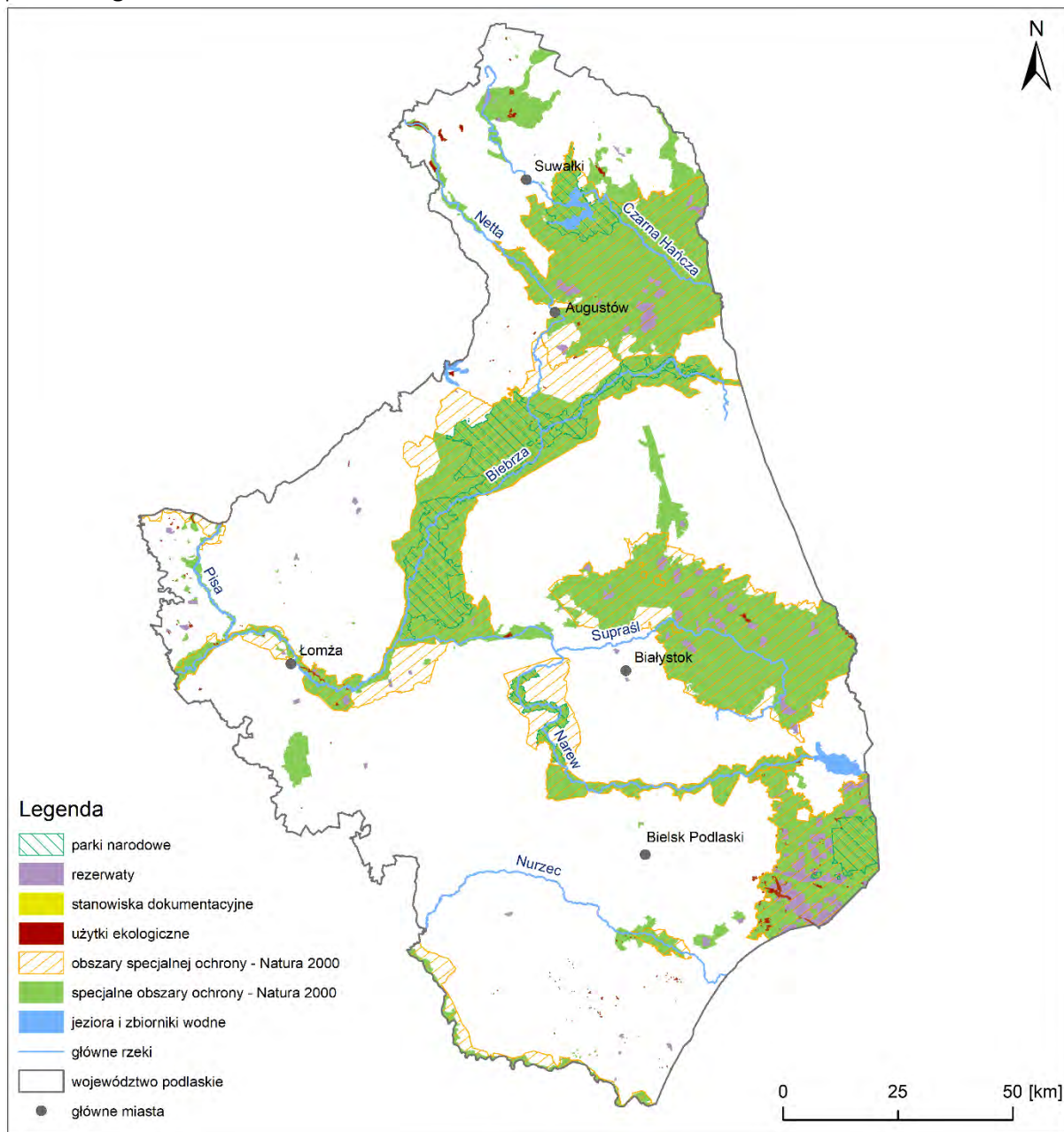
<sup>63</sup> <https://bdl.stat.gov.pl/> - Bank danych lokalnych, GUS

<sup>64</sup> Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098, 1718)

<sup>65</sup> <https://bdl.stat.gov.pl/> - Bank danych lokalnych, GUS

<sup>66</sup> Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody: <http://crfop.gdos.gov.pl/>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027  
Rysunek 7. Rozmieszczenie wybranych form ochrony przyrody na terenie województwa podlaskiego



źródło: opracowanie własne na podstawie MPHP10 oraz danych GDOŚ: <https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych>

Wszystkie (4) parki narodowe znajdujące się na terenie województwa podlaskiego zostały objęte ochroną międzynarodową i stanowią unikatowe w skali Europy obiekty przyrodniczo-krajobrazowe. Białowiecki Park Narodowy, jest najstarszym parkiem narodowym w Polsce. Chroni on ostatnie na Niżu Europejskim lasy naturalne o charakterze pierwotnym w strefie lasów mieszanych i liściastych. Puszcza Białowiecka została wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Biebrzański Park Narodowy obejmuje znaczną część Kotliny Biebrzańskiej, która to jest jednym z największych i najbardziej naturalnych kompleksów

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 torfowisk niskich w Europie Środkowej i Zachodniej. Dolina Biebrzy jest również ostoją ptaków o randze światowej. Narwiański Park Narodowy chroni zabagniony, naturalny fragment doliny Górnej Narwi. Wartością przyrodniczą Parku jest niespotykany w Europie i bardzo rzadki na świecie charakter rzeki wielokorytowej, a także ornitofauna związana z terenami mokradłowymi. Wigierski Park Narodowy, to park obejmujący zasięgiem zespół 42 jezior – z największym jeziorem Wigry. Ma również rangę europejskiej ostoi ptaków IBA.<sup>67</sup>

Trzy z podlaskich parków narodowych (Wigierski, Biebrzański oraz Narwiański) zostały uznane za obszary Ramsar, czyli obszary wodno-błotne o znaczeniu międzynarodowym, utworzone na podstawie Konwencji o Obszarach Wodno-Błotnych (tzw. Konwencja Ramsar).<sup>68</sup> Obszary te zostały zaprezentowane na rysunku 8.

Sieć obszarów chronionych na terenie województwa uzupełniają korytarze ekologiczne, które stanowią istotny element utrzymywania łączności ekologicznej pomiędzy obszarami cennymi przyrodniczo. Korytarze ekologiczne to obszary umożliwiające migrację roślin, zwierząt lub grzybów.<sup>69</sup> Zdecydowana większość korytarzy zlokalizowana jest w granicach istniejących obszarów chronionych. Na poniższej mapie zaprezentowano przebieg 30 korytarzy ekologicznych na terenie województwa, na podstawie danych udostępnianych poprzez stronę internetową GDOŚ.

<sup>67</sup> Ochrona środowiska i leśnictwo w województwie podlaskim w 2019 r., Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok grudzień 2020 r.

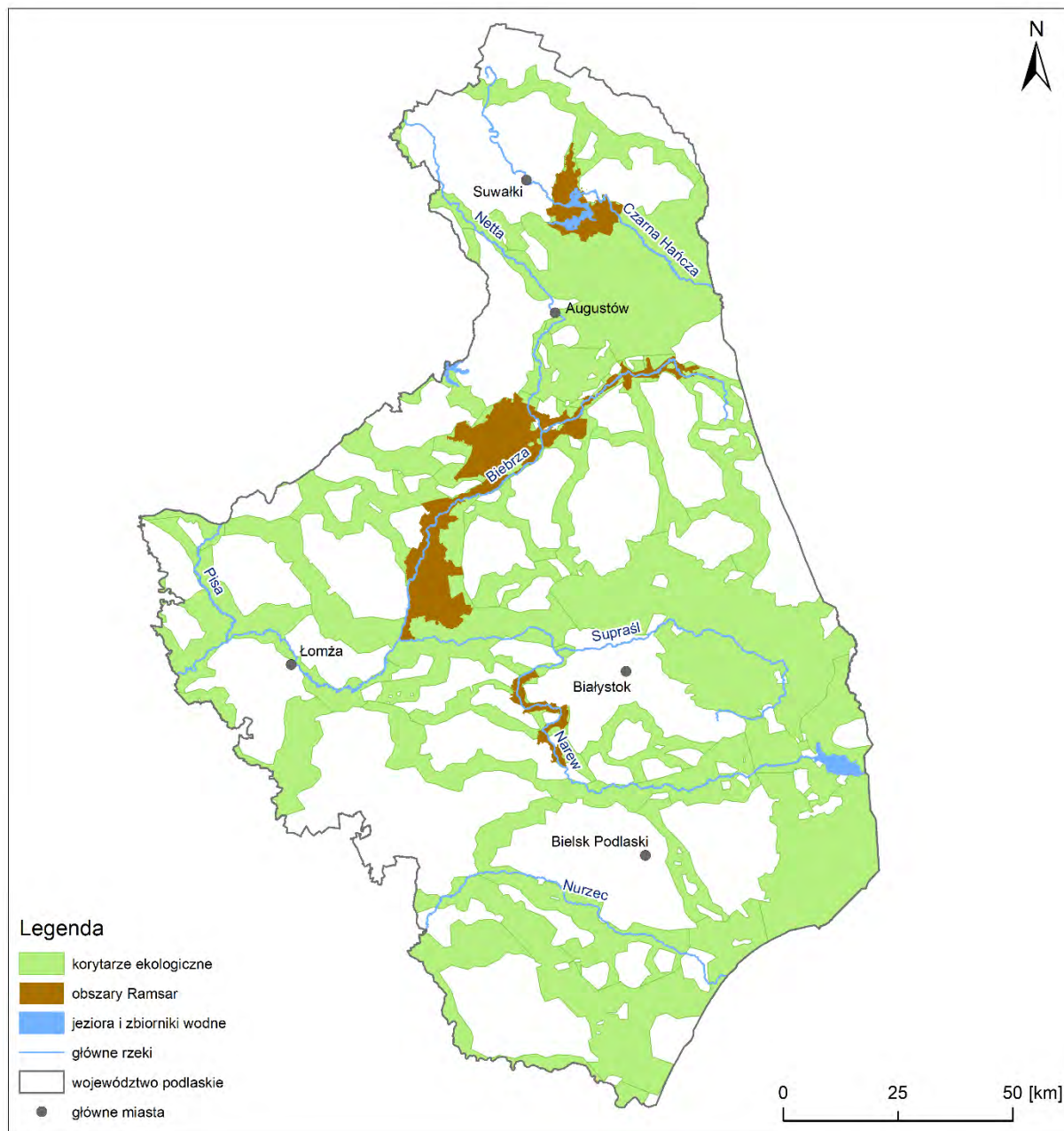
<sup>68</sup> <https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych>

<sup>69</sup> Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098, 1718)



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Rysunek 8. Korytarze ekologiczne w województwie podlaskim



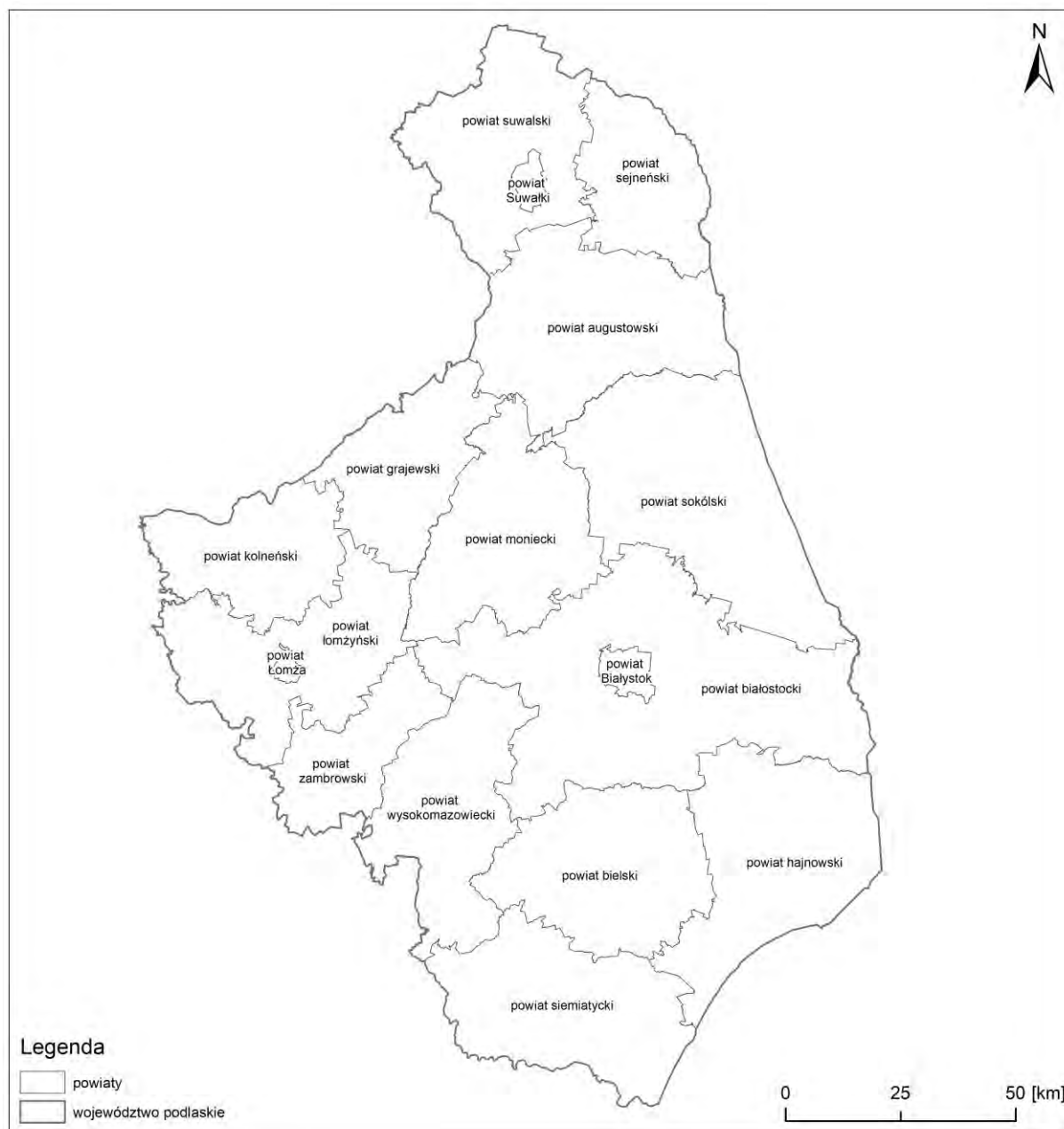
źródło: opracowanie własne na podstawie MPHP10 oraz danych GDOŚ: <https://www.gov.pl/web/gdgos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych>



## 5.2. Ludzie, w tym jakość życia i zdrowia, dobra materialne

Województwo podlaskie podzielone jest na 14 powiatów ziemskich i 3 grodzkie oraz 118 gmin. Obejmuje powierzchnię 20 187 km<sup>2</sup> (co stanowi 6,5 % powierzchni Polski) i zajmuje pod względem powierzchni 6. miejsce w kraju.

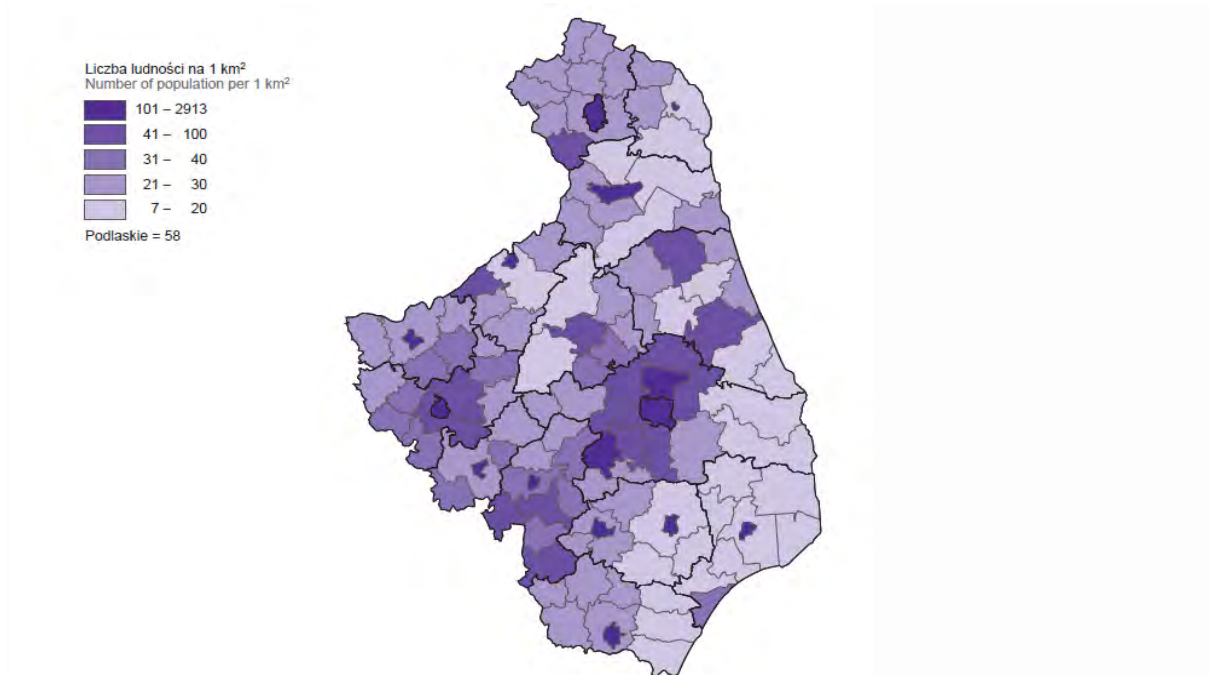
Rysunek 9. Województwo podlaskie – podział na powiaty



źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUGIK: <https://www.geoportal.gov.pl/dane/panstwowy-rejestr-granic> Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego województwo podlaskie zamieszkuje 1 169,4 tys. mieszkańców (stan na czerwiec 2021). Jak wskazują dane GUS gęstość zaludnienia w całej Polsce w porównaniu z poprzednim rokiem spadła i wynosi 122 osoby na 1 km<sup>2</sup>. Gęstości zaludnienia w województwie podlaskim jest znacznie poniżej

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 średniej krajowej i wynosi 58 osób na 1 km<sup>2</sup>. Zgodnie z publikowanymi prognozami ludności Głównego Urzędu Statystycznego na lata 2014–2050, obserwowany będzie spadek liczby mieszkańców Podlasia. Wskaźnik gęstości zaludnienia w województwie podlaskim wykazuje zróżnicowanie przestrzenne. Najwyższe wartości koncentrowały się głównie w regionie białostockim i samym mieście Białostok, natomiast najniższe na ziemiach wschodnich - przygranicznych.

Rysunek 10. Gęstość zaludnienia

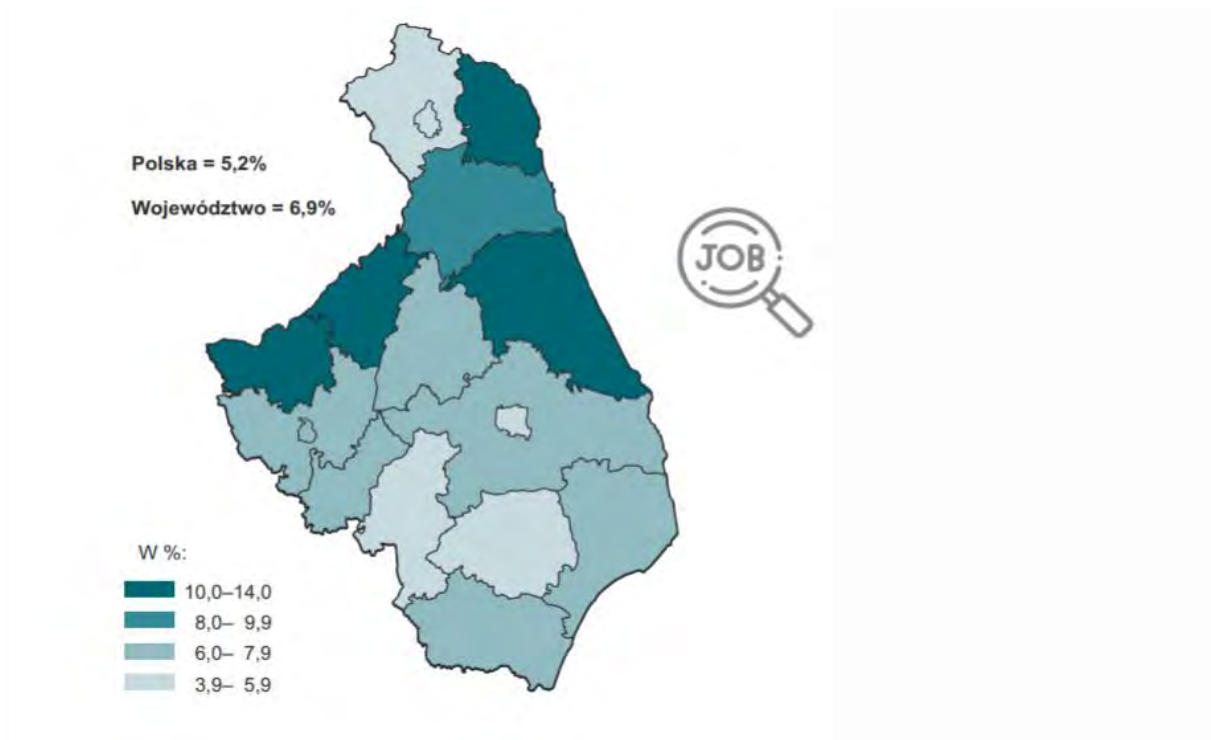


źródło: Dane wojewódzkie prezentowane na stronie Urzędu Statystycznego w Białymstoku na podstawie Rocznika Statystycznego Województwa Podlaskiego 2021

Obserwuje się również stały ruch migracji i odpływ mieszkańców z województwa. W 2020 roku w woj. podlaskim saldo migracji stałej, podobnie jak w poprzednich latach, utrzymało się na ujemnym poziomie i wynosiło ogólnie - minus 2032 osoby.

Wg danych statystycznych GUS (stan na 2019) dla województwa podlaskiego stopa bezrobocia wynosiła 6,9%. Wg stanu na czerwiec 2021 dla województwa podlaskiego liczba zarejestrowanych bezrobotnych to ok. 34,5 tys. osób, natomiast stopa bezrobocia wynosiła 7,2%. Obserwuje się wzrost stopy bezrobocia w województwie.

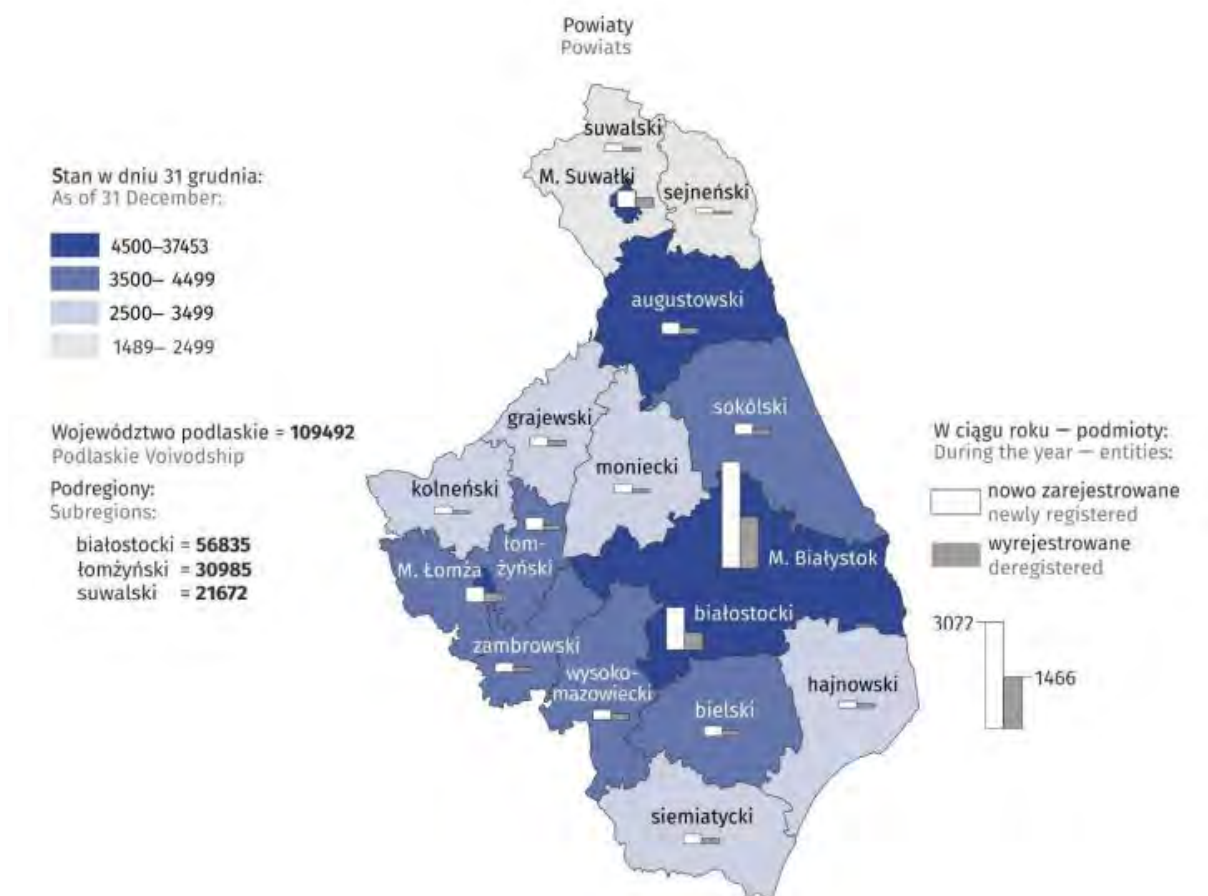
Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027  
Rysunek 11. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2019 r.



źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca, Urząd Statystyczny w Białymstoku, 2020 r.

Liczba podmiotów gospodarczych w województwie podlaskim wykazuje w ostatnich latach tendencję wzrostową. Na koniec grudnia 2018 r. w bazie krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON znajdowało się 103 040 jednostek. Na koniec 2020 roku w systemie REGON zarejestrowanych było już łącznie ponad 109,49 tys. podmiotów.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027  
Rysunek 12. Podmioty gospodarki narodowej w województwie w 2020 r.



źródło: Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w województwie podlaskim, 2020 r., Urząd Statystyczny w Białymstoku, 2021 r.

Województwo podlaskie charakteryzuje się dość dużym zróżnicowaniem pod względem liczby podmiotów w poszczególnych częściach regionu. Biorąc pod uwagę miejsce położenia siedziby podmiotu, aż 51,8% jednostek prawnych było zlokalizowanych na terenie podregionu białostockiego, ok. 28,4% ogółu podmiotów zarejestrowanych znajdowało się na terenie podregionu łomżyńskiego, natomiast pozostałe 19,8% podmiotów skupiało podregion suwalski. W omawianym okresie prawie 35% ogółu wpisanych do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON w województwie podlaskim, miało swoją siedzibę w mieście Białystok<sup>70</sup>.

Pod względem struktury własności w woj. podlaskim dominuje zdecydowanie sektor prywatny. Wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w podlaskim najwięcej (6 484) jest podmiotów stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością. Pod kątem liczby zatrudnionych pracowników najwięcej, ponad 105 tys. jest mikroprzedsiębiorstw, zatrudniających do 9 pracowników. W całym województwie 2,3%

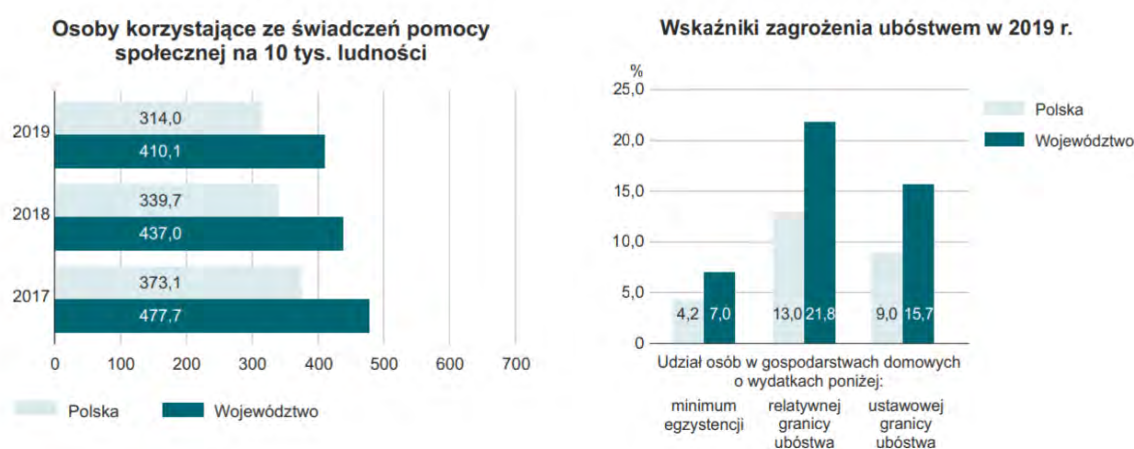
<sup>70</sup> Dane za rok 2018 pochodzą z opracowania GUS – Główny Urząd Statystyczny w Białymstoku

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Przemysł i budownictwo jako swój rodzaj działalności deklarowało 23,8% podmiotów, a 74,0% podmiotów w rejestrze, zakwalifikowana jest jako pozostała działalność<sup>71</sup>.

Zgodnie z danymi GUS za rok 2020, przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw kształtowało się na poziomie 363,6 tys. mieszkańców. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wynosiło 4 576,0 zł.

Wśród całkowitej populacji mieszkańców podlaskiego znajdują się również osoby korzystające z pomocy społecznej.

Rysunek 13 Świadczenia pomocy społecznej



źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca, Urząd Statystyczny w Białymstoku, 2020 r.

Zobrazowane na rysunku dane dot. świadczenia pomocy społecznej wskazują, że województwo podlaskie klasyfikuje się powyżej średniej krajowej. W roku 2019 było 410,1 osób korzystających z pomocy społecznej, w przeliczeniu na 10 tys. ludności, natomiast wskaźnik ten dla Polski wynosił wtedy 314,0. Wykluczenie społeczne, czyli wyłączenie z udziału w życiu społecznym jednostek lub grup społecznych z ich otoczenia społecznego, może dotyczyć ok. 21,8 % populacji woj. podlaskiego. Jednocześnie wskaźnik osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej sukcesywnie od roku 2017 maleje, niemniej jednak jest powyżej średniej krajowej.

Udział we wzroście przychodów gospodarstw domowych, tym samym wpływ na spadek relatywnej granicy ubóstwa może mieć wypłata świadczenia wychowawcze Rodzina 500+.

<sup>71</sup> Dane za rok 2018 pochodzą z opracowania GUS – Główny Urząd Statystyczny w Białymstoku



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

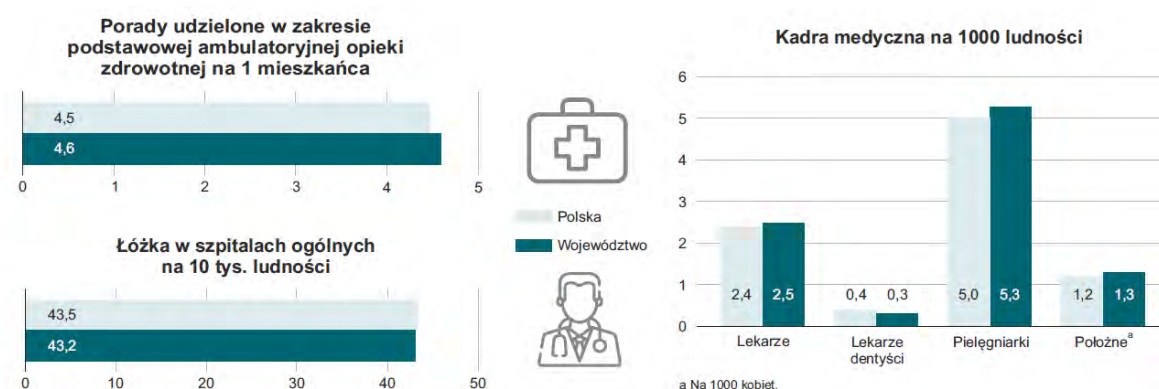
Tabela 4. Świadczenia wychowawcze Rodzina 500+

Świadczenie wychowawcze Rodzina 500+	2019 r.
Przeciętna miesięczna liczba:	
rodzin pobierających świadczenie w tys.	74,3
dzieci, na które rodziny pobierają świadczenie w tys.	
od 1 stycznia do 30 czerwca	117,2
od 1 lipca do 31 grudnia	181,5
Wyплаты świadczeń w mln zł	931,6

źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca, Urząd Statystyczny w Białymstoku, 2020 r.

Podstawowym zadaniem systemu ochrony zdrowia jest zapewnienie dostępu do kadry medycznej, a także dbanie o jakość usług. W województwie podlaskim w 2019 r. opiekę nad pacjentami sprawowało 2,9 tys. lekarzy, 350 lekarzy dentyistów, 6,2 tys. pielęgniarek, 1,5 tys. położnych. Miarą dostępu ludności do kadry medycznej jest wskaźnik wyrażający liczbę pracowników medycznych przypadających na 1000 ludności.

Rysunek 14. Dostęp do kadry medycznej



źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca, Urząd Statystyczny w Białymstoku, 2020 r.

W końcu 2019 r. w województwie podlaskim na 1000 mieszkańców przypadało przeciętnie 2,5 lekarza (powyżej średniej krajowej). W przypadku pielęgniarek pracujących bezpośrednio z pacjentem omawiany wskaźnik w 2019 r. wyniósł 5,3 (w kraju 5,0).

Publikowane przez GUS podstawowe informacje dotyczące kondycji zdrowotnej ludności, z uwzględnieniem długotrwałych problemów zdrowotnych (w tym onkologia, opieka psychiatryczna, choroby zakaźne) wskazują, że na terenie województwa według stanu na 2019 r. funkcjonowały 32 szpitale ogólne (stacjonarne). W placówkach tych do dyspozycji pacjentów było 5 tys. łóżek. Na 10 tys. mieszkańców województwa przypadały 44,7 łóżka podczas gdy w Polsce wskaźnik ten wyniósł 49. Wg danych statystycznych na 10 tys. ludności przypadało 1 974 osób leczonych w szpitalach w ciągu roku.

Na terenie województwa (stan na 2019 r.) łączna liczba łóżek wynosiła 5 086 i kształtowała się następująco:

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Tabela 5. łączna liczba łóżek szpitalnych

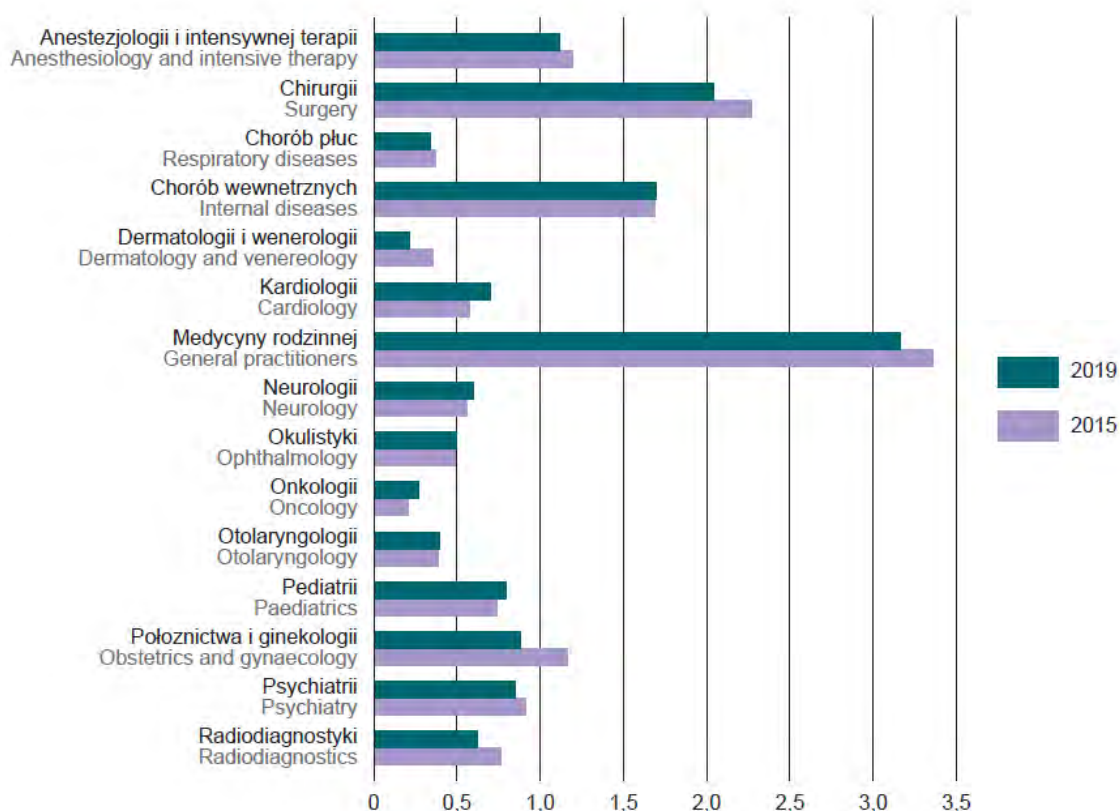
Szpitalne ogólne - wyszczególnienie	2015	2018	2019
Leczeni w tys.	269,3	270,6	251,8
przeciętny pobyt chorego w dniach	5,2	4,9	5,1
łóżka	5933	5888	5086
w tym na oddziałach:			
chorób wewnętrznych	938	952	759
kardiologicznych	215	223	216
chirurgicznych	1276	1310	1068
pediatrycznych	488	423	357
ginekologiczno-położniczych	561	584	502
onkologicznych	179	194	172
intensywnej terapii	119	134	123
zakaźnych	299	286	219
gruźlicy i chorób płuc	305	218	203
dermatologicznych	51	38	23
neurologicznych	221	218	164
psychiatrycznych	161	130	121

źródło: Dane wojewódzkie prezentowane na stronie Urzędu Statystycznego w Białymstoku na podstawie Rocznika Statystycznego Województwa Podlaskiego 2020

Na terenie województwa (wg stanu na 2019 r.) na 10 tys. ludności przypadało 2099 lekarzy specjalistów. Występują również różnice wśród poszczególnych specjalności w poszczególnych latach. Wg specjalności (porównanie roku 2015 do 2019) liczba ta kształtowała się następująco:

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Rysunek 15. Lekarze specjaliści wg wybranej specjalności



źródło: Dane wojewódzkie prezentowane na stronie Urzędu Statystycznego w Białymstoku na podstawie Rocznika Statystycznego Województwa Podlaskiego 2020

W Polsce udało się wypracować model edukacji, w ramach której występuje relatywnie wysoki – na tle państw UE – poziom uczestnictwa w edukacji osób młodych na wszystkich poziomach wykształcenia licealnego, aż do studiów drugiego stopnia oraz wysoki poziom upowszechniania wykształcenia na poziomie co najmniej średnim II stopnia <sup>72</sup>.

Wg publikacji GUS<sup>73</sup> zawierającej kluczowe statystyki dotyczące województwa podlaskiego, w roku szkolnym 2019/2020 w województwie odnotowano 430 placówek edukacji szkolnej podstawowej, w tym na wsi 252. Szkół branżowych w województwie obecnie jest 44, liceów ogólnokształcących – 71, techników – 58; szkół artystycznych – 4; policealnych – 51.

W szkołach podstawowych obecnie pracuje 8 071 nauczycieli; z czego – 2 886 nauczycieli pracuje w szkołach na wsiach. Natomiast w szkołach ponadpodstawowych łącznie pracuje ponad 3,97 tys. nauczycieli.

W roku szkolnym 2019/2020 w szkołach podstawowych kształciło się 88 237 dzieci, w tym 26 136 w szkołach położonych na obszarach wiejskich. W szkołach ponadpodstawowych łącznie kształciło się ponad 51,67 tys. dzieci i młodzieży; z tego w szkołach: branżowych – 4 169,

<sup>72</sup> Komisja Europejska; [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/organisation-and-governance-56\\_pl](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/organisation-and-governance-56_pl)

<sup>73</sup> Publikacja „Dane o województwie. Dział VIII. Edukacja i wychowanie” - Urząd Statystyczny w Białymstoku; 2021r.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 liceach ogólnokształcących – 20 759, technikach – 19 898, szkołach artystycznych – 417, szkołach policealnych – 6 428.

### 5.3. Zabytki

Położenie ziem województwa podlaskiego przez wieki podlegających różnej administracji terytorialnej, państwowej, kościelnej sprawiło, że obszar ten jest bardzo zróżnicowany pod względem kulturowym. Ponadto jest to najbardziej różnorodne województwo pod względem narodowościowym, etnicznym i wyznaniowym<sup>74</sup>. Wojewódzkim organem odpowiedzialnym za ochronę zabytków jest Podlaski Wojewódzki Konserwator Zabytków. Podlegają mu jednostki organizacyjne takie jak: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Białymstoku i terenowe delegatury WUOZ w Łomży i Suwałkach. Na terenie województwa działa również Samorządowy Konserwator Zabytków w Suwałkach.

#### Obiekty znajdujące się na liście światowego dziedzictwa UNESCO

W województwie podlaskim znajduje się jeden obiekt przyrodniczy wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa i jest to Puszcza Białowieska. Tereny Puszczy pozostają w stanie naturalnym w stopniu niespotykanym w Europie. Większość drzewostanu nigdy nie była odnawiana przez człowieka, stare drzewa liściaste sięgają wysokości 40 m, a świerki nawet 50 m. Najciekawszym zwierzęciem puszczy jest żubr, dla którego puszcza stała się ważnym ośrodkiem restytucyjnym<sup>75</sup>.

Ponadto na liście informacyjnej UNESCO znajduje się jeden obiekt - Kanał Augustowski. To transgraniczny zabytek techniki znajdujący się na terenie Polski i Białorusi. Obszar proponowany do wpisu na Listę UNESCO obejmuje całą długość historycznego Kanału z obiektami hydrotechnicznymi i budynkami<sup>76</sup>.

#### Pomniki historii

O wyjątkowości województwa świadczą również obiekty objęte szczególnymi formami ochrony, w tym obiekty dziedzictwa kulturowego uhonorowane przez Prezydenta RP tytułem pomnika historii. Na obszarze omawianego województwa znajdują się 4 takie obiekty/ grupy obiektów:

- Białystok - zespół kościoła pw. Chrystusa Króla i św. Rocha,
- Kanał Augustowski,
- Tykocin – historyczny zespół miasta,
- Bohoniki i Kruszyniany - meczety i mizary.

Według danych z Rejestru Zabytków<sup>77</sup> na dzień 30.08.2021 w województwie podlaskim suma zabytków nieruchomych, ruchomych i archeologicznych wynosi 7 438. Zabytków

<sup>74</sup> [https://nid.pl/pl/Regiony/Podlaskie/Instytucje\\_ochrony\\_dziedzictwa/charakterystyka-dziedzictwa-kulturowego/](https://nid.pl/pl/Regiony/Podlaskie/Instytucje_ochrony_dziedzictwa/charakterystyka-dziedzictwa-kulturowego/)

<sup>75</sup> <https://dane.gov.pl/pl/>

<sup>76</sup> [http://nid.pl/pl/Informacje\\_ogolne/Zabytki\\_w\\_Polsce/Miejsca\\_na\\_liste/Liste\\_informacyjna/informacja.php?ID=1276](http://nid.pl/pl/Informacje_ogolne/Zabytki_w_Polsce/Miejsca_na_liste/Liste_informacyjna/informacja.php?ID=1276)

<sup>77</sup> <https://dane.gov.pl/pl/>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 nieruchomości jest 2 443, zabytków ruchomych 4 727. Należą do nich zabytki malarstwa, rzeźby, wyroby rzemiosła artystycznego. Jedną z najbardziej znanych rzeźb są Praczki – rzeźba zlokalizowana w parku Planty w Białymstoku. Zabytków archeologicznych jest 268. Teren województwa jest zróżnicowany pod względem rozmieszczenia zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków – większość z nich znajduje się na południowych i wschodnich obszarach województwa. Zbiór zdominowany jest przez zabytki sepulkralne oraz w mniejszym stopniu – grodziska<sup>78 79</sup>. Liczbę zabytków w województwie podlaskim w podziale na grupy i rodzaje przedstawia Załącznik nr 10.

#### 5.4. Potencjalne zmiany aktualnego stanu środowiska w przypadku braku realizacji Programu

Analizując projekt Programu, w kontekście zmian środowiska w przypadku braku jego realizacji, należy zwrócić szczególną uwagę na zakładane wsparcie w ramach priorytetu II i III. Priorytet II obejmuje działania m.in. w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków, budowy i rozbudowy instalacji/jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych, zwiększenia odporności regionu na zagrożenia związane ze zmianami klimatu, porządkowania gospodarki wodno-ściekowej oraz zrównoważonej mobilności miejskiej.

Przyjęty kierunek interwencji w ramach Priorytetu II jest istotny z punktu widzenia identyfikowanych wyzwań regionu i zmniejszania emisji zanieczyszczeń. Rezygnacja z realizacji tego typu projektów ograniczy możliwość poprawy stanu środowiska i redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz zanieczyszczeń przedostających się do wód i gleb w efekcie nieuporządkowanej gospodarki ściekowej. W zakresie redukcji emisji zanieczyszczeń istotne znaczenie ma również wsparcie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej. W przypadku braku realizacji tego typu działań nastąpi spowolnienie rozwoju infrastruktury rowerowej i pieszej, transportu publicznego, w tym ekologicznego taboru.

Dodatkowo brak realizacji działań z zakresu poprawy efektywności energetycznej w budownictwie oraz wzrostu wykorzystania OZE, ograniczy możliwość zmniejszenia zużycia energii i efektywnego wykorzystania zasobów naturalnych, co będzie miało wpływ na jakość powietrza.

Rezygnacja z planowanych działań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wedle hierarchii postępowania z odpadami oraz odpadami przemysłowymi i azbestem, ograniczy możliwość transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej oraz eliminowania z obszaru województwa materiałów niebezpiecznych dla środowiska oraz dla zdrowia ludzi.

<sup>78</sup> Raport o stanie zachowania zabytków nieruchomości województwie podlaskim, Zabytki wpisane do rejestru zabytków (księgi rejestru A, C)

<sup>79</sup> <https://dane.gov.pl/>



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 Planowane działania obejmujące ochronę różnorodności biologicznej (opracowanie, aktualizacja oraz wdrożenie zapisów dokumentów strategicznych i planistycznych, tworzenie centrów ochrony różnorodności biologicznej w oparciu o rodzime gatunki, odtwarzanie/udrażnianie korytarzy ekologicznych jako element uzupełniający innych projektów, realizacja projektu strategicznego Województwa Podlaskiego dot. ochrony i przywracania różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz funkcji ekosystemów na terenie województwa podlaskiego), są istotne z punktu widzenia ochrony i utrzymania cennych walorów środowiska przyrodniczego. Rezygnacja ze wsparcia tego typu działań ograniczy możliwość umocnienia systemu obejmującego ochronę przyrody.

Obszar województwa narażony jest na zagrożenia związane ze zmianami klimatu, w zakresie m.in. powodzi i suszy. Zatem rezygnacja z realizacji działań przewidzianych w priorytecie II w zakresie przystosowywania się do zmian klimatu i zwiększania odporności regionu na zagrożenia związane z powodzią i suszą prowadzić będzie do zwiększenia wrażliwości obszaru na skutki zachodzących zmian klimatu.

Na obszarze województwa identyfikuje się potrzebę poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego (przede wszystkich ze względu na niezadowalający stan dróg), poprawy dostępności i spójności wewnątrzregionalnej oraz konieczności włączenia regionalnej infrastruktury transportowej obsługującej miasta i ośrodki lokalne do sieci TEN-T. Brak realizacji działań w zakresie priorytetu III, ograniczy możliwość zwiększenia efektywności regionalnego systemu transportowego oraz rozwoju transportu niskoemisyjnego, wpływając tym samym negatywnie na identyfikowaną potrzebę ożywienia przedsiębiorczości, zwiększenia mobilności mieszkańców oraz poprawy dostępu do usług publicznych.

Część z planowanych w projekcie Programu działań dotyczy aspektów społecznych (priorytety IV-VII). Brak realizacji działań we wskazanym zakresie ograniczy możliwość poprawy poziomu życia oraz zatrudnienia i aktywizacji osób biernych zawodowo, wykluczonych społecznie oraz dostępu do wysokiej jakości świadczeń edukacyjnych i zdrowotnych. Rezygnacja z powyższych działań będzie miała również wpływ na zmniejszenie efektywności w zakresie walki z ubóstwem i wyłączeniem społecznym.

Wśród planowanych działań inwestycyjnych mogą znaleźć się również takie, które mogą generować negatywny wpływ na elementy środowiska naturalnego, zwłaszcza na etapie ich realizacji (np. rozwój infrastruktury komunikacyjnej, zagospodarowania ścieków komunalnych, infrastruktury w zakresie zwiększania ochrony przeciwpowodziowej i ograniczania skutków suszy). Wielkość oddziaływania uzależniona będzie od zastosowanych rozwiązań technicznych, technologicznych oraz wariantu realizacji. W przypadku tych działań, w sytuacji rezygnacji z ich realizacji przewidywany wpływ nie wystąpi. Przy czym brak podejmowania działań w zakresie rozwoju infrastruktury komunikacyjnej, przeciwpowodziowej i przeciwdziałającej skutkom suszy może prowadzić do spowolnienia rozwoju obszaru i ograniczenia zabezpieczenia przed negatywnymi skutkami zachodzących zmian klimatu.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

## 5.5. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem wynikającym z wdrożenia Programu

Zgodnie z treścią i zakresem projektu Programu poddanego ocenie w niniejszej Prognozie, obszarem objętym przewidywanym znaczącym oddziaływaniem wynikającym z wdrożenia dokumentu będzie praktycznie cały obszar województwa podlaskiego. Do takiego wniosku skłania również często powtarzane w projekcie założenie: Działania będą realizowane na obszarze całego województwa. Część działań zaplanowana jest do wdrożenia głównie w obszarze funkcjonalnym ośrodka wojewódzkiego, w obszarach funkcjonalnych miast subregionalnych, ośrodkach powiatowych oraz pozostałych miastach regionu.

Dopiero pojawiające się w przyszłości listy inwestycji i projektów, które zostaną objęte wsparciem z Programu, mogą w przyszłości stanowić podstawę wskazywania konkretnych obszarów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.

Zatem wskazanie konkretnych wydzielonych obszarów ze względu na realizację przedsięwzięć nie jest możliwe na tym etapie planowania działań objętych projektem Programu.

Można natomiast wskazać pewne przypuszczalne lokalizacje oraz elementy środowiska, na które należy zwrócić szczególną uwagę w kontekście ich ochrony, które ze względu na rodzaj planowanych działań mogą stanowić obszary objęte przewidywanym znaczącym oddziaływaniem. Niemniej jednak ich stan będzie zgodny z informacjami przedstawionymi w opisie aktualnego stanu środowiska w obszarze województwa podlaskiego w niniejszej Prognozie.

Wśród wskazanych w projekcie Programu priorytetów, celów szczegółowych i działań, należy wskazać te z nich, których realizacja może stanowić przyczynę znaczących oddziaływań na środowisko w pewnych obszarach województwa. Oddziaływania te mogą mieć charakter zarówno pozytywny, jak też negatywny, a w przypadku tych ostatnich mogą one wystąpić w różnych fazach realizacji działań jako uboczny, najczęściej chwilowy efekt wdrożenia działania. Szczegółowego omówienia możliwych oddziaływań dokonano w innych punktach Prognozy, celowo wyznaczonych dla tych elementów. Zgodnie z powyższym wskazuje się planowane działania i inwestycje mogące generować znaczące oddziaływania na środowisko:

### Priorytet II. Region przyjazny środowisku

- 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1):
  - efektywne sieci ciepłownicze i chłodnicze (budowa i modernizacja sieci) wraz z magazynami ciepła;
- 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2):
  - produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych na sprzedaż;

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne;
- 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3):
- budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy;
- mała retencja;
- budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia;
- 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (Działanie 2.4):
- kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno- ściekowej w ramach KPOŚK;
- 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5): wszystkie typy projektów uwzględnione w celu szczegółowym;
- 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7):
- budowa instalacji do dystrybucji nośników energii dla niskoemisyjnego transportu,
- wyposażenie dróg/ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego (np.: zatoki, podjazdy, zjazdy, pętle) oraz pasażerów,
- budowa, przebudowa, rozbudowa liniowej i punktowej infrastruktury transportu publicznego i niezmotoryzowanego;
- 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.8 - RLKS):
- produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne lokalnych społeczności.

### Priorytet III. Lepiej skomunikowany region

- 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN- T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1) - wszystkie typy projektów uwzględnione w celu szczegółowym.

Planowana realizacja ww. działań może spowodować wystąpienie istotnych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska naturalnego, jednak najbardziej znaczące mogą być oddziaływania dla różnorodności biologicznej, flory i fauny, obszarów chronionych, zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, powierzchni ziemi i gleby. Szczegółowe analizy w tym zakresie zostaną przedstawione w rozdziale Prognozy dot. przewidywanych znaczących

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 oddziaływań na środowisko w przypadku realizacji projektu Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027.

## 5.6. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego Programu, zwłaszcza dotyczące obszarów chronionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

### Środowisko przyrodnicze

Analizowany obszar województwa podlaskiego charakteryzuje się bogactwem obszarów cennych przyrodniczo oraz różnorodnością gatunków i siedlisk przyrodniczych. W obrębie obszaru zlokalizowanych jest ponad 642 tys. ha terenów objętych krajowymi formami ochrony przyrody oraz ponad 636 tys. obszarów należących do Europejskiej Sieci Natura 2000<sup>80</sup>. Spójność obszarów zapewniana jest przez funkcjonujące korytarze ekologiczne. Bogactwo przyrodnicze analizowanego terenu, może generować ograniczenia w realizacji projektów infrastrukturalnych w obrębie tychże obszarów. Złuszczka w granicach obszarów, dla których obowiązują plany ochrony, plany zadań ochronnych. W obrębie analizowanego obszaru województwa identyfikowana jest presja urbanizacyjna, turystyczna na obszary cenne przyrodniczo, jak również presja na korytarze ekologiczne. Zgodnie z zapisami Prognozy POŚ, ważne jest zatem zachowanie kompromisu pomiędzy gospodarką, społeczeństwem, a ochroną obszarów cennych przyrodniczo<sup>81</sup>. W projekcie Programu odniesiono się do SRWP2030<sup>82</sup> i podkreślono, iż „wybrane typy projektów muszą umiejętnie łączyć zachowanie unikalnego dziedzictwa naturalnego, wykorzystanie lokalnych ekosystemów z osiągnięciem celów określonych przez SRWP 2030 przy ograniczeniu negatywnego wpływu inwestycji na różnorodność biologiczną i obszary cenne przyrodniczo”<sup>83</sup>. Planowane działania inwestycyjne powinny uwzględniać zapisy obowiązujących dokumentów, w ramach których wskazano ograniczenia i zasady ochrony poszczególnych obszarów chronionych oraz funkcjonalność i trwałość korytarzy ekologicznych. Rozwój turystyki powinien uwzględniać zasady ochrony cennych obszarów, z poszanowaniem środowiska naturalnego. W projekcie Programu planuje się wsparcie projektów z zakresu:

- opracowania, aktualizacji oraz wdrożenia zapisów dokumentów strategicznych i planistycznych dla obszarów Natura 2000 oraz innych obszarów chronionych, w szczególności parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody;
- budowy i odbudowy infrastruktury związanej z ochroną i przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków;
- ochrony i przywracania różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz funkcji ekosystemów na terenie województwa podlaskiego (projekt strategiczny);
- tworzenia centrów ochrony różnorodności biologicznej w oparciu o rodzime gatunki.

<sup>80</sup> Projekt Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

<sup>81</sup> Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska województwa podlaskiego do 2030 roku, Białystok 2021 r.

<sup>82</sup> Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030, 2020 r.

<sup>83</sup> Projekt Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027  
Planowane działania będą miały istotny wpływ na środowisko przyrodnicze i zachowanie różnorodności biologicznej analizowanego obszaru.

## Zmiany klimatu

Wpływ na zasoby przyrodnicze mają również zmiany klimatu. Powiększające się zjawisko suszy wpływa na wszystkie typy ekosystemów. Zmiany stosunków wodnych, obniżenie poziomu wód gruntowych są przyczyną zaniku roślinności bagiennej. Zmiany klimatu oddziałują na przebieg okresu wegetacji, zasięg występowania gatunków, warunki ich bytowania, w efekcie wpływa to na zachowanie różnorodności biologicznej<sup>84</sup>. Zachodzące zmiany klimatu mogą być przyczyną migracji gatunków obcych inwazyjnych, przy jednoczesnym wycofywaniu się gatunków mniej przystosowanych do wysokich temperatur i suszy.<sup>85</sup> Zmiany klimatu związane są również ze wzrostem zjawisk obejmujących nawalne opady, mogące negatywnie oddziaływać na ekosystemy wodne i od wód zależne. Dlatego niezbędne jest prowadzenie działań ograniczających negatywne skutki zachodzących zjawisk. W ramach projektu Programu planowana jest realizacja projektów z zakresu małej retencji, mikoretencji, budowy przebudowy urządzeń wodnych i infrastruktury umożliwiającej zmniejszenie skutków powodzi/suszy.

Rozwój małej retencji wpłynie na pojemność retencyjną zlewni rzecznych oraz zwiększenie ilości wody i możliwości jej wykorzystania do zasilania cieków podczas suszy<sup>86</sup>.

Należy jednak podkreślić, iż przy budowie zbiorników wodnych, niezbędne będzie uwzględnianie wymagań ochrony środowiska. Musi zostać zachowany kompromis pomiędzy potrzebami retencjonowania wody, a dobrym stanem ekologicznym cieków.<sup>87</sup>

W projekcie Programu zakłada się również wsparcie projektów obejmujących błękitno-zieloną infrastrukturę, których realizacja powinna ograniczać skutki zmian klimatu w miastach. Jednocześnie działania te poprzez m.in. nasadzenia zielni będą wpływać na poprawę walorów krajobrazowych obszarów objętych wsparciem.

## Wody, gospodarka wodno-ściekowa

W obrębie analizowanego obszaru województwa podlaskiego wpływ na stan i jakość wód mają m.in. punktowe zrzuty ścieków do wód lub do ziemi, niewłaściwa gospodarka odpadami, nieodpowiedni sposób postępowania z wodami opadowymi i roztopowymi, jak również zanieczyszczenia wynikające z rozwoju turystyki i rekreacji<sup>88</sup>. Niedostateczne oczyszczenie ścieków, niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacyjna obszarów wiejskich i rekreacyjnych stanowi zagrożenia dla jakości wód. W projekcie Programu w ramach Priorytetu II zakłada się

<sup>84</sup> Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego do 2030 roku- projekt.

<sup>85</sup>Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020), Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013 r.

<sup>86</sup>Naturalna, Mała Retencja Wodna. Metody łagodzenia skutków suszy, obniżenia ryzyka powodziowego i ochrona różnorodności biologicznej. Podstawy metodyczne, Mioduszewski W, Okruszko T., 2016 r.

<sup>87</sup>Zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi oraz infrastrukturą hydrotechniczną w świetle prognozowanych zmian klimatu”. IMGW-PIB, Warszawa, 2012 r.

<sup>88</sup> Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego do 2030 roku- projekt.



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 realizację projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. Podstawą do wyboru projektów będzie Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Działania te mają sprzyjać poprawie stanu gospodarki ściekowej, a w efekcie wpływać na poprawę stanu środowiska naturalnego. Rozwój infrastruktury zagospodarowania ścieków komunalnych powinien przyczynić się do ograniczania odprowadzania ścieków nieoczyszczonych do wód i do ziemi, w efekcie pozytywnie wpłynąć na stan wód i siedliska zależne od wód oraz różnorodność biologiczną.

### **Gospodarka odpadami**

Zagrożenie dla stanu środowiska naturalnego związane jest z niewłaściwym postępowaniem z odpadami, m.in. nielegalne dzikie wysypiska, spalanie odpadów. W analizowanym obszarze niezbędne jest zagospodarowywanie odpadów z uwzględnieniem hierarchii sposobu postępowania z odpadami, wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym, zwiększenie świadomości społeczeństwa. W projekcie Programu zakłada się realizację działań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami.

Planuje się również działania związane z rozwojem recyklingu i systemami selektywnego zbierania odpadów komunalnych uwzględniającymi rozwiązania dotyczące zapobiegania powstawaniu odpadów lub ponownego użycia. Ponadto wspierana będzie transformacja gospodarki w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (planuje się realizację inwestycji obejmujących zmiany procesów produkcyjnych „w celu przejścia z modelu liniowego na cyrkularny, redukcjonowania masy odpadów, zwiększenia udziału ponownego wykorzystania surowców, recyklingu (w tym upcyklingu) materiałów i efektywnego gospodarowania zasobami”).

Planowane działania przyczynią się do zapobiegania i redukcji powstających odpadów, co będzie wiązało się z pozytywnym wpływem na środowisko przyrodnicze analizowanego obszaru, a w konsekwencji prowadzić będzie do poprawy jego stanu.

Dopełnieniem planowanych działań byłoby wsparcie działań edukacyjnych, pozwalających na podniesienie świadomości w zakresie odpowiedniej, właściwej gospodarki odpadami.

### **Zanieczyszczenia powietrza**

Istniejące problemy ochrony środowiska obszaru dotyczą jakości powietrza i identyfikowanego zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM<sub>2,5</sub>, PM<sub>10</sub>, benzo(a)pirenem, ozonem. Niezbędna jest realizacja działań ograniczających niską emisję, rozwój sieci gazowej i ciepłowniczej oraz rozwój systemu transportu zbiorowego. Identyfikuje się potrzebę transformacji energetycznej oraz rozwoju niskoemisyjnych metod produkcji energii<sup>89</sup>. W ramach Priorytetu II, projektu Programu, planuje się wsparcie projektów z zakresu: kompleksowej modernizacji energetycznej obiektów użyteczności publicznej, wielorodzinnych budynków mieszkalnych, efektywnych sieci ciepłowniczych i chłodniczych

<sup>89</sup> Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego do 2030 roku- projekt.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 (budowa i modernizacja sieci) wraz z magazynami ciepła. Planuje się także działania z zakresu: promocji, doradztwa, podnoszenia świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych województwa podlaskiego w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE w budownictwie zeroemisyjnym. Ponadto realizacja działań z zakresu Priorytetu II, celu szczegółowego: (viii), (ii), sprzyjać będzie ograniczeniu emisji zanieczyszczeń poprzez wzrost wykorzystania OZE, rozwój niskoemisyjnego, bezemisyjnego transportu, w efekcie nastąpi poprawa jakości powietrza. Przyjęty kierunek działań odpowiada na identyfikowane problemy dotyczące emisji zanieczyszczeń.

### **5.7. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe, chwilowe, krótko-, średnio-, długoterminowe, pozytywne, negatywne.**

Oceniając wpływ propozycji projektu Programu na poszczególne komponenty środowiska oraz ludzi, uwzględniono te cele szczegółowe i działania, które generują zarówno pozytywny (korzystny dla środowiska), jak i negatywny (niekorzystny dla środowiska) wpływ na ww. elementy. Gdy działanie, przyczyniać się będzie do poprawy stanu środowiska, zostało ocenione jako pozytywnie wpływające na dany komponent, natomiast jeżeli w wyniku wprowadzenia działania przewiduje się potencjalny niekorzystny wpływ, zostało ono wskazane jako negatywnie wpływające na oceniany element środowiska. Każdorazowo wskazany został również czas trwania wpływu (stały, chwilowy, krótkoterminowy, średnioterminowy, długoterminowy) oraz rodzaj oddziaływania – bezpośrednie, pośrednie, wtórne albo skumulowane. Szczegółowa analiza oddziaływań każdego z planowanych w ramach projektu Programu typu działań znajduje się w załączniku nr 11 do niniejszej Prognozy.

W przypadku celów i działań, które nie powinny generować oddziaływań, zostały one pominięte w opisie wpływu na oceniany komponent.

#### **5.7.1. Wpływ na powierzchnię ziemi i gleby**

Działania zaplanowane do realizacji w ramach celów szczegółowych w poszczególnych Priorytetach, mogą powodować występowanie typowych oddziaływań związanych z etapem budowy nowych obiektów bądź rozbudowy istniejących. Na etapie budowy, przewiduje się przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych oraz ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego. Oddziaływanie będzie miało charakter negatywny mniej znaczący, bezpośredni oraz krótkoterminowy. Opisowany wpływ może wystąpić w wyniku wdrażania działań w ramach niżej wymienionych celów szczegółowych i priorytetów:

#### **Priorytet I: Innowacyjne Podlaskie**

- 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (Działanie 1.1), w tym typy projektów
  - działalność badawczo rozwojowa przedsiębiorstw oraz konsorcjów przedsiębiorstw,
  - poprawa publicznej infrastruktury naukowo badawczej.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3), w tym typy projektów:
  - infrastruktura biznesowa,
  - Podlaski park przemysłowy przemysłu 4.0,
  - Technoplex w ramach Puszcza Krzemowa 4.0,
  - Podlaskie Centrum Eksportera.

#### **Priorytet II: Region przyjazny środowisku**

- 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1), w tym typy projektów:
  - efektywne sieci ciepłownicze i chłodnicze (budowa i modernizacja sieci) wraz z magazynami ciepła.
- 2 (ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2), w tym typy projektów:
  - produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych na sprzedaż.
- 2 (iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3), w tym typy projektów:
  - budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy,
  - mała retencja,
  - budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia.
- 2 (v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (Działanie 2.4), w tym typy projektów:
  - kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w ramach KPOŚK,
- 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5)- wszystkie typy projektów;
- 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7), w tym typy projektów:
  - budowa instalacji do dystrybucji nośników energii dla niskoemisyjnego transportu,
  - wyposażenie dróg/ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego (np.: zatoki, podjazdy, zjazdy, pętle) oraz pasażerów,
  - budowa, przebudowa, rozbudowa liniowej i punktowej infrastruktury transportu publicznego i niezmotoryzowanego.

#### **Priorytet III: Lepiej skomunikowany region**

- 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 poprawę dostępu do TEN T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1) - wszystkie typy projektów.

#### **Priorytet IV: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości**

- 4(ii) Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online (Działanie 4.1) - wszystkie typy projektów.
- 4(iii) Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne (Działanie 4.2), w tym typy projektów:
  - działania dedykowane infrastrukturze społecznej.
- 4(v) Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej (Działanie 4.3) - wszystkie typy projektów.
- 4(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4), w tym typy projektów:
  - rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej,
  - projekt strategiczny dla województwa podlaskiego XYLOPOLIS Centrum Sztuki i Nauki o Drewnie,
  - infrastruktura służąca rozwojowi turystyki w oparciu o m.in. walory przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe i lokalne produkty turystyczne.

#### **Priorytet V: Partnerskie Podlaskie**

- 5(i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (Działanie 5.1), w tym typy projektów:
  - fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych,
- 5(ii) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie (Działanie 5.2), w tym typy projektów:
  - fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych.

Zaplanowane działania w ramach wybranych Priorytetów mogą negatywnie, znacząco, bezpośrednio oddziaływać na powierzchnię ziemi, jednak będzie to oddziaływanie chwilowe. W wyniku działań związanych z gospodarką odpadową, może wystąpić zanieczyszczenie gruntu włóknami azbestowymi. Największe narażenie na działanie azbestu będzie dotyczyć

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 miejsc demontażu elementów konstrukcyjnych zawierających domieszki azbestu, a także w miejscach jego przetadunku, składowania i unieszkodliwiania.

#### **Priorytet II - Region przyjazny środowisku:**

- 2 (vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5)
  - kompleksowe projekty z zakresu gospodarki odpadami innymi niż komunalne, tj. przemysłowe i azbest.

W wyniku wprowadzenia działań zaplanowanych w ramach projektu Programu, prognozuje się również wystąpienie potencjalnych negatywnych oddziaływań na powierzchnię ziemi i gleby na etapie eksploatacji inwestycji. W odniesieniu do planowanych działań w zakresie rozwoju infrastruktury turystycznej i jej promowania, może wystąpić pogorszenie stanu gleb na skutek emisji zanieczyszczeń, a także niszczenie wierzchniej warstwy gleby przez użytkowanie szlaków turystycznych. W przypadku rozbudowy infrastruktury drogowej może dojść do zanieczyszczenia gleb wskutek zwiększonej emisji zanieczyszczeń oraz przez stosowanie herbicydów do usuwania roślinności wzdłuż pasa drogowego. Oddziaływania te mogą dotyczyć działań w ramach niżej wymienionych celów szczegółowych i priorytetów:

#### **Priorytet III: Lepiej skomunikowany region**

- 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1), w tym typy projektów:
  - budowa i przebudowa dróg wojewódzkich poza TEN-T oraz dróg lokalnych,
  - rozwój pasażerskiego transportu zbiorowego i jego infrastruktury oraz unowocześnienie taboru w celu powiązania obszarów peryferyjnych z lokalnymi/regionalnymi centrami wzrostu (drogowe przewozy subregionalne).

#### **Priorytet IV - Przestrzeń społeczna wysokiej jakości**

- 4(vi) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4), w tym typ projektu:
  - infrastruktura służąca rozwojowi turystyki w oparciu o m.in. walory przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe i lokalne produkty turystyczne.

#### **Priorytet V: Partnerskie Podlaskie**

- 5(i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (Działanie 5.1), w tym typy projektów:
  - ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych,
  - ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000.



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- 5(ii) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie (Działanie 5.2), w tym typy projektów:
  - ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych,
  - ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000.

Niektóre zaplanowane działania w ramach Priorytetów określonych w projekcie Programu mogą powodować pozytywne, znaczące i długoterminowe oddziaływania. Dzięki ich realizacji zwiększy się udział powierzchni biologicznie czynnej na obszarach miejskich, a poprzez wprowadzenie błękitno zielonej infrastruktury, zmieni się pokrycie terenu. Projekty dotyczące zmniejszenia zagrożenia powodzią oraz inwestowanie w obiekty małej retencji przyczynią się do poprawy uwilgotnienia gleb i zapobiegania jej przesuszeniu, co znacznie wpłynie na ograniczenie procesu erozyjnego gleb. Następstwem tych działań będzie zwiększenie dostępności gruntów, przede wszystkim dla rolniczego użytkowania, co w kontekście obserwowanych zmian klimatycznych (nasilenie zjawiska suszy, stepowanie gruntów) stanowi pozytywne, pośrednie, długoterminowe oddziaływanie.

Do działań wywierających taki wpływ należą:

#### **Priorytet II - Region przyjazny środowisku**

- 2 (iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3), w tym projekty:
  - adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu,
  - budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy,
  - mała retencja.
- 2 (vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia (Działanie 2.6) w tym projekty:
  - działania z zakresu błękitno zielonej infrastruktury,
  - opracowanie, aktualizacja oraz wdrożenie zapisów dokumentów strategicznych i planistycznych.

Przewiduje się również wystąpienie szeregu długoterminowych bezpośrednich oddziaływań pozytywnych na gleby, które wystąpią na etapie eksploatacji poszczególnych inwestycji. Prognozuje się poprawę stanu gleby, zmniejszenie ryzyka skażenia w wyniku ograniczenia emisji zanieczyszczeń i ścieków odprowadzanych do wód i do ziemi, a także zmniejszenie problemu występowania tzw. dzikich wysypisk odpadów, zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska, w efekcie pozytywny wpływ na gleby z wprowadzenia działań w ramach niżej wymienionych celów szczegółowych i priorytetów:

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

### Priorytet II - Region przyjazny środowisku

- 2 (v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (Działanie 2.4) w tym projekty:
  - kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w ramach KPOŚK.
- 2 (vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5), w tym projekty:
  - kompleksowe projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami,
  - systemy selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
  - recykling odpadów.
- 2 (viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7), w tym projekt:
  - zakup, modernizacja niskoemisyjnego i bezemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego.

Szczegółowe określenie wpływu działań zaplanowanych w projekcie Programu na użytkowanie gruntów w różnych horyzontach czasowych, w odniesieniu do erozji gleb, nie jest możliwe ze względu na charakter Programu, określający działania i inwestycje głównie na poziomie typów projektów. W ramach przeprowadzonych analiz wskazano wpływ zaplanowanych typów projektów na gleby, również ze względu na występujące w województwie zjawisko erozji gleb. Biorąc pod uwagę planowany okres wdrażania Programu i brak szczegółów dot. wskazanych typów projektów jakie będą wpływać na erozję gruntów w sposób najbardziej odczuwalny, nie można prognozować wpływu w ujęciu różnych horyzontów czasowych. Można natomiast określić, że wpływ pozytywny będący następstwem wdrożenia działań ukierunkowanych na zwiększenie retencji będzie pozytywnym, długoterminowym oddziaływaniem w okresie po zakończeniu realizacji tych inwestycji. Zatem spodziewany efekt można określić jako stały pozytywny wpływ na zwiększenie możliwości użytkowania gruntów, które w wyniku realizacji zaplanowanych działań ulegną poprawie w zakresie uwilgotnienia, poprawy struktury gruntów i właściwości sorpcyjnych gleb. Należy również zwrócić uwagę na możliwość wpływu na stan gruntów działań polegających na realizacji inwestycji, których elementem będzie uszczelnienie gruntu (np. realizacji inwestycji drogowych i związanych z transportem w ramach Priorytetu III- Lepiej skomunikowany region). Uszczelnienie gruntów powodujące zwiększenie i przyspieszenie spływu powierzchniowego może wpływać na pogłębienie występowania procesów erozyjnych, dlatego przy realizacji tego typu inwestycji należy brać pod uwagę ich lokalizację poza gruntami cennymi pod względem środowiskowym i gospodarczym (np. ze względu na rolnictwo wykluczenie spod zabudowy gleb o wysokiej bonitacji) oraz stosować rozwiązania minimalizujące negatywne następstwa tych działań.

### Podsumowanie:

#### Oddziaływania bezpośrednie pozytywne:

- poprawa uwilgotnienia gleby i zapobieganie jej przesuszeniu, co znacznie wpłynie na ograniczenie procesu erozyjnego i na możliwość użytkowania gruntów,
- zwiększenie udziału terenów biologicznie czynnych na obszarze miejskim, lokalna zmiana pokrycia terenu,
- oczyszczenie gleby, poprawa jej stanu i zmniejszenie obszarów zdegradowanych dzięki wdrożeniu działań związanych z fizyczną odnową i bezpieczeństwem przestrzeni publicznych,
- poprawa stanu gleby, zmniejszenie ryzyka skażenia w wyniku redukcji emisji zanieczyszczeń.

#### Oddziaływania pośrednie pozytywne:

- poprawa stanu gleby, ograniczenie obszaru skażenia dzięki zwiększaniu świadomości społeczeństwa w zakresie postępowania z odpadami i zapobiegania ich powstawaniu,
- polepszenie stanu gleb na skutek poprawy stanu siedlisk przyrodniczych oraz obszarów chronionych.

#### Oddziaływania bezpośrednie negatywne:

- lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego w wyniku budowy, rozbudowy obiektów, przebudowy dróg,
- emisja zanieczyszczeń do gleby, w tym wskutek stosowania herbicydów do usuwania roślinności inwazyjnej wzdłuż pasa drogowego,
- pogorszenie stanu gleb wskutek emisji zanieczyszczeń, niszczenie powierzchni ziemi przez użytkowanie szlaków turystycznych.

#### Oddziaływania pośrednie negatywne:

- nie zidentyfikowano.

#### 5.7.2. Wpływ na wody powierzchniowe

Realizacja znacznej części typów projektów zaplanowanych w projekcie Programu może wpłynąć na wody powierzchniowe, w przypadku prowadzenia w ramach zaplanowanych działań prac budowlanych. Działania te mogą wpływać negatywnie (mniej znacząco) na stan wód powierzchniowych w przypadku ich realizacji w bliskiej odległości od wód. Będą to oddziaływania pośrednie, chwilowe, krótkoterminowe i powinny ustąpić po zakończeniu realizacji inwestycji. Wpływ może przybrać postać dostarczania do wód znacznych ładunków zanieczyszczeń, zwłaszcza zawiesiny (prace ziemne) lub przekształceń morfologicznych brzegów cieków i zbiorników wodnych. Opisany wpływ może wystąpić w wyniku realizacji następujących typów projektów:

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

### Priorytet I. Innowacyjne Podlaskie

- 1(i) rozwijanie i wzmocnienie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (Działanie 1.1):
  - działalność badawczo rozwojowa przedsiębiorstw oraz konsorcjów przedsiębiorstw,
  - poprawa publicznej infrastruktury naukowo badawczej;
- 1(iii) wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3):
  - infrastruktura biznesowa,
  - Podlaski park przemysłowy przemysłu 4.0,
  - Technoplex w ramach Puszcza Krzemowa 4.0,
  - Podlaskie Centrum Eksportera.

### Priorytet II. Region przyjazny środowisku

- 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1):
  - efektywne sieci ciepłownicze i chłodnicze (budowa i modernizacja sieci) wraz z magazynami ciepła;
- 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (Działanie 2.4):
  - kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno- ściekowej w ramach KPOŚK;
- 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5) - wszystkie typy projektów;
- 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7):
  - budowa instalacji do dystrybucji nośników energii dla niskoemisyjnego transportu,
  - wyposażenie dróg/ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego (np.: zatoki, podjazdy, zjazdy, pętle) oraz pasażerów,
  - budowa, przebudowa, rozbudowa liniowej i punktowej infrastruktury transportu publicznego i niezmotoryzowanego.

### Priorytet III. Lepiej skomunikowany region

- 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1) - wszystkie typy projektów uwzględnione w celu szczegółowym.

### Priorytet IV. Przestrzeń społeczna wysokiej jakości

- 4(ii) Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępczej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online (Działanie 4.1) - wszystkie cztery typy projektów uwzględnione w celu szczegółowym;

- 4(iii) Wspieranie włączenia społeczno- gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne (Działanie 4.2) - typy projektów uwzględnione w ramach celu;
- 4(v) Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej (Działanie 4.3) - wszystkie typy projektów uwzględnione w celu szczegółowym;
- 4(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4):
  - rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej,
  - projekt strategiczny dla województwa podlaskiego XYLOPOLIS Centrum Sztuki i Nauki o Drewnie,
  - infrastruktura służąca rozwojowi turystyki w oparciu o m.in. walory przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe i lokalne produkty turystyczne.

#### **Priorytet V. Partnerskie Podlaskie**

- 5(i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (Działanie 5.1):
  - fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych;
- 5(ii) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie (Działanie 5.2):
  - fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych.

W wyniku wprowadzenia działań mających na celu budowę, przebudowę lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, w tym również realizację obiektów małej retencji, prognozuje się wystąpienie dwóch rodzajów oddziaływań na stan wód powierzchniowych, w zależności od etapu projektów. W trakcie realizacji inwestycji może wystąpić pogorszenie stanu ekologicznego wód (głównie hydromorfologicznego, biologicznego, fizyko-chemicznego) w wyniku realizacji inwestycji związanych z działaniami inwestycyjnymi ingerującymi w koryta cieków oraz zmieniającymi dotychczasowy reżim hydrologiczny wód powierzchniowych. Negatywne oddziaływanie może się utrzymać również w późniejszym



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 etapie - eksploatacji, w przypadku inwestycji zlokalizowanych bezpośrednio na wodach powierzchniowych, co będzie związane z piętrzeniem, przegrodzeniem cieków, zmianami profilu podłużnego i poprzecznego koryt, zmianą reżimu hydrologicznego. Wszystkie te działania wpływają na stan elementów biologicznych, będących składową oceny stanu wód powierzchniowych. Na etapie eksploatacji powstałych obiektów, spodziewane jest również pozytywne, długotrwałe oddziaływanie wynikające ze zwiększenia retencyjności zlewni. Opisane oddziaływania będą następstwem wprowadzenia działań zaplanowanych w ramach **Priorytetu II, CP2, Działania 2.3** i typów projektów:

- budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy,
- mała retencja.

Poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód z depozycji atmosferycznej, będzie następstwem realizacji typów projektów wyszczególnionych w ramach poniższych priorytetów i celów:

#### **Priorytet II. Region przyjazny środowisku**

- 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1):
  - kompleksowe inwestycje na rzecz poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw służące zmniejszeniu zużycia energii elektrycznej i/lub ciepła wraz z montażem odnawialnych źródeł energii,
  - kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej,
  - kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych,
  - promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych województwa podlaskiego w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE w budownictwie zeroemisyjnym.
- 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2):
  - projekty grantowe,
  - inicjatywy takie, jak klastry energii, czy działalność spółdzielni energetycznych.

W przypadku dwóch ostatnich typów, dodatkowym pozytywnym pośrednim oddziaływaniem będzie spodziewane zmniejszenie zapotrzebowania na wodę, co wpłynie na poprawę stanu ekologicznego wód powierzchniowych.

Kolejne planowane działania w ramach celu szczegółowego 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3), będą powodować pozytywne znaczące oddziaływania, pośrednie lub bezpośrednie, długoterminowe, na etapie eksploatacji (po wdrożeniu projektów) polegające na poprawie stanu ekologicznego wód powierzchniowych, w wyniku:

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- adaptacji terenów zurbanizowanych do zmian klimatu – spodziewane zwiększenie retencyjności zlewni oraz zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód ze spływami powierzchniowymi,
- budowy i modernizacji infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia - spodziewane zmniejszenie ilości pobieranej wody jako następstwo zmniejszenia strat wody (inwestycje w infrastrukturę) oraz optymalizacji jej zużycia.

Pozytywny wpływ na wody powierzchniowe przewidywany jest również w wyniku wdrażania innowacji, w ramach celu szczegółowego określonego w **Priorytecie I**: 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3). Pozytywne, pośrednie i wtórne długoterminowe oddziaływanie tego typu projektów będzie polegać na oszczędności zasobów wodnych wynikających z wprowadzenia w przedsiębiorstwach nowoczesnych rozwiązań, skutkujących m.in. bardziej efektywnym wykorzystaniem surowców. Projekty te będą z założenia ukierunkowane na wdrażanie założeń gospodarki o obiegu zamkniętych (GOZ).

W ramach **Priorytetu II**, CP2, Działania 2.4: wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej, zostały zaplanowane w projekcie Programu typy projektów: kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w ramach KPOŚK. Ten bardzo obszerny zestaw działań inwestycyjnych dotyczący budowy, rozbudowy, remontów lub modernizacji sieci kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków, stanowi działania mające największy wpływ na stan wód powierzchniowych - oddziaływania o charakterze pozytywnym i negatywnym, bezpośrednie i pośrednie, w większości o charakterze długoterminowym. Jednak efekty realizacji tych inwestycji będą miały przede wszystkim pozytywne oddziaływania bezpośrednie, długoterminowe, wynikające z uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej i osadowej, tym samym spodziewane jest zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych ze ściekami (zwiększenie ilości ścieków oczyszczanych w stosunku do ścieków wymagających oczyszczania, zaprzestanie odprowadzania ścieków nieoczyszczonych, poprawa efektywności oczyszczania ścieków). Należy jednak wspomnieć o możliwości wystąpienia negatywnego oddziaływania na etapie eksploatacji powstałej infrastruktury w zakresie zbierania i oczyszczania ścieków. W przypadku realizacji nowych oczyszczalni ścieków i zrzutów z tych oczyszczalni do wód w miejscach, w których dotychczas zrzut ten nie następował, możliwe jest pogorszenie stanu wód powierzchniowych. Dlatego w ramach planowania działań inwestycyjnych powinno się podchodzić z bardzo dużą uwagą do zagadnienia wyboru lokalizacji przedsięwzięć, z uwzględnieniem aktualnego stanu wód i ustalonych dla nich celów środowiskowych.

Pozytywne, pośrednie i wtórne długoterminowe oddziaływania na wody powierzchniowe będą następstwem wdrożenia projektów zaplanowanych w ramach **Priorytetu II**, CP2, Działania 2.5, typu projektów: transformacja regionalnej gospodarki w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ). W wyniku wdrożenia tych projektów przewiduje się poprawę stanu

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 ekologicznego wód powierzchniowych, będącego skutkiem zmniejszenia ilości odpadów trafiających na składowiska (mniejsze ilości odcieków wymagających oczyszczania i odprowadzania do wód lub do ziemi) oraz zmniejszenia wykorzystania surowców, w tym wody.

W ramach **Priorytetu II**, CP2, Działania 2.5, zaplanowano również typy projektów (pozostałe typy niż wcześniej opisane), których efektem w fazie eksploatacji będzie zmniejszenie presji gospodarki odpadowej na stan wód powierzchniowych poprzez zmniejszenie/ likwidację problemu tzw. dzikich wysypisk odpadów (likwidacja spływów zanieczyszczeń z miejsc nielegalnego deponowania odpadów do wód powierzchniowych) oraz w wyniku zmniejszenia ilości odpadów trafiających na składowiska, co przekłada się na mniejsze ilości odcieków wymagających oczyszczania i odprowadzania do wód lub do ziemi. Zmiany te wynikają z planowanych kompleksowych projektów z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, przemysłowymi i azbestu. Planowane są w szczególności działania dotyczące usuwania i unieszkodliwiania odpadów, prowadzenia specjalistycznych zbiórek, przechowywania i przetwarzania, dla zminimalizowania oddziaływań powstających odpadów na środowisko. Działania te również zmierzają do wdrożenia założeń GOZ. Po zrealizowaniu inwestycji, spodziewany jest pośredni, długoterminowy, pozytywny wpływ w wyniku zmniejszenia zagrożenia zanieczyszczenia wód powierzchniowy odciekami pochodzącymi z odpadów.

Część z typów projektów zaplanowanych w projekcie Programu będzie powodować jedynie pozytywne oddziaływania w wyniku ich wdrożenia. Dotyczy to następujących typów projektów:

#### **Priorytet II. Region przyjazny środowisku**

- 2(vii) wzmocnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia (Działanie 2.6):
  - opracowanie, aktualizacja oraz wdrożenie zapisów dokumentów strategicznych i planistycznych,
  - działania z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury.

Efektom wdrożenia ww. projektów będzie przede wszystkim zwiększenie retencyjności zlewni i zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń trafiających do wód.

W przypadku projektów:

- 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7):
  - zakup, modernizacja niskoemisyjnego i bezemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego,

spodziewane jest zmniejszenie presji ze strony transportu na stan wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia zużycia paliw kopalnych (wpływ pozytywny, pośredni, stały).

Realizacja projektów związanych ze wspieraniem energii odnawialnej (w ramach RLKS):

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.8):
  - projekty grantowe społeczności lokalnych – spodziewany pozytywny, pośredni, wtórny, długoterminowy wpływ przekładający się na poprawę stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia zapotrzebowania na wodę oraz zmniejszenia ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód z depozycji atmosferycznej;
  - produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne lokalnych społeczności - pozytywne i negatywne oddziaływania rozumiane jako: poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia zapotrzebowania na wodę oraz zmniejszenia ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód z depozycji atmosferycznej; pogorszenie stanu ekologicznego wód (głównie hydromorfologicznego i biologicznego) w wyniku realizacji inwestycji związanych z energetyką wodną.

Analogiczne mieszane oddziaływania spodziewane są w związku z planowaną realizacją projektów polegających na produkcji energii i ciepła ze źródeł odnawialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne lub na sprzedaż. Są to typy projektów wskazane w **Priorytecie II**, CP2, celu szczegółowym 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2).

Wszystkie działania zaplanowane w ramach **Priorytetu III. Lepiej skomunikowany region**, ze względu na ich charakter (m.in. inwestycje drogowe lub związane z projektami dot. lotnisk w Białymstoku i Suwałkach), mogą wpływać na stan wód powierzchniowych przede wszystkim w sposób pośredni, stale, negatywnie. Po rozpoczęciu eksploatacji zaplanowanych obiektów wystąpi wpływ związany ze zwiększeniem intensywności użytkowania terenów drogowych, uszczelnieniem zlewni, zwiększeniem spływów powierzchniowych oraz odprowadzanie zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych. W przypadku stosowania niewłaściwych rozwiązań technicznych zabezpieczających wody powierzchniowe przed zanieczyszczeniem (urządzenia podczyszczające i oczyszczające), może nastąpić zanieczyszczenie wód skutkujące pogorszeniem stanu ekologicznego, lub nawet stanu chemicznego. Oddziaływania na tym etapie będą miały charakter stały, długoterminowy.

#### **Priorytet IV. Przestrzeń społeczna wysokiej jakości**

- 4(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4):
  - infrastruktura służąca rozwojowi turystyki w oparciu o m.in. walory przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe i lokalne produkty turystyczne.

W wyniku zaplanowanych typów projektów możliwe jest pogorszenie stanu ekologicznego (w tym stanu elementów hydromorfologicznych, biologicznych, fizyko- chemicznych) w przypadku ingerencji w morfologię cieków/ zbiorników wodnych lub stosowania

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 niewłaściwych rozwiązań technicznych zabezpieczających wody powierzchniowe przed zanieczyszczeniem.

Niektóre z typów projektów związanych z rozwojem turystycznym województwa podlaskiego, mogą powodować negatywny wpływ na wody powierzchniowe, ze względu na możliwe wystąpienie zwiększonej antropopresji - możliwe zanieczyszczenie wód, niszczenie koryt cieków i brzegów zbiorników. Te negatywne oddziaływania mogą mieć miejsce w wyniku zwiększonej eksploracji obszarów cennych przyrodniczo, powiązanych z wodami powierzchniowymi. Dotyczy to następujących typów projektów:

#### Priorytet V. Partnerskie Podlaskie

- 5(i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (Działanie 5.1):
  - ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych,
  - ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000;
- 5(ii) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie (Działanie 5.2):
  - ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych,
  - ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000.

Podsumowując wykonaną ocenę wpływu projektu Programu na stan wód powierzchniowych należy wskazać, że:

- Planowane w ramach Priorytetu I działania przyczynią się do poprawy stanu wód powierzchniowych oraz będą sprzyjać ochronie tego komponentu środowiska, głównie poprzez wdrożenie nowych technologii i rozwiązań, ukierunkowanych m.in. na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
- Planowane w ramach Priorytetu II działania przyczynią się w sposób najbardziej efektywny do poprawy stanu wód powierzchniowych oraz będą sprzyjać ochronie tego komponentu środowiska, głównie poprzez realizację infrastruktury technicznej (wodno-ściekowej) służącej ochronie wód. Inwestycje związane z Priorytetem II mogą jednak stanowić pewne zagrożenia dla opisywanego elementu środowiska naturalnego, zatem należy zachować wszystkie obowiązujące procedury i z dużą ostrożnością rozpatrywać kwestie lokalizacji i sposobu realizacji poszczególnych przedsięwzięć.



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- Zaplanowane w ramach Priorytetu III działania inwestycyjne mogą wpływać w sposób negatywny na stan wód powierzchniowych. Charakter podejmowanych działań wymaga szczególnej uwagi dla ograniczenia potencjalnego wpływu, co powinno być zapewnione poprzez przeprowadzenie wszystkich etapów realizacji inwestycji z uwzględnieniem przepisów obowiązującego prawa.
- Cele szczegółowe uwzględnione w ramach Priorytetu IV i V ze względu na charakter działań jakie zostały w ramach tych celów przewidziane, nie będą stanowić znaczącego wpływu na wody powierzchniowe. Ich oddziaływanie będzie ograniczone przede wszystkim do możliwych wpływów w trakcie realizacji inwestycji, pod warunkiem znacznej bliskości od wód. Nieliczne działania, mogą powodować również negatywny wpływ na wody powierzchniowe na etapie eksploatacji powstałych obiektów. Obowiązujące unormowania prawne powinny jednak zagwarantować ochronę środowiska naturalnego, w tym wód powierzchniowych zatem ocenia się, że realizacja celów szczegółowych w ramach opisywanego priorytetu pozwoli na zrównoważony rozwój z zachowaniem potrzeb ochrony i umożliwieniem osiągnięcia celów środowiskowych przez części wód powierzchniowych.
- Cele szczegółowe uwzględnione w ramach Priorytetu VI i VII nie będą wpływać na wody powierzchniowe.

Szczegółowość przeanalizowanych oddziaływań odpowiada szczegółowości projektu Programu.

Zaplanowane w projekcie Programu typy projektów, zgodnie z przeprowadzoną analizą oddziaływań w ramach poszczególnych priorytetów i celów szczegółowych mogą oddziaływać pośrednio długoterminowo w lokalnej skali na warunki korzystania z wód, rozumiane jako zaspokojenie potrzeb wodnych poszczególnych użytkowników wód, w tym różnych sektorów gospodarki, jak też na warunki utrzymania wód i urządzeń wodnych. Oddziaływania te powiązane są przede wszystkim z zagadnieniem zwiększenia retencyjności zlewni, poprzez zaplanowane działania, ukierunkowane również na zmniejszenie uciążliwości występujących klęsk żywiołowych, tj. powodzie i susze.

Zwiększenie retencyjności zlewni, mające na celu zmniejszenie odpływu wód ze zlewni, tym samym zwiększając dostępność tych zasobów dla środowiska i użytkowników wód, będzie przede wszystkim realizowane poprzez wdrożenie następujących działań wskazanych w projekcie Programu:

#### **Priorytet II, CP2, Działanie 2.3 i typy projektów:**

- adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu,
- budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy,
- mała retencja;

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

**Priorytet II, CP2, Działanie 2.6 i typy projektów:**

- działania z zakresu błękitno zielonej infrastruktury.

Szereg działań wskazanych w projekcie Programu, a dotyczących transformacji gospodarki w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ), działań ukierunkowanych na zwiększenie efektywności energetycznej i na zmniejszenie wykorzystania surowców naturalnych, również będzie wpływać pozytywnie na warunki korzystania z wód oraz na zmniejszenie uciążliwości występujących powodzi i susz, głównie poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na wodę.

Należy jednak podkreślić, że opisując zagadnienie poprawy retencyjności zlewni oraz zmniejszenia uciążliwości występujących zjawisk typu powodź i susza, nie można rozpatrywać wpływu w skali pojedynczych działań lub działań realizowanych w odniesieniu do jednostki podziału administracyjnego kraju. Zagadnienia te stanowią elementy i zjawiska naturalne (również kształtowane poprzez wpływ działalności antropogenicznej), które są badane i prognozowane w większej skali, nie przystającej do wydzielen administracyjnych. Zatem wpływ zaplanowanych działań w skali województwa, bądź zlewni/ regionu wodnego, nie będzie istotny, jednak będzie się kumulował z wpływem innych działań realizowanych na obszarze kraju, np. działań zaplanowanych w PPSS, PPNW, PZRP oraz działań realizowanych poza tymi planami i programami. Wyjątek w zakresie oddziaływania polegającego na zwiększeniu dostępności do zasobów wodnych, mogą stanowić przypadki lokalnych użytkowników, którzy uzyskają dostęp do zasobów wodnych w wyniku realizacji większych inwestycji typu: budowa zbiornika małej retencji, podpiętrzenie cieku, itp. Jednak będzie to oddziaływanie w skali lokalnej, nie wpływające na poprawę w większym zasięgu, chyba że zrealizowana liczba inwestycji tego typu oraz ich skumulowane oddziaływanie uzyska większy zasięg, czego ze względu na charakter Programu nie można stwierdzić na tym etapie jego procedowania. W przypadku realizacji działań ukierunkowanych na zwiększenie dostępności zasobów poprzez realizację obiektów hydrotechnicznych, należy uwzględnić ich potencjalny negatywny wpływ na stan zasobów wodnych i na możliwość osiągnięcia ustalonych dla jcw celów środowiskowych.

W odniesieniu do warunków utrzymania wód i urządzeń wodnych, zaplanowane w projekcie Programu działania mogące wpływać na te zagadnienia, to przede wszystkim działania polegające na realizacji inwestycji ingerujących w morfologię i hydrologię cieków, jezior i zbiorników wodnych, czyli realizacja inwestycji w zakresie małej retencji bezpośrednio powiązanych z ciekami, wykonywanie obiektów hydrotechnicznych piętrzących, polegających na przegradzaniu wód, zmieniających istniejące warunki morfologiczne, np. umacnianie brzegów. Realizacja tego typu obiektów będzie generować potrzebę późniejszego ich utrzymania oraz odcinków cieków w odpowiednim stanie technicznym.

Inne działania wpływające na zmniejszenie odpływów wód ze zlewni (wymienione wyżej działania zwiększające retencyjność zlewni), będą wpływać pozytywnie, pośrednio, długoterminowo na kwestie utrzymania wód, poprzez zmniejszenie spływów

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 powierzchniowych i zmniejszenie skali występowania zjawisk ekstremalnych powodujących np. niszczenie koryt cieków, wymagających przeprowadzenia działań utrzymaniowych dla zapewnienia bezpieczeństwa terenów sąsiednich.

#### Podsumowanie:

##### **Oddziaływania bezpośrednie pozytywne:**

- zwiększenie zasobów wodnych w wyniku realizacji obiektów małej retencji,
- zmniejszenie wielkości poboru wód wynikające ze spadku zapotrzebowania na wodę w wyniku opracowania i wdrożenia nowych technologii i produktów;
- zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do wód z oczyszczalni ścieków (modernizacja istniejących obiektów) oraz trafiających dotychczas do wód bez oczyszczenia;

##### **Oddziaływania pośrednie pozytywne:**

- zwiększenie możliwości retencyjnych obszarów zlewni w wyniku realizacji przedsięwzięć związanych z rozwojem błękitno-zielonej infrastruktury,
- zmniejszenie erozji i spływów powierzchniowych, tym samym zmniejszenie dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych,
- poprawa stanu wód powierzchniowych w wyniku rozwoju/ modernizacji infrastruktury wodno-ściekowej,
- zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń trafiających do wód z depozycji atmosferycznej,
- zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń trafiających do wód z miejsc składowania odpadów;

##### **Oddziaływania bezpośrednie negatywne:**

- możliwe pogorszenie stanu wód powierzchniowych w wyniku realizacji nowych miejsc odprowadzania oczyszczonych ścieków,
- wpływ na hydromorfologię wód w wyniku realizacji inwestycji naruszających koryta cieków (zmiana profilu podłużnego i poprzecznego, przegradzanie cieków, zmiana warunków siedliskowych, zmniejszenie drożności) i czasy zbiorników - inwestycje związane z energetyką wodną, mała retencja realizowana bezpośrednio na ciekach, przekroczenia przez wody, realizacja wylotów ścieków/ wód opadowych i roztopowych,
- wpływ na reżim hydrologiczny cieków w wyniku realizacji inwestycji związanych z małą retencją, energetyką wodną, nowe ujęcia wody;

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

### Oddziaływania pośrednie negatywne:

- zwiększenie spływów powierzchniowych w wyniku działań inwestycyjnych ingerujących w powierzchnię zlewni, wraz ze zwiększeniem ładunków zanieczyszczeń docierających do wód,
- uszczelnienie zlewni powodujące zmniejszenie możliwości retencyjnych, przyspieszających spływ powierzchniowy oraz dostarczanie ładunków zanieczyszczeń.

#### 5.7.3. Wpływ na wody podziemne

Wpływ zaplanowanych w projekcie Programu typów projektów będzie zależny od faktycznego zakresu i sposobu realizacji działań zaplanowanych w ramach tych projektów, niemniej jednak na podstawie wskazanych typów można zidentyfikować oddziaływania na wody podziemne, jakie mogą wystąpić w wyniku ich wdrażania. Najczęściej występującym możliwym wpływem na zasoby wód podziemnych będzie czasowe pogorszenie stanu chemicznego w trakcie prowadzenia robót budowlanych, w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu (zanieczyszczenie wyciekami z maszyn budowlanych, itp.). Jeśli w ogóle wystąpią opisywane zdarzenia (możliwość wystąpienia w sytuacjach awaryjnych, bądź w przypadku niewłaściwego postępowania w trakcie realizacji inwestycji), będą to pośrednie, krótkoterminowe oddziaływania, które powinny ustąpić po zakończeniu etapu realizacji. Opisany wpływ może wystąpić w wyniku realizacji następujących typów projektów:

#### Priorytet I. Innowacyjne Podlaskie

- 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (Działanie 1.1):
  - działalność badawczo rozwojowa przedsiębiorstw oraz konsorcjów przedsiębiorstw,
  - poprawa publicznej infrastruktury naukowo badawczej;
- 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3):
  - infrastruktura biznesowa,
  - Podlaski park przemysłowy przemysłu 4.0,
  - Technoplex w ramach Puszcza Krzemowa 4.0,
  - Podlaskie Centrum Eksportera.

#### Priorytet II. Region przyjazny środowisku

- 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1):
  - efektywne sieci ciepłownicze i chłodnicze (budowa i modernizacja sieci) wraz z magazynami ciepła;
- 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3):

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy,
- mała retencja;
- 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (Działanie 2.4):
- kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno- ściekowej w ramach KPOŚK;
- 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5) - wszystkie typy projektów;
- 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7):
- budowa instalacji do dystrybucji nośników energii dla niskoemisyjnego transportu,
- wyposażenie dróg/ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego (np.: zatoki, podjazdy, zjazdy, pętle) oraz pasażerów,
- budowa, przebudowa, rozbudowa liniowej i punktowej infrastruktury transportu publicznego i niezmotoryzowanego.

### **Priorytet III. Lepiej skomunikowany region**

- 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1) - wszystkie typy projektów uwzględnione w celu szczegółowym.

### **Priorytet IV. Przestrzeń społeczna wysokiej jakości**

- 4(ii) Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online (Działanie 4.1) - wszystkie cztery typy projektów uwzględnione w celu szczegółowym;
- 4(iii) Wspieranie włączenia społeczno- gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne (Działanie 4.2) - typy projektów uwzględnione w ramach celu;
- 4(v) Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej (Działanie 4.3) - wszystkie typy projektów uwzględnione w celu szczegółowym;
- 4(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4):



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej,
- projekt strategiczny dla województwa podlaskiego XYLOPOLIS Centrum Sztuki i Nauki o Drewnie,
- infrastruktura służąca rozwojowi turystyki w oparciu o m.in. walory przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe i lokalne produkty turystyczne.

### Priorytet V. Partnerskie Podlaskie

- 5(i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (Działanie 5.1):
  - fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych;
- 5(ii) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie (Działanie 5.2):
  - fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych.

Oprócz ww. wpływu możliwe jest wystąpienie szeregu innych pozytywnych i negatywnych oddziaływań w wyniku realizacji zaplanowanych typów projektów opisanych poniżej wg podziału na określone w projekcie Programu Priorytety.

### Priorytet I. Innowacyjne Podlaskie

- 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3)

Realizacja jednego typu projektów w ramach celu szczegółowego będzie wpływać na opisywany element środowiska: wdrażanie innowacji. Następstwem projektów powinna być oszczędność zasobów wód wynikająca z wprowadzenia w przedsiębiorstwach nowoczesnych rozwiązań, skutkujących m.in. bardziej efektywnym wykorzystaniem surowców. Oddziaływania te będą miały pośredni, pozytywny, długoterminowy charakter.

### Priorytet II. Region przyjazny środowisku

- 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2)

W ramach celu szczegółowego możliwe oddziaływania będą miały mieszany charakter. Realizacja projektów w ramach typów: produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych na sprzedaż oraz produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne, będzie generować długotrwałe oddziaływania pozytywne wynikające pośrednio ze zmniejszenia zapotrzebowania na wodę, natomiast wpływ negatywny, o charakterze bezpośrednim, znaczącym i długotrwałym może wystąpić w wyniku realizacji inwestycji ukierunkowanych na korzystanie z energii geotermalnej. Realizacja wierceń może

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 spowodować zanieczyszczenie wód podziemnych, a w niektórych przypadkach również negatywny wpływ na stan ilościowy zasobów wynikający z połączenia odseparowanych dotychczas poziomów wodonośnych. Dla realizacji tego typu działań, zalecane jest przestrzeganie obowiązujących procedur prawnych (uzyskanie wymaganych uzgodnień, decyzji), stosowanie odpowiednich rozwiązań technologicznych oraz materiałów, uwzględnienie celów środowiskowych części wód podziemnych. Takie same oddziaływania na stan wód podziemnych mogą mieć miejsce w przypadku realizacji działań zaplanowanych w ramach celu szczegółowego wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (RLKS) (Działanie 2.8), typ projektów: produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne lokalnych społeczności.

W ramach opisywanego celu szczegółowego (2(ii)) przewidywane jest również wystąpienie długotrwałych oddziaływań pozytywnych, wynikających pośrednio ze zmniejszenia zapotrzebowania na wodę. Będzie to następstwem wdrożenia projektów: projekty grantowe i inicjatywy takie, jak klastry energii, czy działalność spółdzielni energetycznych. Takie samo oddziaływanie na stan wód podziemnych może mieć miejsce w przypadku realizacji działań zaplanowanych w ramach celu szczegółowego wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (RLKS) (Działanie 2.8), typ projektów: projekty grantowe społeczności lokalnych.

- 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3)

Wystąpi pozytywny, pośredni, długotrwały wpływ na stan ilościowy wód podziemnych w wyniku zwiększenia retencyjności zlewni. Będzie to następstwem zaplanowanych typów projektów: adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu, budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy oraz poprzez realizację obiektów małej retencji.

Projekty zaplanowane w ramach celu 2(iv) polegające na budowie i modernizacji infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia, będą skutkować oprócz wcześniej opisanych negatywnych wpływów możliwych do wystąpienia w trakcie etapu realizacji, również pozytywnymi oddziaływaniami w postaci poprawy stanu ilościowego wód podziemnych w wyniku zmniejszenia ilości pobieranej wody jako następstwo zmniejszenia strat wody (inwestycje w infrastrukturę) oraz optymalizacji jej zużycia.

- 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (Działanie 2.4)

Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej zaplanowane w ramach KPOŚK będą również wpływały pozytywnie, długoterminowo na stan chemiczny wód podziemnych w wyniku zmniejszenia ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych ze ściekami, głównie do ziemi (zwiększenie ilości ścieków oczyszczanych w stosunku do ścieków wymagających oczyszczenia,

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 (likwidacja zrzutów nieoczyszczonych ścieków, zwłaszcza w obszarach nieskanalizowanych o luźnej zabudowie, poprawa efektywności oczyszczania ścieków).

- 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5)

Następstwem realizacji wszystkich typów projektów w ramach opisywanego celu (prócz wcześniej opisywanego negatywnego wpływu w trakcie realizacji inwestycji w zakresie prac budowlanych), będzie pośredni, długoterminowy, pozytywny wpływ w wyniku zmniejszenia zagrożenia zanieczyszczenia wód podziemnych odciekami z odpadów. Będzie to efekt zmniejszenia/ likwidacji problemu tzw. dzikich wysypisk odpadów (likwidacja przesączania odcieków i innych zanieczyszczeń z miejsc nielegalnego deponowania odpadów do wód podziemnych) oraz zmniejszenia ilości odpadów trafiających na składowiska, większej selektywności składowania (mniejsze ilości odcieków wymagających oczyszczania i odprowadzania do wód lub do ziemi). W przypadku projektów ukierunkowanych na transformację regionalną gospodarki w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ), wystąpi dodatkowo pozytywne, długotrwałe oddziaływanie na stan ilościowy wód podziemnych, w wyniku zmniejszenia wykorzystania surowców, w tym wody.

- 2(vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia (Działanie 2.6)

W wyniku realizacji typów projektów: opracowanie, aktualizacja oraz wdrożenie zapisów dokumentów strategicznych i planistycznych, działania z zakresu błękitno zielonej infrastruktury, wystąpią pośrednie, pozytywne, długotrwałe oddziaływania na stan zasobów wodnych w wyniku zwiększenia retencyjności zlewni, a w przypadku pierwszego z ww. typów również zmniejszenie antropopresji rozumianej jako zmniejszenie ilości zanieczyszczeń mogących wpływać na stan chemiczny wód podziemnych (w zależności od zastosowanych zapisów w tych dokumentach).

- 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7)

Realizacja działań polegających na zakupie i modernizacji niskoemisyjnego i bezemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego, wpłynie na zmniejszenie presji ze strony transportu na stan wód podziemnych w wyniku zmniejszenia zużycia paliw kopalnych. Będzie to jednak mniej znaczące, pośrednie ale długoterminowe oddziaływanie.

### **Priorytet III. Lepiej skomunikowany region**

- 3(iii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1)

Wszystkie typy projektów związane z rozwojem i udoskonaleniem mobilności mogą na etapie eksploatacji powodować negatywne, stałe oddziaływania związane ze zwiększeniem

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 intensywności użytkowania terenów drogowych, uszczelnieniem zlewni, zwiększeniem ilości zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych, często odprowadzanych do ziemi. W przypadku stosowania niewłaściwych rozwiązań technicznych zabezpieczających wody podziemne przed zanieczyszczeniem (urządzenia podczyszczające i oczyszczające), może nastąpić zanieczyszczenie wód skutkujące pogorszeniem stanu chemicznego.

Podsumowując wykonaną ocenę wpływu projektu Programu na stan wód podziemnych należy wskazać, że planowane w ramach Priorytetu I działania przyczynią się do poprawy stanu wód podziemnych oraz będą sprzyjać ochronie tego komponentu środowiska, głównie poprzez wdrożenie nowych technologii i rozwiązań.

Planowane w ramach Priorytetu II działania przyczynią się do poprawy stanu wód podziemnych oraz będą sprzyjać ochronie tego komponentu środowiska, głównie poprzez realizację infrastruktury technicznej (wodno-ściekowej). Inwestycje związane z tym Priorytetem mogą jednak stanowić pewne zagrożenia dla opisywanego elementu środowiska naturalnego, zatem należy zachować wszystkie obowiązujące procedury i z dużą ostrożnością rozpatrywać kwestie lokalizacji i sposobu realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

Zaplanowane w ramach Priorytetu III działania inwestycyjne mogą wpływać w sposób negatywny na stan chemiczny wód podziemnych. Charakter podejmowanych działań wymaga szczególnej uwagi dla ograniczenia potencjalnego wpływu, co powinno być zapewnione poprzez uwzględnienie wszystkich etapów realizacji inwestycji z uwzględnieniem przepisów obowiązującego prawa.

Cele szczegółowe uwzględnione w ramach Priorytetu IV i V ze względu na charakter działań jakie zostały w ramach tych celów przewidziane, nie będą stanowić znaczącego wpływu na wody podziemne. Ich oddziaływanie będzie ograniczone przede wszystkim do możliwych wpływów w trakcie realizacji inwestycji, w przypadku wystąpienia zdarzeń awaryjnych (np. wycieki z maszyn budowlanych), którym powinno się zapobiegać.

Cele szczegółowe uwzględnione w ramach Priorytetu VI i VII nie będą wpływać na wody podziemne.

Szczegółowość przeanalizowanych oddziaływań odpowiada szczegółowości projektu Programu.

#### Podsumowanie:

##### **Oddziaływania bezpośrednie pozytywne:**

- zmniejszenie wielkości poboru wód wynikające ze spadku zapotrzebowania na wodę w wyniku opracowania i wdrożenia nowych technologii i produktów;

##### **Oddziaływania pośrednie pozytywne:**

- zwiększenie dostępności zasobów wodnych w wyniku realizacji obiektów małej retencji,

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- zwiększenie zasobów wód podziemnych poprzez zwiększenie możliwości retencyjnych obszarów zlewni w wyniku realizacji przedsięwzięć związanych z rozwojem błękitno-zielonej infrastruktury,
- zmniejszenie zapotrzebowania na wodę w wyniku realizacji działań ukierunkowanych na poprawę infrastruktury wodociągowej,
- poprawa stanu chemicznego wód podziemnych w wyniku rozwoju/ modernizacji infrastruktury wodno-ściekowej,
- zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń trafiających do wód z miejsc składowania odpadów;

#### **Oddziaływania bezpośrednie negatywne:**

- możliwe pogorszenie stanu chemicznego wód podziemnych w wyniku realizacji inwestycji budowlanych (awarie sprzętu, wycieki zanieczyszczeń);

#### **Oddziaływania pośrednie negatywne:**

- uszczelnienie zlewni powodujące zmniejszenie możliwości retencyjnych, przyspieszających spływ powierzchniowy oraz zwiększające odprowadzanie ładunków zanieczyszczeń ze spływami zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych odprowadzanych do ziemi.

#### **5.7.4. Wpływ na klimat i powietrze**

Przy wykonywaniu oceny wpływu na klimat i powietrze oparto się o zalecenia wynikające z wytycznych Komisji Europejskiej w zakresie uwzględniania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko<sup>90</sup>, wykorzystano informacje wynikające ze sprawdzianu klimatycznego<sup>91</sup> oraz zawarte w dostępnych wytycznych<sup>92</sup>. Ponadto ocenę wpływu oparto o dane literaturowe, wyniki badań oraz prognozy klimatyczne. Stąd też ocena jest oceną subiektywną.

Gdy działanie, zdaniem oceniającego, przyczyniać się będzie do łagodzenia negatywnych skutków zmian klimatu, ocenione zostało jako pozytywnie wpływające na klimat lub powietrze, natomiast jeżeli w wyniku wprowadzenia działania przewiduje się potencjalnie negatywny jego wpływ na klimat lub powietrze zostało wskazane jako negatywnie wpływające na klimat - określając jednocześnie charakter działania.

#### **Oddziaływania pozytywne**

Zaplanowane działania w ramach określonych w Programie priorytetów, ukierunkowane na poprawę jakości powietrza i charakterystyk klimatu oraz adaptację do zmian klimatu to:

#### **Priorytet I. Innowacyjne Podlaskie**

<sup>90</sup> „Poradnik dotyczący włączania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej do oceny oddziaływania na środowisko”, Komisja Europejska, 2013

<sup>91</sup> Wytyczne Komisji Europejskiej nr 24 - CIS Guidance Document No 24 „River Basin Management in a changing climate” sporządzone w ramach Wspólnej Strategii Wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE

<sup>92</sup> „Poradnik dotyczący włączania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej do oceny oddziaływania na środowisko”, Komisja Europejska, 2013



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- 1(i): Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (Działanie 1.1)

Działalność badawczo-rozwojowa, która poszukiwać będzie nowoczesnych technologii, rozwijanie gospodarki o obiegu zamkniętym (poprzez prace B+R+I), rozwój ekologicznych procesów produkcyjnych oraz efektywne wykorzystywanie zasobów w przedsiębiorstwach powinna przyczyniać się do tworzenia przyjaznych środowisku rozwiązań. Pośredni i wtórny wpływ na jakość powietrza będą mieć działania wspierające rozwój infrastruktury badawczej i naukowej, wdrażania innowacyjnych przyjaznych środowisku rozwiązań oraz niezbędnych do rozwoju zaawansowanych technologii.

Dlatego wpływ ww. działań na powietrze i klimat będzie pozytywny wtórny, a czas jego trwania będzie stały, długoterminowy.

- 1(iii): Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3)

Budowanie i wzmacnianie wzrostu konkurencyjności MŚP wymusza stosowanie technologii i rozwiązań przyjaznych środowisku. Realizacja projektów polegających wyłącznie na wdrożeniu wyników prac badawczo-rozwojowych, w szczególności wykorzystujących zielone technologie, czy GOZ, przyczyni się w sposób pozytywny mniej znaczący, pośredni, wtórny na klimat i powietrze.

## **Priorytet II. Region przyjazny środowisku**

- 2(i): Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1)

Wśród szczegółowych założeń EZŁ obok ambitnych celów klimatycznych UE na lata 2030 i 2050 jest m.in. dostarczanie czystej, przystępnej cenowo i bezpiecznej energii oraz budowanie i remontowanie w sposób oszczędzający energię i zasoby. Rozwiązaniem ma być wdrażanie działań, które pozwolą przeciwdziałać ubóstwu energetycznemu. Inicjatywy tj. renowacja domów, budynków użyteczności publicznej mogą obniżyć rachunki za energię i jednocześnie poprawić stan środowiska.

Planowane w ramach celu szczegółowego typy projektów będą przyczyniały się do zwiększenia efektywności energetycznej budynku/ów lub instalacji w stosunku do stanu wyjściowego określonego w audycie energetycznym/ audycie efektywności energetycznej. Poprawa efektywności energetycznej budynków, wdrażanie energooszczędnych rozwiązań, podnoszenie efektywności energetycznej to kluczowe rozwiązania przyczyniające się do ochrony powietrza oraz adaptacji do zmian klimatu. Realizacja działań przyczyni się do obniżenia emisyjności.

Modernizacja systemów ogrzewania i chłodzenia budynków ma zasadnicze znaczenie dla dekarbonizacji zasobów budowlanych oraz wykorzystania lokalnego potencjału energii odnawialnej. Obszary te należy traktować priorytetowo, jeśli chodzi o finansowanie, ponieważ mają one ogromny potencjał w zakresie poprawy wskaźników renowacji, zapewniając jednocześnie duże oszczędności energii. Działania w tym celu poza realizacją założeń EZŁ,

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 wpisują się w również w realizację komunikatu KE *Fala renowacji na potrzeby Europy – ekologizacja budynków, tworzenie miejsc pracy, poprawa jakości życia*<sup>93</sup>.

Wpływ na powietrze i klimat planowanych do realizacji w ramach ww. celu działań jest pozytywny bezpośredni, a czas jego trwania będzie stały – oddziaływanie generowane będzie przez cały okres trwania działania.

- 2(ii): Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2)

Osiągnięcie neutralności klimatycznej jest ogromnym wyzwaniem, które musi zostać wsparte wytwarzaniem energii z OZE. Konieczna będzie zmiana modeli konsumpcyjnych, a niejednokrotnie wdrożenie nowych technologii. Zmiany powinny dotyczyć wszystkich sektorów gospodarki, w tym m.in. energetyki, transportu, sektora komunalno-bytowego, rolnictwa, gospodarki odpadami, itd.

Dla osiągnięcia celów klimatycznych na lata 2030 i 2050 kluczowe znaczenie ma obniżanie emisyjności systemu energetycznego. Zgodnie z założeniami EZŁ efektywność energetyczna musi stać się priorytetem, a sektor energetyczny powinien bazować w dużej mierze na źródłach odnawialnych. Odnawialne źródła energii będą odgrywać zatem kluczową rolę w drodze do dekarbonizacji.

Zwiększone zapotrzebowanie na energię we wszystkich sektorach oraz w gospodarstwach domowych, wpływa na coraz większe znaczenie produkcji energii elektrycznej w oparciu o ekologiczne i odnawialne źródła energii (energię słoneczną, wiatrową, wodną, biomasy, czy energię geotermalną). Ponadto zmiany klimatyczne dla energetyki oznaczają przesunięcie maksimum zapotrzebowania na energię z zimy (ogrzewanie) na lato (klimatyzacja). Rozwój OZE nie tylko zmniejszy ilość dwutlenku węgla emitowanego do atmosfery, wpłynie na zaspokojenie potrzeb energetycznych i cieplnych, ale również wpłynie pozytywnie na zmniejszenie wzrostu temperatury, a w konsekwencji na ograniczenie występowania ekstremalnych zjawisk i związanych z nimi szkód.

Dlatego ww. cel szczegółowy będzie sprzyjał ochronie powietrza i klimatu oraz zachowaniu zrównoważonego rozwoju. Wpływ na powietrze i klimat planowanych do realizacji w ramach ww. celu działań jest pozytywny bezpośredni, a czas jego trwania będzie stały – oddziaływanie generowane będzie przez cały okres trwania działania.

- 2(iv): Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3)

Zmiany klimatu negatywnie oddziałują na gospodarkę wodną poprzez wzrost ryzyka występowania podtopień, powodzi oraz susz. Dlatego w celu adaptacji do zmian klimatu ważnym jest podejmowanie działań przyczyniających się do gromadzenia wody. Aby zapobiegać suszy, powodziom, czy przegrzewaniu miast, ważne jest udoskonalanie systemów gospodarowania wodami opadowymi, czy wprowadzanie rozwiązań błękitno-zielonej infrastruktury (w zależności od specyfiki miasta: zbieranie deszczówki/wód roztopowych, tworzenie zielonych dachów i ścian, tworzenie rowów i muld chłonnych, zmiana powierzchni nieprzepuszczalnej na przepuszczalną, zakładanie ogrodów deszczowych), nasadzenia drzew,

<sup>93</sup> <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=COM:2020:0662:FIN> - aktualne na 11.2021

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 lasy miejskie. Zmiany klimatu wpływają na „przegrzanie“ miast. W tym aspekcie ważnym działaniem jest „chłodzenie“ miast i miasteczek, które występuje m.in. podczas ewaporacji. Zwiększanie retencji miejskiej poprzez błękitno-zieloną infrastrukturę, nasadzenia drzew, zatrzymanie wód opadowych i roztopowych na miejscu, itp. wpłynie pozytywnie na lokalny klimat.

W walce ze zmianami klimatu nie do przecenienia jest rola drzew. Dzięki wprowadzeniu dodatkowych zadrzewień, zakrzewień, oczek wodnych itp. poprawią się warunki hydrologiczne, co pośrednio w perspektywie zarówno krótko, średnio, jak i długoterminowej przyczyniać się będzie do łagodzenia niekorzystnych skutków zmian klimatu. Dzięki wprowadzeniu wyżej opisywanych rozwiązań, uzyskuje się korzystny efekt hydrologiczny i meteorologiczny.

Prowadzenie działań adaptacyjnych w miastach, w tym wdrażanie rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury oraz rozwój systemów gospodarowania wodami wpłynie na stopień realizacji zobowiązań związanych z osiągnięciem przez UE neutralności klimatycznej do 2050 r. a tym samym na poprawę jakości powietrza oraz klimat.

W ramach celu planuje się również finansowanie działań poza obszarami miejskimi, takich jak odtwarzanie stawów, odtwarzanie obiektów małej retencji i mikroretencji, w szczególności na terenach leśnych i rolniczych, zabiegi agrotechniczne zwiększające retencję glebową, realizacja nowych oraz przebudowa istniejących systemów melioracyjnych w celu zapewnienia funkcji nawadniająco-odwadniających. Budowa oraz przebudowa urządzeń melioracyjnych na nawadniająco – odwadniające, będzie miała pozytywny wpływ na klimat zarówno w perspektywie krótko, średnio, jak i długoterminowej, w związku ze zwiększoną retencją wody zarówno w samym rowie melioracyjnym, jak i w glebie. Działania te są szczególnie istotne w przypadku województwa podlaskiego, gdzie występują mokradła i torfowiska. Utrzymywanie mokradeł i torfowisk ma duże znaczenie dla klimatu, gdyż np. przez asymilowany przez rośliny węgiel zmniejsza się pula węgla atmosferycznego. Nawodnione mokradła przyczyniają się do magazynowania węgla, natomiast osuszone mokradła są źródłem podtlenku azotu i dwutlenku węgla, co jest niekorzystne dla klimatu. Dla ograniczenia emisji gazów cieplarnianych duże znaczenie ma utrzymywanie mokradeł przede wszystkim na obszarach gdzie występują gleby organiczne - emisje gazów cieplarnianych wywołane odwodnieniem tych gleb szacuje się na ok. 30 MT ekw. CO<sub>2</sub> rocznie.

Typy projektów planowane do realizacji w ramach tego celu takie jak: adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu, budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy, mała retencja, będą miały bezpośredni pozytywny zarówno krótko, średnio, jak i długoterminowy, stały wpływ na klimat, w tym na łagodzenie niekorzystnych skutków zmian klimatu. Czas trwania wpływu działania na oceniany komponent będzie stały – oddziaływanie generowane będzie przez cały okres trwania działania.

- 2(v): Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (Działanie 2.4)

Do zmniejszenia dostępności wody słodkiej, wynikającej m.in. z rozwoju miast i rolnictwa, znacząco przyczyniają się zmiany klimatu, nieprzewidywalne zjawiska pogodowe i susze. Realizacja działań z zakresu gospodarki wodnej powinna przyczynić się do zwiększenia efektywności zużycia wody, ograniczenia jej strat oraz poprawy zasoboszczędności systemów. Przy realizacji omawianego celu warto również wziąć pod uwagę rozwiązania wynikające

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 z rozporządzenia w sprawie ponownego wykorzystania wody<sup>94</sup>, którego celem jest umożliwienie stosowania do nawodnień oczyszczonej wody. Woda ta pochodzi ze ścieków zebranych w zbiorowych systemach ich gromadzenia i odpowiednio oczyszczona w oczyszczalniach ścieków komunalnych. Ponadto ponowne wykorzystanie oczyszczonej wody jest elementem gospodarki o obiegu zamkniętym.

Rozwój, czy budowa sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, przyczyniać się może do wzrostu ilości powstających w procesie technologicznym osadów ściekowych. Dlatego ważny element w ramach działań z zakresu gospodarki ściekowej powinna stanowić infrastruktura służąca przeróbce i zagospodarowaniu osadów ściekowych (w tym m.in. poprzez energetyczne wykorzystanie biogazu). Maksymalizacja produkcji biogazu i jego wykorzystania z osadów ściekowych z oczyszczalni ścieków komunalnych będzie pozytywnie wpływała na klimat i powietrze.

- 2(vi): Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5)

Wśród szczegółowych założeń EZŁ obok ambitnych celów klimatycznych UE na lata 2030 i 2050, jest również zmobilizowanie sektora przemysłu na rzecz czystej gospodarki o obiegu zamkniętym. Planowane w ramach ww. celu szczegółowego działania umożliwią przechodzenie na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym poprzez niezbędne inwestycje - obniżenie śladu środowiskowego produktów.

Niewłaściwa gospodarka odpadami przyczynia się do zmian klimatu i zanieczyszczenia powietrza. Ze składowisk odpadów uwalniają się pyły, dwutlenek węgla, azot, amoniak, siarkowodór, aldehydy oraz metan – silny gaz cieplarniany przyczyniający się do powstawania zmian klimatycznych. Metan powstaje w związku z obecnością na składowiskach mikroorganizmów i odpadów biodegradowalnych (żywność, papier i odpady zielone). Ponadto na składowisku w wyniku zachodzących procesów powstaje gaz składowiskowy (biogaz). Niekontrolowane powstawanie biogazu może powodować zanieczyszczenie powietrza przyczyniające się do efektu cieplarnianego (w związku z emisją dwutlenku węgla oraz metanu). Ponadto podczas transportu odpadów, do atmosfery emitowane są substancje zanieczyszczające powietrze tj. jest dwutlenek węgla, czy pyły. Część odpadów może zostać spalona lub poddana recyklingowi, a energię wytworzoną w procesie spalania można wykorzystać do produkcji ciepła lub energii elektrycznej.

Dlatego działania mające na celu recykling, selektywną zbiórkę odpadów, GOZ przyczyniać się będą do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych oraz ochrony powietrza.

Wpływ długotrwały mogą mieć działania związane z budową obiektów kubaturowych, które po etapie budowy będą ewentualnym źródłem zanieczyszczeń na etapie eksploatacji – ruch z/do zakładu, zaopatrzenie w ciepło i energię elektryczną. Skala tego wpływu będzie zależała od rodzaju przyjętych i wdrożonych rozwiązań.

Bezpośredni pozytywny i stały wpływ na powietrze i klimat będą miały działania związane z gospodarką o obiegu zamkniętym, tj. racjonalne wykorzystanie zasobów, recykling, ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko wytwarzanych produktów, które -

<sup>94</sup> <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32020R0741> - aktualne na 11.2021

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 podobnie jak materiały oraz surowce - powinny pozostawać w gospodarce tak długo, jak jest to możliwe, a wytwarzanie odpadów powinno być jak najbardziej zminimalizowane.

- 2(vii): Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia (Działanie 2.6)

Pozytywny znaczący wpływ na lokalny klimat będą miały projekty związane z błękitno-zieloną infrastrukturą, które są bardzo ważnym elementem w budowaniu odporności miast, miasteczek na negatywne skutki zmian klimatu. Ponadto działania te pozytywnie oddziałują na regulowanie poziomu temperatury, łagodzenie efektu „wysp ciepła”, stanowią ochronę przed powodzią, zwiększają retencję wody deszczowej i roztopowej, wpływają na utrzymanie odpowiednich poziomów wód gruntowych, łagodzą przebieg ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz ich skutki, jak również poprawiają jakość powietrza.

- 2(viii): Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7)

Typy projektów takie jak: zakup, modernizacja niskoemisyjnego i bezemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego, budowa instalacji do dystrybucji nośników energii dla niskoemisyjnego transportu, Inteligentne Systemy Transportowe będą wpływały pozytywnie bezpośrednio i długoterminowo na powietrze.

Działania te z uwagi na założenia, mają przyczynić się do niskoemisyjności, a tym samym ochrony powietrza i klimatu. Krótkotrwały negatywny wpływ na powietrze będą miały wszystkie działania związane z budową nowej infrastruktury (emisja pyłów w trakcie budowy, zwiększony ruch samochodowy), niemniej jednak w skali województwa pomogą na ograniczenie emisji z transportu.

- 2(ii): Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.8)

Wśród szczegółowych założeń EZŁ obok ambitnych celów klimatycznych UE na lata 2030 i 2050, jest m.in. dostarczanie czystej, przystępnej cenowo i bezpiecznej energii oraz budowanie i remontowanie w sposób oszczędzający energię i zasoby. Typy projektów takie jak: produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne lokalnych społeczności, projekty grantowe społeczności lokalnych, będą wpływały pozytywnie bezpośrednio i długoterminowo na powietrze. Osiągnięcie neutralności klimatycznej jest ogromnym wyzwaniem, które musi zostać wsparte wytwarzaniem energii z OZE.

### **Priorytet III. Lepiej skomunikowany region**

- 3(ii): Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1)

Z uwagi na negatywne efekty zewnętrzne transportu, tj. uciążliwości takie jak zanieczyszczenia powietrza, konieczne jest położenie szczególnego nacisku na wdrożenie rozwiązań przyjaznych środowisku i mieszkańcom również w transporcie.



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Pozytywny mniej znaczący wpływ na powietrze i klimat będą miały typy projektów takie jak: budowa i przebudowa dróg wojewódzkich poza TEN-T oraz dróg lokalnych, rozwój pasażerskiego transportu zbiorowego i jego infrastruktury oraz unowocześnienie taboru w celu powiązania obszarów peryferyjnych z lokalnymi/regionalnymi centrami wzrostu (drogowe przewozy subregionalne). Realizacja zaplanowanych w ramach celu szczegółowego ww. typów projektów może mieć pozytywny wpływ na powietrze i klimat poprzez zwiększenie dostępności transportu publicznego (tym samym powinien zmniejszyć się ruch samochodów osobowych), budowę obwodnic, co przyczyniać się będzie do zmniejszenia korków a w efekcie ograniczania emisji ze spalin.

### *Oddziaływania negatywne*

Realizacja wielu działań zaplanowanych w ramach celów szczegółowych w poszczególnych Priorytetach może powodować czasowe pogorszenie jakości powietrza w przypadku realizacji inwestycji związanych z robotami budowlanymi. W tych przypadkach może nastąpić chwilowa (w trakcie prac budowlanych) emisja zanieczyszczeń do powietrza np. w związku z użyciem maszyn i urządzeń emitujących spaliny, czy unosem z powierzchni pyłących. Zasięg oddziaływania ograniczy się tylko do najbliższego otoczenia prowadzonych prac i ustąpi po ich zakończeniu.

### **Priorytet I. Innowacyjne Podlaskie**

- 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (Działanie 1.1), w tym typy projektów:
  - Projekty badawczo – rozwojowe,
  - Poprawa publicznej infrastruktury naukowo badawczej,
  - Wsparcie infrastruktury badawczo - rozwojowej jednostek naukowych;
- 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3), w tym typy projektów:
  - Infrastruktura biznesowa,
  - Podlaski park przemysłowy przemysłu 4.0,
  - Technoplex w ramach Puszcza Krzemowa 4.0,
  - Podlaskie Centrum Eksportera.

### **Priorytet II. Region przyjazny środowisku**

- 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1), w tym typy projektów:
  - Efektywne sieci ciepłownicze i chłodnicze (budowa i modernizacja sieci) wraz z magazynami ciepła;
- 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (Działanie 2.4), w tym typy projektów:
  - Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno- ściekowej w ramach KPOŚK; Dodatkowo w przypadku realizacji nowych obiektów oczyszczalni ścieków lub rozbudowy istniejących o infrastrukturę w zakresie przetwarzania osadów ściekowych, może wystąpić zanieczyszczenie powietrza (odory).

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5), w tym typy projektów:
  - Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami,
  - Systemy selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
  - Recykling odpadów,
  - Transformacja regionalnej gospodarki w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ).

Odnosząc się do działań związanych z usuwaniem azbestu, a planowanych do realizacji w ramach 2(vi) może wystąpić chwilowe negatywne oddziaływanie związane z usuwaniem azbestu z budynków, polegające na zwiększeniu stężenia włókien azbestu w powietrzu. Emisja zanieczyszczeń do powietrza może być również wywołana transportem usuniętych materiałów na składowisko. Jednak przy uwzględnieniu odpowiedniego reżimu robót wpływ ten może zostać skutecznie ograniczony.

- 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7), w tym typy projektów:
  - Budowa instalacji do dystrybucji nośników energii dla niskoemisyjnego transportu,
  - Wyposażenie dróg/ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego (np.: zatoki, podjazdy, zjazdy, pętle) oraz pasażerów,
  - Budowa, przebudowa, rozbudowa liniowej i punktowej infrastruktury transportu publicznego i niezmotoryzowanego.

### **Priorytet III. Lepiej skomunikowany region**

- 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1), w tym typy projektów:
  - Budowa i przebudowa dróg wojewódzkich poza TEN-T oraz dróg lokalnych,
  - Rozwój pasażerskiego transportu zbiorowego i jego infrastruktury oraz unowocześnienie taboru w celu powiązania obszarów peryferyjnych z lokalnymi/regionalnymi centrami wzrostu (drogowe przewozy subregionalne).

### **Priorytet IV. Przestrzeń społeczna wysokiej jakości**

- 4(ii) Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online (Działanie 4.1), wszystkie typy projektów;
- 4(iii) Wspieranie włączenia społeczno- gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi (Działanie 4.2), w tym typy projektów:

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- Działania dedykowane infrastrukturze społecznej;
- 4(v) Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej (Działanie 4.3), wszystkie typy projektów;
- 4(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4), w tym typy projektów:
  - Rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej,
  - Projekt strategiczny dla województwa podlaskiego XYLOPOLIS Centrum Sztuki i Nauki o Drewnie,
  - Infrastruktura służąca rozwojowi turystyki w oparciu o m.in. walory przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe i lokalne produkty turystyczne.

#### **Priorytet V. Partnerskie Podlaskie**

- 5(i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (Działanie 5.1), w tym typy projektów:
  - Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych;
- 5(ii) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie (Działanie 5.2), w tym typy projektów:
  - Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych.

Pozostałe działania w ramach wydzielonych celów szczegółowych będą miały pomijalny wpływ albo nie będą wpływały na powietrze i klimat.

#### *Podsumowanie:*

##### **Oddziaływania bezpośrednie pozytywne:**

- redukcja emisji w związku z wykorzystaniem OZE,
- redukcja emisji w związku z modernizacją energetyczną budynków,
- redukcja emisji z transportu w związku z budową ścieżek rowerowych, obwodnic, dróg szybkiego ruchu (zmniejszenie korków),
- ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery poprzez zastosowanie niskoemisyjnych technologii.

##### **Oddziaływania pośrednie pozytywne:**

- ograniczenie emisji w związku z rozwojem GOZ,
- ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery poprzez zastosowanie niskoemisyjnych technologii,

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- odzysk energii, oszczędzanie ciepła, itp. w związku z budową nowych obiektów w oparciu o nowe technologie,
- polepszenie warunków hydro-meteorologicznych (temperatury, wilgotności, kierunku wiatru, poziomu opadów, odpływu ze zlewni) - zmiana mikroklimatu - poprzez zastąpienie nieprzepuszczalnych powierzchni, powierzchni zdegradowanych „zieloną infrastrukturą”.

#### **Oddziaływania bezpośrednie negatywne:**

- nie zidentyfikowano

#### **Oddziaływania pośrednie negatywne:**

- zanieczyszczenie powietrza (odory) w przypadku realizacji nowych obiektów oczyszczalni ścieków lub rozbudowy istniejących, np. o infrastrukturę w zakresie przetwarzania osadów ściekowych,
- zwiększone spalanie paliw w związku ze zwiększonym ruchem lotów biznesowych i służbowych,
- wzrost zapylenia poprzez wtórne porywanie pyłu z powierzchni jezdni wywoływany wzmożonym ruchem samochodowym,
- emisja powodowana przez spalanie paliw w silnikach maszyn i urządzeń wykorzystywanych w procesie budowlanym.

#### **5.7.5. Wpływ na krajobraz**

Realizacja wielu działań zaplanowanych w ramach celów szczegółowych w poszczególnych Priorytetach, może powodować występowanie typowych oddziaływań związanych z etapem budowy nowych obiektów bądź rozbudowy istniejących. Na etapie budowy, przewiduje się czasowe i lokalne pogorszenie walorów krajobrazowych terenu. Oddziaływanie będzie miało charakter negatywny mniej znaczący, bezpośredni oraz krótkoterminowy i ustąpi po zakończeniu etapu realizacji inwestycji. Opiswany wpływ może wystąpić w wyniku wdrażania działań w ramach niżej wymienionych celów szczegółowych i priorytetów:

#### **Priorytet I: Innowacyjne Podlaskie**

- 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (Działanie 1.1), w tym typy projektów:
  - działalność badawczo rozwojowa przedsiębiorstw oraz konsorcjów przedsiębiorstw,
  - poprawa publicznej infrastruktury naukowo badawczej.
- 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3), w tym typy projektów:
  - infrastruktura biznesowa,
  - Podlaski park przemysłowy przemysłu 4.0,
  - Technoplex w ramach Puszcza Krzemowa 4.0,
  - Podlaskie Centrum Eksportera.

#### **Priorytet II: Region przyjazny środowisku**

- 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1), w tym typy projektów:

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- efektywne sieci ciepłownicze i chłodnicze (budowa i modernizacja sieci) wraz z magazynami ciepła.
- 2 (ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2), w tym typy projektów:
  - produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych na sprzedaż.
- 2 (iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3), w tym typy projektów:
  - budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy,
  - mała retencja,
  - budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia.
- 2 (v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (Działanie 2.4), w tym typy projektów:
  - kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w ramach KPOŚK,
- 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5) - wszystkie typy projektów.
- 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7), w tym typy projektów:
  - budowa instalacji do dystrybucji nośników energii dla niskoemisyjnego transportu,
  - wyposażenie dróg/ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego (np.: zatoki, podjazdy, zjazdy, pętle) oraz pasażerów,
  - budowa, przebudowa, rozbudowa liniowej i punktowej infrastruktury transportu publicznego i niezmotoryzowanego.

### **Priorytet III: Lepiej skomunikowany region**

- 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1), wszystkie typy projektów.

### **Priorytet IV: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości**

- 4(ii) Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online (Działanie 4.1), wszystkie typy projektów.
- 4(iii) Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne (Działanie 4.2), w tym typy projektów:



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- działania dedykowane infrastrukturze społecznej.
- 4(v) Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej (Działanie 4.3) - wszystkie typy projektów.
- 4(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4), w tym typy projektów:
  - rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej,
  - projekt strategiczny dla województwa podlaskiego XYLOPOLIS Centrum Sztuki i Nauki o Drewnie,
  - infrastruktura służąca rozwojowi turystyki w oparciu o m.in. walory przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe i lokalne produkty turystyczne.

#### **Priorytet V: Partnerskie Podlaskie**

- 5(i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (Działanie 5.1), w tym typy projektów:
  - fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych.
- 5(ii) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie (Działanie 5.2), w tym typy projektów:
  - fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych.

Część z zaplanowanych do realizacji w ramach określonych w Programie priorytetów działań, na etapie eksploatacji może powodować występowanie bezpośrednich oddziaływań negatywnych mniej znaczących, o charakterze stałym i długoterminowym. Dotyczyć to będzie realizacji inwestycji w zakresie produkcji energii z OZE, które w zależności od lokalizacji, mogą powodować potencjalne zaburzenie krajobrazu w wyniku wprowadzenia obcych elementów oraz chaos przestrzenny. Opisywany wpływ może wystąpić w wyniku wdrażania działań w ramach niżej wymienionych celów szczegółowych i priorytetów:

#### **Priorytet II: Region przyjazny środowisku**

- 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2), w tym typy projektów:
  - produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych na sprzedaż,
  - produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne,
  - projekty grantowe,
  - inicjatywy takie, jak klastry energii, czy działalność spółdzielni energetycznych.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- 2(ii)2 wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (RLKS) (Działanie 2.8), w tym typy projektów:
  - produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne lokalnych społeczności.
  - projekty grantowe społeczności lokalnych,

Przewiduje się również wystąpienie szeregu długoterminowych bezpośrednich oddziaływań pozytywnych na krajobraz, które wystąpią na etapie eksploatacji poszczególnych inwestycji. Prognozuje się poprawę walorów krajobrazowych, turystyczno-krajobrazowych oraz kulturowych, wynikających z wprowadzenia działań w ramach niżej wymienionych celów szczegółowych i priorytetów:

#### **Priorytet II - Region przyjazny środowisku**

- 2(iv): wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3), w tym typy projektów:
  - adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu,
  - mała retencja.
- 2(vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia (Działanie 2.6), w tym typy projektów:
  - opracowanie, aktualizacja oraz wdrożenie zapisów dokumentów strategicznych i planistycznych,
  - tworzenie centrów ochrony różnorodności biologicznej w oparciu o rodzime gatunki,
  - działania z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury,
  - projekt strategiczny Województwa Podlaskiego dotyczący ochrony i przywracania różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz funkcji ekosystemów na terenie województwa podlaskiego.

#### **Priorytet IV - Przestrzeń społeczna wysokiej jakości**

- 4(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4), w tym typy projektów:
  - zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego.

#### **Priorytet V: Partnerskie Podlaskie**

- 5(i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (Działanie 5.1), w tym typy projektów:
  - ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury.
- 5(ii) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury,

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie (Działanie 5.2), w tym typy projektów:

- ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury.

W wyniku wprowadzenia działań zaplanowanych w ramach projektu Programu, prognozuje się również wystąpienie potencjalnych negatywnych oddziaływań na krajobraz na etapie eksploatacji inwestycji. W odniesieniu do inwestycji w zakresie oczyszczalni ścieków oraz systemów zbiórki i recyklingu odpadów, może wystąpić potencjalne pogorszenie walorów krajobrazowych, w zależności od wielkości inwestycji i jej lokalizacji. Oddziaływania te mogą dotyczyć działań w ramach niżej wymienionych celów szczegółowych i priorytetów:

#### **Priorytet II - Region przyjazny środowisku**

- 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (Działanie 2.4), w tym typy projektów:
  - kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w ramach KPOŚK.
- 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5), w tym typy projektów:
  - kompleksowe projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami,
  - systemy selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
  - recykling odpadów,
  - transformacja regionalnej gospodarki w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ).

Zaplanowane działania w ramach określonych w Programie priorytetów, mogą również potencjalnie wpływać bezpośrednio negatywnie na krajobraz poprzez tworzenie zabudowy turystycznej niezgodnej z naturalnym krajobrazem regionu. Oddziaływania te mogą dotyczyć działań w ramach niżej wymienionych celów szczegółowych i priorytetów:

#### **Priorytet IV - Przestrzeń społeczna wysokiej jakości**

- 4(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4), w tym typy projektów:
  - infrastruktura służąca rozwojowi turystyki w oparciu o m.in. walory przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe i lokalne produkty turystyczne.

Realizacja niektórych zaplanowanych działań (w zakresie inwestycji liniowych), może na etapie eksploatacji przyczyniać się do fragmentacji krajobrazu i zmiany ukształtowania terenu. Pozytywnym długoterminowym aspektem realizacji tego typu inwestycji, będzie tworzenie nowej struktury krajobrazu. Budowa nowych szlaków komunikacyjnych może przynieść korzyści krajobrazowe dla rozwoju otaczającego obszaru, przy zrównoważonym wykorzystaniu terenu. Oddziaływania te mogą dotyczyć działań w ramach niżej wymienionych celów szczegółowych i priorytetów:

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

### Priorytet III: Lepiej skomunikowany region

- 3 (ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1), w tym typy projektów:
  - budowa i przebudowa dróg wojewódzkich poza TEN-T oraz dróg lokalnych,
  - rozwój pasażerskiego transportu zbiorowego i jego infrastruktury oraz unowocześnienie taboru w celu powiązania obszarów peryferyjnych z lokalnymi/regionalnymi centrami wzrostu (drogowe przewozy subregionalne).

#### Podsumowanie:

##### Oddziaływania bezpośrednie pozytywne:

- poprawa walorów krajobrazowych terenów miejskich dzięki wprowadzeniu elementów błękitno-zielonej infrastruktury i systemów gospodarowania wodami,
- wzrost przyrodniczych walorów krajobrazowych terenu dzięki poprawie stanu siedlisk przyrodniczych oraz obszarów chronionych (w tym utworzonych w celu ochrony krajobrazu),
- wzrost walorów krajobrazowych terenów poddanych fizycznej odnowie;
- wzrost walorów kulturowych i krajobrazowych dzięki wprowadzeniu działań z zakresu rozwoju i promowania dziedzictwa kulturowego i usług w tej dziedzinie.

##### Oddziaływania pośrednie pozytywne:

- wzrost walorów turystyczno - krajobrazowych terenów wokół realizowanych obiektów małej retencji,
- tworzenie nowej struktury krajobrazu dzięki realizacji inwestycji liniowych,
- wzrost walorów krajobrazowych terenu, dzięki zmniejszeniu ilości składowanych odpadów,
- wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów i promowanie prawidłowego sposobu postępowania z odpadami przyczyni się do poszanowania otaczającego krajobrazu.

##### Oddziaływania bezpośrednie negatywne:

- czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu w wyniku realizacji inwestycji polegających na budowie i rozbudowie obiektów, budowie i przebudowie dróg (powstawanie nasypów i wykopów budowlanych, maszyny budowlane),
- potencjalne zaburzenie krajobrazu i chaos przestrzenny w wyniku wprowadzenia obcych elementów związanych z realizacją inwestycji dot. wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych,
- trwałe przeobrażenie doliny rzecznej oraz zmiana użytkowania i pokrycia terenu w wyniku realizacji inwestycji nakierowanych na zwiększenie retencyjności zlewni,

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- pogorszenie walorów krajobrazowych terenu, w wyniku realizacji przedsięwzięć z zakresu zbiorczej infrastruktury zagospodarowania ścieków komunalnych, budowy punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, instalacji do odzysku i recyklingu odpadów,
- trwałe przekształcenie i fragmentacja krajobrazu oraz zmiana ukształtowania terenu w wyniku realizacji inwestycji drogowych,
- zabudowa turystyczna niezgodna z naturalnym krajobrazem regionu.

#### Oddziaływania pośrednie negatywne:

- nie zidentyfikowano.

#### 5.7.6. Wpływ na zasoby naturalne

Realizacja szeregu działań zaplanowanych w ramach celów szczegółowych w poszczególnych Priorytetach, może generować typowe oddziaływania związane z etapem budowy nowych obiektów bądź rozbudowy istniejących. Na etapie budowy, może wystąpić lokalna wycinka drzew i krzewów, a zatem wpływ na zasoby leśne. Ponadto w odniesieniu do inwestycji liniowych, ich realizacja będzie wiązała się również ze znacznym wykorzystaniem surowców skalnych (oddziaływanie negatywne, bezpośrednie i krótkoterminowe). Opisywany wpływ może wystąpić w wyniku wdrażania działań w ramach niżej wymienionych celów szczegółowych i priorytetów:

#### Priorytet I: Innowacyjne Podlaskie

- 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (Działanie 1.1), w tym typy projektów:
  - działalność badawczo rozwojowa przedsiębiorstw oraz konsorcjów przedsiębiorstw,
  - poprawa publicznej infrastruktury naukowo badawczej.
- 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3), w tym typy projektów:
  - infrastruktura biznesowa,
  - Podlaski park przemysłowy przemysłu 4.0,
  - Technoplex w ramach Puszcza Krzemowa 4.0,
  - Podlaskie Centrum Eksportera.

#### Priorytet II: Region przyjazny środowisku

- 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1), w tym typy projektów:
  - efektywne sieci ciepłownicze i chłodnicze (budowa i modernizacja sieci) wraz z magazynami ciepła.
- 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2), w tym typy projektów:
  - produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych na sprzedaż.



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- 2 (iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3), w tym typy projektów:
  - budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy,
  - mała retencja,
  - budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia.
- 2 (v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (Działanie 2.4), w tym typy projektów:
  - kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w ramach KPOŚK.
- 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5) - wszystkie typy projektów.
- 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7), w tym typy projektów:
  - budowa instalacji do dystrybucji nośników energii dla niskoemisyjnego transportu,
  - wyposażenie dróg/ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego (np.: zatoki, podjazdy, zjazdy, pętle) oraz pasażerów,
  - budowa, przebudowa, rozbudowa liniowej i punktowej infrastruktury transportu publicznego i niezmotoryzowanego.

### **Priorytet III: Lepiej skomunikowany region**

- 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1) - wszystkie typy projektów.

### **Priorytet IV: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości**

- 4(ii) Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online (Działanie 4.1) - wszystkie typy projektów.
- 4(iii) Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne (Działanie 4.2), w tym typy projektów:
  - działania dedykowane infrastrukturze społecznej.
- 4(v) Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej (Działanie 4.3)- wszystkie typy projektów.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- 4(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4), w tym typy projektów:
  - rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej,
  - projekt strategiczny dla województwa podlaskiego XYLOPOLIS Centrum Sztuki i Nauki o Drewnie,
  - infrastruktura służąca rozwojowi turystyki w oparciu o m.in. walory przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe i lokalne produkty turystyczne.

#### **Priorytet V: Partnerskie Podlaskie**

- 5(i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (Działanie 5.1), w tym typy projektów:
  - fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych.
- 5(ii) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie (Działanie 5.2), w tym typy projektów:
  - fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych.

Część działań zaplanowanych do realizacji w ramach określonych w Programie priorytetów, na etapie eksploatacji będzie w sposób pośredni, pozytywny i długoterminowy oddziaływać na zasoby naturalne. W wyniku działalności badawczo - rozwojowej, wprowadzeniu e-usług oraz rozwiązań innowacyjnych w przedsiębiorstwach, przewiduje się większą oszczędność zasobów naturalnych oraz bardziej efektywne ich wykorzystywanie. Do oszczędności zasobów naturalnych przyczyni się również wprowadzenie gospodarki o obiegu zamkniętym.

Opisywany wpływ może wystąpić w wyniku wdrażania działań w ramach niżej wymienionych celów szczegółowych i priorytetów:

#### **Priorytet I: Innowacyjne Podlaskie**

- 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (Działanie 1.1), w tym typy projektów:
  - działalność badawczo rozwojowa przedsiębiorstw oraz konsorcjów przedsiębiorstw.
- 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych (Działanie 1.2), w tym typy projektów:
  - e- usługi publiczne,
  - digitalizacja i udostępnianie zasobów publicznych.
- 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3), w tym typy projektów:
  - wdrażanie innowacji.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

### **Priorytet II: Region przyjazny środowisku**

- 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5), w tym typy projektów:
  - kompleksowe projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami,
  - systemy selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
  - recykling odpadów,
  - transformacja regionalnej gospodarki w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ).

Przewiduje się również wystąpienie szeregu pozytywnych, długoterminowych i pośrednich oddziaływań na zasoby naturalne, wynikających z ograniczenia zużycia paliw kopalnych oraz zmniejszenia zapotrzebowania na zasoby naturalne. Oddziaływanie to dotyczyć będzie projektów m.in. w zakresie modernizacji energetycznej przedsiębiorstw, produkcji energii z OZE oraz wprowadzenia niskoemisyjnego taboru, w wyniku wdrażania działań w ramach niżej wymienionych celów szczegółowych i priorytetów:

### **Priorytet II: Region przyjazny środowisku**

- 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1), w tym typy projektów:
  - kompleksowe inwestycje na rzecz poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw służące zmniejszeniu zużycia energii elektrycznej i/lub ciepła wraz z montażem odnawialnych źródeł energii,
  - kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej,
  - kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych,
  - modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne,
  - promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych województwa podlaskiego w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE w budownictwie zeroemisyjnym.
- 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2), w tym typy projektów:
  - produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych na sprzedaż,
  - produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne,
  - projekty grantowe,
  - inicjatywy takie, jak klastry energii, czy działalność spółdzielni energetycznych.
- 2(iii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (RLKS) (Działanie 2.8), w tym typy projektów:
  - produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne lokalnych społeczności,

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- projekty grantowe społeczności lokalnych.
- 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7), w tym typy projektów:
  - zakup, modernizacja niskoemisyjnego i bezemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego.

Realizacja wielu działań zaplanowanych w ramach celów szczegółowych w poszczególnych Priorytetach, może generować pozytywne oddziaływania na zasoby leśne, w zakresie poprawy ich stanu oraz wzrostu ich ilości. Przyczyniać się do tego będą działania związane z rozwojem małej retencji, zielonej infrastruktury, adaptacji do zmian klimatu czy działania w zakresie wzmacniania ochrony i zachowania przyrody. Opisywany wpływ może wystąpić w wyniku wdrażania działań w ramach niżej wymienionych celów szczegółowych i priorytetów:

#### **Priorytet II: Region przyjazny środowisku**

- 2 (iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3), w tym typy projektów:
  - adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu,
  - mała retencja.
- 2 (vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia (Działanie 2.6), w tym typy projektów:
  - opracowanie, aktualizacja oraz wdrożenie zapisów dokumentów strategicznych i planistycznych,
  - tworzenie centrów ochrony różnorodności biologicznej w oparciu o rodzime gatunki,
  - działania z zakresu błękitno zielonej infrastruktury,
  - projekt strategiczny Województwa Podlaskiego dotyczący ochrony i przywracania różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz funkcji ekosystemów na terenie województwa podlaskiego.

#### **Podsumowanie:**

##### **Oddziaływania bezpośrednie pozytywne:**

- poprawa stanu zasobów leśnych dzięki wdrożeniu działań z zakresu ochrony różnorodności biologicznej i dostosowania terenów do zmian klimatu.

##### **Oddziaływania pośrednie pozytywne:**

- poprawa warunków dla rozwoju drzewostanów w wyniku zmiany warunków wilgotnościowych w otoczeniu realizowanych obiektów małej retencji,
- oszczędność zasobów naturalnych dzięki wprowadzeniu innowacyjnych rozwiązań dla zrównoważonego gospodarowania zasobami, wprowadzeniu e-usług oraz rozwiązań niskoemisyjnych,

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- ograniczenie zużycia paliw kopalnych oraz zmniejszenie zapotrzebowania na zasoby naturalne dzięki wdrożeniu inwestycji dot. poprawy efektywności energetycznej, wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych oraz modernizacji energetycznej budynków.

#### **Oddziaływania bezpośrednie negatywne:**

- potencjalna wycinka drzew i krzewów w wyniku realizacji inwestycji polegających na budowie i rozbudowie obiektów, budowie i przebudowie dróg (zubożenie zasobów leśnych),
- potencjalna wycinka drzew i krzewów oraz wykorzystanie surowców skalnych w wyniku realizacji inwestycji liniowych.

#### **Oddziaływania pośrednie negatywne:**

- nie zidentyfikowano.

#### **5.7.7. Wpływ na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, obszary chronione**

Realizacja szeregu działań zaplanowanych w ramach celów szczegółowych w poszczególnych Priorytetach, może generować typowe oddziaływania związane z etapem budowy nowych obiektów bądź rozbudowy istniejących. Na etapie budowy, przewiduje się emisję hałasu i zanieczyszczeń do powietrza, płoszenie zwierząt i ich zwiększoną śmiertelność, wycinkę drzew i krzewów oraz naruszenie ekosystemów glebowych. Lokalnie, w miejscach planowanych inwestycji może dojść do niszczenia siedlisk. W przypadku inwestycji zajmujących znaczną powierzchnię (np. drogi), dojdzie do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej. Dodatkowo, w przypadku lokalizacji inwestycji w granicach obszarów chronionych, może wystąpić potencjalny wpływ na te obszary, którego wielkość uzależniona będzie od skali inwestycji oraz zastosowanych działań minimalizujących. Oddziaływanie występujące na etapie budowy sklasyfikowano jako negatywne mniej znaczące, pośrednie oraz krótkoterminowe, które ustąpi po zakończeniu etapu realizacji inwestycji. Opisowany wpływ może wystąpić w wyniku wdrażania działań w ramach niżej wymienionych celów szczegółowych i priorytetów:

#### **Priorytet I: Innowacyjne Podlaskie**

- 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (Działanie 1.1), w tym typy projektów:
  - działalność badawczo rozwojowa przedsiębiorstw oraz konsorcjów przedsiębiorstw,
  - poprawa publicznej infrastruktury naukowo badawczej.
- 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3), w tym typy projektów:
  - infrastruktura biznesowa,
  - Podlaski park przemysłowy przemysłu 4.0,
  - Technoplex w ramach Puszcza Krzemowa 4.0,
  - Podlaskie Centrum Eksportera.



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

### **Priorytet II: Region przyjazny środowisku**

- 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1), w tym typy projektów:
  - efektywne sieci ciepłownicze i chłodnicze (budowa i modernizacja sieci) wraz z magazynami ciepła.
- 2 (ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2), w tym typy projektów:
  - produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych na sprzedaż.
- 2 (iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3), w tym typy projektów:
  - budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy,
  - mała retencja,
  - budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia.
- 2 (v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (Działanie 2.4), w tym typy projektów:
  - kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w ramach KPOŚK.
- 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5) - wszystkie typy projektów.
- 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7), w tym typy projektów:
  - budowa instalacji do dystrybucji nośników energii dla niskoemisyjnego transportu,
  - wyposażenie dróg/ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego (np.: zatoki, podjazdy, zjazdy, pętle) oraz pasażerów,
  - budowa, przebudowa, rozbudowa liniowej i punktowej infrastruktury transportu publicznego i niezmotoryzowanego.

### **Priorytet III: Lepiej skomunikowany region**

- 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1) - wszystkie typy projektów.

### **Priorytet IV: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości**

- 4(ii) Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online (Działanie 4.1) - wszystkie typy projektów.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- 4(iii) Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne (Działanie 4.2), w tym typy projektów:
  - działania dedykowane infrastrukturze społecznej.
- 4(v) Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej (Działanie 4.3) - wszystkie typy projektów.
- 4(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4), w tym typy projektów:
  - rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej,
  - projekt strategiczny dla województwa podlaskiego XYLOPOLIS Centrum Sztuki i Nauki o Drewnie,
  - infrastruktura służąca rozwojowi turystyki w oparciu o m.in. walory przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe i lokalne produkty turystyczne.

#### **Priorytet V: Partnerskie Podlaskie**

- 5(i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (Działanie 5.1), w tym typy projektów:
  - fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych.
- 5(ii) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie (Działanie 5.2), w tym typy projektów:
  - fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych.

Część działań zaplanowanych do realizacji w ramach określonych w Programie priorytetów, na etapie eksploatacji może powodować występowanie bezpośrednich oddziaływań negatywnych mniej znaczących, o charakterze stałym i długoterminowym. Dotyczyć to będzie realizacji inwestycji w zakresie produkcji energii z OZE, w zakresie wykorzystania energii wiatru (elektrownie wiatrowe) oraz energetyki wodnej (elektrownie wodne). Turbiny wiatrowe na etapie eksploatacji, mogą powodować zwiększoną śmiertelność zwierząt (min. ptaków i nietoperzy), natomiast realizacja elektrowni wodnych na istniejących obiektach, może wiązać się z negatywnym oddziaływaniem na ichtiofaunę w sytuacji przebudowy budowli piętrzących i podniesienia poziomu piętrzenia wody lub zmian w zakresie gospodarowania wodą na tych obiektach (wahania poziomów piętrzenia w okresie czasu). Na etapie eksploatacji, negatywne oddziaływania na faunę będą generować również działania

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 w zakresie obiektów małej retencji i budowli piętrzących, które mogą przyczyniać się do powstawania barier dla migracji ryb i innych organizmów wodnych. Opisywany wpływ może wystąpić w wyniku wdrażania działań w ramach niżej wymienionych celów szczegółowych i priorytetów:

#### **Priorytet II: Region przyjazny środowisku**

- 2 (ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2), w tym typy projektów:
  - produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych na sprzedaż.
- 2 (iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3), w tym typy projektów:
  - budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy,
  - mała retencja.

Zaplanowane działania w ramach określonych w Programie priorytetów, mogą również potencjalnie wpływać bezpośrednio i pośrednio negatywnie na różnorodność biologiczną oraz obszary chronione, w wyniku rozwoju infrastruktury do rozwoju turystyki oraz promowaniu usług turystycznych. Realizacja ww. działań, może generować wzmożony ruch turystyczny, którego konsekwencją może być wzrost ruchu samochodowego i zanieczyszczenia powietrza, zanieczyszczenie wód (eutrofizacja), niszczenie roślinności oraz płoszenie zwierząt.

Oddziaływania te mogą dotyczyć działań w ramach niżej wymienionych celów szczegółowych i priorytetów:

#### **Priorytet IV - Przestrzeń społeczna wysokiej jakości**

- 4(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4), w tym typy projektów:
  - infrastruktura służąca rozwojowi turystyki w oparciu o m.in. walory przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe i lokalne produkty turystyczne.

#### **Priorytet V: Partnerskie Podlaskie**

- 5(i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (Działanie 5.1), w tym typy projektów:
  - ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych,
  - ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000.
- 5(ii) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury,

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie (Działanie 5.2), w tym typy projektów:

- ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych,
- ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000.

Realizacja zaplanowanych działań w zakresie inwestycji liniowych, może na etapie eksploatacji przyczynić się do fragmentacji siedlisk, przecięcia korytarzy ekologicznych i potencjalnie wpływać na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach. W związku ze wzrostem ruchu drogowego, nastąpi wzmożona emisja hałasu i zanieczyszczeń. Skala oddziaływania będzie uzależniona od zastosowanych rozwiązań minimalizujących negatywny wpływ na środowisko, w tym m.in. urządzeń umożliwiających migrację zwierząt, ekranów akustycznych. Oddziaływania te określa się jako negatywne i bezpośrednie oraz długoterminowe. Mogą one dotyczyć działań w ramach niżej wymienionych celów szczegółowych i priorytetów:

#### **Priorytet III: Lepiej skomunikowany region**

- 3 (ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1), w tym typy projektów:
  - budowa i przebudowa dróg wojewódzkich poza TEN-T oraz dróg lokalnych,
  - rozwój pasażerskiego transportu zbiorowego i jego infrastruktury oraz unowocześnienie taboru w celu powiązania obszarów peryferyjnych z lokalnymi/regionalnymi centrami wzrostu (drogowe przewozy subregionalne).

Przewiduje się również wystąpienie szeregu długoterminowych pośrednich oddziaływań pozytywnych na różnorodność biologiczną, a przez to również na obszary chronione. Prognozuje się poprawę stanu flory i fauny oraz obszarów chronionych, m.in. w wyniku rozwoju ekologicznych procesów produkcyjnych w przedsiębiorstwach, wdrażania innowacji oraz rozwoju inwestycji w zakresie OZE, uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, które przyczynią się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do środowiska oraz racjonalnego zużycia zasobów. Opisowany wpływ może wystąpić w wyniku wdrażania działań w ramach niżej wymienionych celów szczegółowych i priorytetów:

#### **Priorytet I: Innowacyjne Podlaskie**

- 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (Działanie 1.1), w tym typy projektów:
  - działalność badawczo rozwojowa przedsiębiorstw oraz konsorcjów przedsiębiorstw.
- 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3), w tym typy projektów:
  - wdrażanie innowacji.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

## Priorytet II: Region przyjazny środowisku

- 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1), w tym typy projektów:
  - kompleksowe inwestycje na rzecz poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw służące zmniejszeniu zużycia energii elektrycznej i/lub ciepła wraz z montażem odnawialnych źródeł energii,
  - kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej,
  - kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych,
  - promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych województwa podlaskiego w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE w budownictwie zeroemisyjnym.
- 2 (ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2), w tym typy projektów:
  - produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych na sprzedaż,
  - produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne,
  - projekty grantowe,
  - inicjatywy takie, jak klastry energii, czy działalność spółdzielni energetycznych.
- 2 (iii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (RLKS) (Działanie 2.8), w tym typy projektów:
  - produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne lokalnych społeczności,
  - projekty grantowe społeczności lokalnych.
- 2 (v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (Działanie 2.4), w tym typy projektów:
  - kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w ramach KPOŚK.
- 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7), w tym typy projektów:
  - zakup, modernizacja niskoemisyjnego i bezemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego.

Znaczący bezpośredni i pozytywny wpływ na analizowany komponent, będą miały również działania wynikające ze wzmocnienia ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej i błękitnej infrastruktury, a także budowy obiektów małej retencji. Ich wdrożenie przyczyni się do poprawy stanu siedlisk przyrodniczych oraz obszarów chronionych, czynnej ochrony ekosystemów, siedlisk i gatunków roślin, zwierząt i grzybów, poprawy warunków umożliwiających zrównoważone korzystanie z zasobów dziedzictwa przyrodniczego regionu oraz wzrostu różnorodności biologicznej na terenach miejskich. Realizacja obiektów małej retencji przyczyni się natomiast do powstania nowych siedlisk dla



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 licznych gatunków. Opisywany wpływ może wystąpić w wyniku wdrażania działań w ramach niżej wymienionych celów szczegółowych i priorytetów:

### Priorytet II - Region przyjazny środowisku

- 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3), w tym typy projektów:
  - adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu,
  - mała retencja.
- 2 (vii) wzmocnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia (Działanie 2.6), w tym typy projektów:
  - opracowanie, aktualizacja oraz wdrożenie zapisów dokumentów strategicznych i planistycznych,
  - tworzenie centrów ochrony różnorodności biologicznej w oparciu o rodzime gatunki,
  - działania z zakresu błękitno zielonej infrastruktury,
  - odtwarzanie/udrażnianie korytarzy ekologicznych jako element uzupełniający innych projektów,
  - projekt strategiczny Województwa Podlaskiego dotyczący ochrony i przywracania różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz funkcji ekosystemów na terenie województwa podlaskiego.

### Wpływ planowanych działań na obszary prawnie chronione, w tym obszary Natura 2000

Oceniany w ramach niniejszej Prognozy projekt Programu, ma charakter ogólny i ramowy. Nie wskazuje się konkretnych lokalizacji planowanych inwestycji, ich parametrów technicznych, sposobu realizacji i prowadzenia prac budowlanych. Na obecnym etapie nie można stwierdzić, czy któraś z inwestycji planowanych w ramach projektu Programu będzie realizowana w granicach obszarów prawnie chronionych. Niemniej jednak w toku przeprowadzanej oceny oddziaływania poszczególnych działań na środowisko przyrodnicze, w tym na obszary chronione, brano pod uwagę taką ewentualność.

Podkreślenia wymaga fakt, iż znaczna część z inwestycji planowanych do realizacji w ramach projektu Programu, w aspekcie długoterminowym nie będzie miała wpływu na różnorodność biologiczną oraz obszary chronione. Dla większości inwestycji, wpływ ten będzie lokalny i ograniczony do etapu prowadzenia prac budowlanych.

Do inwestycji o potencjalnym oddziaływaniu na florę i faunę oraz o możliwym oddziaływaniu na siedliska zlokalizowane w ramach sieci obszarów Natura 2000 na etapie eksploatacji zaliczono: drogi, turbiny wiatrowe, zbiorniki małej retencji, oczyszczalnie ścieków. Dodać należy, że stwierdzone potencjalne oddziaływanie na obecnym etapie ma charakter hipotetyczny. Przeprowadzenie rzeczywistej oceny zagrożenia dla obszarów chronionych wymaga szczegółowych danych na temat inwestycji, w tym parametrów technicznych oraz planowanych do zastosowania działań minimalizujących i kompensacyjnych. Ponadto,

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, objęte zostaną procedurą uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w ramach której określony zostanie wpływ inwestycji na środowisko oraz zaproponowane zostaną działania minimalizujące, a w przypadku stwierdzenia znaczącego oddziaływania – również kompensacyjne.

Na etapie sporządzania prognozy dla projektu Programu, nie zidentyfikowano znaczącego negatywnego oddziaływania wynikającego z realizacji ocenianego dokumentu na funkcjonowanie sieci obszarów Natura 2000, bądź innych form ochrony przyrody.

#### Podsumowanie:

#### Oddziaływania bezpośrednie pozytywne:

- wzrost bioróżnorodności, poprawa stanu fauny i flory dzięki zwiększeniu retencyjności zlewni,
- powstanie nowych siedlisk dla licznych gatunków, szczególnie dla ptaków wodno - błotnych oraz nietoperzy i płazów w wyniku budowy zbiorników małej retencji,
- wzrost wartości przyrodniczych i różnorodności biologicznej dzięki wprowadzeniu działań fizycznej odnowy terenów, w tym nasadzeń roślinności,
- zwiększenie różnorodności biologicznej na terenach miejskich, dzięki wprowadzeniu elementów zielonej infrastruktury,
- zahamowanie spadku różnorodności biologicznej na obszarach cennych przyrodniczo, poprawa warunków umożliwiających zrównoważone korzystanie z zasobów dziedzictwa przyrodniczego regionu,
- czynna ochrona ekosystemów, siedlisk i gatunków roślin, zwierząt i grzybów w szczególności na terenach objętych formą ochrony przyrody.

#### Oddziaływania pośrednie pozytywne:

- poprawa stanu różnorodności biologicznej i obszarów chronionych w wyniku zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, racjonalnego zużycia zasobów i wzrostu świadomości ekologicznej,
- minimalizacja odprowadzania ścieków nieoczyszczonych do wód i do ziemi, poprawa stanu wód i pozytywny wpływ na siedliska zależne od wód i różnorodność biologiczną w związku z uporządkowaniem gospodarki wodno - ściekowej,
- poprawa stanu zasobów przyrodniczych i obszarów chronionych, dzięki zmniejszeniu ilości składowanych odpadów,
- redukcja hałasu i emisji zanieczyszczeń do powietrza i do wód, poprawa stanu siedlisk przyrodniczych, dzięki rozwojowi multimodalnej mobilności miejskiej.

#### Oddziaływania bezpośrednie negatywne:

- emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza, płoszenie zwierząt, zwiększona śmiertelność zwierząt, wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję, naruszenie ekosystemów glebowych, lokalne niszczenie siedlisk, potencjalny wpływ na obszary chronione w

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

wyniku realizacji inwestycji polegających na budowie i rozbudowie obiektów, budowie i przebudowie dróg;

- zwiększona śmiertelność zwierząt m.in. ptaków i nietoperzy w związku z budową turbin wiatrowych,
- potencjalne powstanie bariery dla migracji ryb i innych organizmów wodnych w wyniku realizacji inwestycji związanych z małą retencją,
- zanik gatunków rzecznych i wykształcenie się zespołów ichtiofauny typowych dla zbiorników, zmiana warunków siedliskowych doliny rzecznej poniżej i powyżej zbiornika,
- potencjalne przecięcie korytarzy ekologicznych, potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach,
- zanieczyszczenie powietrza, wód (eutrofizacja), niszczenie roślinności oraz płoszenie zwierząt w wyniku rozwoju turystyki.

### 5.7.8. Wpływ na ludzi i dobra materialne

Realizacja wszystkich przedsięwzięć zdefiniowanych w ramach poszczególnych priorytetów projektu Programu posiada bezpośredni lub pośredni wpływ na ludzi i dobra materialne. Działania zdefiniowane w ramach priorytetów są odpowiedzią na najważniejsze identyfikowane bariery lub cele rozwojowe w obszarze społecznym i gospodarczym. W obliczu wyzwania, jakim stała się walka ze skutkami pandemii COVID-19, która wyraźnie wpłynęła m.in. na rynek pracy oraz wzrost cen towarów i usług, realizacja działań określonych w projekcie Programu jest szansą na wyrównanie różnic społecznych i poprawę warunków życia poszczególnych osób i społeczeństwa.

#### Priorytet I. Innowacyjne Podlaskie

- 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii

Zaaktywizowanie współpracy mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw z sektorem naukowo-badawczym oraz zwiększenie aktywności badawczej ośrodków naukowych przełoży się bezpośrednio na stworzenie płaszczyzny współpracy tych sektorów.

Wzrost innowacyjności gospodarki przełoży się na wzrost konkurencyjności i przyciągnięcie firmy do regionu, dając nowe miejsca pracy. Aktywizacja regionu w tym zakresie jest szczególnie istotna, gdyż ośrodki badawcze o dużym potencjale, pozostają w tyle i nie nadążają z działaniami proinnowacyjnymi za resztą kraju. Rozwój w tym zakresie to polepszenie warunków życia i poprawa stanu materialnego społeczeństwa poprzez wykorzystanie technologii innowacyjnych w danych dziedzinach gospodarczych. Priorytet ma również bezpośredni wpływ na wąskie środowisko naukowców i badaczy, którzy poprzez pracę w ulepszonych, innowacyjnych obiektach infrastruktury zyskują prestiż i wzmocnią swoją pozycję społeczną.

Ewentualne negatywne, chwilowe oddziaływania mogą wystąpić na etapie prowadzenia prac budowlanych, i będą związane z emisją zanieczyszczeń i hałasu. Oddziaływania będą ograniczone do czasu prowadzenia prac.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw organizacji badawczych i instytucji publicznych

Upowszechnianie e-administracji i usług świadczonych drogą elektroniczną oraz poszerzanie dostępu do cyfrowych zasobów, w obecnej sytuacji kryzysu i pandemii COVID-19, jest kluczowym elementem wpływającym na poprawę warunków życia mieszkańców, wspierającym edukację dzieci i młodzieży oraz elementem minimalizującym wykluczenie społeczne. Gęstość zaludnienia w województwie jest jedną z najniższych w Polsce, a zwiększenie dostępu do usług świadczonych elektronicznie, w tym e-administracji, e-zdrowia, e-kultury, e-edukacji wpłynie bezpośrednio na konkurencyjność przedsiębiorców oraz zwiększenie dostępności mieszkańców do usług publicznych.

Informatyzacja służby zdrowia, świadczenie usług on-line, takich jak np. rejestracja wizyt, elektroniczne skierowanie, elektroniczna recepta czy elektroniczny dostęp do dokumentacji medycznej poprawi dostępność do usług medycznych i wpływa na poprawę zdrowia wszystkich mieszkańców. Realizacja działań bezpośrednio wpływa na zamożność części grup społecznych, które odpowiadają za wdrożenie działań i rozwiązań IT, oraz poprawia warunki życia mieszkańców wykorzystujących w praktyce i życiu codziennym wdrożone działania.

- 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne

Zidentyfikowany pozytywny wpływ to polepszenie warunków życia i poprawa stanu materialnego społeczeństwa poprzez wsparcie bezpośrednio w danych dziedzinach gospodarczych. Bezpośredni wpływ odczuje sektor biznesu poprzez m.in. dostarczenie powierzchni produkcyjno-handlowych podlaskim przedsiębiorcom wraz z parkiem maszynowym, zapewnienie dostępu do zaawansowanych technologii i wykwalifikowanych kadr oraz wsparcie działalności eksportowej. Przyciągnięcie inwestorów zewnętrznych przełoży się na powstawanie miejsc pracy oraz podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw. Realizacja działań bezpośrednio wpływa na zamożność części grup społecznych, które zainwestują w rozwój nowoczesnych przestrzeni dla biznesu. Bezpośredni wpływ odczują mieszkańcy poprzez tworzenie nowych miejsc pracy.

Ewentualne negatywne, chwilowe oddziaływania mogą wystąpić na etapie prowadzenia prac budowlanych na terenach prowadzonych inwestycji, związane z emisją zanieczyszczeń i hałasem. Oddziaływania będą ograniczone do czasu prowadzenia prac.

- 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości

Spodziewany wpływ: Polepszenie warunków życia i poprawa stanu materialnego społeczeństwa poprzez dopasowanie specyfiki przedsiębiorstwa do warunków rynkowych. Dostosowanie, dopasowanie specyfiki pozwala na uzyskanie specjalizacji przedsiębiorstwa, która może się przyczynić do zapełnienia niszy na rynku zbytu i zbudowanie przewagi. Zaaktywizowanie współpracy mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw z sektorem naukowo-

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027  
badawczym oraz zwiększenie aktywności badawczej ośrodków naukowych wpływa budowanie silniejszych i bliższych powiązań uczelni i firm oraz wsparcie kompetencyjne podlaskich przedsiębiorstw. Wsparcie rozwoju współpracy między przedsiębiorstwami w oparciu o nowoczesne rozwiązania teleinformatyczne podnosi ich konkurencyjność na rynkach międzynarodowych oraz wzmacnia rolę handlu elektronicznego w działalności gospodarczej. Realizacja działań bezpośrednio wpływa na zamożność części grup społecznych, które odpowiadają za wdrożenie działań i przyczynia się do wzrostu ich przedsiębiorczość. Poprawia również warunki życia mieszkańców, wykorzystujących w praktyce i życiu codziennym wdrożone działania.

## Priorytet II. Region przyjazny środowisku

Wszystkie działania priorytetu II ukierunkowane są na minimalizację zagrożeń wynikających z zanieczyszczenia środowiska i ze zmian klimatu. Zdefiniowane cele służą poprawie środowiska życia mieszkańców, poprawie stanu środowiska przyrodniczego oraz zwiększeniu bezpieczeństwa powszechnego, które może zostać zagrożone w wyniku wystąpienia zjawisk ekstremalnych; w tym powodzi. Zdefiniowane cele obejmują:

- 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych

Działania realizowane w ramach priorytetu mają bezpośredni wpływ na poprawę kondycji zdrowotnej mieszkańców poprzez minimalizację zanieczyszczenia środowiska.

Realizacja działań przełoży się na zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska. Dofinansowanie m.in. działań dotyczących zwiększenia efektywności energetycznej budynków czy montażu odnawialnych źródeł energii bezpośrednio wpływa na zdrowie mieszkańców eliminując zagrożenia związane z wzrostem zanieczyszczeń występujących w powietrzu atmosferycznym.

Etap realizacji zadań będzie związany z emisjami typowymi dla robót budowlanych.

Występować będzie emisja hałasu i niezorganizowana emisja zanieczyszczeń do powietrza, której źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane. Wpływ na etapie budowy ma charakter krótkookresowy, odwracalny i lokalny i ustaje po zakończeniu budowy.

- 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju

Bezpośredni wpływ na poprawę kondycji zdrowotnej mieszkańców poprzez minimalizację zanieczyszczenia środowiska.

Realizacja działań przełoży się na zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska. Wpłyne również na podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie możliwości zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń poprzez wykorzystanie ekologicznych źródeł energii. Promowanie prawidłowych postaw ekologicznych powinno przyczynić się do wytworzenia poczucia indywidualnej odpowiedzialności obywateli za wytwarzane przez nich zanieczyszczenia.

Etap realizacji zadań będzie związany z emisjami typowymi dla robót budowlanych.

Występować będzie emisja hałasu i niezorganizowana emisja zanieczyszczeń do powietrza,



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 której źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane. Wpływ na etapie budowy ma charakter krótkookresowy, odwracalny i lokalny i ustaje po zakończeniu budowy.

- 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego

Realizacja zadań w sektorze gospodarki wodnej i retencji wód poprawia bezpieczeństwo powszechne mieszkańców. Wpłyne również na podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie możliwości zapobiegania powstawaniu zagrożeń związanych z powodzią. Promowanie prawidłowych postaw ekologicznych powinno przyczynić się do wytworzenia poczucia indywidualnej odpowiedzialności obywateli za środowisko i zmiany klimatu. Bezpośredni wpływ na zdrowie i życie mieszkańców będzie miało również wyposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych należących do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w sprzęt niejednokrotnie ratujący życie.

Etap realizacji zadań będzie związany z emisjami typowymi dla robót budowlanych.

Występować będzie emisja hałasu i niezorganizowana emisja zanieczyszczeń do powietrza, której źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane. Wpływ na etapie budowy ma charakter krótkookresowy, odwracalny i lokalny i ustaje po zakończeniu budowy.

- 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej

Niedostatek wody, jej słaba jakość i niewłaściwe warunki sanitarne mają negatywny wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców. Budowa i modernizacja zbiorczych systemów odprowadzania ścieków eliminuje zagrożenia zdrowotne wynikające z niedostatecznie/niewłaściwie oczyszczanych ścieków. Dostęp do odpowiednich usług w tym zakresie oraz właściwych warunków sanitarnych ma bezpośredni wpływ na poprawę kondycji zdrowotnej mieszkańców. Uporządkowanie gospodarki ściekowej będzie pozytywnie oddziaływało na poprawę komfortu życia mieszkańców, w tym również w dalszej perspektywie na ograniczenie kosztów pojedynczego gospodarstwa domowego ponoszonych na wywóz i utylizację ścieków. W przypadku realizacji działań w ramach celu: 2(v): *przedsięwzięcia z zakresu zbiorczej infrastruktury zagospodarowania ścieków komunalnych* może wystąpić negatywny wpływ na ludzi z uwagi na wzrost emisji zanieczyszczeń i hałasu oraz narażenie ludzi i środowiska na oddziaływanie odorów i ich uciążliwość zapachową podczas eksploatacji instalacji oczyszczania ścieków.

Na etapie prowadzenia prac budowlanych może również wystąpić chwilowe, negatywne oddziaływanie, związane z emisją zanieczyszczeń i hałasu. Oddziaływania będą ograniczone do czasu prowadzenia prac.

- 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej

Bezpośredni wpływ na poprawę kondycji zdrowotnej mieszkańców poprzez minimalizację zanieczyszczenia środowiska.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027  
Eliminacja i unieszkodliwienie materiałów azbestowych mają bezpośredni wpływ na zdrowie mieszkańców, a budowa, rozbudowa lub modernizacja instalacji do przetwarzania odpadów przekłada się zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska, a tym samym podniesienie zdrowotności mieszkańców. Wpłyne również na podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie możliwości zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń oraz pozostawienia czystego środowiska przyszłym pokoleniom. Promowanie prawidłowych postaw ekologicznych powinno przyczynić się do wytworzenia poczucia indywidualnej odpowiedzialności obywateli za wytwarzane przez nich zanieczyszczenia.

W przypadku realizacji działań budowlanych może wystąpić negatywny wpływ na ludzi z uwagi na wzrost emisji zanieczyszczeń i hałasu. Oddziaływania będą ograniczone do czasu prowadzenia prac.

- 2(vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia

Główny wpływ związany jest z poprawą stanu środowiska naturalnego, którego następstwem będzie poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców poprzez minimalizację zanieczyszczenia środowiska.

- 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej

Podniesienie atrakcyjności transportu zbiorowego wymaga dostosowania go do potrzeb pasażerów, czyli bezpośrednio wpływa na podniesienie komfortu jazdy oraz poprawy bezpieczeństwa. Realizacja działań, w tym sukcesywne przechodzenie na ekologiczny niskoemisyjny tabor na potrzeby transportu publicznego przełoży się na zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska. Ma to bezpośredni wpływ na poprawę kondycji zdrowotnej mieszkańców poprzez minimalizację zanieczyszczenia środowiska. Wpłyne również na podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie możliwości zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń i stosowania rozwiązań alternatywnych, jak np. korzystanie z roweru zamiast samochodu. Promowanie prawidłowych postaw ekologicznych powinno przyczynić się do wytworzenia poczucia indywidualnej odpowiedzialności obywateli za wytwarzane przez nich zanieczyszczenia.

Etap realizacji zadań będzie związany z emisjami typowymi dla robót budowlanych.

Występować będzie emisja hałasu i niezorganizowana emisja zanieczyszczeń do powietrza, której źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane. Wpływ na etapie budowy ma charakter krótkookresowy, odwracalny i lokalny, ustaje po zakończeniu budowy.

### **Priorytet III. Lepiej skomunikowany region**

- 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Główny wpływ dotyczy poprawy komfortu życia mieszkańców. Z uwagi na niską gęstość zaludnienia oraz znaczne rozproszenie sieci osadniczej poprawa skomunikowania może być dla części mieszkańców jedyną szansą na dostępność do szeregu usług społecznych czy kulturalnych oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb. Poprawa jakości komunikacji to jednocześnie wygoda podróżowania oraz dostępność siatki połączeń i wzrost mobilności społeczeństwa. Jednocześnie budowa obwodnic, przebudowa/budowa dróg i wyprowadzenie ruchu samochodowego z obszarów miast to ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza, hałasu, co pośrednio wpływa na poprawę kondycji zdrowotnej mieszkańców poprzez minimalizację zanieczyszczenia środowiska. Jednocześnie woj. podlaskie jako województwo tranzytu towarów na wschód, jest narażone na szczególną intensyfikację przewozów towarów i ludności, który nie powinien stanowić uciążliwości lokalnej. Dzięki wykorzystaniu nowoczesnych technik zarządzania ruchem spodziewane jest również zmniejszenie wystąpienia zdarzeń niepożądanych - wypadków komunikacyjnych.

Jednakże budowa nowej infrastruktury komunikacyjnej będzie źródłem emisji zanieczyszczeń i hałasu w obszarach objętych zainwestowaniem. Dlatego istotne jest by na etapie projektowania uwzględniać rozwiązania/urządzenia minimalizujące negatywny wpływ na ludzi.

Etap realizacji zadań będzie związany z emisjami typowymi dla robót budowlanych. Występować będzie emisja hałasu i niezorganizowana emisja zanieczyszczeń do powietrza, której źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane. Wpływ na etapie budowy ma charakter krótkookresowy, odwracalny i lokalny i ustaje po zakończeniu budowy.

#### **Priorytet IV. Przestrzeń społeczna wysokiej jakości**

- 4(ii) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online

Dobrze wykształcona przyszła kadra to przede wszystkim zmniejszenie bezrobocia, poczucie bezpieczeństwa w zakresie możliwości znalezienia pracy. Możliwość znalezienia pracy przekłada się bezpośrednio na stabilizację dochodów, bezpieczeństwo finansowe osób. Dla przyszłych pracowników to dopasowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, a tym samym zwiększenie pewności znalezienia zatrudnienia. Dla pracodawców to możliwość uzupełnienia kadry o wykwalifikowanych pracowników, dostosowujących się do zmieniającego się rynku pracy. Wzmocnienie kapitału intelektualnego przełoży się na rozwój rynku pracy oraz wzrost poziomu jakości życia i dobrobytu lokalnych społeczności. Pozytywny wpływ to głównie polepszenie warunków życia i poprawa stanu materialnego społeczeństwa. Ewentualne negatywne, chwilowe oddziaływania mogą wystąpić jedynie na etapie prowadzenia prac budowlanych, związane z emisją zanieczyszczeń i hałasu. Oddziaływania będą ograniczone do czasu prowadzenia prac.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- 4(iii) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne

Pozytywny wpływ to głównie polepszenie warunków życia grup społecznych o niekorzystnej sytuacji społecznej. Działania dotyczą tworzenia ośrodków wsparcia, dziennych domów pomocy, środowiskowych domów samopomocy co bezpośrednio wpływa na część społeczeństwa o niskim statusie społecznym. Realizacja działań wpływa więc bezpośrednio na eliminację wykluczenia społecznego, m.in. na skutek ubóstwa i niekorzystnej sytuacji materialnej. Uzyskanie bezpośredniego dostępu do usług socjalnych, przełoży się bezpośrednio na zmniejszenie liczby interwencji kryzysowych.

Ewentualne negatywne, chwilowe oddziaływania mogą wystąpić jedynie na etapie prowadzenia prac budowlanych, remontowych związane z emisją zanieczyszczeń i hałasu. Oddziaływania będą ograniczone do czasu prowadzenia prac.

- 4(v) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej

Zadania realizowane w ramach priorytetu przełożą się na wzrost efektywności leczenia, co bezpośrednio przełoży się na zmniejszenie zagrożenia zdrowia i życia mieszkańców. Zapewnienie specjalistycznych usług leczenia szpitalnego, równomiernie dostępnych w całym regionie pozwoli na przygotowanie jednostek do ewentualnych pandemii oraz przygotuje je na działania post -pandemiczne. Dofinansowanie opieki zdrowotnej w obszarze ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych (Podstawowej Opieki Zdrowotnej - POZ, Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej - AOS) oraz stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, to głównie poszerzenie dostępności i powszechności usług medycznych. Zwiększy się poczucie bezpieczeństwa mieszkańców w zakresie dostępności opieki zdrowotnej i czasu trwania oczekiwania na wizytę. Zwiększy się i uelastyczni odporność systemu leczenia na sytuacje nadzwyczajne ukierunkowane na zwalczanie COVID-19 w regionie. Bezpośredni wpływ to poprawa stanu zdrowotności mieszkańców i zmniejszenie liczby zgonów.

Ewentualne negatywne, chwilowe oddziaływania mogą wystąpić jedynie na etapie prowadzenia prac budowlanych, remontowych, modernizacyjnych związane z emisją zanieczyszczeń i hałasu. Oddziaływania będą ograniczone do czasu prowadzenia prac.

- 4(vi) wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych

Pozytywny wpływ związany jest głównie z formowaniem świadomości społecznej i kształtowaniem określonych poglądów i postaw społecznych, w tym ekologicznych. Bezpośredni wpływ związany jest ze sferą światopoglądową. Projekty realizowane w tej dziedzinie mają szerzyć wiedzę o dziedzictwie kultury, ale mają również wpływ na potencjał

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 turystyczny. Wspierany będzie rozwój turystyki oparty na walorach przyrodniczych i krajobrazowych, co pośrednio przełoży się na zwiększenie liczby miejsc pracy w sektorze turystycznym i związanym z turystyką (np. gastronomia). Pośrednio działania będą wpływać na polepszenie warunków życia i poprawę stanu materialnego społeczeństwa poprzez wdrożenie projektów zorientowanych na ofertę turystyczną i kulturalną.

Ewentualne negatywne, chwilowe oddziaływania mogą wystąpić na etapie budowy, rozbudowy i modernizacji, związane z emisją zanieczyszczeń i hałasu. Oddziaływania będą ograniczone do czasu prowadzenia prac.

### Priorytet V. Partnerskie Podlasie

- 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich

Zadania realizowane w ramach priorytetu przełożą się na podniesienie świadomości kulturowej i tożsamościowej społeczeństwa, co przełoży się na wzrost poczucia odpowiedzialności społeczeństwa za otaczające środowisko, w tym zabytki, dziedzictwo naturalne.

Wsparcie działań w zakresie rewitalizacji obszarów wskazanych w gminnych programach rewitalizacji to sprzyjanie wyrównywaniu szans gospodarczych mieszkańców poszczególnych regionów, przywracanie lokalnym społecznościom poczucia godności i przynależności społecznej. Bezpośredni wpływ to stworzenie nowych miejsc pracy dla lokalnych społeczności tym samym zmniejszenie bezrobocia, stabilizacja dochodów i bezpieczeństwo finansowe osób.

Ewentualne negatywne, chwilowe oddziaływania mogą wystąpić na etapie budowy, rozbudowy, modernizacji infrastruktury, związane z emisją zanieczyszczeń i hałasu.

Oddziaływania będą ograniczone do czasu prowadzenia prac.

- 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie.

Działanie nastawione jest na **Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność** (RLKS). Instrument RLKS wpływa na rozwój społeczeństwa obywatelskiego, wspiera społeczności lokalne w inicjowaniu i realizacji działań rozwojowych w formule partycypacyjnej, przy współudziale lokalnych partnerów społecznych, społeczno-gospodarczych i mieszkańców danego obszaru. Dodatkowo wsparcie obszarów wiejskich i wsparcie działań w zakresie rewitalizacji obszarów wskazanych w gminnych programach rewitalizacji to sprzyjanie wyrównywaniu szans gospodarczych mieszkańców poszczególnych regionów, przywracanie lokalnym społecznościom poczucia godności i przynależności społecznej. Bezpośredni wpływ to stworzenie nowych miejsc pracy dla lokalnych społeczności tym samym zmniejszenie bezrobocia, stabilizacja dochodów i bezpieczeństwo finansowe osób.



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027  
Ewentualne negatywne, chwilowe oddziaływania mogą wystąpić na etapie budowy, rozbudowy, modernizacji infrastruktury, związane z emisją zanieczyszczeń i hałasu. Oddziaływania będą ograniczone do czasu prowadzenia prac.

### **Priorytet VI. Kapitał społeczny Podlaskiego**

Działania priorytetu VI duży nacisk kładą na minimalizację zidentyfikowanych barier na rynku pracy i kierowane będą do osób, które straciły lub stracą pracę. Działania te wpływają bezpośrednio na zwiększenie poziomu zatrudnienia i aktywizację osób biernych zawodowo oraz zwiększenie nacisku na jakość i skuteczność projektów skierowanych do grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy. 4(a) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej

Bezpośredni wpływ to głównie rozwój rynku pracy, wzrost miejsc zatrudnienia oraz uzupełnienie kadr pracowników wykwalifikowanych, dostosowanych do zmieniającego się rynku pracy. Wzmocnienie kapitału intelektualnego poprzez szkolenia zmieniające lub podwyższające kwalifikacje lub kompetencje przełoży się na rozwój rynku pracy oraz wzrost poziomu jakości życia i dobrobytu lokalnych społeczności. Bezpośredni wpływ odczuwają osoby znajdujące się w trudnej sytuacji na rynku pracy: kobiety, osoby młode i starsze, osoby długotrwale bezrobotne i osoby z niepełnosprawnościami, do których skierowane będą programy aktywizacji zawodowej. Wsparcie realizowane poprzez kompleksową aktywizację zawodową osób bezrobotnych wpłynie na zmniejszenie bezrobocia i wykluczenia społecznego.

- 4(d) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia

Bezpośredni wpływ to głównie rozwój rynku pracy oraz uzupełnienie kadr pracowników wykwalifikowanych, o dużym doświadczeniu zawodowym jednocześnie potrafiących dostosować się do zmieniającego rynku pracy. Wpływa na utrzymanie aktywności zawodowej i wykorzystanie potencjału osób starszych przez pracodawców, przyczyni się do wydłużenia czasu aktywności zawodowej oraz ograniczy wyłączenie pracowników o dużym doświadczeniu z rynku pracy, z powodów zdrowotnych. Wzmocnienie kapitału intelektualnego przełoży się na utrzymanie i wzrost zatrudnienia, a tym samym utrzymanie poziomu jakości życia i dobrobytu lokalnych społeczności. Pracownicy i pracodawcy odczuwają stabilizację warunków pracy.

- 4(f) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami

Pozytywny wpływ to głównie polepszenie warunków życia i poprawa stanu materialnego społeczeństwa. Dobrze wykształcona przyszła kadra to przede wszystkim zmniejszenie bezrobocia, poczucie bezpieczeństwa w zakresie możliwości znalezienia pracy. Poprzez zapewnienie równego dostępu i możliwości ukończenia wysokiej jakości edukacji - od wczesnej edukacji; poprzez edukację ogólną i zawodową, działanie wpływa na poprawę potencjału i poziomu wykształcenia przyszłych pracowników. Możliwość znalezienia pracy przekłada się bezpośrednio na stabilizację dochodów, bezpieczeństwo finansowe osób. Dla przyszłych pracodawców to możliwość uzupełnienia kadry pracowników wykwalifikowanych, dostosowanych do zmieniającego się rynku pracy. Wzmocnienie kapitału intelektualnego przełoży się na rozwój rynku pracy i oraz wzrost poziomu jakości życia i dobrobytu lokalnych społeczności.

- 4(g) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej

Pozytywny wpływ to głównie polepszenie warunków życia i poprawa stanu materialnego społeczeństwa. Dobrze wykształcona przyszła kadra to przede wszystkim zmniejszenie bezrobocia, poczucie bezpieczeństwa w zakresie możliwości znalezienia pracy. Możliwość znalezienia pracy przekłada się bezpośrednio na stabilizację dochodów, bezpieczeństwo finansowe osób. Dla przyszłych pracodawców to możliwość uzupełnienia kadry pracowników wykwalifikowanych, dostosowanych do zmieniającego się rynku pracy. Wzmocnienie kapitału intelektualnego przełoży się na podniesienie kwalifikacji pracowników, a tym samym na wzrost poziomu jakości życia i dobrobytu poszczególnych osób.

- 4(h) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji

Pozytywny wpływ to głównie polepszenie warunków życia i poprawa stanu materialnego społeczeństwa. Realizacja działania wspiera aktywizację osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i ich rodzin, w tym osób biernych zawodowo oraz wykluczonych komunikacyjnie i bezpośrednio wpływa na aktywizację społeczno-zawodową, tj. na zwiększenie szans na uzyskanie zatrudnienia, wyrównywanie deficytów wynikających z braku posiadanych umiejętności, kwalifikacji i doświadczenia zawodowego, a także pozostałych czynników powodujących ograniczenie szans na rynku pracy. Wzmocnienie kapitału intelektualnego przełoży się na podniesienie kwalifikacji pracownika oraz na wzrost poziomu jakości życia i dobrobytu lokalnych społeczności. Realizacja działań wpływa również na wzrost

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 poczucia bezpieczeństwa w zakresie braku wykluczenia społecznego, zmniejszenie bezrobocia. Dla osób korzystających bezpośrednio z efektów działań to wzrost poczucia bezpieczeństwa w zakresie możliwości znalezienia pracy i stabilnych dochodów i zapewnienia bezpieczeństwa finansowego osób.

- 4(k) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowe

Pozytywny wpływ to głównie polepszenie warunków życia i poprawa stanu materialnego osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym osób starszych, osób z niepełnosprawnościami. Realizacja działań wpływa również na wzrost poczucia bezpieczeństwa w zakresie braku wykluczenia społecznego na skutek ubóstwa i niekorzystnej sytuacji materialnej. Uzyskanie bezpośredniego dostępu do ochrony socjalnej przełoży się bezpośrednio na zmniejszenie liczby interwencji kryzysowej. Zwiększenie dostępności w podmiotach leczniczych oraz do opieki paliatywnej i hospicyjnej, jest szczególnie istotne z uwagi na rosnące potrzeby zapewnienia tego typu opieki mieszkańcom województwa. Bezpośredni pozytywny wpływ działań odczują grupy zagrożone wykluczeniem społecznym na skutek chorób lub innych dysfunkcji w życiu codziennym.

- 4(l) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci

Wpływ bezpośredni to głównie stabilizacja i wzrost poczucia bezpieczeństwa w zakresie braku wykluczenia społecznego. Wzrost poczucia bezpieczeństwa oraz przynależności społecznej łagodzi konflikty społeczne i przyczynia się do lepszej integracji środowisk. Dla osób korzystających bezpośrednio z efektów działań to wzrost poczucia bezpieczeństwa w zakresie dostępu do ochrony i opieki socjalnej i stabilizacja emocjonalna dla rodzin przeżywających trudności.

#### Podsumowanie:

#### Oddziaływania bezpośrednie pozytywne:

- poprawa warunków życia społeczeństwa województwa podlaskiego w wielu jego aspektach,
- wzrost poczucia bezpieczeństwa oraz przynależności społecznej,
- lepsza integracja środowisk i eliminacja wykluczenia społecznego.

#### Oddziaływania pośrednie pozytywne:

- podniesienie poziomu życia i stabilizacja ekonomiczna,

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- zmniejszenie bezrobocia, możliwości znalezienia pracy i elastyczność zatrudnienia,
- rozwój rynku pracy oraz wzrost poziomu jakości życia i dobrobytu.

#### **Oddziaływania bezpośrednie negatywne:**

- nie zidentyfikowano.

#### **Oddziaływania pośrednie negatywne:**

- potencjalne negatywne, chwilowe oddziaływania na etapie prowadzenia prac remontowych, związane z emisją zanieczyszczeń i hałasu,
- emisja zanieczyszczeń do powietrza i hałasu, na etapie eksploatacji nowej infrastruktury komunikacyjnej,
- potencjalny negatywny wpływ z uwagi na wzrost emisji zanieczyszczeń i hałasu oraz narażenie ludzi i środowiska na oddziaływanie odorów i ich uciążliwość zapachową podczas eksploatacji instalacji.

#### **5.7.9. Wpływ na zabytki**

Działania zaplanowane do realizacji w ramach celów szczegółowych w poszczególnych priorytetach, mogą powodować występowanie typowych oddziaływań związanych z etapem budowy nowych obiektów bądź rozbudowy istniejących. Na etapie budowy, przewiduje się naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac. Oddziaływanie będzie miało charakter negatywny mniej znaczący, bezpośredni oraz krótkoterminowy. Opisowany wpływ może wystąpić w wyniku wdrażania działań w ramach niżej wymienionych celów szczegółowych i priorytetów:

##### **Priorytet I: Innowacyjne Podlaskie**

- 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (Działanie 1.1), w tym typy projektów
  - działalność badawczo rozwojowa przedsiębiorstw oraz konsorcjów przedsiębiorstw,
  - poprawa publicznej infrastruktury naukowo badawczej.
- 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3), w tym typy projektów:
  - infrastruktura biznesowa,
  - Podlaski park przemysłowy przemysłu 4.0,
  - Technoplex w ramach Puszcza Krzemowa 4.0,
  - Podlaskie Centrum Eksportera.

##### **Priorytet II: Region przyjazny środowisku**

- 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1), w tym typy projektów:
  - efektywne sieci ciepłownicze i chłodnicze (budowa i modernizacja sieci) wraz z magazynami ciepła.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- 2 (ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2), w tym typy projektów:
  - produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych na sprzedaż.
- 2 (iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3), w tym typy projektów:
  - budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy,
  - mała retencja,
  - budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia.
- 2 (v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (Działanie 2.4), w tym typy projektów:
  - kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w ramach KPOŚK,
- 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5) - wszystkie typy projektów.
- 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7), w tym typy projektów:
  - budowa instalacji do dystrybucji nośników energii dla niskoemisyjnego transportu,
  - wyposażenie dróg/ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego (np.: zatoki, podjazdy, zjazdy, pętle) oraz pasażerów,
  - budowa, przebudowa, rozbudowa liniowej i punktowej infrastruktury transportu publicznego i niezmotoryzowanego.

### **Priorytet III: Lepiej skomunikowany region**

- 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1) - wszystkie typy projektów.

### **Priorytet IV: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości**

- 4(ii) Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online (Działanie 4.1) - wszystkie typy projektów.
- 4(iii) Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne (Działanie 4.2), w tym typy projektów:
  - działania dedykowane infrastrukturze społecznej.



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- 4(v) Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej (Działanie 4.3) - wszystkie typy projektów.
- 4(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4), w tym typy projektów:
  - rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej,
  - projekt strategiczny dla województwa podlaskiego XYLOPOLIS Centrum Sztuki i Nauki o Drewnie,
  - infrastruktura służąca rozwojowi turystyki w oparciu o m.in. walory przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe i lokalne produkty turystyczne.

#### **Priorytet V: Partnerskie Podlaskie**

- 5(i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (Działanie 5.1), w tym typy projektów:
  - fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych,
- 5(ii) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie (Działanie 5.2), w tym typy projektów:
  - fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych.

Niektóre z zaplanowanych w programie działań mogą powodować pozytywne pośrednie, znaczące i długoterminowe oddziaływania. Przyczynią się do ochrony zabytków przed zagrożeniem ze strony powodzi, a także dzięki ich realizacji nastąpi spowolnienie degradacji obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Do działań wywierających taki wpływ należą:

#### **Priorytet II - Region przyjazny środowisku**

- 2(i) Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1), w tym typy projektów:
  - kompleksowe inwestycje na rzecz poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw służące zmniejszeniu zużycia energii elektrycznej i/lub ciepła wraz z montażem odnawialnych źródeł energii,
  - kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej,
  - kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych,
  - promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych województwa podlaskiego w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE w budownictwie zeroemisyjnym.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- 2(ii) Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2) w tym typy projektów:
  - produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych na sprzedaż,
  - produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne,
  - projekty grantowe,
  - inicjatywy takie, jak klastry energii, czy działalność spółdzielni energetycznych.
- 2 (iv) Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3), w tym typy projektów:
  - adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu,
  - budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy,
  - mała retencja.
- 2(vii) Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia (Działanie 2.6):
  - działania z zakresu błękitno- zielonej infrastruktury.
- 2(viii) Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7):
  - zakup, modernizacja niskoemisyjnego i bezemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego.

Przewiduje się również wystąpienie szeregu długoterminowych oddziaływań pozytywnych na obiekty zabytkowe, które wystąpią w wyniku realizacji poszczególnych inwestycji, polegających na promocji zabytków oraz rozpowszechnianiu wiedzy na ich temat również na platformach cyfrowych. Wiele projektów zakłada przeprowadzenie digitalizacji, modernizacji i konserwacji zabytków, a niektóre inwestycje przyczynią się do zwiększenia dostępności oraz tworzenia nowych i oryginalnych produktów kulturowych. Do działań wywierających wymieniony wpływ należą:

#### **Priorytet I: Innowacyjne Podlaskie**

- 1 (ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych (Działanie 1.2):
  - digitalizacja i udostępnianie zasobów publicznych.

#### **Priorytet IV: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości**

- 4(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4), w tym typy projektów:
  - zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego,

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i digitalizacja,
- Medioteka- Kreatywne Centrum Nauki, Edukacji i Technologii w Suwałkach i Książka-Pasja- Zawód, Książnica Łomżyńska oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Łomży,
- rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej,
- projekt strategiczny dla województwa podlaskiego XYLOPOLIS Centrum Sztuki i Nauki o Drewnie,
- infrastruktura służąca rozwojowi turystyki w oparciu o m.in. walory przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe i lokalne produkty turystyczne.

#### **Priorytet V: Partnerskie Podlaskie**

- 5(i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (Działanie 5.1), w tym projekty:
  - ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych,
  - ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury,
- 5(ii) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie (Działanie 5.2), w tym projekty:
  - ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych,
  - ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury.

#### **Podsumowanie:**

##### **Oddziaływania bezpośrednie pozytywne:**

- wsparcie obiektów, które mają charakter zabytkowy, polepszenie stanu obiektów dziedzictwa poprzez prace konserwatorskie, restauratorskie i zabezpieczające.

##### **Oddziaływania pośrednie pozytywne:**

- udostępnianie, rozpowszechnianie i promocja obiektów dziedzictwa kulturowego na platformach cyfrowych,
- spowolnienie degradacji obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- ochrona zabytków przed zniszczeniem dzięki zmniejszeniu prawdopodobieństwa podtopień w przestrzeni miejskiej,

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- ochrona zabytków przed zniszczeniem dzięki zmniejszeniu ryzyka powodzi.

#### **Oddziaływania bezpośrednie negatywne:**

- naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac podczas budowy, rozbudowy obiektów, przebudowy dróg.

#### **Oddziaływania pośrednie negatywne:**

- nie zidentyfikowano.

### **5.7.10. Wpływ na gospodarkę odpadową**

Realizacja większości działań zaplanowanych w ramach celów szczegółowych w poszczególnych Priorytetach może powodować oddziaływanie poprzez zwiększenie ilości powstających odpadów w trakcie etapu realizacji/ budowy zaplanowanych przedsięwzięć. Oddziaływanie to będzie miało charakter pośredni, chwilowy, krótkoterminowy. Opisany wpływ może wystąpić w wyniku realizacji następujących typów projektów:

#### **Priorytet I. Innowacyjne Podlaskie**

- 1(i) rozwijanie i wzmocnienie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (Działanie 1.1):
  - działalność badawczo rozwojowa przedsiębiorstw oraz konsorcjów przedsiębiorstw,
  - poprawa publicznej infrastruktury naukowo badawczej;
- 1(iii) wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3):
  - infrastruktura biznesowa,
  - Podlaski park przemysłowy przemysłu 4.0,
  - Technoplex w ramach Puszcza Krzemowa 4.0,
  - Podlaskie Centrum Eksportera.

#### **Priorytet II. Region przyjazny środowisku**

- 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1):
  - efektywne sieci ciepłownicze i chłodnicze (budowa i modernizacja sieci) wraz z magazynami ciepła;
- 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3):
  - adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu,
  - budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy,
  - mała retencja,

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia;
- 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (Działanie 2.4):
- kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w ramach KPOŚK;
- 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5) - wszystkie typy projektów;
- 2(vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia (Działanie 2.6):
- działania z zakresu błękitno zielonej infrastruktury,
- 2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7):
- budowa instalacji do dystrybucji nośników energii dla niskoemisyjnego transportu,
- wyposażenie dróg/ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego (np.: zatoki, podjazdy, zjazdy, pętle) oraz pasażerów,
- budowa, przebudowa, rozbudowa liniowej i punktowej infrastruktury transportu publicznego i niezmotoryzowanego.

### Priorytet III. Lepiej skomunikowany region

- 3(ii) rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1) - wszystkie typy projektów uwzględnione w celu szczegółowym.

### Priorytet IV. Przestrzeń społeczna wysokiej jakości

- 4(ii) Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online (Działanie 4.1) - wszystkie cztery typy projektów uwzględnione w celu szczegółowym;
- 4(iii) Wspieranie włączenia społeczno- gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne (Działanie 4.2) - typy projektów uwzględnione w ramach celu;
- 4(v) Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej (Działanie 4.3) - wszystkie typy projektów uwzględnione w celu szczegółowym;



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- 4(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4):
  - zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego,
  - rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej,
  - projekt strategiczny dla województwa podlaskiego XYLOPOLIS Centrum Sztuki i Nauki o Drewnie,
  - infrastruktura służąca rozwojowi turystyki w oparciu o m.in. walory przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe i lokalne produkty turystyczne.

**Priorytet V. Partnerskie Podlaskie** 5(i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (Działanie 5.1):

- fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych;
- 5(ii) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie (Działanie 5.2):
  - fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych.

Inne wpływy zaplanowanych w projekcie Programu działań opisano poniżej w podziale na priorytety i cele szczegółowe.

### **Priorytet I. Innowacyjne Podlaskie**

- 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3).

Realizacja projektów zaszerogowanych do typu: wdrażanie innowacji, będzie powodować występowanie pozytywnych, bezpośrednich, długoterminowych oddziaływań w postaci poprawy w zakresie gospodarki odpadowej wynikającej z rozwoju nowoczesnych technologii szczególnie w zakresie zagospodarowywania odpadów i przetwarzania ich w charakterze surowców wtórnych.

### **Priorytet II. Region przyjazny środowisku**

- 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2)
- 2(ii) (2) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (RLKS) (Działanie 2.8)

Długotrwałe oddziaływania pozytywne będą wynikać pośrednio ze zmniejszenia ilości powstających odpadów, wynikające z racjonalnego zużycia zasobów w wyniku zwiększenia

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 wykorzystania energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych, co wpłynie na zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia paliw kopalnych.

- 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (Działanie 2.4)

Następstwem planowanych działań z typu: kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w ramach KPOŚK, polegających na doinwestowaniu infrastruktury w zakresie części osadowej oczyszczalni ścieków, spodziewanym efektem będzie zmniejszenie ilości powstających osadów ściekowych poprzez ich właściwe przetworzenie i zagospodarowanie. Efekt ten będzie wynikał z większej sprawności nowych bądź zmodernizowanych urządzeń i zwiększenia odwodnienia osadów ściekowych, co wpłynie na zmniejszenie ich ilości i poprawę w zakresie możliwości zastosowania osadów (osady o większym uwodnieniu są bardziej problematyczne w zastosowaniu).

- 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5)

Cel szczegółowy ukierunkowany na gospodarkę odpadową, wpływający w największym stopniu na ten sektor gospodarki. Poprzez zaplanowane działania nastąpi poprawa systemu gospodarowania odpadami komunalnymi i przemysłowymi, przede wszystkim poprzez zwiększenie odzysku odpadów. Selektywnie zebrane odpady poprzez wdrażanie działań będą w większym stopniu niż dotychczas poddawane procesowi recyklingu. Planuje się położyć nacisk na selektywne zbieranie odpadów biodegradowalnych, surowców wtórnych, odpadów niebezpiecznych. Prowadzone działania ukierunkowane są na wdrożenie założeń gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym również w zakresie zmniejszenia zużycia wody i powtórnego jej wykorzystania. Rezultatem działań będzie również zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska, większa selektywność składowania (zmniejszenie negatywnych następstw składowania zmieszanych odpadów komunalnych), tym samym wypełnianie zobowiązań dot. redukcji ilości odpadów unieszkodliwianych przez ich składowanie i zwiększanie odzysku odpadów. Działanie dotyczące usuwania azbestu, będzie stanowić wypełnienie zobowiązań ustawowych dot. konieczności usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, zgodnie z Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.

#### Podsumowanie:

##### **Oddziaływania bezpośrednie pozytywne:**

- zwiększenie odzysku odpadów ze strumienia odpadów komunalnych i przemysłowych,
- zwiększenie ilości odpadów komunalnych i przemysłowych poddawanych procesowi recyklingu oraz ponownemu użyciu,
- zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska odpadów,
- zmniejszenie problemu powstawania tzw. „dzikich” wysypisk odpadów,
- realizacja celów w gospodarce odpadowej- zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych poprzez ich składowanie, zwiększenie poziomów odzyskiwania odpadów,

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- realizacja założeń Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032;

#### **Oddziaływania pośrednie pozytywne:**

- nie zidentyfikowano;

#### **Oddziaływania bezpośrednie negatywne:**

- czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów w trakcie realizacji działań o charakterze inwestycji budowlanych (realizacja budynków, instalacji, wykonywanie prac ziemnych);

#### **Oddziaływania pośrednie negatywne:**

- nie zidentyfikowano.

### **5.8. Oddziaływania skumulowane**

Oddziaływania skumulowane generowane są w efekcie nakładania się wpływów inwestycji, posiadających podobny charakter oddziaływania i emisji do środowiska. Wpływy o charakterze skumulowanym mogą powstawać zarówno na etapie budowy, eksploatacji oraz likwidacji inwestycji i obejmować obszary, w obrębie których realizowanych jest kilka przedsięwzięć, bądź nowe inwestycje będą powodować efekt skumulowany z eksploatowanymi już przedsięwzięciami. Wielkość oddziaływania skumulowanego uzależniona jest od wielu czynników, m.in.: rodzaju inwestycji i intensywności jej oddziaływania, stopnia koncentracji w obrębie jednego obszaru oraz wrażliwości terenu objętego zainwestowaniem na tego typu oddziaływania.

Analizując zapisy projektu Programu przewiduje się, iż oddziaływania skumulowane mogą dotyczyć planowanych inwestycji, w sytuacji, kiedy będą realizowane w obrębie tych samych obszarów bądź w sytuacji kumulacji z już istniejącymi eksploatowanymi przedsięwzięciami.

Dodatkowo kumulacja oddziaływań może dotyczyć również inwestycji, które planowane są do realizacji w obszarze województwa podlaskiego, wynikających z innych dokumentów strategicznych.

Z uwagi na ogólny charakter projektu Programu, w którym nie wskazuje się konkretnych parametrów inwestycji, ich lokalizacji i przewidywanych harmonogramów prac, w niniejszej Prognozie identyfikuje się potencjalny możliwy wpływ skumulowany. Możliwość wystąpienia oddziaływania skumulowanego uzależniona będzie od skali oraz rodzaju prowadzonych prac i lokalizacji inwestycji oraz istniejących już przedsięwzięć w planowanym obszarze zainwestowania.

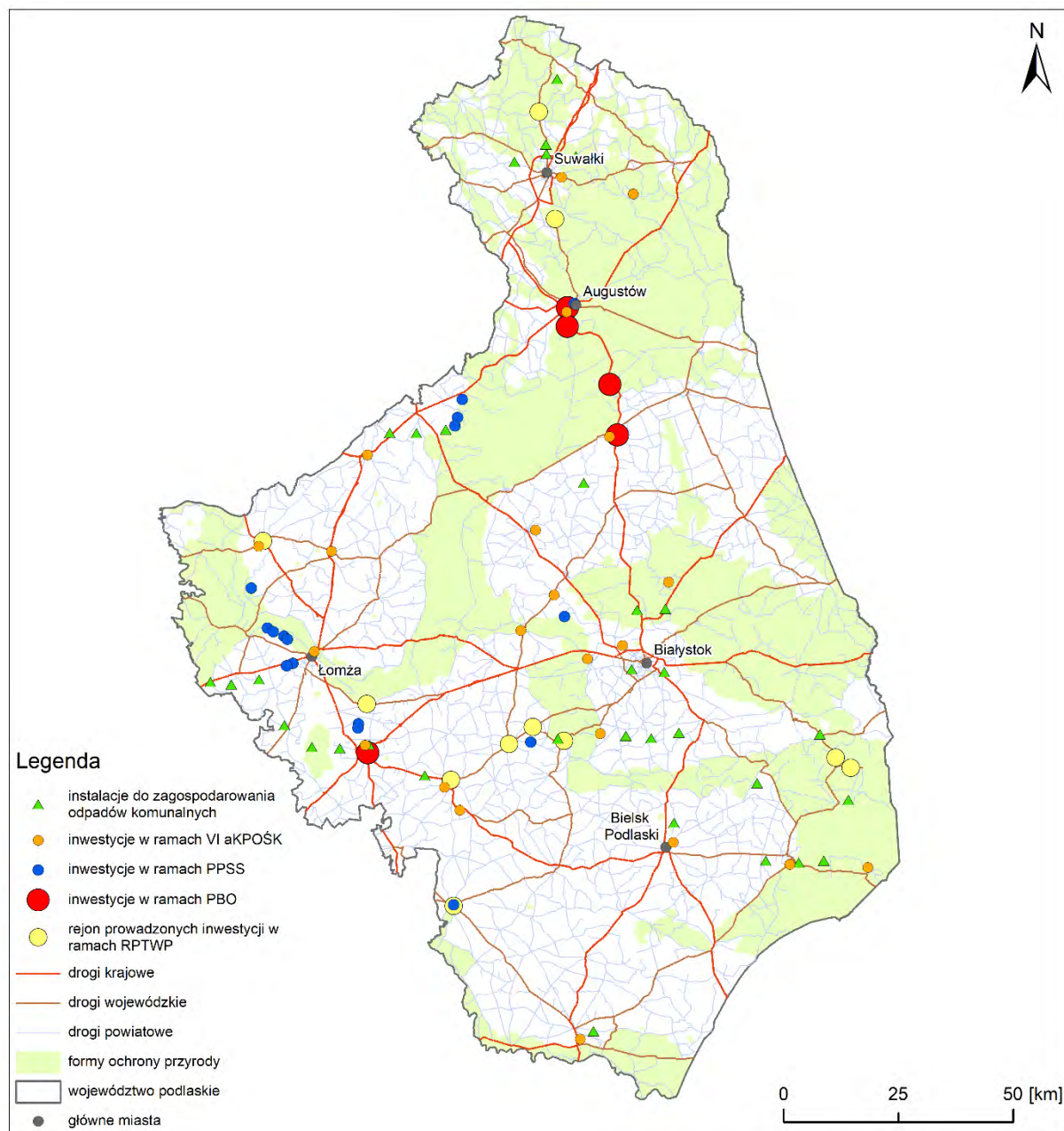
W ramach wykonanej Prognozy przeanalizowano możliwość wystąpienia potencjalnych oddziaływań skumulowanych wynikających z realizacji poszczególnych typów projektów. Analizy zostały przeprowadzone w załączniku tabelarycznym nr 11. Z uwagi na możliwość wystąpienia oddziaływań skumulowanych z innymi planowanymi bądź istniejącymi przedsięwzięciami dokonano próby zbiorczego przedstawienia działań na mapie (Rysunek 16).

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027  
Na rysunku zawarto istniejące i planowane inwestycje w zakresie infrastruktury komunikacyjnej, infrastruktury gospodarki odpadami i gospodarki ściekowej oraz służącej przeciwdziałaniu skutkom suszy i zwiększeniu retencji. Z uwagi na planowane wsparcie w ramach projektu Programu projektów inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami, gospodarki ściekowej oraz infrastruktury komunikacyjnej oraz obiektów służących retencji wód, na mapie uwzględniono działania z następujących dokumentów: Plan przeciwdziałania skutkom suszy, 2021 r., Projekt VI aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, 2021 r., Program Budowy 100 obwodnic na lata 2020 – 2030, Plan gospodarki odpadami województwa podlaskiego, Regionalny Plan Transportowy Województwa Podlaskiego na lata 2021-2027 (z perspektywą do 2030).

W obrębie powyższej infrastruktury, może dojść do kumulacji oddziaływań, w sytuacji objęcia tychże obszarów zainwestowaniem w ramach projektu Programu. Z uwagi na ogólny charakter dokumentu Programu, mapa ma jedynie charakter poglądowy na temat potencjalnych możliwych miejsc kumulacji. Na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko, niezbędne będzie zbadanie, czy objęte wsparciem w ramach projektu Programu inwestycje w połączeniu z innymi przedsięwzięciami, będą źródłem oddziaływań skumulowanych.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Rysunek 16 Potencjalne oddziaływania skumulowane



źródła: opracowanie własne na podstawie: Planu przeciwdziałania skutkom suszy, 2021 r. (PPSS), Projektu VI aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, 2021 r. (VI aKPOŚK), Planu gospodarki odpadami województwa podlaskiego (PGO), Programu Budowy 100 obwodnic na lata 2020 – 2030 (PBO), Regionalnego Planu Transportowego Województwa Podlaskiego (RPTWP), danych GDOŚ: <https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych>, Bazy Danych Obiektów Topograficznych – BDOT10k

Należy podkreślić, iż na etapie realizacji inwestycji istotne będzie właściwe zaplanowanie harmonogramów prac budowlanych i dostosowanie ich do istniejących warunków środowiska przyrodniczego, oraz w sposób umożliwiający ograniczenie nakładania się emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. Jeżeli etap eksploatacji inwestycji wspartych w ramach projektu Programu będzie wiązał się z możliwym wpływem skumulowanym niezbędne będzie



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 przeanalizowanie inwestycji pod kątem zmiany parametrów technicznych bądź uwzględnienie dodatkowych rozwiązań, pozwalających na ograniczenie presji na środowisko i zdrowie ludzi.

Należy również podkreślić, iż inwestycje, które zostaną objęte wsparciem w ramach projektu Programu mogące oddziaływać na środowisko, będą podlegać ocenie oddziaływania na środowisko, na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Na tym etapie, po wykonanej ocenie wpływu skumulowanego będzie można jednoznacznie określić czy efekt skumulowany będzie miał miejsce oraz czy wystąpi potrzeba uwzględnienia dodatkowych rozwiązań minimalizujących wpływ na środowisko.

Wpływ skumulowany może być również związany z pozytywnymi oddziaływaniami.

W przypadku realizacji projektu Programu mogą wystąpić oddziaływania skumulowane, o charakterze pozytywnym, dotyczące poprawy jakości powietrza, ochrony i przywracania różnorodności biologicznej i krajobrazowej obszaru województwa. Ponadto w efekcie realizacji projektów z zakresu transformacji gospodarki w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym, gospodarki wodno-ściekowej i ograniczenia zanieczyszczeń generowanych z niedostatecznie oczyszczonych ścieków, nastąpi pozytywny wpływ na wody i gleby.

Planowane działania w zakresie poprawy dostępności do wysokiej jakości usług społecznych, zdrowotnych, edukacyjnych, rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz infrastruktury komunikacyjnej, poprawy stanu środowiska, będą miały pozytywny wpływ skumulowany na jakość i zdrowie ludzi.

### 5.9. Podsumowanie oddziaływań

W Prognozie dokonano oceny wpływu poszczególnych priorytetów, celów szczegółowych i typów projektów w tabeli oddziaływań w załączniku nr 11. W treści Prognozy w rozdziale 5.7. opisano możliwe oddziaływania wynikające z realizacji celów szczegółowych, skupiając się na znaczących oddziaływaniach na poszczególne elementy środowiska.

Należy zwrócić uwagę na ogólny charakter ocenianego dokumentu i wskazywane typy projektów, bez konkretnych danych na temat parametrów inwestycji (m.in.: lokalizacji, skali i powierzchni zabudowy), stanowiących podstawę wykonania szczegółowych analiz wpływu.

W związku z powyższym ocena wpływu została dostosowana do stopnia szczegółowości analizowanego projektu Programu i w ramach niniejszej Prognozy dokonano analizy wpływu identyfikując możliwe potencjalne oddziaływania, wskazując ich charakter, rodzaj i czas trwania. W sytuacji zidentyfikowania możliwego potencjalnego oddziaływania o charakterze negatywnym zaproponowano działania minimalizujące, ograniczające wpływ (rozdział 6 niniejszej Prognozy).

Natomiast projekty inwestycyjne, które zostaną objęte wsparciem w ramach niniejszego Programu i związane będą z potencjalnym wpływem na środowisko, będą musiały podlegać ocenie oddziaływania na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 Ponadto zgodnie z zapisami projektu Programu w działaniach przestrzegana będzie zasada „nieszkodzenia” (do no significant harm), co prowadzić będzie do braku możliwości wydatkowania środków na cele sprzeczne z polityką klimatyczną.

Zgodnie z wykonanymi ocenami wpływu w niniejszej Prognozie zidentyfikowano następujące **oddziaływania o charakterze pozytywnym w odniesieniu do środowiska naturalnego i zdrowia, jakości życia ludzi:**

- redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz poprawa stanu środowiska, w tym jakości powietrza i pozytywny wpływ na zdrowie ludzi (priorytet II - cel: (i), (ii), (iv), (v), (vi), (viii), priorytet III – cel (ii) – w zakresie rozwoju transportu zbiorowego, niskoemisyjnego, priorytet I - cel: (i), (iii) – w zakresie rozwoju technologii i innowacyjnych prośrodowiskowych rozwiązań);
- redukcja emisji zanieczyszczeń przedostających się do środowiska naturalnego, w wyniku realizacji projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami oraz rozwoju technologii i innowacyjnych prośrodowiskowych rozwiązań (ograniczenie/ likwidacja problemu tzw. dzikich wysypisk odpadów, redukcja ilości odpadów trafiających na składowiska, zmniejszenie/ ograniczenie odprowadzania do wód lub do ziemi nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków komunalnych i bytowych) (priorytet II - cel: (v), (vi); priorytet I - cel: (iii));
- poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych, stanu ilościowego wód podziemnych w efekcie realizacji projektów z zakresu wspierania OZE (ograniczenie zapotrzebowania na wodę) (priorytet II - cel: (ii)), w wyniku zwiększenia retencyjności zlewni (priorytet II – cel: (iv) oraz realizacji projektów z zakresu wprowadzenia nowoczesnych rozwiązań, skutkujących oszczędnością zasobów wód (priorytet I - cel: (iii));
- ograniczenie wykorzystania zasobów nieodnawialnych poprzez rozwój OZE (priorytet II - cel: (ii)), poprzez poprawę efektywności energetycznej (priorytet II - cel: (i)); wdrażanie innowacyjnych rozwiązań, działalność badawczo-rozwojową (priorytet I - cel: (i), (ii), (iii));
- ochrona i zwiększanie różnorodności biologicznej na obszarach cennych przyrodniczo i poprawa stanu środowiska przyrodniczego, poprawa stanu siedlisk przyrodniczych, ochrona ekosystemów (priorytet II - cel: (vii), pośrednio w wyniku redukcji emisji zanieczyszczeń, zwiększenia retencyjności zlewni i rozwoju ekologicznych rozwiązań – (priorytet I - cel: (i), (iii), priorytet II - cel: (i), (ii), (iv), (viii));
- wzrost walorów krajobrazowych, w tym lokalnie w miastach poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury (priorytet II – cel: (iv), (vii));
- ograniczenie wpływu na środowisko naturalne, poprzez poprawę gospodarki odpadami zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, wzrost selektywnego zbierania

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 odpadów, recykling odpadów, transformację w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym, rozwój nowoczesnych technologii (priorytet II - cel: (vi), priorytet I - cel: (iii));

- podnoszenie świadomości ekologicznej, w efekcie potencjalny wzrost zachowań proekologicznych prowadzących do ograniczenia oddziaływań na środowisko naturalne (priorytet II - cel: (i), (iv));
- wzrost walorów kulturowych, poprawa i zachowanie dobrego stanu obiektów dziedzictwa, obiektów zabytkowych poprzez modernizację obiektów dziedzictwa kulturowego, konserwację zabytków (priorytet V - cel: (i), (ii), priorytet IV - cel: (vi)) oraz poprzez ograniczanie emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz ograniczenie ryzyka powodzi (priorytet II - cel: (i), (ii), (iv), (vii), (viii));
- rozwój działalności badawczo - rozwojowej, wsparcie innowacyjności, rozwój cyfryzacji, rozwój MŚP i wsparcie nowych firm, mających wpływ na rozwój i jakość życia ludzi (priorytet I - cel: (i), (II), (iii), (iv));
- poprawa bezpieczeństwa transportu i komfortu mieszkańców w zakresie dostępności infrastruktury i transportu publicznego (priorytet II – cel: (viii), priorytet III – cel: (ii));
- rozwój infrastruktury edukacyjnej, wspieranie wysokiej jakości kształcenia, podnoszenie kompetencji, mającej wpływ na rozwój społeczeństwa (priorytet IV, cel: (ii), priorytet VI – cel: (f), (g), priorytet VII – cel: (f));
- aktywizacja społeczna, zawodowa, walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integracja społeczna (priorytet IV - cel: (iii), priorytet VI – cel: (a), (d), (h), (I), priorytet VII – cel: (h), (I));
- poprawa dostępności do wysokiej jakości usług społecznych, medycznych (priorytet IV - cel: (iii), (v), priorytet VI – cel: (d), (k), priorytet VII – cel: (k));
- rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego, rozwój turystyki, mających wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy (priorytet IV – cel: (vi), priorytet V – cel: (i), (ii));
- rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, mającej wpływ na komfort życia ludzi (priorytet II - cel: (v));
- łagodzenie efektu miejskich wysp ciepła, poprzez projekty z zakresu adaptacji terenów zurbanizowanych do zmian klimatu (priorytet II - cel: (iv), (vii));
- zmniejszenie zagrożenia dla zdrowia ludzi i dóbr materialnych w wyniku realizacji projektów z zakresu adaptacji do zmian klimatu (priorytet II - cel: (iv));
- rozwój systemu ratownictwa służb innych niż Państwowa Straż Pożarna (priorytet II - cel: (iv));
- oczyszczanie obszaru województwa z azbestu (priorytet II - cel: (vi));

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- przywrócenie wartości użytkowych obszarom zdegradowanym, poprzez ich rewitalizację (priorytet V - cel: (i), (ii)).

Zgodnie z wykonanymi ocenami wpływu w niniejszej Prognozie zidentyfikowano następujące potencjalne **oddziaływania o charakterze negatywnym w odniesieniu do środowiska naturalnego i zdrowia ludzi:**

Na etapie budowy przy realizacji projektów inwestycyjnych, może wystąpić:

- zwiększona emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza, generowana podczas prowadzonych prac budowlanych i w efekcie wykorzystania sprzętu budowlanego i potencjalny wpływ na ludzi; emisja ograniczona będzie do czasu trwania prac budowlanych;
- zwiększona śmiertelność zwierząt, w przypadku niewłaściwego zabezpieczenia placu budowy, płoszenie zwierząt występujących w obrębie planowanych inwestycji, w efekcie prowadzenia prac budowlanych i zwiększonej emisji hałasu;
- konieczność wycinki drzew i krzewów, kolidujących z projektowanymi inwestycjami;
- naruszenie ekosystemów glebowych w efekcie prowadzenia wykopów, nasypów i stosowania sprzętu budowlanego;
- czasowe pogorszenie stanu ekologicznego wód, w sytuacji realizacji inwestycji w pobliżu cieków;
- zwiększenie ilości powstających odpadów na etapie prowadzonych prac budowlanych;
- lokalne niszczenie siedlisk na terenie i w obrębie inwestycji;
- pogorszenie walorów krajobrazowych obszaru, w trakcie prowadzenia prac budowlanych;
- potencjalny wpływ na obszary chronione występujące w obrębie inwestycji;
- potencjalne oddziaływanie na zabytki, zwłaszcza stanowiska archeologiczne, zlokalizowane w obrębie planowanych prac budowlanych danej inwestycji,
- potencjalne niezadowolenie społeczeństwa w efekcie zajmowania obszarów pod budowę nowych dróg, budowę zbiorników (priorytet II – cel: (iv), priorytet III – cel: (ii)).

Wpływ generowany na etapie budowy może dotyczyć realizacji projektów inwestycyjnych, w ramach następujących priorytetów, celów:

Priorytet I: Innowacyjne Podlaskie

- Cel szczegółowy (i): Rozwijanie i wzmocnienie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (Działanie 1.1);
- Cel szczegółowy (iii): Wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3);

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Priorytet II: Region przyjazny środowisku

- Cel szczegółowy (i): Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1);
- Cel szczegółowy (ii): Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2);
- Cel szczegółowy (iv): Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3);
- Cel szczegółowy (v): Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (Działanie 2.4);
- Cel szczegółowy (vi): Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5);
- Cel szczegółowy (viii): Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7);
- Cel szczegółowy (ii): Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.8);

Priorytet III: Lepiej skomunikowany region

- Cel szczegółowy (ii): Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1);

Priorytet IV: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości (EFRR)

- Cel szczegółowy (ii): Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online (Działanie 4.1);
- Cel szczegółowy (iii): Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne (Działanie 4.2);
- Cel szczegółowy (v): Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej (Działanie 4.3);



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- Cel szczegółowy (vi): Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4);

Priorytet V: Partnerskie Podlaskie

- Cel szczegółowy (i): Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (Działanie 5.1);
- Cel szczegółowy (ii): Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie (Działanie 5.2).

Na etapie eksploatacji zrealizowanych projektów inwestycyjnych, może wystąpić:

- pogorszenie walorów krajobrazowych, w wyniku powstania nowych obiektów/rozwoju infrastruktury (zagospodarowania ścieków komunalnych, gospodarki odpadami, infrastruktury komunikacyjnej, OZE); wielkość wpływu uzależniona będzie od kilku aspektów, m.in. wielkości inwestycji i jej lokalizacji i sposobu wkomponowania w istniejący krajobraz (priorytet II - cel: (ii), (v), (vi), priorytet III - cel: (ii));
- potencjalne powstanie bariery dla migracji ryb i innych organizmów wodnych; zmiana warunków siedliskowych doliny rzecznej poniżej i powyżej budowli; (priorytet II – cel: (iv));
- potencjalne oddziaływanie na korytarze ekologiczne (przecięcie korytarza), wielkość i skala oddziaływania uzależniona jest od zastosowanych rozwiązań pozwalających na migrację zwierząt (priorytet III - cel: (ii));
- potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach (priorytet II – cel: (ii), (iv), (v), (vi), (viii), priorytet III – cel: (ii));
- potencjalny negatywny wpływ związany z realizacją projektów obejmujących rozwój OZE (turbiny wiatrowe – zwiększona śmiertelność zwierząt (m.in. ptaków i nietoperzy), (priorytet II - cel: (ii));
- potencjalny wpływ na stan ekologiczny wód (głównie hydromorfologiczny i biologiczny) w efekcie realizacji projektów w zakresie energetyki wodnej (priorytet II - cel: (ii));
- wpływ na elementy biologiczne oceny stanu wód, zmiana warunków hydromorfologicznych, w wyniku realizacji projektów obejmujących piętrzenia, przegrody, zmiany profilu podłużnego i poprzecznego koryt (priorytet II - cel: (iv));
- potencjalny wpływ na stan wód podziemnych w efekcie realizacji projektów z zakresu wykorzystania energii geotermalnej (priorytet II - cel: (ii));

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- lokalny wpływ na jakość i zmianę warunków przepływu odbiornika ścieków oczyszczonych w wyniku powstania nowej oczyszczalni, która potencjalnie może oddziaływać na siedliska i gatunki zależne od wód (priorytet II - cel: (v));
- wzrost emisji hałasu i zanieczyszczeń w obrębie obszarów objętych zainwestowaniem i potencjalny wpływ na ludzi, (priorytet II - cel: (v), (vi), priorytet III - cel: (ii));
- potencjalny wpływ na stan wód w sytuacji stosowania niewłaściwych rozwiązań technicznych zabezpieczających wody powierzchniowe przed zanieczyszczeniem (priorytet III - cel: (ii));
- potencjalny wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza, zanieczyszczeń wód (eutrofizacja); niszczenie roślinności, płoszenie zwierząt, w efekcie realizacji projektów z zakresu rozwoju turystyki (w przypadku nieprawidłowo prowadzonej turystyki) (priorytet V - cel: (i), (ii)).

Dla zidentyfikowanych potencjalnych oddziaływań o charakterze negatywnym zaproponowano w dalszej części Prognozy (rozdział 6) działania minimalizujące, ograniczające wpływ.

## **6. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROGRAMU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOTY OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚCI TYCH OBSZARÓW**

Realizacja zaplanowanych działań wynikających z wdrożenia ocenianego projektu Programu, będzie generować oddziaływania pozytywne oraz negatywne na środowisko oraz dobra materialne i zdrowie ludzi. Szczegółowa analiza skutków środowiskowych proponowanych działań została przedstawiona w rozdziale 5 oraz w załączniku nr 11 niniejszej Prognozy. Potencjalne negatywne oddziaływania planowanych działań na środowisko i zdrowie ludzi wystąpią zarówno na etapie budowy, jak i późniejszej eksploatacji obiektów/ inwestycji. W celu minimalizacji, a nawet wyeliminowania negatywnych skutków, jakie mogą wyniknąć z realizacji planu lub przedsięwzięcia na środowisko, podejmuje się szereg środków łagodzących (działań minimalizujących). Konieczność ich podejmowania wynika zarówno z prawa polskiego (art. 6 ustawy prawo ochrony środowiska<sup>95</sup>), jak i unijnego (Art. 6 (2) i 6 (3) Dyrektywy 92/43/EEC). Zakres działań minimalizujących, jest integralną częścią każdej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydawanej przez właściwy organ, niezależnie od tego czy inwestycja oddziałuje czy też nie na obszary Natura 2000.<sup>96</sup>

W załączniku nr 12, przedstawiono propozycję środków minimalizujących negatywny wpływ inwestycji na środowisko na etapie budowy. Prace budowlane, mogą być prowadzone w ramach działań zaplanowanych w zakresie:

<sup>95</sup> Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1973)

<sup>96</sup> Biesiadka E., Nowakowski J., Ocena oddziaływania na środowisko i monitoring przyrodniczy. Podręcznik metodyczny, UWM w Olsztynie, Olsztyn, 2013 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- Priorytetu I. Innowacyjne Podlaskie (cele: 1(i), 1(iii)),
- Priorytetu II. Region przyjazny środowisku (cele: 2(i), 2(ii), 2(iv), 2(v), 2(vi), 2(viii)),
- Priorytetu III. Lepiej skomunikowany region (cel 3(ii)),
- Priorytetu IV. Przestrzeń społeczna wysokiej jakości (cele: 4(ii), 4(iii), 4(v), 4(vi)),
- Priorytetu V. Partnerskie Podlaskie (cele: 5(i), 5(ii)).

Dodatkowo w załączniku nr 12 przedstawiono również działania minimalizujące na etapie budowy i eksploatacji dla wybranych rodzajów inwestycji, które mogą generować największe negatywne oddziaływanie na środowisko oraz ludzi i dobra materialne, do których zaliczono: budowę dróg, oczyszczalni ścieków, zbiorników wodnych, inwestycje w zakresie rozwoju energetyki wiatrowej oraz turystyki.

### *Kompensacja przyrodnicza*

Przez kompensację rozumie się zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gleby, zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych.<sup>97</sup> W przepisach prawa brak jest wyraźnego rozróżnienia między kompensacją „naturową” – wynikającą z art. 34 ustawy o ochronie przyrody<sup>98</sup>, a kompensacją wynikającą z innych przepisów (art. 75 ust. 3 ustawy prawo ochrony środowiska<sup>99</sup>).

Kompensacja przyrodnicza jest szczególnie istotna, w przypadku działań i inwestycji, znacząco oddziałujących na obszary Natura 2000, które mogą zostać zrealizowane tylko wtedy, gdy brak jest rozwiązań alternatywnych, a ich przeprowadzenie jest uzasadnione koniecznymi wymogami nadrzędnego interesu publicznego. Wymagany zakres kompensacji przyrodniczej w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których przeprowadzone będzie postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, określony zostanie w ramach decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Na etapie sporządzania niniejszej Prognozy, nie zidentyfikowano znaczącego negatywnego oddziaływania wynikającego z realizacji ocenianego dokumentu, które wymagałoby przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000 (art. 34.1 ustawy o ochronie przyrody).

<sup>97</sup> Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1973)

<sup>98</sup> Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 z późn. zm.)

<sup>99</sup> Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1973)

## 7. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU

Projekt Programu zakłada realizację działań w ramach dziewięciu priorytetów (w tym 2 priorytety obejmujące pomoc techniczną). Realizacja priorytetów będzie następować poprzez osiągnięcie celów szczegółowych, określonych w rozporządzeniach dotyczących EFRR, EFS+.

Projekt Programu zakłada wsparcie działań, które będą sprzyjały poprawie stanu środowiska naturalnego i adaptacji do zmian klimatu, rozwojowi OZE, poprawie jakości infrastruktury transportowej, wzmocnieniu ochrony i zachowania różnorodności biologicznej oraz poprawie efektywności energetycznej budynków, a także będzie wspierać rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym.

Ponadto planowane są działania, które będą wpływały na rozwój infrastruktury edukacyjnej, społecznej i ochrony zdrowia oraz innowacyjności regionu. Założone kierunki działań wpierać będą osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju.

Rozpatrzenie zasadności i możliwości przyjęcia rozwiązań alternatywnych do działań zaplanowanych w ramach projektu Programu, wynika z przeprowadzonych analiz wpływu tych działań na poszczególne elementy środowiska. Bowiern obok stwierdzonych pozytywnych wpływów na środowisko, identyfikuje się działania mogące powodować na poszczególnych etapach wdrażania, również negatywne oddziaływania.

Niemniej jednak wskazanie na tym etapie rozwiązań alternatywnych ograniczone jest ze względu na dość niski stopień szczegółowości projektu Programu, wynikający z jego charakteru. Zatem poziom prowadzonych analiz, powinien odpowiadać stopniowi szczegółowości ocenianego projektu dokumentu.

Spośród 30 celów szczegółowych określonych w ramach 7 priorytetów (z wykluczeniem pomocy technicznej) zauważalne jest, że realizacja działań zaplanowanych w ramach pięciu priorytetów, wskazuje na możliwy negatywny wpływ na poszczególne analizowane elementy środowiska lub omawiane elementy gospodarki. Należy wskazać przede wszystkim na działania zaplanowane w ramach priorytetów i celów szczegółowych:

Priorytet I: Innowacyjne Podlaskie

- Cel szczegółowy (i): Rozwijanie i wzmocnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (Działanie 1.1);
- Cel szczegółowy (iii): Wzmocnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3);

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Priorytet II: Region przyjazny środowisku

- Cel szczegółowy (i): Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1);
- Cel szczegółowy (ii): Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2);
- Cel szczegółowy (iv): Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3);
- Cel szczegółowy (v): Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (Działanie 2.4);
- Cel szczegółowy (vi): Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5);
- Cel szczegółowy (viii): Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7);
- Cel szczegółowy (ii): Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.8);

Priorytet III: Lepiej skomunikowany region

- Cel szczegółowy (ii): Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1);

Priorytet IV: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości (EFRR)

- Cel szczegółowy (ii): Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online (Działanie 4.1);
- Cel szczegółowy (iii): Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne (Działanie 4.2);
- Cel szczegółowy (v): Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej (Działanie 4.3);
- Cel szczegółowy (vi): Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4);



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027  
Priorytet V: Partnerskie Podlaskie

- Cel szczegółowy (i): Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (Działanie 5.1);
- Cel szczegółowy (ii): Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie (Działanie 5.2).

Działania mogące wpływać na poszczególne komponenty środowiska realizowane w ramach ww. priorytetów i celów szczegółowych będą polegały na realizacji inwestycji obejmujących: budowę bądź remont budynków, budowę obiektów i instalacji związanych z gospodarką odpadową, infrastruktury technicznej związanej z gospodarką wodno-ściekową, budowę dróg i powiązanych obiektów związanych z transportem, rekultywację terenów zdegradowanych, realizację obiektów małej retencji, realizację infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.

Wpływ ww. działań może być różny w zależności od rozpatrywanego elementu środowiska i sektora gospodarki, jednak generalnie należy uznać wskazane działania jako wymagające szczególnej uwagi w trakcie ich planowania i wdrażania.

Podkreślenia wymaga fakt, że dla osiągnięcia założonych celów, często niezbędne jest przeprowadzenie działań mogących powodować negatywne wpływy na środowisko, na wybranych etapach realizacji. Działania takie, jak wskazano ze względu na inwestycyjny charakter, najszybciej i w znaczącej skali przekładają się na efekty rzeczowe i ilościowe założonych celów tj.: liczba zrealizowanych obiektów, długość powstałej infrastruktury drogowej, wodno-ściekowej, liczba wyremontowanych budynków, itp.

Należy również podkreślić, że cele i rodzaje działań określone w projekcie Programu, odpowiadają na zidentyfikowane problemy środowiskowe, obejmujące: potrzebę zachowania różnorodności biologicznej analizowanego obszaru, zagrożenia związane ze zmianami klimatu, niedostatecznie rozwiniętą gospodarką wodno-ściekową, zanieczyszczenia powietrza, w tym udział OZE w produkcji energii i poprawę efektywności energetycznej budynków i sieci, uciążliwość transportu, gospodarkę odpadami.

Ze względu na dość niski stopień szczegółowości omawianego projektu Programu, nakreślający jedynie rodzaje działań, bez wskazywania konkretnych inwestycji i ich lokalizacji, brak jest możliwości szczegółowego analizowania możliwych rozwiązań alternatywnych. Należy natomiast podkreślić zagadnienia, na które należy zwrócić szczególną uwagę w trakcie planowania, wyboru opcji realizacji działań, ich lokalizacji oraz sposobu funkcjonowania.

Planując konkretne działania należy uwzględnić:

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- aktualny stan środowiska naturalnego,
- określone cele dla poszczególnych komponentów środowiska,
- obowiązujące ograniczenia projektowe i wdrożeniowe ze względu na ochronę poszczególnych komponentów środowiska,
- potrzebę minimalizowania negatywnych oddziaływań na każdym etapie realizacji zaplanowanych działań.

Niezależnie od wskazywanych potrzeb, realizacja niektórych działań inwestycyjnych, mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymagać będzie szczegółowych analiz na etapie uzyskiwania stosownych decyzji administracyjnych. Wówczas, w ramach wykonywanej dokumentacji środowiskowej, mogą zostać narzucone rozwiązania technologiczne, działania minimalizujące oraz wskazania dotyczące konieczności dostosowania się do obowiązujących celów ochrony środowiska.

W związku z powyższym, na poziomie analiz prowadzonych w niniejszej Prognozie, nie stwierdza się potrzeby wskazywania działań alternatywnych, określono natomiast zagadnienia, jakie należy brać pod uwagę w trakcie planowania i wyboru działań objętych wsparciem w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027.

Dodatkowe zalecenia w formie możliwych do wprowadzenia do Programu rozwiązań prośrodowiskowych oraz działań minimalizujących ewentualny negatywny wpływ planowanych działań na środowisko, które określono w ramach Prognozy, pozwolą na minimalizowanie niepożądanych oddziaływań.

## **8. WPŁYW REALIZACJI PROGRAMU NA STAN ZASOBÓW NIEODNAWIALNYCH W KONTEKŚCIE WYZWAŃ ROZWOJOWYCH ZWIĄZANYCH Z POTRZEBĄ DYWERSYFIKACJI ŹRÓDEŁ ENERGII I WYKORZYSTANIA POTENCJAŁU ŚRODOWISKOWEGO REGIONU**

Polityka energetyczna Polski zakłada jako główny cel „zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego przy uwzględnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszeniu oddziaływania sektora energii na środowisko oraz optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych”. W dokumencie wyznaczono osiem kierunków strategicznych, w tym m.in. dywersyfikację dostaw gazu ziemnego i ropy naftowej oraz rozbudowę infrastruktury sieciowej, rozwój rynków energii, wdrożenie energetyki jądrowej, rozwój odnawialnych źródeł energii, rozwój ciepłownictwa i kogeneracji, poprawę efektywności energetycznej.

Niezbędna jest „dywersyfikacja nośników energii sukcesywnie zwiększając udział OZE”. Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych stanowi istotny kierunek działań w zakresie obniżania emisyjności, dywersyfikacji energetycznej, jak również zwiększających się potrzeb na energię <sup>100</sup>

<sup>100</sup> Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Wykorzystywanie nieodnawialnych zasobów, w postaci spalania paliw kopalnych prowadzi do degradacji środowiska naturalnego i sprzyja zachodzącym zmianom klimatu. Dlatego niezbędne jest podejmowanie kompleksowych działań umożliwiających przechodzenie na zrównoważoną energię. Racjonalne wykorzystywanie energii pochodzącej z OZE jest ważnym kierunkiem zrównoważonego rozwoju prowadzącym do osiągnięcia wymiernych efektów ekologicznych<sup>101</sup>.

Wg PZPWP<sup>102</sup> „w województwie istnieją sprzyjające warunki do wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej na bazie surowców odnawialnych, zwłaszcza: biomasy stałej, biopaliw ciekłych, biogazu i odpadów komunalnych. Istnieją także dość korzystne warunki do wykorzystania energii wiatru... Dlatego rozwój energetyki odnawialnej województwo podlaskie powinno wiązać głównie z biomasą i biogazem, pochodzącymi z rolnictwa, do wykorzystania w energetyce rozproszonej jako uzupełniające źródło energii”.

W ramach SRWP 2030<sup>103</sup>, wskazuje się, że ze względu na przyjęty w regionie model energetyki rozproszonej, w dalszym ciągu należy wspierać inwestycje dotyczące produkcji i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych, co będzie możliwe poprzez działania podejmowane w ramach realizacji celu operacyjnego 1.4 Rewolucja energetyczna i gospodarka obiegu zamkniętego.

W projekcie Programu planuje się działania w obszarach obejmujących rozwój i zwiększenie wykorzystania OZE, podnoszenia efektywności energetycznej.

- Planowane działania w obrębie Priorytetu I - Innowacyjne Podlaskie oraz celów: 1(iii) wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3);
- Planowane działania w obrębie Priorytetu II – Region przyjazny środowisku oraz celów: 2(i), 2(ii), 2(viii), 2(ii) (RLKS) dotyczą:
  - poprawy efektywności energetycznej budynków publicznych i mieszkalnych,
  - wspierania zrównoważonej mobilności miejskiej,
  - budowy i rozbudowy instalacji/jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych wraz z infrastrukturą powiązaną.

Ponadto planowane wsparcie działań w zakresie Priorytetu I - Innowacyjne Podlaskie oraz celów: 1(iii) wzmocnienie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3), obejmujące wdrażanie innowacji, które mogą wpływać na wprowadzenie w przedsiębiorstwach nowoczesnych rozwiązań, skutkujących m.in. bardziej efektywnym wykorzystaniem surowców oraz innowacyjnych rozwiązań dla zrównoważonego gospodarowania zasobami, będzie miało wpływ na zasoby nieodnawialne i efektywność ich wykorzystania.

<sup>101</sup> Wasiuta A., Zwiększenie dywersyfikacji dostaw oraz źródeł pochodzenia energii jako podstawowy czynnik bezpieczeństwa energetycznego w kontekście polityki energetycznej Polski.

<sup>102</sup> Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego, Białystok 2017 r.

<sup>103</sup> Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030, Białystok 2020 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027  
W projekcie Programu wskazano, iż działania polegające na wytwarzaniu energii z OZE, staną się istotnym elementem dywersyfikacji źródeł wytwarzania. Zakłada się, że preferowanymi sektorami OZE będzie energia z biomasy oraz energia słoneczna, co wynika z uwarunkowań geofizycznych, jednak przewiduje się wsparcie jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła ze wszystkich rodzajów OZE, w szczególności z biomasy, biogazu, energii wiatru, słońca oraz Ziemi (geotermia). W regionie będzie rozwijany model energetyki rozproszonej, wypełniający tym samym inny cel - podniesienie ogólnego poziomu przedsiębiorczości, ze względu na fakt, iż właścicielami źródeł OZE staną się podlascy przedsiębiorcy i mieszkańcy.

Planowane wsparcie projektów w powyższym zakresie przyczyni się do redukcji emisji zanieczyszczeń oraz będzie miało wpływ na dywersyfikację źródeł energii i zapewnienie pokrycia wzrastającego zapotrzebowania na energię. Dodatkowo działania przyczynią się do zwiększenia wykorzystania potencjału źródeł odnawialnych obszaru województwa, ograniczając konieczność wykorzystania nieodnawialnych zasobów. Nastąpi poprawa lokalnego bezpieczeństwa energetycznego.

Planowane działania będą miały pozytywny wpływ na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, a w konsekwencji na poprawę stanu środowiska.

## 9. ZALECENIA DOTYCZĄCE BRAKUJĄCYCH ROZWIĄZAŃ PROŚRODOWISKOWYCH

Projekt Programu zgodnie z założeniami i celami określonymi w projekcie Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce, powinien uwzględniać zasadę zrównoważonego rozwoju, być ukierunkowany na wsparcie działań na rzecz klimatu oraz uwzględniać zasadę „nie czyni poważnych szkód”. Cele te powinny zostać osiągnięte poprzez właściwe zaplanowanie działań, wpisujących się w strukturę określoną w Polityce spójności na lata 2021-2027, pod warunkiem zastosowania odpowiednich kryteriów wyboru, które pozwolą na wytypowanie do realizacji właściwych projektów, z jednoczesną dbałością o ochronę środowiska naturalnego.

Projekt Programu uwzględnia szereg uwarunkowań, mających na celu osiągnięcie założonych efektów, jednak warto podkreślić dodatkowo pewne zagadnienia, mogące wzmocnić prośrodowiskowy charakter Programu.

Ze względu na poziom szczegółowości analizowanego dokumentu, brak jest możliwości odniesienia się do konkretnych inwestycji/ działań jakie będą realizowane w ramach zaplanowanych priorytetów i celów szczegółowych. Na podstawie określonych w dokumencie celów, a także typów projektów, można jednak wnioskować, jaki rodzaj działań będzie realizowany i określić ew. możliwe oddziaływania jakie będą im towarzyszyć (co zostało zrealizowane w pkt 5.7 projektu Prognozy), jak również stwierdzić czy w projekcie Programu uwzględniono w sposób wystarczający rozwiązania ukierunkowane na zmniejszenie negatywnych wpływów zaplanowanych działań na poszczególne elementy środowiska.

Pierwszym zagadnieniem, jakie należy wskazać, jest podkreślanie w projekcie Programu

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 konieczności uwzględnienia w planowanych projektach, celów środowiskowych określonych dla poszczególnych elementów środowiska naturalnego, np. celów dla obszarów chronionych, celów ustalonych dla części wód powierzchniowych i podziemnych. Zgodnie z wykonaną oceną wpływu, niektóre z zaplanowanych działań będą oddziaływać negatywnie na stan elementów środowiska, wobec czego na etapie ich planowania należy zwrócić szczególną uwagę na obowiązek uwzględnienia w całym procesie osiągnięcia wyznaczonych celów środowiskowych. Powyższe powinno być zapewnione w trakcie postępowań administracyjnych (pozyskanie wymaganych prawem decyzji w postępowaniach środowiskowych dla planowanych inwestycji), jednak położenie nacisku na ten element planowania już na etapie wyboru projektów w Programie, będzie stanowić wzmocnienie dla procedowania działań uwzględniających potrzeby środowiskowe.

Potrzeba uwzględnienia rozwiązań prośrodowiskowych powinna być rozumiana również jako wskazanie priorytetowego podejścia do lokalizacji przedsięwzięć w obszarach wymagających podejmowania działań dla niwelowania istniejących problemów ochrony środowiska. Takimi obszarami zidentyfikowanymi w województwie podlaskim są:

- obszary narażone na występowanie zjawisk ekstremalnych, tj. powódź, susza,
- obszary, w których niespełnione są normy jakościowe lub ilościowe dla elementów środowiska naturalnego- jcw zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych, obszary z przekroczeniami norm jakości powietrza;
- obszary występowania innych problemów społeczno- gospodarczych, oddziałujących w istotny sposób na elementy środowiska.

Priorytetyzacja realizacji projektów (zwłaszcza działań inwestycyjnych) w obszarach wymagających wsparcia dla poprawy stanu środowiska, będzie wzmocniać środowiskowy efekt Programu. Dlatego celowym jest określenie priorytetowych lokalizacji wdrażania typów projektów w ramach następujących priorytetów i celów szczegółowych (wybrane główne typy o spodziewanym największym wpływie na zidentyfikowane istniejące problemy):

- ze względu na zagrożenie występowania zjawisk ekstremalnych:

Priorytet II: Region przyjazny środowisku, Cel szczegółowy 2(iv):

- adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu;
- budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy;
- mała retencja;
- system ratownictwa służb innych niż Państwowa Straż Pożarna.

Obszarami o priorytetowej lokalizacji ww. działań powinny być obszary zagrożone występowaniem zjawisk ekstremalnych wskazane w dokumentach planistycznych tj. Plan przeciwdziałania skutkom suszy, Program przeciwdziałania niedoborowi wody (w przygotowaniu), Plany zarządzania ryzykiem powodziowym.



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

- ze względu na zagrożenie nieosiągnięcia celów środowiskowych przez jcw powierzchniowe i podziemne:

Priorytet II: Region przyjazny środowisku, Cel szczegółowy 2(iv):

- budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia;

Priorytet II: Region przyjazny środowisku, Cel szczegółowy 2(v):

- kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w ramach KPOŚK.

Obszarami o priorytetowej lokalizacji ww. działań, obok już określonych w projekcie Programu powinny być również obszary jcw zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych wskazane w projektach II aPGW.

- ze względu na zanieczyszczenie powietrza:

Priorytet II: Region przyjazny środowisku, Cel szczegółowy 2(i): w zakresie wszystkich typów projektów.

Priorytet II: Region przyjazny środowisku, Cel szczegółowy 2(ii) oraz 2(ii) (RLKS): w zakresie wszystkich typów projektów.

Priorytet II: Region przyjazny środowisku, Cel szczegółowy 2(viii): w zakresie wszystkich typów projektów.

Obszarami o priorytetowej lokalizacji ww. działań, obok już określonych w projekcie Programu powinny być również obszary o stwierdzonym występowaniu zanieczyszczenia powietrza, zgodnie z ocenami jakości powietrza wykonywanymi przez GIOŚ<sup>104</sup>.

- ze względu na występujące problemy związane z gospodarowaniem odpadami:

Priorytet II: Region przyjazny środowisku, Cel szczegółowy 2(vi): w zakresie wszystkich typów projektów.

Jako obszary o priorytetowej lokalizacji ww. działań, obok już określonych w projekcie Programu, proponuje się uwzględnić lokalizacje, w których gospodarka odpadowa jest identyfikowana jako istotne źródło zanieczyszczenia elementów środowiska naturalnego lub stanowi realne zagrożenie dla osiągnięcia wyznaczonych dla tych elementów celów środowiskowych, np. w odniesieniu do wód powierzchniowych, wód podziemnych, obszarów chronionych.

Niezmiernie istotnym elementem towarzyszącym wszystkim podejmowanym działaniom w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 powinny być wszelkie działania zmierzające do podnoszenia świadomości społeczeństwa, nt. celów i potrzeb wprowadzania zaplanowanych działań w kontekście środowiskowym. Działania edukacyjne

<sup>104</sup> [https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/content/measuring\\_air\\_assessment\\_rating\\_info](https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/content/measuring_air_assessment_rating_info)

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 wzmacniają efekt działań inwestycyjnych i stanowią o trwałości efektów ich wdrożenia.

W procedurze wyboru działań do realizacji w ramach Programu, zasadne byłoby również promowanie zadań uwzględniających dodatkowe rozwiązania prośrodowiskowe, wpływające pozytywnie na środowisko w szerszym aspekcie aniżeli wynikającym z wymagań określonych w Programie (wartość dodana oferowana przez wnioskującego). Te pozytywne dodatkowe oddziaływania mogą wynikać z przyjętego sposobu realizacji działania lub z jego planowanej lokalizacji. W przypadku projektów inwestycyjnych, zwłaszcza tych realizowanych w ramach priorytetów Region przyjazny środowisku lub Lepiej skomunikowany region, należy brać również pod uwagę możliwe negatywne oddziaływania jakie mogą wystąpić (zgodnie ze wskazaniami w wynikach analizy z pkt. 5.7 Prognozy), aby sumaryczny efekt realizacji wybranych działań był w rezultacie prośrodowiskowym.

## 10. PODSUMOWANIE

W ramach niniejszej Prognozy przeprowadzono szereg analiz, które zostały dostosowane do stopnia szczegółowości projektu Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027. Wykazano, iż działania uwzględnione w ocenianym dokumencie, będą generowały pozytywne oddziaływanie na środowisko i ludzi. Planowane, w ramach typów działań, zamierzenia inwestycyjne mogą być źródłem, negatywnych, lokalnych wpływów, przede wszystkim na etapie ich realizacji. Natomiast w przyszłości, na etapie eksploatacji mogą powodować pozytywny efekt w odniesieniu do stanu środowiska naturalnego. Podsumowanie wykonanych analiz zostało przedstawione w poniższej tabeli wniosków.

Tabela 6 Wnioski z przeprowadzonych analiz w ramach Prognozy

Lp.	Element, którego dotyczyła analiza	Wnioski
1.	Zidentyfikowane problemy ochrony środowiska	Dla poprawy stanu środowiska naturalnego oraz rozwoju społeczno-gospodarczego województwa niezbędne jest podjęcie szeregu działań związanych z redukcją emisji zanieczyszczeń do powietrza, ograniczeniem zrzutów nieoczyszczonych ścieków komunalnych oraz wdrożeniem inwestycji ukierunkowanych na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Na obszarze województwa istotny jest także wzrost wykorzystania OZE (z zastosowaniem modelu energetyki rozproszonej) i rozwój zrównoważonego transportu. W związku z zagrożeniami dla środowiska oraz ludzi, jakie niosą ze sobą zmiany klimatu, niezbędne jest wdrożenie działań adaptacyjnych. Natomiast odpowiedzią na groźne zjawiska ekstremalne – jak powodzie i susze – powinny być działania ukierunkowane na

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Element, którego dotyczyła analiza	Wnioski
		<p>zwiększenie retencji zlewniowej. Ze względu na bogactwo obszaru województwa, w zakresie różnorodności biologicznej, występowania licznych siedlisk i ekosystemów oraz obszarów chronionych, niezbędne jest podejmowanie działań pozwalających na zachowanie oraz poprawę stanu środowiska przyrodniczego. Również wszystkie działania ukierunkowane na rozwój społeczny i gospodarczy, powinny być planowane i wdrażane z poszanowaniem środowiska naturalnego. Przyjęty w projekcie Programu kierunek działań, odpowiada na identyfikowane problemy i jest zgodny z założeniami obowiązujących dokumentów w zakresie ochrony środowiska.</p>
2.	<p>Cele ochrony środowiska wskazywane w dokumentach na szczeblu międzynarodowym, krajowym, regionalnym</p>	<p>Wykonane analizy w aspekcie zgodności z celami wyznaczonymi w dokumentach na poziomie międzynarodowym, krajowym i regionalnym wykazały korelacje pomiędzy przyjętymi celami w dokumentach a projektem Programu. Zakładany kierunek działań, w ramach wyznaczonych celów i określonych priorytetów projektu Programu wpierać będzie osiąganie celów wskazywanych w dokumentach dotyczących zrównoważonego rozwoju (w obszarach możliwych do interwencji w ramach projektu Programu).</p>
3.	<p>Potencjalne oddziaływania negatywne</p>	<p>Przeprowadzone analizy oddziaływań na środowisko projektu Programu wykazały, iż główny wpływ o charakterze negatywnym może dotyczyć etapu realizacji działań inwestycyjnych. Oddziaływanie etapu budowy może być istotnie zminimalizowane poprzez zastosowanie odpowiednich działań ograniczających wpływ i odpowiednią organizację prac budowlanych. W niniejszej Prognozie zaproponowano szereg działań, możliwych do zastosowania na etapie realizacji inwestycji, które będą minimalizować, ograniczać przewidywany negatywny wpływ (Załącznik 12). Potencjalny wpływ na etapie eksploatacji może</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Element, którego dotyczyła analiza	Wnioski
		<p>wystąpić w przypadku działań inwestycyjnych dotyczących głównie infrastruktury zagospodarowania ścieków komunalnych, gospodarki odpadami, infrastruktury komunikacyjnej, rozwoju OZE, infrastruktury w zakresie zwiększenia retencji oraz rozwoju turystyki. Należy podkreślić, iż wielkość oddziaływania uzależniona będzie od zastosowanych rozwiązań technologicznych, rozwiązań ograniczających wpływ na środowisko, lokalizacji inwestycji i podatności obszaru na generowane oddziaływania. W niniejszej Prognozie zaproponowano działania minimalizujące, ograniczające wpływ, możliwe do uwzględnienia na etapie projektowania inwestycji (Załącznik 12). Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, objęte zostaną procedurą uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w ramach której powinna zostać wykonana rzetelna ocena wpływu oraz zaproponowane działania minimalizujące, ograniczające wpływ, które powinny zostać dostosowane do indywidualnych uwarunkowań każdej inwestycji i miejsca jej lokalizacji.</p>
4.	Potencjalne oddziaływania pozytywne	<p>Zidentyfikowane w ramach prac nad Prognozą oddziaływania o charakterze pozytywnym dotyczą głównie ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, wód i gleb, a w konsekwencji poprawy stanu środowiska przyrodniczego, co przekłada się na jakość życia mieszkańców województwa. Realizacja projektu Programu sprzyjać będzie rozwojowi OZE, w efekcie ograniczeniu wykorzystania zasobów nieodnawialnych. Ważnym aspektem będzie także możliwość korzystania z e-usług, zarówno pod kątem oszczędności zasobów naturalnych, jak też przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i ubóstwu. Dodatkowo identyfikuje się szereg pozytywnych oddziaływań na ludzi</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Element, którego dotyczyła analiza	Wnioski
		prowadzących do poprawy warunków życia społeczeństwa województwa podlaskiego.
5.	Oddziaływania skumulowane	Z uwagi na ogólny charakter projektu Programu, nie są wskazywane konkretne parametry inwestycji, ich lokalizacja i przewidywane harmonogramy prac. Dlatego na etapie niniejszych analiz określono potencjalny możliwy wpływ skumulowany, który może być generowany zarówno na etapie budowy, jak i eksploatacji. Efekt skumulowany może obejmować zarówno planowane działania inwestycyjne z projektu Programu, jak również istniejące przedsięwzięcia i te planowane w ramach innych dokumentów strategicznych. Wpływ skumulowany może wystąpić głównie w obrębie istniejącej i planowanej infrastruktury komunikacyjnej, infrastruktury gospodarki odpadami i ściekami, działań obejmujących infrastrukturę służącą przeciwdziałaniu skutkom suszy i zwiększeniu retencji. Przewidywane jest również wystąpienie oddziaływań skumulowanych o charakterze pozytywnym, których spodziewanym efektem będzie poprawa jakości powietrza, ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej obszaru województwa podlaskiego, ograniczenie zanieczyszczeń skutkujących poprawą stanu wód i gleby (w tym ograniczenie procesu erozji gleb).
6.	Oddziaływania o zasięgu transgranicznym	Przeprowadzone analizy w ramach niniejszej Prognozy nie wykazały możliwości wystąpienia oddziaływań o zasięgu transgranicznym. Dlatego nie wskazuje się potrzeby przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania.
7.	Rozwiązania alternatywne	Niski poziom szczegółowości projektu Programu, uniemożliwia przeprowadzenie dokładnych analiz w zakresie możliwych rozwiązań alternatywnych. Natomiast należy podkreślić aspekty, na które trzeba zwrócić uwagę na etapie planowania,



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Element, którego dotyczyła analiza	Wnioski
		wyboru opcji realizacji działań, ich lokalizacji oraz sposobu funkcjonowania, tj.: aktualny stan środowiska naturalnego, określone dla poszczególnych komponentów cele, obowiązujące ograniczenia ze względu na ochronę poszczególnych komponentów środowiska, potrzebę minimalizowania negatywnych oddziaływań na każdym etapie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć.
8.	Proponowane metody analizy skutków realizacji postanowień dokumentu	Monitoring poszczególnych celów szczegółowych zaplanowanych w projekcie Programu będzie realizowanych poprzez wyznaczone wskaźniki produktu i rezultatu (związane zarówno z oddziaływaniem projektów na środowisko przyrodnicze, jak i otoczenie społeczno – gospodarcze). W niniejszej Prognozie zaproponowano dodatkowe wskaźniki, pozwalające na szersze zbadanie efektów środowiskowych podjętych działań.
9.	Wybór projektów realizowanych w ramach Programu	Przy ustalaniu kryteriów wyboru projektów istotne jest, aby promować rozwiązania proekologiczne, umożliwiające ograniczenie wykorzystania zasobów, zwłaszcza nieodnawialnych. W ramach projektów obejmujących rozwój turystyki promowane powinny być projekty obejmujące zrównoważoną turystykę, uwzględniającą poszanowanie stanu środowiska naturalnego i walorów przyrodniczych.

W poniższej tabeli przedstawiono rekomendacje wynikające z przeprowadzonej analizy w ramach niniejszej Prognozy do projektu Programu.

Tabela 7 Rekomendacje do projektu Programu wynikające z przeprowadzonych analiz w ramach Prognozy

Lp.	Obszar projektu Programu objęty rekomendacją	Rekomendacje
1.	Cel szczegółowy 2(i)- wszystkie typy projektów; Cel	Rozważenie na etapie wdrożeniowym priorytetyzacji realizacji projektów w obszarach o

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Obszar projektu Programu objęty rekomendacją	Rekomendacje
	szczegółowy 2(ii) i 2(ii) (RLKS)- wszystkie typy projektów; Cel szczegółowy 2(viii)- wszystkie typy projektów	stwierdzonym występowaniu zanieczyszczenia powietrza zgodnie z ocenami jakości powietrza wykonywanymi przez GIOŚ <sup>105</sup> .
2.	Cel szczegółowy 2(iv); typy projektów: Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu; Budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy; Mała retencja.	Przy opisie działania proponuje się uzupełnienie o wskazanie: <i>Przy projektowaniu i realizacji inwestycji z zakresu małej retencji, przy budowie urządzeń piętrzących należy uwzględnić konieczność budowy urządzeń umożliwiających migrację ichtiofauny (zgodnie z art. 187 ust.2 ustawy Prawo wodne).</i>
3.	Cel szczegółowy 2(iv); typy projektów: Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu; Budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy; Mała retencja; System ratownictwa służb innych niż Państwowa Straż Pożarna.	Rozważenie na etapie wdrożeniowym priorytetyzacji realizacji projektów w obszarach zagrożonych występowaniem zjawisk ekstremalnych, wskazanych w dokumentach planistycznych tj. Plan przeciwdziałania skutkom suszy, Program przeciwdziałania niedoborowi wody, Plany zarządzania ryzykiem powodziowym.
4.	Cel szczegółowy 2(iv); typy projektów: Budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia; Cel szczegółowy 2(v); typy projektów: Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno- ściekowej w ramach KPOŚK	Rozważenie na etapie wdrożeniowym priorytetyzacji realizacji projektów w obszarach stanowiących zlewnie jcw powierzchniowych i podziemnych zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych wskazane w projektach II aPGW.
5.	Cel szczegółowy 2(v); typy projektów: Kompleksowe	Proponuje się rozważenie na etapie wdrożeniowym priorytetyzacji realizacji projektów dot. oczyszczalni

<sup>105</sup> [https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/content/measuring\\_air\\_assessment\\_rating\\_info](https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/content/measuring_air_assessment_rating_info)

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Obszar projektu Programu objęty rekomendacją	Rekomendacje
	projekty z zakresu gospodarki wodno- ściekowej w ramach KPOŚK	ścieków, dla których planuje się rozwiązania proponowane w rozporządzeniu w sprawie ponownego wykorzystania wody <sup>106</sup> . Propozycje te, z jednej strony pozwolą na skuteczne wyeliminowanie bądź maksymalne ograniczenie ewentualnych negatywnych oddziaływań wynikających z niedoborów wody i susz w rolnictwie, pozwolą na ograniczenie uciążliwości zapachowych i zapewnią odpowiednie standardy jakości powietrza atmosferycznego, z drugiej zaś przyczynią się do gospodarki o obiegu zamkniętym.
6.	Cele szczegółowe 5(i), 5(ii); typy projektów: Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych; Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000	Rekomenduje się uzupełnienie o zapis: <i>Planowane działania inwestycyjne w zakresie rozwoju oferty turystycznej i rekreacyjnej, powinny być realizowane z zachowaniem zasad zrównoważonej turystyki, ze szczególnym poszanowaniem cennych przyrodniczo obszarów, z jednoczesnym stosowaniem urządzeń minimalizujących presję ze strony turystów.</i>
7.	Projekt programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027	Rekomenduje się rozszerzenie zakresu monitorowania Programu o dodatkowe wskaźniki pozyskiwane z Państwowego Monitoringu Środowiska, w celu pełniejszego monitoringu skutków realizacji Programu pod kątem wpływu na stan środowiska. Proponowane dodatkowe wskaźniki, zostały przedstawione w rozdziale 3 Prognozy i w Zał. 5. Wskaźniki te będą stanowić dodatkowe narzędzie (poza Programem) dla monitorowania wpływu realizacji Programu na obszarze województwa.
8.	Projekt programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027	Przy ustalaniu kryteriów wyboru projektów istotne jest, aby promować rozwiązania proekologiczne, umożliwiające ograniczenie wykorzystania zasobów, zwłaszcza zasobów nieodnawialnych.

<sup>106</sup> <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32020R0741> - aktualne na 11.2021

Lp.	Obszar projektu Programu objęty rekomendacją	Rekomendacje
		W ramach projektów obejmujących rozwój turystyki promowane powinny być projekty obejmujące zrównoważoną turystkę, uwzględniającą poszanowanie stanu środowiska naturalnego i walorów przyrodniczych.
9.	Projekt programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027	Przy ustalaniu kryteriów wyboru projektów proponuje się promowanie zadań uwzględniających dodatkowe rozwiązania prośrodowiskowe, wpływające pozytywnie na środowisko w szerszym aspekcie aniżeli wynikającym z wymagań określonych w Programie (wartość dodana oferowana przez wnioskującego).

## 11. LITERATURA

1. Atlas klimatu Polski pod redakcją Haliny Lorenc, IMGW, Warszawa 2005.
2. BIAŁA KSIĘGA. Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania (COM(2009) 147final).
3. Biesiadka E., Nowakowski J., Ocena oddziaływania na środowisko i monitoring przyrodniczy. Podręcznik metodyczny, UWM w Olsztynie, Olsztyn, 2013 r.
4. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2020 r., PIG, Warszawa, 2021 r.
5. Biuletyn Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej, Rok 2020, IMGW – PIB, Warszawa, 2021 r.
6. Blusz K., Hakon T., Zerka P. „Obywatele zasobni w zasoby. Biała Księga zarządzania zasobami naturalnymi w Polsce”, Warszawa, 2015 r.
7. Dane o województwie. Dział VIII. Edukacja i wychowanie, Urząd Statystyczny w Białymstoku, 2021 r.
8. FAO Digital Soil Map of the World (DSMW)
9. Gospodarowanie zasobami odnawialnymi – wybrane modele gospodarki leśnej, Piątkowski B., Protas M., Prace naukowe UE we Wrocławiu, nr 317, 2013 r.
10. Klimat Polski 2020, Opracowanie własne IMGW-PIB, 2021 r.
11. Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, 2019 r.
12. Krajowy raport mozaikowy. Stan środowiska w województwach w latach 2004-20012, GIOŚ.
13. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, 2019 r.
14. Kondracki J., 2001, Geografia regionalna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

15. Mapa Podziału Hydrograficznego Polski w skali 1:10000 (MPHP 10v14).
16. Natura 2000 a Gospodarka Wodna, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2009 r.
17. Natura 2000 w ocenach oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2009 r.
18. Naturalna, Mała Retencja Wodna. Metody łagodzenia skutków suszy, obniżenia ryzyka powodziowego i ochrona różnorodności biologicznej. Podstawy metodyczne, Mioduszewski W, Okruszko T., 2016 r.
19. Ocena planów i przedsięwzięć znacząco oddziałujących na obszary Natura 2000, wytyczne metodyczne dot. przepisów artykułu 6(3) i (4) Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG, polski przekład WWF Polska 2005 r.
20. Ochrona gruntów przed erozją, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju, Warszawa, 2003 r.
21. Ochrona Środowiska 2020, GUS Warszawa 2020 r.
22. Ochrona środowiska i leśnictwo w województwie podlaskim w 2020 r., Urząd Statystyczny w Białymstoku, 2021 r.
23. Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022, Białystok, 2016 r.
24. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego, Białystok 2017 r.
25. Poradnik dotyczący włączania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej do oceny oddziaływania na środowisko, Komisja Europejska, 2013 r.
26. Program Budowy 100 obwodnic na lata 2020 – 2030.
27. Program ochrony środowiska województwa podlaskiego na 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku, Białystok, 2016 r.
28. Program Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2016-2020, GIOŚ, Warszawa, 2015 r.
29. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu przeciwdziałania niedoborowi wody, Ministerstwo Infrastruktury, Warszawa, 2021 r.
30. Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska województwa podlaskiego do 2030 roku, Białystok 2021 r.
31. Projekt drugiej aktualizacji Planów gospodarowania wodami: na obszarze dorzecza Wisły.
32. Projekt VI aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, 2021r.
33. Projekt Programu przeciwdziałania niedoborowi wody, czerwiec 2021 r.
34. Projekt umowy partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce, Warszawa, listopad 2021 r.
35. Raport z oceny stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019” (PIG-PIB, 2020), na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.
36. Raport o stanie zachowania zabytków nieruchomych w województwie podlaskim, Zabytki wpisane do rejestru zabytków (księgi rejestru A, C).
37. Richling A., Ostaszewska K., „Geografia fizyczna Polski”, Warszawa, 2005 r.
38. Stan środowiska w województwie podlaskim, Raport 2020, GIOŚ 2020 r.



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

39. State of the Global Climate 2020, World Meteorological Organization, 2021 r.
40. Statystyczne Vademecum Samorządowca, Urząd Statystyczny w Białymstoku, 2020 r.
41. Strategia energetyczna Polski do 2040 roku, Załącznik do uchwały nr 22/2021 Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2021 r.
42. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), 2017 r.
43. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020), Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013 r.
44. Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030, Białystok 2020 r.
45. Tymiński J. „Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w Polsce do 2030 r. Aspekt energetyczny i ekologiczny”, Warszawa, 1997 r.
46. Wasiuta A., Zwiększenie dywersyfikacji dostaw oraz źródeł pochodzenia energii jako podstawowy czynnik bezpieczeństwa energetycznego w kontekście polityki energetycznej Polski.
47. Wytyczne Komisji Europejskiej nr 24 - CIS Guidance Document No 24 „River Basin Management in a changing climate” sporządzone w ramach Wspólnej Strategii Wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE.
48. Zarządzanie obszarami Natura 2000. Postanowienia art. 6 dyrektywy „siedliskowej” 92/43/EWG, polski przekład WWF Polska 2007 r.
49. Zawiadomienie Komisji: Zarządzanie obszarami Natura 2000. Przepisy art. 6 dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG, Bruksela, dnia 21.11.2018 r. C(2018) 7621 final
50. Zębek E. Ocena oddziaływania na środowisko, a ochrona wód przed zanieczyszczeniem, UWM, 2012 r.
51. Zielony R., Kliczkowska A., Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010, Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa, 2012, ISBN 978-83-61633-62-4.
52. Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w województwie podlaskim, 2018 r., Urząd Statystyczny w Białymstoku, 2019 r.
53. Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w województwie podlaskim, 2020 r., Urząd Statystyczny w Białymstoku, 2021 r.
54. Zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi oraz infrastrukturą hydrotechniczną w świetle prognozowanych zmian klimatu”. IMGW-PIB, Warszawa, 2012 r.

## Prawo unijne i polskie

1. Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. UE L z dnia 22 grudnia 2000 r. z późn. zm.).



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010).
3. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206, 22.7.1992 z późn. zm.).
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.U. L 197 z 21.07.2001).
5. Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz.U. 2006 r. Nr 14 poz. 98).
6. Europejskie prawo o klimacie (COM(2020) 80 final).
7. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)640 final).
8. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Budując Europę odporną na zmianę klimatu - nowa Strategia w zakresie przystosowania do zmiany klimatu (COM(2021) 821).
9. Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzona w Ramsar dnia 2 lutego 1971 r. (Dz.U. 1978 r. Nr 7 poz. 24 z późn. zm.).
10. Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym sporządzona w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz.U. 1999 r. Nr 96 poz. 1110).
11. Konwencja o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r. (Dz.U. 2002 r. Nr 184 poz. 1532).
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. 2014 r. poz. 112).
13. Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2020 r. poz. 10).
14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych (Dz. U. 2019 r. poz. 394).
15. Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U.2021 r. poz. 845)
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. 2012 r. poz. 914).
17. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 r. poz. 1839).
18. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Dunaju (Dz.U. 2016 poz. 1918).

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

19. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016 poz. 1911).
20. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. 2016 poz. 1841).
21. Uchwała nr 115/20 sejmiku województwa mazowieckiego z dnia 8.09.2020 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu
22. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2021 r. poz. 098, 1718).
23. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2021 r. poz. 710).
24. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 r. poz. 2373 z późn.zm.).
25. Ustawa z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju (t.j. Dz. U. 2018 r. poz. 1235).
26. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. 2021 r. poz. 1420).
27. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2021 r. poz. 1973).
28. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2021 r. poz. 624).
29. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. 2021 r. poz. 779).

#### Strony internetowe:

1. <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/>
2. <https://www.bialystok.lasy.gov.pl/lasy-regionu>
3. <https://bialystok.stat.gov.pl/dane-o-wojewodztwie/wojewodztwo/>
4. [https://bialystok.stat.gov.pl/vademecum/vademecum\\_podlaskie/portret\\_wojewodztwa/wojewodztwo\\_podlaskie.pdf](https://bialystok.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_podlaskie/portret_wojewodztwa/wojewodztwo_podlaskie.pdf)
5. <https://clc.gios.gov.pl/index.php>
6. [http://chase-pl.pl/?page\\_id=191](http://chase-pl.pl/?page_id=191)
7. <https://www.consilium.europa.eu/media/39914/a-new-strategic-agenda-2019-2024-en.pdf>
8. <https://dane.gov.pl/pl/>
9. [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/organisation-and-governance-56\\_pl](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/organisation-and-governance-56_pl)

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

10. <https://www.eea.europa.eu/publications/climate-change-impacts-and-vulnerability-2016> - aktualne na 04.2021
11. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32020R0741>
12. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=COM:2020:0662:FIN>
13. <https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych>
14. <https://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/Wyszukaj3>
15. <https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych>
16. <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/zrownowazony-rozwoj>
17. <https://www.ipcc.ch/>
18. <https://klimada2.ios.gov.pl/>
19. [https://library.wmo.int/index.php?lvl=notice\\_display&id=21880#.YZtcLLrdiUk](https://library.wmo.int/index.php?lvl=notice_display&id=21880#.YZtcLLrdiUk) - aktualne na 11.2021
20. [http://nid.pl/pl/Informacje\\_ogolne/Zabytki\\_w\\_Polsce/Miejsca\\_na\\_liscie/Lista\\_informacyjna/informacja.php?ID=1278](http://nid.pl/pl/Informacje_ogolne/Zabytki_w_Polsce/Miejsca_na_liscie/Lista_informacyjna/informacja.php?ID=1278)
21. [https://nid.pl/pl/Regiony/Podlaskie/Instytucje\\_ochrony\\_dziedzictwa/charakterystyka-dziedzictwa-kulturowego/](https://nid.pl/pl/Regiony/Podlaskie/Instytucje_ochrony_dziedzictwa/charakterystyka-dziedzictwa-kulturowego/)
22. [https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/content/measuring\\_air\\_assessment\\_rating\\_info](https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/content/measuring_air_assessment_rating_info)
23. <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/maly-rocznik-statystyczny-polski-2021,1,23.html>
24. <https://strategia.wrotapodlasia.pl/pl/Aktulanosci/trwaja-konsultacje-planu-transportowego-dla-województwa-podlaskiego.html>
25. <https://www.zielonewrota.pl/>

## 12. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Położenie oraz podział fizyczny – geograficzny województwa podlaskiego na podprovincje.....	35
Rysunek 2 Pokrycie terenu województwa podlaskiego według CORINE Land Cover 2018 .....	36
Rysunek 3 Procentowy udział poszczególnych form zagospodarowania terenu na obszarze województwa podlaskiego.....	37
Rysunek 4. Sieć hydrograficzna w obszarze województwa podlaskiego z uwzględnieniem podziału na obszary dorzeczy i regiony wodne.....	40
Rysunek 5. Podział obszaru województwa podlaskiego na jcwpd .....	46
Rysunek 6. Rozmieszczenie form ochrony krajobrazu na terenie województwa podlaskiego .	53
Rysunek 7. Rozmieszczenie wybranych form ochrony przyrody na terenie województwa podlaskiego.....	57
Rysunek 8. Korytarze ekologiczne w województwie podlaskim .....	59
Rysunek 9. Województwo podlaskie – podział na powiaty.....	60
Rysunek 10. Gęstość zaludnienia .....	61
Rysunek 11. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2019 r.....	62
Rysunek 12. Podmioty gospodarki narodowej w województwie w 2020 r.....	63
Rysunek 13 Świadczenia pomocy społecznej.....	64

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Rysunek 14. Dostęp do kadry medycznej .....	65
Rysunek 15. Lekarze specjaliści wg wybranej specjalności .....	67
Rysunek 16 Potencjalne oddziaływania skumulowane .....	149

### 13. SPIS TABEL

Tabela 1 Podział województwa podlaskiego na megaregiony, prowincje i podprowincje wg regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski .....	34
Tabela 2. Ocena stanu jcwp na obszarze województwa podlaskiego, na podstawie oceny stanu GIOŚ	41
Tabela 3. Wyniki oceny stanu chemicznego i ilościowego jcwpd zlokalizowanych w zasięgu województwa podlaskiego .....	47
Tabela 4. Świadczenia wychowawcze Rodzina 500+ .....	65
Tabela 5. Łączna liczba łóżek szpitalnych .....	66
Tabela 6 Wnioski z przeprowadzonych analiz w ramach Prognozy .....	166
Tabela 7 Rekomendacje do projektu Programu wynikające z przeprowadzonych analiz w ramach Prognozy .....	170

### 14. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik nr 1 – Analiza dokumentów strategicznych i planistycznych	
Załącznik nr 2 – Uzgodnienie RDOŚ	
Załącznik nr 3 – Uzgodnienie PPWIS	
Załącznik nr 4 – Wskaźniki środowiskowe zawarte w projekcie Programu	
Załącznik nr 5 – Proponowane wskaźniki monitorowania	
Załącznik nr 6 – Charakterystyki wód powierzchniowych oraz gospodarki wodno- ściekowej	
Załącznik nr 7 – Zasoby i rezerwy wód podziemnych	
Załącznik nr 8 – Formy ochrony przyrody	
Załącznik nr 9 - Złoże kopalin	
Załącznik nr 10 – Zabytki	
Załącznik nr 11 – Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów	
Załącznik nr 12 – Działania minimalizujące	
Załącznik nr 13 – Oświadczenie kierownika zespołu realizującego Prognozę	



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Załącznik nr 1. Analiza dokumentów

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
<b>Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym</b>			
1.	Pakiet legislacyjny dla polityki spójności 2021-2027	<p>Pakiet unijnych rozporządzeń o Funduszach Europejskich obejmuje 5 rozporządzeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.;</li> <li>– Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności;</li> <li>– Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013;</li> <li>– Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego;</li> </ul>	<p>Program finansowany będzie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Oceniany dokument na poziomie regionalnym realizował będzie cele Polityki wskazane w rozporządzeniach dotyczących perspektywy 2021-2027. Projekt Programu oraz identyfikowane obszary wsparcia opracowano uwzględniając projekt Umowy Partnerstwa oraz rozporządzenia dotyczące perspektywy 2021-2027.</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>– Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.</p> <p>Rozporządzenie 2021/1060 określa zasady finansowe obejmujące m.in. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+), Fundusz Spójności, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST).</p> <p>Zgodnie z rozporządzeniem 2021/1060: <i>Każde państwo członkowskie przygotowuje umowę partnerstwa, w której określa strategiczne kierunki programowania i ustalenia dotyczące skutecznego i efektywnego korzystania z EFRR, EFS+, Funduszu Spójności (...), na okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2027 r.</i> W Umowie określone zostały zakresy wsparcia i oczekiwane rezultaty oraz alokacja EFRR, FS, EFS+, EFMR na cele polityki spójności.</p> <p>W rozporządzeniach (2021/1058, 2021/1057, 2021/1056) zostały wskazane zadania i cele szczegółowe oraz określone obszary wsparcia. EFRR, EFS+, Fundusz Spójności wspierają następujące cele:</p>	

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ol style="list-style-type: none"> <li>1. „Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej,</li> <li>2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej,</li> <li>3. Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności,</li> <li>4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca europejski filar praw socjalnych,</li> <li>5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów oraz lokalnych inicjatyw”.</li> </ol>	

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
2.	Dokument roboczy Służb Komisji Sprawozdanie krajowe – Polska 2019 Towarzyszący dokumentowi: Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady Europejskiego Banku Centralnego i Eurogrupy Europejski semestr 2019: Ocena postępów w zakresie reform strukturalnych, zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania oraz wyniki szczegółowych	<p>W dokumencie przedstawiono stanowisko służb Komisji w sprawie priorytetowych obszarów inwestycyjnych i warunków ramowych skutecznej realizacji polityki spójności na lata 2021–2027. Priorytetowe obszary inwestycyjne wskazano na podstawie szerokiej analizy barier, potrzeb inwestycyjnych oraz różnic regionalnych.</p> <p>W ramach celu strategicznego 1: <i>Bardziej inteligentna Europa – innowacyjna i inteligentna transformacja gospodarcza</i>, wskazano potrzebę realizacji inwestycji w celu m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– „zwiększenia potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystania zaawansowanych technologii;</li> <li>– zwiększenia konkurencyjności i umiędzynarodowienie małych i średnich przedsiębiorstw;</li> <li>– zwiększania umiejętności w małych i średnich przedsiębiorstwach oraz instytucjach badawczych w zakresie obszarów inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości”.</li> </ul> <p>W zakresie celu strategicznego 2: <i>Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa</i>, wskazano potrzebę realizacji działań w celu:</p>	<p>W ramach projektu Programu (Priorytet II: Region przyjazny środowisku, cel szczegółowy: (i), (ii)) planuje się wsparcie inwestycji służących poprawie efektywności energetycznej przedsiębiorstw, modernizacji energetycznej obiektów użyteczności publicznej, wielorodzinnych budynków mieszkalnych oraz działania obejmujące promocje doradztwo, podnoszenia świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych województwa podlaskiego w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE w budownictwie zeroemisyjnym. Ponadto planowane jest wsparcie projektów obejmujących: budowę, rozbudowę odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepła. W ramach Priorytetu II (cel szczegółowy (iv)) przewiduje się realizację projektów</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
	<p>ocen sytuacji na mocy rozporządzenia ((UE) nr 1176/2011 {COM(2019) 150 final)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– „zwiększenia udziału niskoemisyjnej i bardziej ekologicznej produkcji energii oraz zmniejszenia zużycia energii;</li> <li>– promowania zrównoważonej gospodarki wodnej (poprzez m.in. dalszy rozwój systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych w aglomeracjach powyżej 10 000 mieszkańców;</li> <li>– przystosowania się do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe;</li> <li>– wspierania przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym”.</li> </ul> <p>W zakresie celu strategicznego 3: <i>Lepiej połączona Europa</i>, wskazano potrzebę realizacji działań w celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– „osiągnięcia zrównoważonej mobilności intermodalnej, obejmującej TEN-T i połączenia transgraniczne;</li> <li>– wspierania zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej;</li> <li>– poprawy łączności cyfrowej”.</li> </ul> <p>W zakresie celu strategicznego 4: <i>Europa o silniejszym wymiarze społecznym</i>, wskazano potrzebę realizacji działań w celu:</p>	<p>z zakresu budowy, przebudowy lub remontu urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy oraz małej retencji i adaptacji terenów zurbanizowanych do zmian klimatu. Wsparciem objęte zostaną również projekty obejmujące (cel szczegółowy (v), (vi)): gospodarkę wodno-ściekową w ramach KPOŚK oraz gospodarkę odpadami komunalnymi zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami. Wsparciem mogą zostać objęte projekty pozwalające na transformację regionalnej gospodarki w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym. Planowany kierunek interwencji w ramach Priorytetu II projektu Programu wpisuje się w kierunki działań wskazane w analizowanym dokumencie w ramach celu strategicznego 2.</p>



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> <li>– „poprawy dostępu do zatrudnienia, w szczególności w przypadku osób długotrwale bezrobotnych, a także osób nieaktywnych zawodowo, w celu zwiększenia udziału kobiet w rynku pracy, jak również w celu modernizacji instytucji rynku pracy, wspierania możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji, w tym dla pracowników z zagranicy, oraz lepszego przewidywania zmian;</li> <li>– promowania równego dostępu do kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz poprawy ich jakości, skuteczności i adekwatności do potrzeb rynku pracy;</li> <li>– wspierania aktywnego włączenia, rozwiązania problemu deprivacji materialnej i wspierania integracji społeczno-gospodarczej cudzoziemców;</li> <li>– promowania aktywnego i zdrowego starzenia się, poprawy równego i szybkiego dostępu do wysokiej jakości, zrównoważonych i przystępnych cenowo usług oraz w celu poprawy dostępności, skuteczności i odporności systemu opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej”.</li> </ul>	<p>W ramach Priorytetu III Lepiej skomunikowany region (cel szczegółowy: (ii)) projektu Programu, planuje się realizację projektów z zakresu: budowy i przebudowy dróg wojewódzkich poza TEN-T oraz dróg lokalnych, rozwoju pasażerskiego transportu zbiorowego i jego infrastruktury oraz unowocześnienie taboru w celu powiązania obszarów peryferyjnych z lokalnymi/regionalnymi centrami wzrostu. Wsparcie takich projektów jest zgodne ze wskazaniem w ramach celu strategicznego 3: <i>Lepiej połączona Europa</i> analizowanego dokumentu.</p> <p>Planowane wsparcie w ramach Priorytetów: I: Innowacyjne Podlaskie, IV: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości, V: Partnerskie Podlaskie, VI: Kapitał społeczny Podlaskiego (EFS+), VII: RLKS (EFS+) projektu Programu jest</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>W zakresie celu strategicznego 5: <i>Europa bliżej obywateli dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych</i>, wskazano potrzebę realizacji działań w celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>wspierania zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich i wiejskich oraz wzmocnienia zdolności administracyjnych władz lokalnych.</i></li> </ul>	<p>zgodne z założeniami analizowanego dokumentu (Cel strategiczny 4 i 5). Obydwa dokumenty są silnie powiązane i obejmują podobne obszary wymagające wsparcia i interwencji.</p>
3.	<p>Dokument roboczy Służb Komisji Sprawozdanie krajowe – Polska 2020 Towarzyszący dokumentowi: Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady Europejskiego Banku Centralnego i</p>	<p>W dokumencie wskazano wyzwania dotyczące Polski w zakresie m.in. transformacji klimatycznej i energetycznej. Najważniejszym wyzwaniem jest zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez obniżenie emisyjności wytwarzania energii elektrycznej oraz zmniejszenie energochłonności. Zwraca się uwagę na negatywne skutki zmian regulacyjnych w przeszłości na rozwój projektów z zakresu energii wiatrowej. Niezbędne jest także modernizacja sektora energetycznego. Podkreśla się, iż: <i>„Zależność od stałych paliw kopalnych w ogrzewaniu mieszkań szkodzi jakości powietrza, co przekłada się na problemy zdrowotne i</i></p>	<p>Obszar objęty projektem Programu nie jest obszarem górniczym, który podlegał analizie w Sprawozdaniu. W ramach projektu Programu (Priorytetu II, cel szczegółowy: (i), (ii), (viii)) przewiduje się wsparcie projektów służących poprawie efektywności energetycznej przedsiębiorstw, modernizacji energetycznej obiektów użyteczności publicznej, wielorodzinnych budynków mieszkalnych oraz działania obejmujące</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
	<p>Eurogrupy Europejski semestr 2020: Ocena postępów w zakresie reform strukturalnych, zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania oraz wyniki szczegółowych ocen sytuacji na mocy rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 {COM(2020) 150 final}</p>	<p><i>generuje koszty. Istotną rolę ogrywa modernizacja termiczna budynków oraz inwestycje w lokalny system ciepłowniczy</i>". Zwraca się również uwagę na obserwowany wzrost emisji i zużycia energii w sektorze transportowym. Niezbędne jest zapewnienie poprawy połączeń, stosowanie ekologicznych środków transportu publicznego.</p> <p>W dokumencie zwraca się również uwagę na aspekty związane ze zmianami klimatu i ryzykiem zagrożenia powodziowego. Wskazuje się, iż: „<i>Innowacyjne podejścia do zarządzania ryzykiem powodziowym dotyczące planowania przestrzennego, wykorzystania instrumentów ekonomicznych i systematycznej analizy rozwiązań opartych na zasobach przyrody mogłyby przyczynić się do ograniczenia potrzeb inwestycyjnych w zakresie infrastruktury konwencjonalnej</i>".</p> <p>W dokumencie odniesiono się do regionów górniczych Polski zmagających się z wyzwaniami związanymi z transformacją. W załączniku do dokumentu zawarto wytyczne inwestycyjne dotyczące Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji na lata 2021–2027.</p>	<p>promocje doradztwo, podnoszenia świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych województwa podlaskiego w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE w budownictwie zeroemisyjnym. Planowane jest również wsparcie projektów obejmujących: budowę, rozbudowę odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepła. Dodatkowo preferencyjnie traktowane będą projekty dotyczące bezemisyjnych pojazdów transportu publicznego oraz wsparciem zostaną objęte działania z zakresu zakupu, modernizacji niskoemisyjnego i bezemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego. W projekcie Programu planowane jest wsparcie działań, które przyczynią się do ograniczenia identyfikowanych problemów w zakresie emisji gazów</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>Priorytetowe obszary inwestycyjne wyznaczono z uwzględnieniem analizy terenów Polski. Są to obszary posiadające wyzwania społeczno-gospodarcze wynikające z procesu transformacji w kierunku osiągnięcia przez UE neutralności klimatycznej w 2050 r. Wśród działań wskazano m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– „inwestycje dotyczące regeneracji, dekontaminacji i renaturalizacji terenów oraz projekty zmieniające ich przeznaczenie;</li> <li>– inwestycje we wdrażanie technologii i infrastruktur zapewniających przystępną cenowo czystą energię, w redukcję emisji gazów cieplarnianych, efektywność energetyczną i energię ze źródeł odnawialnych;</li> <li>– inwestycje w tworzenie nowych przedsiębiorstw, w tym przez inkubatory przedsiębiorczości i usługi konsultingowe;</li> <li>– inwestycje we wzmacnianie gospodarki opartej na obiegu zamkniętym, w tym przez zapobieganie powstawaniu odpadów i ograniczanie ich ilości, efektywne gospodarowanie zasobami, ponowne wykorzystywanie, naprawy oraz recykling”.</li> </ul>	<p>cieplarnianych, energochłonności, co jest spójne z wyzwaniem określonym w sprawozdaniu w zakresie zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych.</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
4.	VII Ogólny unijny program działań w zakresie środowiska do 2020 r. „Dobrze żyć w granicach naszej planety” (7 EAP)	<p>W Programie określono trzy obszary priorytetowe, w ramach, których powinny być podejmowane działania w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– ochrony środowiska naturalnego i zwiększenia odporności ekologicznej;</li> <li>– przyspieszenia zasobooszczędnego rozwoju niskoemisyjnego;</li> <li>– ograniczenia zagrożeń dla zdrowia i dobrostanu ludzi wynikających z zanieczyszczeń, substancjami chemicznymi oraz zmianą klimatu.</li> </ul> <p>W ramach pierwszego obszaru podkreśla się m.in. konieczność realizacji działań związanych z ochroną gleb, zrównoważonym użytkowaniem gruntów i lasów. Niezbędna jest realizacja działań w celu ochrony mórz i oceanów, w tym ograniczenie ilości odpadów morskich. W drugim obszarze niezbędna jest realizacja działań w zakresie pakietu klimatyczno- energetycznego, poprawy efektywności ekologicznych produktów oraz ograniczenia wpływu konsumpcji na środowisko. W Programie podkreśla się potrzebę ponownego wykorzystania i recyklingu odpadów oraz realizacji działań w zakresie efektywnego gospodarowania zasobami wody. Trzeci</p>	<p>Realizacja działań w ramach Priorytetu II: Region przyjazny środowisku, w zakresie celów szczegółowych: (i), (ii), (iv), (v), (vi), (vii), (viii) jest spójna z założeniami VII EAP. Działania będą wpływać na ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, wód i prowadzić do poprawy gospodarki odpadami i transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym, zrównoważonej gospodarki wodnej, gospodarki zasobooszczędnej.</p>



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		obszar dotyczy realizacji działań dotyczących zdrowia i dobrostanu ludzi. Wzywania dotyczą m.in. zanieczyszczenia powietrza, wód, nadmiernej emisji hałasu.	
5.	VIII Ogólny unijny program działań w zakresie środowiska na lata 2021-2030 – konkluzje Rady	<p>W konkluzjach podkreślono, iż zmiany klimatu, zanieczyszczenia, utrata bioróżnorodności oraz wzrost zapotrzebowania na zasoby naturalne zagrażają dobrobytowi i perspektywom obecnych i przyszłych pokoleń. Wskazuje się konieczność podjęcia działań umożliwiających ochronę i przywrócenie różnorodności biologicznej oraz konieczność wyznaczenia – w VIII programie „ambitnych celów w zakresie różnorodności biologicznej”. Wskazuje się również potrzebę przedstawienia nowego planu działania w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym „wspólną wizję gospodarki o obiegu zamkniętym”.</p> <p>Nowy Program Strategiczny na lata 2019-2024 skupia się na czterech głównych priorytetach:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– ochrona obywateli i swobód;</li> <li>– rozwijanie silnej i prężnej bazy gospodarczej;</li> <li>– budowanie neutralnej klimatycznie, ekologicznej, sprawiedliwej i socjalnej Europy;</li> </ul>	Projekt Programu zakłada interwencję w ramach Priorytetu II: Region przyjazny środowisku (cel szczegółowy: (i), (ii), (vi), (vii)), w obszarach dotyczących efektywności energetycznej, poprzez kompleksowe inwestycje na rzecz poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw służące zmniejszeniu zużycia energii elektrycznej i/lub ciepła wraz z montażem odnawialnych źródeł energii oraz modernizacji energetycznej obiektów użyteczności publicznej, wielorodzinnych budynków mieszkalnych, efektywnych sieci ciepłowniczych i chłodniczych (budowa i modernizacja sieci) wraz z magazynami ciepła. Planuje się również wsparcie w zakresie produkcji energii i ciepła ze

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>– promowanie europejskich interesów i wartości na scenie światowej.</p> <p>Powodzenie transformacji ekologicznej zależne będzie m.in. „od istnienia skutecznej gospodarki o obiegu zamkniętym, a także od zintegrowanego, obejmującego połączenia międzysystemowe i należyście funkcjonującego europejskiego rynku energii, który zapewni zrównoważoną, bezpieczną i przystępną cenowo energię, przy pełnym poszanowaniu prawa państw członkowskich do decydowania o swoim koszyku energetycznym”.</p> <p>Przyspieszony zostanie proces przechodzenia na odnawialne źródła energii, nastąpi poprawa efektywności energetycznej i realizacja rozwiązań w zakresie mobilności.</p>	<p>źródeł odnawialnych. Istotnym elementem z punktu widzenia analizowanych konkluzji jest przyjęty w projekcie Programu kierunek interwencji dotyczący wspierania transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej. Planowana jest realizacja inwestycji w przedsiębiorstwach pozwalających na zmiany procesów produkcyjnych w celu przejścia z modelu liniowego na cyrkularny, redukcji masy odpadów, zwiększenia udziału ponownego wykorzystania surowców, recyklingu materiałów i efektywnego gospodarowania zasobami. Dodatkowo realizowany będzie projekt strategiczny Województwa Podlaskiego dotyczący ochrony i przywracania różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz funkcji ekosystemów na terenie województwa.</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
			Przyjęty kierunek interwencji wypisuje się w założeniach i obszarach wskazywanych w konkluzjach oraz Nowym Programie Strategicznym.
6.	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów Europejski Zielony Ład COM(2019) 640 final	Europejski Zielony Ład to strategia na rzecz wzrostu, której zadaniem jest „przekształcenie UE w sprawiedliwe i prosperujące społeczeństwo żyjące w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce, która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto i w ramach której wzrost gospodarczy będzie oddzielony od wykorzystania zasobów naturalnych”. Celem Strategii jest również: „ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego UE oraz ochrona zdrowia i dobrostanu obywateli przed zagrożeniami i negatywnymi skutkami związanymi ze środowiskiem”. Strategia obejmuje następujące elementy: <ul style="list-style-type: none"> <li>– bardziej ambitne cele klimatyczne UE na lata 2030 i 2050 (neutralność klimatyczna);</li> <li>– dostarczenie czystej, przystępnej cenowo energii (obniżanie emisyjności systemu energetycznego ma istotne znaczenie w osiągnięciu celów klimatycznych);</li> </ul>	Projekt Programu zakłada interwencję w ramach Priorytetu II: Region przyjazny środowisku (cel szczegółowy: (i), (ii), (vi), (vii), (viii)), w obszarach dotyczących efektywności energetycznej, poprzez kompleksowe inwestycje na rzecz poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw służące zmniejszeniu zużycia energii elektrycznej i/lub ciepła wraz z montażem odnawialnych źródeł energii oraz modernizacji energetycznej obiektów użyteczności publicznej, wielorodzinnych budynków mieszkalnych, efektywnych sieci ciepłowniczych i chłodniczych (budowa i modernizacja sieci) wraz z magazynami ciepła. Planuje się również wsparcie w zakresie produkcji energii i ciepła ze

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> <li>– zmobilizowanie sektora przemysłu do czystej gospodarki o obiegu zamkniętym;</li> <li>– budowanie i remontowanie w sposób oszczędzający energię i zasoby (egzekwowane będą przepisy dotyczące charakterystyki energetycznej budynków);</li> <li>– zerowy poziom emisji zanieczyszczeń na rzecz nietoksycznego środowiska;</li> <li>– ochrona i odbudowa ekosystemów i różnorodności biologicznej;</li> <li>– zdrowy, sprawiedliwy i przyjazny środowisku system żywnościowy;</li> <li>– przyspieszenie przejścia na zrównoważoną i inteligentną mobilność (należy m.in. poszerzyć produkcję oraz wprowadzanie alternatywnych, zrównoważonych paliw transportowych, zmniejszyć poziom emisji generowany przez transport).</li> </ul>	<p>źródeł odnawialnych. Istotnym elementem z punktu widzenia analizowanego dokumentu jest przyjęty w projekcie Programu kierunek interwencji dotyczący wspierania transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej. Planowana jest realizacja inwestycji w przedsiębiorstwach pozwalających na zmiany procesów produkcyjnych w celu przejścia z modelu liniowego na cyrkularny, redukcji masy odpadów, zwiększenia udziału ponownego wykorzystania surowców, recyklingu materiałów i efektywnego gospodarowania zasobami. Dodatkowo realizowany będzie projekt strategiczny Województwa Podlaskiego dotyczący ochrony i przywracania różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz funkcji</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
			<p>ekosystemów na terenie województwa. Dodatkowo planuje się realizację inwestycji wspierających zrównoważoną multimodalną mobilność miejską. Przyjęty kierunek interwencji wypisuje się w założenia i obszary wskazywane w Zielonym Ładzie.</p>
7.	<p>Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego Czysta planeta dla wszystkich. Europejska długoterminowa wizja strategiczna dobrze</p>	<p>Dokument obejmuje kierunki działań do 2050 roku, w kilku obszarach strategicznych. By osiągnąć zakładany cel w postaci zerowej emisji gazów cieplarnianych netto do roku 2050 proponuje się następujące kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– poprawę efektywności energetycznej;</li> <li>– wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w celu dekarbonizacji;</li> <li>– transport niskoemisyjny;</li> <li>– konkurencyjny przemysł i gospodarka o obiegu zamkniętym;</li> <li>– infrastruktura i połączenia międzysystemowe;</li> <li>– biogospodarka;</li> <li>– wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla oraz jego wykorzystanie.</li> </ul>	<p>Projekt Programu zakłada interwencję w ramach Priorytetu II: Region przyjazny środowisku (cel szczegółowy: (i), (ii), (vi), (viii)), w obszarach dotyczących efektywności energetycznej, poprzez kompleksowe inwestycje na rzecz poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw służące zmniejszeniu zużycia energii elektrycznej i/lub ciepła wraz z montażem odnawialnych źródeł energii oraz modernizacji energetycznej obiektów użyteczności publicznej, wielorodzinnych budynków mieszkalnych, efektywnych sieci ciepłowniczych i chłodniczych (budowa i</p>



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
	<p>prosperującej, nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej dla klimatu gospodarki, dnia 28.11.2018 r., COM(2018) 773 final</p>		<p>modernizacja sieci) wraz z magazynami ciepła. Planuje się również wsparcie w zakresie produkcji energii i ciepła ze źródeł odnawialnych. Przyjęto w projekcie Programu kierunek interwencji dotyczący wspierania transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej. Planowana jest realizacja inwestycji w przedsiębiorstwach pozwalających na zmiany procesów produkcyjnych w celu przejścia z modelu liniowego na cyrkularny, redukowania masy odpadów, zwiększenia udziału ponownego wykorzystania surowców, recyklingu materiałów i efektywnego gospodarowania zasobami. Dodatkowo planuje się realizację inwestycji wspierających zrównoważoną multimodalną mobilność miejską. Przyjęty kierunek interwencji wypisuje</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
			się w założenia i obszary wskazywane w dokumencie Czysta planeta dla wszystkich.
8.	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Nowy plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy, COM(2020) 98 z 11 marca 2020 r	Plan działań dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym sprzyjać będzie tworzeniu czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy. Zadaniem planu jest przyspieszenie zmiany transformacyjnej wynikającej z Europejskiego Zielonego Ładu. Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym będzie wymagało dostosowania oraz współpracy wszystkich stron na wszystkich szczeblach (unijnym, krajowym, regionalnym, lokalnym oraz międzynarodowym). W dokumencie określono kierunki działań m.in. w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> <li>– Polityki zrównoważonych produktów (projektowanie zrównoważonych produktów, wzmocnienie pozycji konsumentów i nabywców publicznych, obieg zamknięty w procesach produkcyjnych);</li> <li>– Kluczowych łańcuchów wartości produktów (elektronika i ICT, baterie, akumulatory i pojazdy, opakowania, tworzywa sztuczne, wyroby włókiennicze,</li> </ul>	Przyjęto w projekcie Programu (Priorytet II, cel szczegółowy: (vi)) - kierunek interwencji dotyczący wspierania transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej. Planowana jest realizacja inwestycji w przedsiębiorstwach pozwalających na zmiany procesów produkcyjnych w celu przejścia z modelu liniowego na cyrkularny, redukcji masy odpadów, zwiększenia udziału ponownego wykorzystania surowców, recyklingu materiałów i efektywnego gospodarowania zasobami. Przewiduje się wsparcie kompleksowych projektów z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>budownictwo i budynki, żywność, woda i składniki odżywcze);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Mniejszej ilości odpadów i zwiększenia ich wartość (bardziej skuteczna polityka dotycząca odpadów wspierająca zapobieganie powstawaniu odpadów i obieg zamknięty, wzmocnienie obiegu zamkniętego w środowisku wolnym od substancji toksycznych, stworzenie dobrze funkcjonującego unijnego rynku surowców wtórnych, rozwiązanie problemu wywozu odpadów z UE);</li> <li>– Dostosowania obiegu zamkniętego do potrzeb ludzi, regionów i miast;</li> <li>– Działań przekrojowych (obieg zamknięty jako warunek wstępny neutralności klimatycznej, zapewnienie odpowiedniej opłacalności, wspieranie procesu przejścia poprzez badania, innowacje i transformację cyfrową);</li> <li>– Monitorowania postępów.</li> </ul>	<p>odpadami oraz kompleksowych projektów z zakresu gospodarki odpadami innymi niż komunalne, tj. przemysłowych i azbestu.</p> <p>W projekcie Programu, w ramach Priorytetu I, planuje się wsparcie projektów badawczo-rozwojowych, które mogą przyczynić się do innowacyjnych prośrodowiskowych rozwiązań w przedsiębiorstwach.</p> <p>Planowany kierunek interwencji jest zgodny z założeniami Planu działań i sprzyjać będzie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym.</p>
9.	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego	W Strategii podkreślono konieczność odbudowy zasobów przyrodniczych oraz podjęcia działań w zakresie ochrony przyrody. Głównymi zadaniami Strategii są:	W projekcie Programu w ramach Priorytetu II (cel szczegółowy: (vii)), przewidziano wsparcie działań spójnych z założeniami Strategii, w zakresie

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
	<p>Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów. Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030. Przywracanie przyrody do naszego życia (COM(2020) 380 final)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Spójna sieć obszarów chronionych (główne zobowiązania to: „objęcie co najmniej 30 % unijnych obszarów lądowych i 30 % unijnych obszarów morskich ochroną prawną i wprowadzenie korytarzy ekologicznych w ramach realnej transeuropejskiej sieci Natura”; objęcie ścisłą ochroną co najmniej 1/3 unijnych obszarów chronionych, wskazanie celów i środków ochrony oraz ich monitorowanie);</li> <li>– Unijny plan odbudowy zasobów przyrodniczych (główne zobowiązania to m.in.: „przywrócenie do 2030 r. istotnych obszarów zdegradowanych i bogatych w węgiel ekosystemów; nie pogorszenie się tendencji w zakresie ochrony lub stanu siedlisk i gatunków; oraz osiągnięcie przez co najmniej 30 % z nich właściwego stanu ochrony lub wykazywanie co najmniej pozytywnej tendencji”; postępowanie w rekultywacji obszarów z zanieczyszczoną glebą; zazielenienie obszarów miejskich);</li> <li>– Umożliwienie zmiany transformacyjnej (m.in. przyspieszenie wdrażania i egzekwowania prawodawstwa UE w zakresie ochrony środowiska;</li> </ul>	<p>odbudowy zasobów przyrodniczych, ochrony obszarów, poprawy stanu środowisk przyrodniczego w obszarach miejskich. W ramach projektu Programu planuje się wsparcie projektów obejmujących: opracowanie, aktualizację oraz wdrożenie zapisów dokumentów strategicznych i planistycznych dla obszarów Natura 2000, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody oraz innych obszarów chronionych. W ramach planów ochrony wsparciem zostaną objęte mechanizmy ochrony i zwiększania różnorodności biologicznej oraz monitoring przyrodniczy różnorodności biologicznej i krajobrazowej. Wsparciem mogą zostać objęte działania w zakresie: tworzenia centrów ochrony różnorodności biologicznej w oparciu o rodzime gatunki, działania z zakresu błękitno –</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>opieranie się na zintegrowanym podejściu obejmującym całe społeczeństwo);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Unia Europejska na rzecz ambitnego światowego programu na rzecz różnorodności biologicznej.</li> </ul>	<p>zielonej infrastruktury. Realizowany będzie projekt strategiczny Województwa Podlaskiego dotyczący ochrony i przywracania różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz funkcji ekosystemów na terenie województwa. Obszar województwa charakteryzuje się dużą różnorodnością gatunków i siedlisk przyrodniczych, oraz występowaniem obszarów mokradłowych. W obszarze województwa zlokalizowanych jest ponad 642 tys. ha obszarów objętych krajowymi formami ochrony przyrody oraz ponad 636 tys. obszarów należących do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Z uwagi na powyższe w projekcie Programu wskazano, iż realizowane projekty muszą uwzględniać zachowanie unikalnego dziedzictwa naturalnego oraz wykorzystanie lokalnych ekosystemów przy ograniczeniu negatywnego wpływu</p>



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
			inwestycji na różnorodność biologiczną i obszary cenne przyrodniczo. Planowany kierunek interwencji jest spójny z założeniami niniejszej Strategii.
10.	Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030	<p>Agenda wskazuje cele rozwojowe do roku 2030. Określone cele zrównoważonego rozwoju „zapewniają równowagę pomiędzy trzema aspektami zrównoważonego rozwoju: gospodarczym, społecznym i środowiskowym”.</p> <p>Wśród celów wskazano m.in.:</p> <p>Cel 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt;</p> <p>Cel 4. Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie;</p> <p>Cel 6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi;</p> <p>Cel 7. Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie;</p>	Realizacja działań z zakresu Priorytetu IV, V, VI, VII projektu Programu wpisuje się w cele wskazane w Agendzie obejmujące aspekty dotyczące edukacji, wykluczenia społecznego, rozwoju zawodowego i dostępności do wysokiej jakości usług zdrowotnych. Ponadto w projekcie Programu (Priorytet II) wspierane będą projekty obejmujące zagadnienia wskazywane w Agendzie dotyczące zrównoważonej gospodarki wodnej, ochrony różnorodności biologicznej, czy zwiększenia udziału energii odnawialnej.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>Cel 8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi;</p> <p>Cel 11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu;</p> <p>Cel 15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej.</p>	
11.	Agenda Terytorialna 2030	<p>Agenda stanowi ramy promowania spójności terytorialnej w Europie. Spójność terytorialna to jeden z celów Unii Europejskiej zawartych w Traktacie o Unii Europejskiej. Identyfikuje się konieczność realizacji działań m.in. w dziedzinach:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Zmiany klimatu (realizacja działań na rzecz łagodzenia zmian klimatu oraz przystosowania się do niej mogą wpływać na nowe możliwości rozwoju);</li> <li>– Utrata różnorodności biologicznej i wykorzystanie gruntów (utrata różnorodności biologicznej stanowi</li> </ul>	<p>W Agendzie identyfikuje się konieczność realizacji działań w aspektach, do których odnosi się projekt Programu poprzez wskazane kierunki działań w Priorytecie II: Region przyjazny środowisku oraz celach szczegółowych: (i), (ii), (iv), (v), (vi), (vii), (viii). Przyjęty kierunek działań jest zgodny z założeniami Agendy.</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>ryzyko dla ekosystemów i warunków życia w długoterminowej perspektywie);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Jakość powietrza, gleby i wody (są kluczowe dla dobrostanu ludzi);</li> <li>– Bezpieczna i zrównoważona energia po przystępnej cenie (są ważne dla rozwoju lokalnego i regionalnego);</li> <li>– Sprawiedliwa transformacja (niezbędne są działania pozwalające na obniżenie emisyjności dla osiągnięcia do 2050 r. gospodarki neutralnej dla klimatu);</li> <li>– Łańcuchy wartości oparte na obiegu zamkniętym (jest to ważny cel w aspekcie gospodarki neutralnej względem emisji dwutlenku węgla; gospodarki neutralnej dla klimatu);</li> <li>– Natura, krajobraz i dziedzictwo kulturowe (stwarzają możliwości rozwoju oraz wysokiej jakości środowisko życia).</li> </ul>	
12.	Europejska Konwencja Krajobrazowa (Dz. U. z 2006 nr 14 poz. 98)	Zadaniem Konwencji jest „ <i>promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w tym obszarze, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej</i> ”. Zgodnie z	W projekcie Programu w ramach Priorytetu II (cel szczegółowy: (iv)), planuje się realizację obejmujących m.in.: zwiększania powierzchni terenów zielonych, nasadzenia drzew, zielonych

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>Konwencją krajobraz jest istotnym elementem życia ludzi zamieszkujących zarówno miasta, wsie, obszary zdegradowane, czy obszary charakteryzujące się cennymi walorami. Strony Konwencji są zobowiązane do realizacji działań na potrzeby ochrony, planowania i gospodarowania krajobrazem. Istotne jest uwzględnianie aspektów krajobrazowych w realizowanych dokumentach/politykach, które mogą bezpośrednio bądź pośrednio oddziaływać na krajobraz.</p>	<p>przystanków, tworzenia zielonych dachów i ścian, sztucznych mokradeł miejskich, lasów miejskich, sieci zielonych korytarzy (pełniących funkcję korytarzy wentylacyjnych), które będą sprzyjały poprawie walorów krajobrazowych obszarów zurbanizowanych. Planowane działania służące osiągnięciu celu szczegółowego: (vii) będą sprzyjać wypełnianiu założeń konwencji. Dodatkowo działania w ramach Priorytetu V (cel szczegółowy: (i), (ii)) poprzez ochronę dziedzictwa kulturowego i naturalnego służyć będą utrzymaniu i poprawie walorów krajobrazowych obszarów. Realizacja działań inwestycyjnych wynikających z poszczególnych celów projektu Programu będzie musiała uwzględniać walory krajobrazowe obszarów objętych zainwestowaniem i spełniać założenia konwencji.</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
13.	Wytyczne Komisji Europejskiej z 2013 r. dotyczące włączenia kwestii zmian klimatycznych i bioróżnorodności do Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko (Guidance on Integrating Climate Change and Biodiversity into Strategic Environmental Assessment)	Wytyczne obejmują zagadnienia zmian klimatu i różnorodności biologicznej w opracowywanych strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko. Podkreśla się potrzebę uwzględnienia powyższych aspektów w ocenie oddziaływania oraz konieczność ich analizy już na wczesnym etapie opracowania, jak również w trakcie całego procesu oceny. Analizowany dokument powinien być zgodny z obowiązującymi celami strategicznymi, w zakresie ograniczania skutków zmian klimatu i utraty bioróżnorodności.	Podczas opracowania Prognozy uwzględniano niniejsze wytyczne. W rozdziałach Prognozy: 5.1.6., 5.1.9., 5.5., przeanalizowano zagadnienia związane ze zmianami klimatu oraz różnorodnością biologiczną. W Prognozie analizuje się problemy wynikające z prognozowanych zmian klimatu i oddziaływania na środowisko przyrodnicze oraz różnorodność biologiczną. Wytyczne uwzględniono także w trakcie oceny wpływu na środowisko naturalne, w tym na bioróżnorodność, florę i faunę oraz obszary chronione.
14.	Ramowa Dyrektywa Wodna (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca	Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW) obliguje państwa członkowskie do podejmowania działań na rzecz ochrony śródlądowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych oraz wód podziemnych, które m.in.: – „zapobiegają dalszemu pogarszaniu oraz chronią i poprawiają stan ekosystemów wodnych oraz w	W projekcie Programu w ramach Priorytetu II (cel szczegółowy: (iv)) planowane są działania sprzyjające ochronie zasobów wodnych, promujących zrównoważone gospodarowanie wodami, co jest spójne z celami RDW. W ramach celu



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
	ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE z 2000, L 327)	<p><i>odniesieniu do ich potrzeb wodnych, ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio uzależnionych od ekosystemów wodnych;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>promują zrównoważone korzystanie z wód oparte na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych;</i></li> <li>– <i>dążą do zwiększonej ochrony i poprawy środowiska wodnego między innymi poprzez szczególne środki dla stopniowej redukcji zrzutów, emisji i strat substancji priorytetowych oraz zaprzestania lub stopniowego wyeliminowania zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych”.</i></li> </ul> <p>Celem RDW jest osiągnięcie dobrego stanu wód i ekosystemów od nich zależnych. Państwa członkowskie opracowują plany gospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy, stanowiące podstawę podejmowania działań mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz gospodarowanie nimi. Zapisy planów mają wpływ na różne sektory gospodarki m.in.: przemysł, gospodarkę komunalną, rolnictwo, leśnictwo, transport, rybołówstwo, turystykę.</p>	szczegółowego: (iv), planowane jest wsparcie technologii pozwalających na zmniejszenie zużycia wody w gospodarce komunalnej i zwiększające zasoby wód podziemnych oraz inwestycji w instalacje odzysku i ponownego wykorzystania wody. Ponadto planuje się realizację działań obejmujących edukację w zakresie kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych. Planowane są również działania, w ramach celu szczegółowego (v), które mają służyć efektywności zużycia wody, ograniczeniu jej strat oraz poprawie zasobooszczędności systemu. Realizacja planowanych działań z zakresu gospodarki wodnej powinna sprzyjać ochronie zasobów wodnych.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		Dla analizowanego obszaru obowiązują Plany gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Pregoty i Niemna, które zostały przyjęte w formie rozporządzeń Rady Ministrów 18 października 2016 r. - dokumenty zostały przeanalizowane w dalszej części tabeli.	
15.	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU regionów budując Europę odporną na zmianę klimatu - nowa Strategia w zakresie przystosowania do zmiany klimatu	Przystosowanie się do zmiany klimatu będzie mieć wpływ na wszystkie sektory i poziomy zarządzania. Wskazuje się trzy obszary priorytetowe: „ <i>włączenie przystosowania do zmiany klimatu do polityki makrofinansowej, rozwiązania adaptacyjne oparte na zasobach przyrody (opłacalne ekonomicznie oraz dostarczające korzyści natury ekologicznej) oraz lokalne działania adaptacyjne</i> ”. Podkreśla się, że strategie adaptacji muszą być efektywne oraz realizowane z uwzględnieniem najnowszych badań. W dokumencie zwraca się uwagę, iż realizacja odpornej na zmiany klimatu infrastruktury umożliwi zminimalizowane negatywnych skutków klęsk żywiołowych oraz jest opłacalna.	W projekcie Programu przewiduje się wsparcie projektów, które będą realizowały cel szczegółowy: (iv) – Priorytet II. Planowane działania mają za zadanie przystosowanie się obszaru objętego projektem Programu do zmian klimatu, co jest spójne z założeniami analizowanego dokumentu.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
16.	Pakiet energetyczno-klimatyczny	<p>Pakiet energetyczno-klimatyczny to zbiór dokumentów dyrektyw i decyzji, które mają prowadzić do osiągnięcia celów UE w aspekcie redukcji emisji gazów cieplarnianych i energii.</p> <p>Niskoemisyjna gospodarka związana jest m.in. z:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– „ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych,</li> <li>– poprawą efektywności energetycznej,</li> <li>– zwiększeniem udziału odnawialnych źródeł energii oraz zwiększeniem udziału biopaliw”.</li> </ul> <p>Osiągnięcie zamierzonych celów pozwoli by gospodarka Unii Europejskiej (w tym również system energetyczny) była konkurencyjna. Nastąpi wzrost poziomu bezpieczeństwa energetycznego i skuteczność działań ograniczających skutki zmian klimatu<sup>1</sup>.</p>	<p>W projekcie Programu w Priorytecie II: Region przyjazny środowisku, planuje się wsparcie projektów w obrębie celów szczegółowych: (i), (ii), (iv), (viii).</p> <p>Realizacja zawartych w projekcie Programu działań w obrębie ww. celów szczegółowych jest zgodna z założeniami Pakietu i sprzyjać będzie ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza, poprawie efektywności energetycznej i wzrostowi poziomu wykorzystania OZE.</p>
<b>Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie krajowym</b>			
17.	Umowa partnerstwa na lata 2021-2027 (projekt: 11.2021 r.)	<p>Umowa Partnerstwa (UP) obejmuje „strategię interwencji funduszy europejskich w ramach polityk unijnych: polityki spójności i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce w latach 2021-2027”. Zakłada się realizację działań w ramach pięciu celów polityki spójności:</p>	<p>Projekt Programu oraz identyfikowane obszary wsparcia opracowano uwzględniając projekt Umowy Partnerstwa oraz wskazane cele polityki spójności. Zaprezentowane w projekcie</p>

<sup>1</sup> <https://www.kobize.pl/pl/article/pakiet-energetyczno-klimatyczny-ue/id/387/informacja-ogolna>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> <li>– „Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej,</li> <li>– Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna Europa,</li> <li>– Lepiej połączona Europa,</li> <li>– Europa o silniejszym wymiarze społecznym,</li> <li>– Europa bliższa obywateli”,</li> </ul> <p>jak również celu dodatkowego pozwalającego „łagodzenie społecznych, gospodarczych i środowiskowo-przestrzennych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu”.</p> <p>Określone wyzwania obejmują m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– „Postęp technologiczny we wszystkich sektorach gospodarki;</li> <li>– Wykorzystanie technologii cyfrowych i nowych modeli biznesowych w przedsiębiorstwach;</li> <li>– Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, która jest jedną z najwyższych w Unii Europejskiej;</li> <li>– Zwiększenie efektywności energetycznej gospodarki;</li> </ul>	<p>Programu priorytety i kierunki wsparcia są zgodne z założeniami projektu Umowy Partnerstwa.</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> <li>– Niezawodność i stabilność dostaw energii;</li> <li>– Zmniejszenie strat przesyłowych energii elektrycznej (przestarzała infrastruktura elektroenergetyczna);</li> <li>– Rozwinięcie potencjału magazynowania energii;</li> <li>– Redukcja emisji CO<sub>2</sub>;</li> <li>– Transformacja energetyczna w kierunku zielonej gospodarki;</li> <li>– Zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów;</li> <li>– Efektywne zagospodarowanie odpadów;</li> <li>– Odpowiednie oczyszczanie ścieków komunalnych i przemysłowych;</li> <li>– Utrzymanie dobrego stanu wód;</li> <li>– Efektywne wykorzystanie zasobów bez dodatkowego obciążania środowiska;</li> <li>– Zapewnienie lepszego dostępu do transportu publicznego dla mieszkańców obszarów zurbanizowanych;</li> <li>– Rozwój transportu niskoemisyjnego lub o zerowej emisyjności;</li> <li>– Rozwój nowoczesnych technologii i systemów łączności;</li> <li>– Zwiększenie zasobów pracy;</li> </ul>	



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> <li>– Podnoszenie poziomu umiejętności i kwalifikacji społeczeństwa;</li> <li>– Ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego;</li> <li>– Większa dostępność usług zdrowotnych z uwzględnieniem zróżnicowania między regionami;</li> <li>– Wzrost efektywności i jakości systemu ochrony zdrowia;</li> <li>– Wzmocnienie roli kultury i turystyki dla rozwoju gospodarczego i spójności społecznej;</li> <li>– Podnoszenie atrakcyjności turystycznej regionów;</li> <li>– Przyspieszenie rozwoju obszarów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej”.</li> </ul>	
18.	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (M. P. z 2017 poz. 260)	<p>W Strategii zawarto cele i kierunki rozwoju kraju w aspekcie społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w latach: 2020 i 2030. Dokument określa cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną;</li> <li>– Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony;</li> </ul>	<p>W projekcie Programu wskazano priorytety, cele i działania zgodnie z celami i założeniami Strategii. Zwłaszcza realizacja działań w zakresie Priorytetu I: Innowacyjne Podlaskie, poprzez osiągnięcie wyznaczonych celów: (i), (ii), (iii) oraz Priorytetu IV: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości (realizacja celu: (ii), (iii), (v)). Identyfikuje się również spójność analizowanych</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>– Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu, oraz obszary mające wpływ na osiągnięcie celów Strategii: Kapitał ludzki i społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe.</p> <p>Dla Strategii wykonana została prognoza oddziaływania na środowisko, w której nie zidentyfikowano istotnych oddziaływań negatywnych wynikających z realizacji proponowanych celów i kierunków interwencji, których nie udałoby się zlikwidować bądź zminimalizować na etapie wdrażania kolejnych dokumentów. Identyfikowany jest pozytywny wpływ na ludzi w efekcie realizacji Strategii.</p> <p>W prognozie zaznaczono, iż w przypadku: „obszarów wpływających na realizację SOR sytuacja jest bardziej skomplikowana, gdyż zidentyfikowano oddziaływania związane z bezpowrotnym negatywnym skutkiem, które są możliwe do zminimalizowania dopiero na etapie wdrażania kolejnych dokumentów wynikających z SOR lub na etapie projektowania konkretnych inwestycji wynikających z SOR”.</p>	<p>dokumentów poprzez realizację Priorytetu II: Region przyjazny środowisku (cel: (viii), (i), (iv)) oraz Priorytetu III Lepiej skomunikowany region (cel szczegółowy: (II)).</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
19.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (M. P. z 2019 poz. 1060)	<p>Strategia jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa, w której rozwój kraju społecznie i terytorialnie jest zrównoważony. Określono trzy cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;</li> <li>– Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;</li> <li>– Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.</li> </ul> <p>W Strategii zapisano wyzwania do roku 2030:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>„adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie zagrożeń dla środowiska,</i></li> <li>– <i>przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych,</i></li> <li>– <i>rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego,</i></li> <li>– <i>wzrost produktywności i innowacyjności regionalnych gospodarce,</i></li> <li>– <i>rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach,</i></li> </ul>	<p>Projekt Programu w ramach Priorytetów (II, III, IV, V, VI) planuje wsparcie działań, które sprzyjać będą określonym w Strategii wyzwaniom i celom. Spójność zapisów dokumentów dotyczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– działań z zakresu poprawy dostępności transportowej;</li> <li>– działań na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska, w tym dostosowania, adaptacji do zmian klimatu;</li> <li>– działań na rzecz obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych;</li> <li>– promocji walorów turystycznych, dziedzictwa kulturowego;</li> <li>– działań z zakresu oczyszczania ścieków i gospodarowania odpadami, zgodnie z zasadami GOZ;</li> </ul>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem (w tym finansowania działań rozwojowych) oraz współpracy między samorządami terytorialnymi i między sektorami,</i></li> <li>– <i>przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych”.</i></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– działań z zakresu niskoemisyjnych strategii miejskich związanych z poprawą jakości powietrza;</li> <li>– wymiany taboru wykorzystywanego do świadczenia usług transportu zbiorowego na ekologiczny, niskoemisyjny;</li> <li>– aktywizacji lokalnej społeczności na rzecz pobudzania rozwoju społeczno-gospodarczego w zakresie podnoszenia kompetencji i umiejętności mieszkańców oraz wzmocnienia poczucia tożsamości i integracji społeczności lokalnej.</li> </ul>
20.	Polityka Ekologiczna Państwa 2030 (M. P. z 2019 poz. 794)	Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski jest kluczowym zadaniem Polityki ekologicznej Państwa 2030 (PEP 2030). W PEP 2030 na podstawie zidentyfikowanych trendów w obszarze środowiska, umożliwiających zharmonizowanie aspektów ochrony środowiska, z potrzebami gospodarczymi oraz społecznymi, określono cele szczegółowe:	Zaproponowany w projekcie Programu Priorytet II, poprzez realizację celów i kierunków interwencji wpisuje się w założenia i cele PEP 2030. Planowane kierunki interwencji dotyczące: kompleksowych projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz wszelkie projekty wspierające

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> <li>– „poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego;</li> <li>– zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska;</li> <li>– łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich, zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych”.</li> </ul> <p>Wskazane powyżej cele szczegółowe będą realizowane poprzez odpowiednie kierunki interwencji m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– „przeciwdziałanie zmianom klimatu,</li> <li>– adaptację do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,</li> <li>– zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód;</li> <li>– likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania;</li> <li>– zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu;</li> <li>– gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym”.</li> </ul>	<p>zrównoważoną mobilność miejską, w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz wspierające redukcję gazów cieplarnianych odpowiadają na identyfikowane problemy wskazywane dla analizowanego województwa podlaskiego w PEP 2030.</p>



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>W PEP 2030 w odniesieniu do województwa podlaskiego wskazuje się, iż:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– w aglomeracji białostockiej oraz strefie podlaskiej w 2017 r. występowały przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń pyłów zawieszonych PM<sub>2,5</sub> (w strefie podlaskiej) oraz przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu (w strefie podlaskiej i aglomeracji białostockiej);</li> <li>– identyfikowane jest zjawisko eutrofizacji (typowe dla regionów rolniczych);</li> <li>– w latach 2014–2017 dostrzegalny był wzrost ilości ścieków przemysłowych i komunalnych, wymagających oczyszczania.</li> </ul> <p>Projekt PEP2030 podlegał ocenie strategicznej, w ramach której, wykonano prognozę oddziaływania na środowisko.<sup>2</sup> Zgodnie z wnioskami wykonanych analiz oceniany dokument PEP2030 ma charakter prośrodowiskowy. W prognozie podkreślono również, iż „sposób gospodarowania w nim ujęty jest zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju. Nie zidentyfikowano</p>	

<sup>2</sup>Prognoza oddziaływania na środowisko Polityki Ekologicznej Państwa 2030 - Strategii Rozwoju w Obszarze Środowiska i Gospodarki Wodnej. DATAGIS.PL Technologie Geoinformacyjne, Warszawa, 2019 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>jakiegokolwiek działania PEP2030, które w sposób znacząco negatywny może oddziaływać na obszary Natura 2000”. Wyznaczone cele i kierunki działań są zgodne z krajowymi, międzynarodowymi dokumentami strategicznymi dot. ochrony środowiska, ochrony przyrody i zdrowia ludzi.</p>	
21.	Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030	<p>W Planie przedstawiono zintegrowane podejście do realizacji pięciu wymiarów unii energetycznej (obniżenie emisyjności, bezpieczeństwo energetyczne, efektywność energetyczna, wewnętrzny rynek energii, badania naukowe, innowacje i konkurencyjność).</p> <p>Wyznaczone cele klimatyczno- energetyczne na 2030 dotyczą m.in.: redukcji emisji gazów cieplarnianych, wzrostu udziału OZE, wzrostu efektywności energetycznej.</p> <p>W zakresie obniżenia emisyjności zwraca się również uwagę na problem tzw. „niskiej emisji” związanej z emisją zanieczyszczeń w transporcie, czy indywidualnymi źródłami ciepła. Podkreśla się potrzebę rozwoju OZE i planuje wsparcie obecnych odnawialnych źródeł energii oraz tworzenie nowych. Szczególną uwagę poświęca się</p>	<p>W projekcie Programu w ramach Priorytetu II: Region przyjazny środowisku (cel szczegółowy: (i), (ii), (viii)), przewiduje się działania służące osiągnięciu celów zawartych w Planie dotyczących zagadnień: obniżenia emisyjności, poprawy efektywności energetycznej, rozwoju OZE. W projekcie Programu planuje się wsparcie projektów m.in. z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw służącej zmniejszeniu zużycia energii elektrycznej i/lub ciepła wraz z montażem odnawialnych źródeł energii;</li> </ul>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>tematowi efektywności energetycznej, bowiem działania mające na celu zmniejszenie zużycia energii mają również wpływ na zmniejszenie emisji i prowadzą do realizacji celów energetyczno-klimatycznych. Podkreśla się potrzebę renowacji zasobów budynków mieszkalnych, niemieszkalnych (publicznych i prywatnych) oraz działań w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej w transporcie.</p> <p>W dokumencie z uwagi na występujące ekstremalne zjawiska pogodowe, wskazuje się potrzebę realizacji działań w zakresie adaptacji do zmian klimatu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– modernizacji energetycznej obiektów użyteczności publicznej;</li> <li>– modernizacji energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych;</li> <li>– efektywnych sieci ciepłowniczych i chłodniczych (budowa i modernizacja sieci) wraz z magazynami ciepła;</li> <li>– produkcji energii i ciepła ze źródeł odnawialnych;</li> <li>– zakupu, modernizacji niskoemisyjnego i bezemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego;</li> <li>– budowy instalacji do dystrybucji nośników energii dla niskoemisyjnego transportu.</li> </ul> <p>Ponadto planuje się realizację projektów dotyczących adaptacji terenów zurbanizowanych do zmian klimatu (cel szczegółowy: iv).</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
22.	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022 (M. P. z 2016 poz. 784)	<p>Głównym zadaniem Krajowego planu gospodarki odpadami (KPGO) jest opracowanie polityki gospodarki odpadami, która jest spójna z hierarchią postępowania z odpadami i zasadą zanieczyszczający płaci. W dokumencie wskazano cele i są to m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– „zapobieganie powstawaniu odpadów;</li> <li>– zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów;</li> <li>– dążenie do zmniejszania ilości składowanych odpadów;</li> <li>– osiągnięcie wymaganego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych;</li> <li>– zapewnienie osiągnięcia odpowiedniego poziomu zbierania zużytego sprzętu oraz zużytych baterii i akumulatorów;</li> <li>– osiągnięcie odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu odpadów powstających z produktów, między innymi odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych;</li> </ul>	<p>W projekcie Programu (Priorytet II, cel szczegółowy: (vi)) obejmuje zagadnienia dotyczące gospodarki odpadami. Planuje się realizację kompleksowych projektów z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, rozwijany będzie recykling odpadów. Ponadto planuje się realizację działań z zakresu: gospodarki odpadami innymi niż komunalne, tj. przemysłowymi i azbestu. Planuje się również realizację inwestycji pozwalających na zmianę procesów produkcyjnych w przedsiębiorstwach, w celu redukcji masy odpadów, zwiększenia ponownego wykorzystania surowców, recyklingu, efektywnego gospodarowania zasobami. Przyjęty kierunek działań sprzyjał będzie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym. Dodatkowo w ramach celu szczegółowego (v), zakłada</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>dokończenie likwidacji mogilników, zawierających przeterminowane środki ochrony roślin i inne odpady niebezpieczne;</i></li> <li>– <i>zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku”.</i></li> </ul> <p>Kierunki planowanych działań dotyczą m.in.: „<i>edukacji ekologicznej, rozwoju selektywnego zbierania odpadów; wspierania budowy sieci napraw i ponownego użycia produktów.</i>”</p> <p>Dla dokumentu KPGO została opracowana Prognoza oddziaływania na środowisko. Zgodnie z zapisami Prognozy wdrożenie KPGO oddziaływać będzie pośrednio pozytywnie na stan zachowania różnorodności biologicznej. Oddziaływanie to wynikać będzie z ograniczenia presji na środowisko, z uwagi na minimalizację ilości wytwarzanych odpadów, „<i>zmniejszenia zużycia zasobów środowiskowych i energii oraz maksymalizacji odzysku z surowców i energii z odpadów</i>”. W Prognozie podkreślono, iż prawidłowe gospodarowanie odpadami wpłynie na poprawę jakości abiotycznych składników środowiska (stanu powietrza, jakości wód i gleb), a w efekcie będzie</p>	<p>się realizację projektów z zakresu zagospodarowania osadów ściekowych z oczyszczalni ścieków komunalnych. Przyjęty kierunek działań dotyczy właściwego zagospodarowania osadów ściekowych, bez możliwości składowania na składowiskach odpadów stałych. Przyjęty kierunek działań w ramach ww. celów szczegółowych jest zgodny z celami i założeniami KPGO.</p>



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		pozytywie oddziaływać na różnorodność biologiczną regionu i prawidłowe funkcjonowanie ekosystemów”. <sup>3</sup>	
23.	Krajowy Program Oczyszczania Kraju z Azbestu	<p>W Programie określono zadania, które są niezbędne do realizacji w celu oczyszczenia kraju z azbestu w okresie 24 lat. Planowane działania dotyczą 5 bloków tematycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– zadania legislacyjne;</li> <li>– działania edukacyjno-informacyjne, szkolenia itp.;</li> <li>– działania obejmujące usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest;</li> <li>– monitoring realizacji;</li> <li>– zadania dotyczące oceny narażenia i ochrony zdrowia.</li> </ul> <p>Określono, iż realizacja Programu przyniesie korzyści ekologiczne, poprzez stopniowe ograniczanie i ostatecznie eliminację narażenia środowiska na azbest. Zgodnie z zapisami Prognozy wykonanej dla Programu głównymi źródłami oddziaływań na gatunki flory i fauny są: budowa składowisk/kwater odpadów zawierających azbest, eksploatacja składowisk/kwater; transport na składowiska; demontaż odpadów zawierających azbest -</p>	<p>Zgodnie z informacją zawartą w projekcie Programu, województwo podlaskie, jest jednym z 4 województw, w których znajduje się największa ilość zabudowanych wyrobów azbestowych w przeliczeniu na osobę. Dlatego istotna jest realizacja projektów z zakresu gospodarki odpadami innymi niż komunalne, w tym przypadku azbestu, które przewidziane są w ramach Priorytetu II (cel szczegółowy: (vi)). Projekty z zakresu gospodarki odpadami niebezpiecznymi obejmować będą specjalistyczną zbiórkę, transport, przechowywanie i przetwarzanie. Niezbędna jest realizacja działań zgodnie z zapisami obowiązujących przepisów prawa i wskazaniem zawartymi w</p>

<sup>3</sup> Prognoza oddziaływania na środowisko KPGO 2020, Warszawa 2016 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		w sytuacji nieprzestrzegania procedur. Dlatego w Prognozie wskazano działania minimalizujące ograniczające wpływ dot. lokalizacji składowisk i sposobu organizacji transportu odpadów zawierających wyroby azbestowe.	Krajowym Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu.
24.	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK) to dokument, w którym zawarto wykaz aglomeracji, które powinny zostać wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków. Opracowano już pięć aktualizacji, w trakcie opracowania jest szósta aktualizacja KPOŚK. Zadaniem KPOŚK jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków a w efekcie ochrona środowiska wodnego. Projekt VI AKPOŚK obejmuje wykaz aglomeracji wraz z przyporządkowanymi inwestycjami dot. wyposażenia w systemy kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalnie ścieków. Projekt VI AKPOŚK podlegał strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w ramach której wskazano, iż planowane działania przyczynią się do: <ul style="list-style-type: none"> <li>– „ograniczenia istniejących presji o charakterze punktowym i rozproszonym do gleb oraz wód (w efekcie powstawania zbiorczych systemów);</li> </ul>	W projekcie Programu w ramach Priorytetu II (cel szczegółowy: (v)), odniesiono się bezpośrednio do KPOŚK i wskazano, iż realizowane będą projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. Podstawą do wyboru projektów z zakresu gospodarki ściekowej będzie Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> <li>– ograniczenia oddziaływania punktowych źródeł (w efekcie likwidacji oczyszczalni ścieków, w tym niespełniających wymagań ochrony środowiska);</li> <li>– poprawy jakości odprowadzanych ścieków do odbiorników (w efekcie modernizacji oczyszczalni);</li> <li>– poprawy jakości powstających osadów ściekowych (w wyniku modernizacji w zakresie części osadowej oczyszczalni);</li> <li>– zmniejszenia presji na obszary chronione, w tym na gatunki wodne i zależne od wód w wyniku ograniczenia ładunków biogenów, zanieczyszczeń mikrobiologicznych oraz innych zanieczyszczeń wprowadzanych do wód powierzchniowych ze ściekami (w efekcie realizacji zbiorczych sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków<sup>4</sup>).</li> </ul>	
25.	Polityka energetyczna Polski do 2040 roku (M. P. z 2021 poz. 264)	<p>W dokumencie zaproponowano osiem celów szczegółowych wraz z działaniami oraz wskazano projekty strategiczne.</p> <p>W wyniku realizacji celów i działań przeprowadzona zostanie niskoemisyjna transformacja energetyczna, która</p>	Przyjęty kierunek działań w ramach celów szczegółowych: (i), (ii), projektu Programu (Priorytet II), wpisuje się w założenia celów PEP2040 dotyczących

<sup>4</sup> Prognoza oddziaływania na środowisko dla szóstej aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, Gliwice, 2021 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>oparta jest o trzy filary:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– „Sprawiedliwa transformacja;</li> <li>– Zeroemisyjny system energetyczny;</li> <li>– Dobra jakość powietrza”.</li> </ul> <p>Cele szczegółowe obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– „Optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych;</li> <li>– Rozbudowę infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej;</li> <li>– Dywersyfikację dostaw i rozbudowę infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych;</li> <li>– Rozwój rynków energii;</li> <li>– Wdrożenie energetyki jądrowej;</li> <li>– Rozwój odnawialnych źródeł energii;</li> <li>– Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji;</li> <li>– Poprawę efektywności energetycznej”.</li> </ul>	<p>rozwoju OZE i poprawy efektywności energetycznej.</p> <p>W projekcie Programu planuje się realizację kompleksowych inwestycji na rzecz poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw służących zmniejszeniu zużycia energii elektrycznej i/lub ciepła wraz z montażem odnawialnych źródeł energii oraz realizację działań w zakresie modernizacji energetycznej obiektów użyteczności publicznej, wielorodzinnych budynków mieszkalnych. W ramach projektu dokumentu planuje się wsparcie projektów w zakresie efektywnych sieci ciepłowniczych i chłodniczych (budowa i modernizacja sieci) wraz z magazynami ciepła oraz w zakresie produkcji energii i ciepła ze źródeł odnawialnych.</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>Dla PEP2040 wykonana została Prognoza oddziaływania na środowisko<sup>5</sup>, w ramach której wskazano, iż kompleksowa realizacja dokumentu wpłynie na zmniejszenie presji energetyki na środowisko, a w efekcie poprawy jego stanu. Realizacja PEP2040 wpłynie na „redukcję emisji gazów cieplarnianych, co będzie miało znaczenie w procesie globalnym ograniczenia zmian klimatu”. W Prognozie podkreślono również, że szereg inwestycji wynikających z realizacji PEP2040 będzie wpływało negatywnie na niektóre elementy środowiska. Dlatego w Prognozie wskazano zalecenia dot. minimalizacji, ograniczenia negatywnego oddziaływania.</p>	
26.	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	<p>Głównym celem Strategii jest „zwiększenie dostępności transportowej kraju oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego przez utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego na poziomie krajowym, europejskim i globalnym”.</p>	<p>W projekcie Programu – Priorytet III: Lepiej skomunikowany region (cel szczegółowy: (ii)), dotyczy zagadnień poruszanych w Strategii. W ramach projektu Programu zakłada się realizację projektów w zakresie:</p>

<sup>5</sup> Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko projektu Polityki energetycznej Polski do 2040 r. – załącznik nr 3 do PEP2040



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>Aby osiągnąć zamierzony cel niezbędna będzie realizacja następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– „budowa zintegrowanej i wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce;</li> <li>– poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym;</li> <li>– zmiana w indywidualnej i zbiorowej mobilności (chodzi m.in. o promocję transportu zbiorowego);</li> <li>– poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów;</li> <li>– ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko;</li> <li>– poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe”.</li> </ul> <p>Projekt dokumentu podlegał strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w ramach której wykonano prognozę oddziaływania na środowisko<sup>6</sup>. W efekcie przeprowadzonej oceny wpływu planowanych projektów i działań wskazano m.in., iż:</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– budowy i przebudowy dróg wojewódzkich poza TEN-T oraz dróg lokalnych;</li> <li>– rozwoju pasażerskiego transportu zbiorowego i jego infrastruktury oraz unowocześnienia taboru w celu powiązania obszarów peryferyjnych z lokalnymi/regionalnymi centrami wzrostu (drogowe przewozy subregionalne);</li> <li>– zapewnienia bezpieczeństwa operacji lotniczych, obsługi pasażerów oraz ochrony środowiska na lotnisku Krywlany w Białymstoku oraz w Suwałkach.</li> </ul> <p>Ponadto w ramach Priorytetu II (cel szczegółowy: (viii)), planuje się realizację działań w zakresie: zakupu, modernizacji</p>

<sup>6</sup> Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku, Warszawa 2019 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> <li>– nastąpi odciążenie istniejącej sieci dróg (która obecnie stanowi zagrożenie dla człowieka i przyrody);</li> <li>– „zastosowanie działań minimalizujących w odpowiednim zakresie, uszczegółowionym po weryfikacji terenowej, zapewni skuteczne ograniczenie negatywnego oddziaływania”;</li> <li>– projekty należy realizować tak – by w jak najmniejszym stopniu szkodzić środowisku (sposób realizacji powinien być wnikliwie przeanalizowany na etapie raportów o oddziaływaniu na środowisko);</li> <li>– realizacja projektów strategicznych pozwoli na rozwój systemu transportu;</li> <li>– zidentyfikowane kolizje inwestycji z obszarami chronionymi powinny zostać poddane dalszym analizom na etapie prac planistycznych.</li> </ul>	<p>niskoemisyjnego i bezemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego, budowy, przebudowy, rozbudowy liniowej i punktowej infrastruktury transportu publicznego i niezmotoryzowanego oraz budowy instalacji do dystrybucji nośników energii dla niskoemisyjnego transportu. Planowany kierunek działań jest spójny z założeniami Strategii w zakresie wspierania rozwoju niskoemisyjnych środków transportu, wspierania transportu zbiorowego, realizacji inwestycji zwiększających udział transportu lotniczego.</p>
27.	Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030	Celem głównym Strategii jest „rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego”.	Projekt Programu zachowuje zgodność ze Strategią w zakresie działań w ramach Priorytetu II, poprzez realizację zwłaszcza zadań z zakresu rozwoju OZE, rozwoju infrastruktury wodno-ściekowej. Z kolei realizacja działań z

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>Cel główny realizowany będzie poprzez określone w Strategii cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>Zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej;</i></li> <li>– <i>Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska;</i></li> <li>– <i>Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa.</i></li> </ul>	<p>Priorytetu, I, IV, V, VI, VII może wpływać na osiągnięcie celów wyznaczonych w ramach Strategii w zakresie <i>rozwoju przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa oraz dostępności do wysokiej jakości usług publicznych.</i></p>
28.	Strategia Produktyności (projekt)	<p>Celem opracowanej Strategii Produktyności 2030 jest zwiększenie produktywności w warunkach gospodarki neutralnej klimatycznie, o obiegu zamkniętym, opartej na danych. W dokumencie wskazano działania w ramach 7 obszarów, wraz z określonymi celami szczegółowymi:</p> <p><i>„Obszar I. Zasoby naturalne (ziemia i surowce):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>Wzrost wydajności surowcowej gospodarki,</i></li> <li>– <i>Wzrost wykorzystania surowców odnawialnych i biomasy w gospodarce;</i></li> </ul> <p><i>Obszar II. Praca i kapitał ludzki:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>Szybki rozwój praktycznego kształcenia przez całe życie,</i></li> <li>– <i>Przygotowanie kompetentnych kadr na potrzeby scyfryzowanej gospodarki;</i></li> </ul>	<p>Planowane działania w ramach projektu Programu są spójne z celami i kierunkami działań Strategii w obszarze I. Zasoby naturalne w aspekcie dot. gospodarki o obiegu zamkniętym (Priorytet II, cel szczegółowy: (vi)). Planowane są inwestycje w przedsiębiorstwach dotyczące zmiany procesów produkcyjnych w celu przejścia z modelu liniowego na cyrkularny, redukcji masy odpadów, zwiększenia udziału ponownego wykorzystania surowców, recyklingu (w tym upcyklingu)</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p><i>Obszar III. Inwestycje (kapitał trwały i finansowy):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>Trwałe zwiększenie stopy inwestycji prywatnych,</i></li> <li>– <i>Automatyzacja, robotyzacja i cyfryzacja przedsiębiorstw;</i></li> </ul> <p><i>Obszar IV. Organizacja i instytucje:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>Podniesienie jakości zarządzania w przedsiębiorstwach i instytucjach publicznych,</i></li> <li>– <i>Stymulowanie mechanizmów współpracy pomiędzy podmiotami gospodarczymi;</i></li> </ul> <p><i>Obszar V. Wiedza:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>Wzrost intensywności wykorzystania wiedzy i nowych technologii w gospodarce;</i></li> </ul> <p><i>Obszar VI. Dane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>Szybki rozwój algorytmicznej gospodarki opartej na danych;</i></li> </ul> <p><i>Obszar VII. Umiędzynarodowienie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>Zwiększenie liczby eksporterów, w szczególności na rynki pozaeuropejskie,</i></li> <li>– <i>Zwiększenie eksportu towarów w obszarze wysokich technologii i kanałami e-commerce”.</i></li> </ul>	<p>materiałów i efektywnego gospodarowania zasobami. W aspekcie GOZ istotne będzie wspieranie projektów dotyczących biogospodarki, która jest kluczowa dla transformacji gospodarki w kierunku obiegu zamkniętego. Planowane kierunki interwencji w ramach priorytetu I, IV, VI projektu Programu sprzyjać będą osiągnięciu celów wskazywanych w obszarach Strategii.</p>
29.	Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego	Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego wyznacza cel główny polegający na wzroście jakości życia społecznego i	Realizacja działań służących głównie osiągnięciu wyznaczonych priorytetów IV i

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>kulturalnego Polaków. Cel ten realizowany będzie poprzez trzy cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>„Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne (Usprawnienie mechanizmów wspierania i współpracy instytucji publicznych z obywatelami; Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej);</i></li> <li>– <i>Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich (Tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmacniania uczestnictwa w kulturze; Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowywanie dóbr kultury; Digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury; Umacnianie tożsamości i postaw obywatelskich przez kulturę; Wzmocnienie promocji kultury polskiej za granicą);</i></li> <li>– <i>Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne (Wzrost udziału sektorów kreatywnych w rozwoju gospodarczym kraju; Rozwój kompetencji zawodowych na potrzeby branż kreatywnych;</i></li> </ul>	<p>V projektu Programu będzie sprzyjać osiągnięciu wyznaczonych celów Strategii. Dotyczy to głównie realizacji działań w zakresie celów szczegółowych: (ii), (vi) w priorytecie IV, jak również celów priorytetu V: (i), (ii).</p>



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<i>Wzmocnienie potencjału kreatywnego społeczeństwa</i> ”.	
30.	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 (projekt)	Celem głównym Strategii jest zapewnienie wzrostu kapitału ludzkiego i spójności społecznej w kraju. Cel ten realizowany będzie poprzez 4 cele szczegółowe: <ul style="list-style-type: none"> <li>– „Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych;</li> <li>– Poprawę zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej;</li> <li>– Wzrost i poprawę wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy;</li> <li>– Redukcję ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawę dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne”.</li> </ul>	Realizacja działań w zakresie priorytetu I, IV, V, VI, VII sprzyjać będzie osiągnięciu celów wyznaczonych w Strategii w zakresie podnoszenia kompetencji społeczeństwa, walki w wykluczeniem społecznym, aktywizacji społeczno-zawodowej, poprawy systemu opieki zdrowotnej i zwiększenia dostępności do świadczeń zdrowotnych.
31.	Strategia Sprawne i Nowoczesne Państwo 2030 (projekt)	W Strategii wskazano kierunki interwencji do 2030 roku. Przyjęty kierunek działań ma zapewnić odpowiednie warunki „dla prowadzenia działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli w celu zapewnienia spójnej i efektywnej realizacji polityki rozwojowej”. W dokumencie wskazano cel główny: <i>Sprawne i nowoczesne państwo służące obywatelom, środowisku i gospodarce</i> oraz cele szczegółowe:	Planowane działania zawarte w projekcie Programu (Priorytet I) w zakresie celu szczegółowego (ii) są powiązane z celem III Strategii, w zakresie rozwoju rozwiązań cyfrowych oraz rozwoju kompetencji cyfrowych. W ramach projektu Programu planuje się

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> <li>– „Lepsze prawo;</li> <li>– Sprawne instytucje państwa;</li> <li>– Podniesienie sprawności realizacji zadań państwa poprzez wykorzystanie technologii cyfrowych i zmianę sposobu działania stosownie do możliwości, jakie stwarza technologia;</li> <li>– Efektywne planowanie i wykorzystanie środków finansowych;</li> <li>– Zapewnienie obywatelom bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego”.</li> </ul> <p>Dla niniejszego dokumenty nie było wymagane sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko.</p>	wsparcie m.in. w zakresie rozwoju e-Kompetencji, e-usług publicznych.
32.	Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020)	Zadaniem Planu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju przy zachodzących zmianach klimatu. Plan obejmuje priorytetowe kierunki działań adaptacyjnych niezbędne do realizacji w obszarach wrażliwych na zmiany klimatu tj.: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, obszary górskie, strefy wybrzeża. Wskazuje się, iż w ramach poszczególnych województw powinno realizować się oprócz działań o charakterze	W projekcie Programu planuje się projekty, wspierające osiągnięcie celu szczegółowego: ((iv) - Priorytet II)), który w całości jest powiązany ze SPA2020. Planuje się realizację projektów z zakresu: adaptacji terenów zurbanizowanych do zmian klimatu; budowy, przebudowy lub remontu urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej służących zmniejszeniu

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>horyzontalnym zadania uwzględniające wrażliwość regionalną i lokalną specyfikę obszaru. Działania o charakterze horyzontalnym obejmują m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– „edukację w zakresie zmian klimatu i ograniczenia ich skutków,</li> <li>– monitoring zmian wrażliwości gospodarki i społeczeństwa oraz (w dalszej perspektywie) postępu we wdrażaniu regionalnych i lokalnych strategii / planów adaptacyjnych,</li> <li>– planowanie przestrzenne na poziomie regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji,</li> <li>– przygotowanie i wdrażanie zintegrowanych strategii / planów adaptacyjnych,</li> <li>– uwzględnienie trendów klimatycznych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej (climate proofing)”.</li> </ul>	<p>skutków powodzi lub suszy, małej retencji. Planuje się również wsparcie systemu ratownictwa służb innych niż Państwowa Straż Pożarna oraz w uzasadnionych adaptacją do zmian klimatu przypadkach wspierana będzie budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia. Ponadto planuje się wsparcie projektów edukacyjnych w zakresie kwestii klimatycznych oraz ochrony zasobów wodnych.</p>
33.	Plan przeciwdziałania skutkom suszy	Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) opracowany został w 2020 r. na sześcioletni okres obowiązywania (2021-2027) i obejmuje działania służące przeciwdziałaniu skutkom suszy. Integralną częścią dokumentu jest katalog, zawierający szereg rozwiązań ograniczających	Wśród wskazanych w projekcie Programu priorytetów, celów, typów projektów oraz typów przedsięwzięć, niektóre dotyczą zbieżnych celów i działań, określonych w PPSS. Są to

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>skutki suszy. Dokument obejmuje również zestaw inwestycji dotyczących budowy, przebudowy, remontu urządzeń wodnych w celu m.in. zwiększenia retencji. Projekt PPSS zawiera działania, które skierowane są do różnych grup odbiorców i obejmują różne sektory gospodarki (rolnictwo, energetyka, przemysł, leśnictwo). Zaproponowano również szereg działań obejmujących edukację i promowanie oszczędnego gospodarowania wodą.</p> <p>Wykonana prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu PPSS obejmowała analizy wpływu planowanych działań (zawartych w katalogu), jak również oceny wpływu konkretnych inwestycji ukierunkowanych m.in. na zwiększenie retencji.</p>	<p>następujące elementy projektu Programu:</p> <p>Priorytet: Region przyjazny środowisku</p> <p>Cel szczegółowy: (iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego</p> <p>Typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu;</li> <li>– budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy;</li> <li>– mała retencja;</li> <li>– budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania,</li> </ul>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
			<p>magazynowania i dystrybucji wody do spożycia.</p> <p>Cel szczegółowy: (vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia</p> <p>Typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– działania z zakresu błękitno zielonej infrastruktury.</li> </ul>
34.	Plan przeciwdziałania niedoborowi wody	<p>Na moment opracowania niniejszej Prognozy, Plan przeciwdziałania niedoborowi wody (PPNW) stanowi projekt dokumentu<sup>7</sup> obejmujący obszar całego kraju. Głównym celem projektu PPNW, jest zapewnienie kompleksowego podejścia do zwiększenia retencji wodnej w Polsce, poprzez realizację następujących priorytetów:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– wskazanie i realizację działań z zakresu budowy zintegrowanego systemu naturalnej i sztucznej retencji wodnej;</li> </ul>	<p>W związku z częściowym powieleniem celów PPSS w PPNW, również wskazane już priorytety, cele, typy projektów oraz typy przedsięwzięć projektu Programu, będą zbieżne z celami i działaniami, określonymi w PPNW. Są to następujące elementy:</p> <p>Priorytet: Region przyjazny środowisku</p>

<sup>7</sup> projekt Programu przeciwdziałania niedoborowi wody, czerwiec 2021 r.



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> <li>– stworzenie warunków do zrównoważonego wykorzystania zasobów wodnych;</li> <li>– wzmocnienie świadomości społecznej w zakresie potrzeby retencjonowania i oszczędzania wody.</li> </ul> <p>Należy wyjaśnić, że podczas opracowania projektu PPNW uwzględniono również wyniki analiz prowadzonych na potrzeby opisywanego wcześniej projektu PPSS. Tym samym część inwestycji zawartych w projekcie PPSS, służących zwiększeniu retencji, została uwzględniona w projekcie PPNW.</p>	<p>Cel szczegółowy: iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego.</p> <p>Typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu;</li> <li>– budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy;</li> <li>– mała retencja;</li> <li>– budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia.</li> </ul>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
			<p>Cel szczegółowy: (vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia</p> <p>Typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– działania z zakresu błękitno zielonej infrastruktury.</li> </ul>
35.	Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Pregoty	<p>Plan zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) stanowi dokument planistyczny przyjmowany w formie rozporządzenia Rady Ministrów. Obowiązujące PZRP dla obszaru dorzecza Wisły oraz dla obszaru dorzecza Pregoty zostały ustanowione Rozporządzeniami z dnia 18 października 2016 r.<sup>89</sup></p> <p>W PZRP wyznaczono trzy główne cele, uszczegółowione poprzez trzynaście celów szczegółowych<sup>10</sup>:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego,</li> </ul>	<p>Wśród wskazanych w projekcie Programu priorytetów, celów, typów projektów oraz typów przedsięwzięć, niektóre dotyczą zbieżnych celów i działań, określonych w PZRP dla obszaru dorzecza Wisły oraz dla obszaru dorzecza Pregoty. Są to następujące elementy projektu:</p> <p>Priorytet: Region przyjazny środowisku</p>

<sup>8</sup> Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r. poz. 1841)

<sup>9</sup> Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Pregoty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1813)

<sup>10</sup> informacje dotyczące Planów zarządzania ryzykiem powodziowym: <https://wody.gov.pl/nasze-dzialania/plany-zarządzania-ryzykiem-powodziowym> - aktualne na: 11.2021

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> <li>– obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego,</li> <li>– poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.</li> </ul> <p>Wedle wymogów ustawy Prawo wodne i Dyrektywy Powodziowej prace nad PZRP poprzedzone były opracowaniem wstępnej oceny ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego.</p> <p>Działania zawarte w PZRP zostały podzielone na:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– strategiczne (techniczne, nietechniczne) o najwyższym priorytecie;</li> <li>– buforowe o niższym priorytecie, rekomendowane do realizacji po wdrożeniu działań strategicznych bądź w przypadku braku możliwości wdrożenia działania strategicznego.</li> </ul> <p>We wrześniu 2021 r. zostały zakończone konsultacje społeczne aktualizacji PZRP (aPZRP) oraz prognoz oddziaływania na środowisko dla tych dokumentów. Na moment opracowania Prognozy trwają prace w zakresie przygotowania wersji tych dokumentów po konsultacjach. Działania wynikające z tych dokumentów będą nadal ukierunkowane na zmniejszenie ryzyka powodziowego, w</p>	<p>Cel szczegółowy: (iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3)</p> <p>Typy projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu;</li> <li>– budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy;</li> <li>– mała retencja.</li> </ul> <p>Cel szczegółowy: (vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		tym poprzez podejmowanie działań mających na celu zwiększenie retencji zlewni.	rodzajów zanieczyszczenia (Działanie 2.6) Typy projektów: – działania z zakresu błękitno zielonej infrastruktury.
36.	Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz na obszarze dorzecza Niemna i Pregoły - Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r.	Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (PGW) stanowią jeden z podstawowych dokumentów planistycznych, które poddawane są, co 6 lat, przeglądowi i aktualizacji. Obecnie w obrębie województwa podlaskiego obowiązują PGW na obszarach dorzeczy: Wisły, Pregoły i Niemna, które zostały przyjęte w formie rozporządzeń Rady Ministrów 18 października 2016 r. Obowiązujące PGW zawierają zestawy działań podstawowych i uzupełniających mających sprzyjać poprawie lub utrzymaniu dobrego stanu wód, w tym również ekosystemów od wód zależnych. Aktualne PGW wykonane były w oparciu o zapisy uchylonej ustawy Prawo wodne <sup>11</sup> , która obejmowała również opracowanie Programu wodno-środowiskowego kraju (PWŚK), którego	W ramach projektu Programu (Priorytet II, cel szczegółowy: (v)), zakłada się realizację działań z kategorii Gospodarki ściekowej obejmujące projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w ramach KPOŚK (oczyszczalnie, sieci kanalizacji i wodociągowe, osady ściekowe). Planuje się wsparcie projektów dot. rozwoju i modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz oczyszczania ścieków komunalnych, w tym budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków. Wybór projektów oparty będzie o Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK).

<sup>11</sup>ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. 2017 poz. 1121 z późn. zm.)

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>podsumowanie stanowi integralną część obowiązujących PGW.</p> <p>Obecnie wykonywana jest aktualizacja PGW (II aPGW) i dotyczyć ona będzie kolejnego okresu planistycznego, w ramach którego realizowany będzie projekt Programu. Zgodnie z II aPGW cele środowiskowe związane są z osiągnięciem lub utrzymaniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>co najmniej dobrego stanu wód powierzchniowych;</i></li> <li>– <i>co najmniej dobrego stanu wód podziemnych;</i></li> <li>– <i>norm i celów wynikających z przepisów, na podstawie których zostały utworzone obszary chronione, a także zapobieganie ich pogorszeniu, w szczególności w odniesieniu do ekosystemów wodnych i innych ekosystemów od wód zależnych.</i><sup>12</sup></li> </ul> <p>W ramach IIaPGW wskazano zestawy działań obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– „podstawowe” działania określone w art. 11 ust. 3 RDW,</li> </ul>	<p>Realizacja projektów infrastrukturalnych, które zostaną objęte projektem Programu będzie musiała uwzględniać cele środowiskowe wyznaczone w IIaPGW.</p>

<sup>12</sup>Wersja niespecjalistyczna projektu II aPGW: <https://apgw.gov.pl/pl/konsultacje-projekty-planow> aktualne na 10.2021 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> <li>– działania „uzupełniające”, które mogą zostać przyjęte w celu osiągnięcia przez jcw celów środowiskowych, wskazane w art. 11 ust. 4 RDW<sup>13</sup>.</li> </ul> <p>Działania podstawowe obejmują: katalog działań krajowych (ogólnokrajowy zakres realizacji działań dotyczących wszystkich jcw); katalog działań dla poszczególnych kategorii wód (zakres realizacji działań ograniczony do konkretnych jcw). Katalog działań obejmujący poszczególne kategorie działań zawiera działania podstawowe, jak i uzupełniające.</p> <p>Wśród działań dla poszczególnych kategorii wód<sup>14</sup> znajdują się działania z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Gospodarki ściekowej, m.in.: Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Uporządkowanie i poprawa infrastruktury związanej z gospodarką ściekową na obszarze gminy poza aglomeracjami; Analizy techniczno-ekonomiczne gospodarowania ściekami w obszarze gminy poza aglomeracjami;</li> </ul>	

<sup>13</sup> IIaPGW- <https://apgw.gov.pl/pl/konsultacje-projekty-planow> aktualne na 10.2021 r.

<sup>14</sup> IIaPGW Pregoła; IIaPGW Niemen; IIaPGW Wisła



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> <li>– Adaptacji do zmian klimatu: Opracowanie programu poprawy retencji glebowej i krajobrazowej w obszarach rolniczych w zlewni jcwp; Realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększenia ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych w zlewni jcwp;</li> <li>– Poprawy warunków dla obszarów chronionych: Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych; Realizacja działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania wysokiego poziomu wód gruntowych; Realizacja działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru jeziora; Realizacja działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń;</li> <li>– Poprawy warunków hydromorfologicznych rzek i potoków: Realizacja działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta; Realizacja działań naprawczych dla obszarów chronionych w</li> </ul>	

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>zakresie realizacji wymogów dla rzek włośnicznikowych; Działania renaturyzacyjne;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Zapewnienia ciągłości biologicznej i morfologicznej rzek i potoków: Realizacja działań naprawczych dla obszarów chronionych zależnych od warunków hydromorfologicznych;</li> <li>– Zapewnienia ciągłości biologicznej rzek i potoków m.in.: Analiza możliwości przebudowy budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych; Ocena wpływu budowli poprzecznych na ciągłość biologiczną i cele środowiskowe jcwp.</li> </ul> <p>Dla projektów IIaPGW (Wisła, Niemnem, Pregota) opracowano Prognozy oddziaływania na środowisko<sup>15</sup>. Zgodnie z wnioskami zawartymi w Prognozach projekty IIaPGW odnoszą się do poszanowania ochrony środowiska, w tym ludzi. Przeprowadzone analizy na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko nie wykazały - by działania zaproponowane w IIaPGW stwarzały „wysokie prawdopodobieństwo wywołania</p>	

<sup>15</sup> Projekt Prognozy oddziaływania na środowisko projektu IIaPGW dla obszaru dorzecza Wisły; Projekt Prognozy oddziaływania na środowisko projektu IIaPGW dla obszaru dorzecza Pregota; Projekt Prognozy oddziaływania na środowisko projektu IIaPGW dla obszaru dorzecza Niemna, Warszawa, wrzesień 2021 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>konfliktów społecznych czy silnego oporu środowisk i organizacji ekologicznych, występujących w interesie ochrony obszarów szczególnie cennych przyrodniczo".</p> <p>Zaproponowane działania nie będą przyczyną pogłębienia identyfikowanych w środowisku presji. Zgodnie z zapisami Prognoz: „nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania na jakikolwiek element środowiska poddawany ocenie w Prognozie, w tym w szczególności na obszary sieci Natura 2000.</p>	
<b>Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie wojewódzkim</b>			
37.	Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030 (Uchwała Nr XVIII/213/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego)	<p>Misją Strategii jest: Ambitne Podlaskie. Wyznaczono wizję: Podlaskie Przedsiębiorcze; Podlaskie Partnerskie; Podlaskie Perspektywiczne, determinującą realizację działań. W dokumencie określono następujące cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>Cel strategiczny: dynamiczna gospodarka (cele operacyjne: 1. Przemysły przyszłości; 2. Podlaski system otwartych innowacji; 3. Lokalna przedsiębiorczość; 4. Rewolucja energetyczna i gospodarka obiegu zamkniętego; 5. E-podlaskie);</i></li> <li>– <i>Cel strategiczny: Zasobni mieszkańcy: (cele operacyjne: 1. Kompetentni mieszkańcy; 2.</i></li> </ul>	<p>Projekty Programu jest silnie powiązany z celami Strategii i obejmuje działania w ramach poszczególnych priorytetów wpisujące się w określone cele Strategii. Działania wskazane w projekcie Programu w ramach Priorytetu I oraz Priorytetu II sprzyjać będą osiągnięciu <i>Celu: dynamiczna gospodarka</i>, poprzez realizację działań z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– wzrostu innowacyjności,</li> <li>– rozwoju przedsiębiorczości, infrastruktury biznesowej;</li> </ul>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p><i>Aktywni mieszkańcy; 3. Przestrzeń wysokiej jakości);</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>Cel strategiczny: Partnerski region (cele operacyjne: 1. Dobre zarządzanie; 2. Kapitał społeczny; 3. Partnerstwa międzynarodowe i ponadregionalne; 4. Gościnny region).</i></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– rozwoju cyfryzacji;</li> <li>– poprawy efektywności energetycznej;</li> <li>– rozwoju OZE.</li> </ul> <p>Realizacja Priorytetu IV, V, VI, III, VII, II sprzyjać będzie osiągnięciu celu Strategii: <i>Zasobni mieszkańcy</i>, poprzez realizację działań z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– rozwoju infrastruktury edukacyjnej, kształcenia zawodowego;</li> <li>– aktywizacji społecznej, zawodowej;</li> <li>– poprawy stanu środowiska;</li> <li>– rozwoju infrastruktury komunikacyjnej;</li> <li>– zapobiegania, ograniczania skutków zmian klimatu;</li> <li>– ochrony zasobów kulturowych, przyrodniczych;</li> <li>– rewitalizacji obszarów.</li> </ul>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
			<p>Priorytet V, VI, VII projektu Programu koresponduje z celem Strategii Partnerski region, w zakresie działań rewitalizacyjnych, rozwoju kapitału społecznego, włączenia społecznego. Przyjęte kierunki interwencji mają służyć przeobrażeniu województwa w przedsiębiorczy, partnerski i perspektywiczny rejon.</p>
38.	<p>Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego (Uchwała Nr XXXVI/330/17 Sejmiku Województwa Podlaskiego)</p>	<p>W Planie cel strategiczny: „Zrównoważone zagospodarowanie przestrzeni województwa podlaskiego, sprzyjające rozwojowi społeczno-gospodarczemu, spójności społecznej i terytorialnej, konkurencyjności oraz wykorzystaniu potencjału przyrodniczego, kulturowego i położenia przygranicznego”, realizowany jest poprzez określone cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– „Cel 1. Zwiększenie konkurencyjności miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków – wojewódzkiego Białegostoku, subregionalnych Łomży i Suwałk oraz powiatowych w zakresie jakości: infrastruktury funkcji ponadlokalnych</li> </ul>	<p>Należy pokreślić, iż Plan został przyjęty w 2017 roku i nawiązuje do celów Strategii Województwa Podlaskiego do roku 2020. Aktualnie obowiązuje Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030, wyznaczająca kierunki rozwoju do roku 2030. Ustalenia Planu dotyczą roku 2020, przy czym część ustaleń sięga roku 2030. W ramach celu 4 w Planie określono kierunki działań służące ochronie środowiska naturalnego (m.in.: osiągnięcie wyznaczonych dla poszczególnych jcw</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p><i>publicznych, potencjału gospodarczego, powiązań funkcjonalnych zewnętrznych i struktur przestrzennych zagospodarowania,</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>Cel 2. Wzmocnienie spójności województwa w procesie zrównoważonego terytorialnie rozwoju i modernizacji zagospodarowania przestrzennego obszarów wiejskich z wykorzystaniem ich potencjału wewnętrznego, specjalizacji regionalnej i położenia przygranicznego,</i></li> <li>– <i>Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej zewnętrznej i wewnętrznej województwa podlaskiego, poprzez rozwój infrastruktury transportowej, ze zmniejszeniem kosztów środowiskowych, oraz telekomunikacyjnej i teleinformatycznej,</i></li> <li>– <i>Cel 4. Osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego województwa, w tym sieci ekologicznej, walorów dziedzictwa kulturowego i krajobrazowych oraz racjonalne użytkowanie ich zasobów,</i></li> <li>– <i>Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej województwa na zagrożenia</i></li> </ul>	<p>celów środowiskowych, realizacja działań z KPOŚK, realizacja Planu Gospodarki Odpadami), realizacja działań z zakresu ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami).</p> <p>W ramach Celu 5 wskazuje się kierunki działań obejmujące m.in. rozwój OZE oraz zwiększania bezpieczeństwa powodziowego i zapobiegania skutkom suszy. W ramach projektu Programu (Priorytet II) zakłada się realizację działań służących ochronie środowiska naturalnego, rozwoju OZE przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, co jest spójne z obszarami wsparcia wskazanymi w Planie.</p>



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p><i>bezpieczeństwa energetycznego, naturalne i awariami przemysłowymi oraz zdolności obronnych i ochronnych”.</i></p> <p>Zgodnie z wykonaną dla projektu Planu Prognozą oddziaływania na środowisko wynika, iż wpływ planowanych przedsięwzięć na środowisko będzie zróżnicowany. Główne oddziaływania o charakterze negatywnym wystąpią na etapie realizacji inwestycji. Jednakże podkreślono, iż na etapie funkcjonowania wiele inwestycji będzie oddziaływała pozytywnie z uwagi na zastosowanie „proekologicznych rozwiązań technologicznych, technicznych i organizacyjnych, architektoniczno-krajobrazowych i innych, jako elementów zrównoważonej gospodarki przestrzennej”<sup>16</sup>.</p>	
39.	Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022 (Uchwała Nr XXXII/281/16 Sejmiku Województwa)	W Planie (WPGO) określono cele w gospodarce odpadami na lata 2016 – 2028 dotyczące odpadów komunalnych, w tym odpadów żywności i innych odpady ulegających biodegradacji oraz pozostałych odpadów. Cele te dotyczą m.in.:	Planowany kierunek działań w ramach projektu Programu (Priorytet II) – cel szczegółowy: (vi), jest spójny z WPGO. Podstawą planowanych działań jest Plan gospodarki Odpadami.

<sup>16</sup> Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego, Białystok 2016 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
	Podlaskiego) wraz z aktualizacją.	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Zmniejszenia ilości powstających odpadów;</li> <li>– Zwiększenia świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami;</li> <li>– Planowania systemów zagospodarowania odpadów w regionach zgodnych z hierarchią sposobów postępowania z odpadami;</li> <li>– Zwiększenia udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska;</li> <li>– Zwiększenia ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych;</li> <li>– Zmniejszenia ilości odpadów ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie;</li> <li>– Zaprzestania składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych;</li> <li>– Zaprzestania składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia;</li> </ul>	

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>Ograniczenia liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych.</i></li> </ul> <p>Zgodnie z opracowaną Prognozą oddziaływania na środowisko, realizacja WPGO pozwoli na prowadzenie gospodarki odpadami na terenie województwa w zgodności z przepisami Unii Europejskiej, zapewniając:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>zapobieganie powstawaniu odpadów i zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów,</i></li> <li>– <i>odzysk materiałów z odpadów poprzez ich recykling, ponowne wykorzystanie, regenerację lub przez jakikolwiek inny proces mający na celu odzyskanie surowców wtórnych lub wykorzystanie odpadów jako źródła energii,</i></li> <li>– <i>zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji deponowanych na składowisku,</i></li> <li>– <i>unieszkodliwianie odpadów ulegających biodegradacji,</i></li> <li>– <i>minimalizację ilości odpadów wytwarzanych i deponowanych na składowisku odpadów komunalnych,</i></li> </ul>	

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		– <i>bezpieczne dla środowiska unieszkodliwianie odpadów pozbawionych wartości materiałowych i energetycznych<sup>17</sup>.</i>	
40.	Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2017–2020 z perspektywą do 2024 roku	<p>W Programie (POŚ) określono 18 celów w ramach 10 obszarów interwencji uwzględniając analizę stanu środowiska. W obszarach interwencji określono również zagadnienia o charakterze horyzontalnym obejmujące: adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, edukację ekologiczną i monitoring środowiska. POŚ obejmuje lata 2017-2020 z perspektywą do 2024.</p> <p>Wśród obszarów interwencji i wyznaczonych celów są:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Ochrona klimatu i jakość powietrza: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Spełnianie wymagań w zakresie jakości powietrza;</li> <li>- Poprawa efektywności energetycznej;</li> <li>- Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych jako działania adaptacyjne do zmian klimatu;</li> </ul> </li> <li>– Gospodarowanie wodami:</li> </ul>	Realizacja Priorytetu II określonego w projekcie Programu sprzyjać będzie osiągnięciu celów wyznaczonych w POŚ do 2024 i 2030. Realizacja celów szczegółowych Priorytetu II przyczyniać się będzie do osiągnięcia celów w obrębie 6 obszarów interwencji w zakresie: ochrony klimatu i jakość powietrza; ograniczania ryzyka powodziowego i przeciwdziałania suszy oraz deficytowi wody; racjonalizacji gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody, zapewnienia właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi; racjonalnego gospodarowania odpadami, zachowania i przywracania

<sup>17</sup> Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Gospodarki odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022 oraz Planu inwestycyjnego, grudzień 2016 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych;</li> <li>– Gospodarka wodno-ściekowa:               <ul style="list-style-type: none"> <li>- Racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej;</li> <li>- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych;</li> </ul> </li> <li>– Gleby:               <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi;</li> </ul> </li> <li>– Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:               <ul style="list-style-type: none"> <li>- Racjonalne gospodarowanie odpadami;</li> </ul> </li> <li>– Zasoby przyrodnicze:               <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków;</li> <li>- Adaptacja do zmian klimatu w zakresie zasobów przyrodniczych;</li> </ul> </li> </ul>	<p>różnorodności biologicznej i krajobrazowej.</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego;</li> <li>- Podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i zainteresowania środowiskiem przyrodniczym.</li> </ul> <p>Dla projektu POŚ została wykonana Prognoza oddziaływania na środowisko<sup>18</sup>. Przeprowadzone analizy wykazały, że realizacja POŚ ma głównie pozytywny, długoterminowy wpływ na środowisko. W POŚ ujęto działania, których realizacja może powodować zarówno pozytywne jak i negatywne oddziaływania. Są to przeważnie działania z zakresu gospodarowania wodami oraz duże inwestycje liniowe. Skala i wielkość oddziaływania uzależniona będzie od lokalizacji inwestycji i stosowanych działań minimalizujących. Dlatego dla tego typu inwestycji wymagane będzie przeprowadzenie szczegółowej oceny wpływu na etapie raportu o oddziaływaniu na środowisko konkretnej inwestycji. Opracowywany jest Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego do 2030 roku. W Programie wyznaczono m.in. cele:</p>	

<sup>18</sup> Prognoza oddziaływania na środowisko Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024, 2016 r.



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<ul style="list-style-type: none"> <li>– Ochrona klimatu i jakości powietrza (Spełnianie wymagań w zakresie jakości powietrza, Adaptacja do zmian klimatu, Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych)</li> <li>– Gospodarowanie wodami (Zwiększenie retencji wodnej województwa; Racjonalizacja i ograniczenie zużycia wody; Przeciwdziałanie skutkom suszy; Ochrona przed powodzią; Osiągnięcie co najmniej dobrego stanu wód);</li> <li>– Gospodarka wodno-ściekowa (Poprawa stopnia skanalizowania terenów wiejskich; Poprawa jakości wody i rozwój sieci wodociągowej);</li> <li>– Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (Redukcja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych; Zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie; Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania; Ograniczenie nielegalnego obrotu odpadami);</li> </ul>	

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>– Zasoby przyrodnicze (Zachowanie licznych siedlisk i gatunków zagrożonych wyginięciem; Zachowanie różnorodności biologicznej i bogatych zasobów przyrodniczych; Świadome ekologiczne społeczeństwo).</p> <p>Zgodnie z wykonaną Prognozą oddziaływania na środowisko<sup>19</sup>: Realizacja Programu nie będzie źródłem nowych zagrożeń/uciążliwości dla środowiska.</p> <p>Prawidłowa realizacja dokumenty „przyniesie wymierny efekt ekologiczny w postaci minimalizacji antropopresji na środowisko. Ponadto realizacja Programu nie spowoduje ingerencji i przekształceń w środowisku naturalnym o wysokich walorach przyrodniczych, nie wpłynie negatywnie na obszary chronione ani cenne przyrodniczo.</p>	
41.	Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej (Uchwała Nr XIX/236/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego)	Celem niniejszego programu ochrony powietrza jest określenie przyczyn powstania przekroczeń poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM <sub>2,5</sub> oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Zgodnie z założeniami Programu zaproponowane działania naprawcze zostaną	W projekcie Programu planuje się realizację działań spójnych z założeniami Programu. W ramach Priorytetu II, cel szczegółowy: (i), planuje się wsparcie projektów z zakresu: kompleksowej modernizacji

<sup>19</sup> Prognoza oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska województwa podlaskiego do 2030 roku, Białystok 2021r

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>wykonane do 30 czerwca 2026 r. Planowane działania naprawcze obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– 1. „Ograniczenie emisji substancji z procesu wytwarzania energii cieplnej dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody w lokalach mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej w miastach na prawach powiatu, miastach siedzibach powiatów strefy podlaskiej oraz w mieście Łapy;</li> <li>– 2. Szczegółową inwentaryzację źródeł niskiej emisji – ogrzewania lokali mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej w gminach miejskich oraz miasta będących siedzibą gmin miejsko- wiejskich strefy podlaskiej;</li> <li>– 3. Opracowanie i przyjęcie w miastach na prawach powiatu oraz miastach siedzibach powiatów strefy podlaskiej oraz w mieście Łapy szczegółowego harmonogramu rzeczowo-finansowego;</li> <li>– 4. Zwiększanie powierzchni zieleni w Łomży;</li> <li>– 5. Edukację ekologiczną”.</li> </ul>	<p>energetycznej obiektów użyteczności publicznej, wielorodzinnych budynków mieszkalnych, efektywnych sieci ciepłowniczych i chłodniczych (budowa i modernizacja sieci) wraz z magazynami ciepła. Planuje się także działania z zakresu: promocji, doradztwa, podnoszenia świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych województwa podlaskiego w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE w budownictwie zeroemisyjnym. Działania te będą sprzyjać osiągnięciu celu 1 i 5 Programu.</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
42.	Program ochrony powietrza dla strefy aglomeracja białostocka (Uchwała Nr XIX/235/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego)	<p>Zadaniem Programu, w wyniku zaproponowanych działań: jest niedopuszczenie do przekroczenia poziomów alarmowych, informowania, dopuszczalnych lub docelowych pyłu PM10, pyłu PM2,5 oraz benzo(a)piranu albo w przypadku ich przekroczenia, jak najszybsze obniżenie stężeń tych zanieczyszczeń. Wśród planowanych działań krótkoterminowych wskazano:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– respektowanie zakazu spalania odpadów w instalacjach do tego nieprzystosowanych (poziom ostrzeżenia: ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego, ryzyko przekroczenia poziomu informowania, ryzyko przekroczenia poziomu alarmowego);</li> <li>– ogrzewanie mieszkań paliwem jakościowo lepszym (poziom ostrzeżenia: ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego; ryzyko przekroczenia poziomu informowania, ryzyko przekroczenia poziomu alarmowego);</li> <li>– stosowanie się do zakazu: używania spalinowego sprzętu ogrodniczego i grilli oraz palenia w kominkach (zakaz nie dotyczy sytuacji, w której jest to jedyne źródło ciepła) – (poziom</li> </ul>	<p>Wprowadzone działania w Programie dotyczą przestrzegania wymagań/zaleceń w odniesieniu do osób fizycznych, organów administracji, podmiotów korzystających ze środowiska w zależności od poziomu ostrzeżenia. Do przestrzegania zapisów zobowiązani są mieszkańcy obszaru aglomeracji białostockiej. Natomiast realizacja projektu Programu a dokładnie działań z zakresu Priorytetu II, celu szczegółowego: (i), (viii) sprzyjać będzie ograniczaniu emisji zanieczyszczeń.</p>

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Lp.	Tytuł dokumentu	Analiza zapisów, celów dokumentów na poziomie międzynarodowym/krajowym/wojewódzkim	Analiza powiązań z ocenianym projektem Programu
		<p>ostrzeżenia: ryzyko przekroczenia poziomu informowania);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– zakaz palenia w kominkach (zakaz nie dotyczy sytuacji, w której jest to jedyne źródło ciepła) – (poziom ostrzeżenia: ryzyko przekroczenia poziomu alarmowego);</li> <li>– korzystanie z komunikacji miejskiej zamiast komunikacji indywidualnej (poziom ostrzeżenia: ryzyko przekroczenia poziomu alarmowego);</li> <li>– stosowanie się do zakazu wyjazdu pojazdów ciężarowych pow. 3,5 t do miasta (poziom ostrzeżenia: ryzyko przekroczenia poziomu alarmowego);</li> <li>– upłynnianie ruchu kołowego w mieście (poziom ostrzeżenia: ryzyko przekroczenia poziomu alarmowego).</li> </ul>	





Białystok, 04-06-2021 r.

WPN.411.2.3.2021.AR

, r.  
Marszałek Województwa Podlaskiego

Odpowiadając na wniosek z dnia 04 maja 2021 r. znak: DRR-I.410.27.I.2021 (data wpływu: 11.05.2021 r.), uzupełniony pismem z dnia 21.05.2021 r., w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Województwa Podlaskiego na lata 2021-2027, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021.247 ze zm.):

**I. Uwzględniając przesłaną przez Marszałka Województwa Podlaskiego propozycję, uzgadnia zakres prognozy oddziaływania na środowisko do przedmiotowego projektu, uwzględniający w całości treść określoną w art. 51 ust. 2 pkt 1, 2 i 3 przy zachowaniu warunków, o których mowa w art. 52 ust. 1 i 2 ww. ustawy.**

**II. Określa stopień szczegółowości informacji wymaganych w tym opracowaniu:**

1. **Informując o głównych celach projektowanego dokumentu** należy przedstawić w jaki sposób przy jego opracowaniu wykorzystano zasady i założenia określone w innych dokumentach, np. w:

- Dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L.2000.327.1) tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej;
- Pakiecie klimatyczno – energetycznym (przyjętym przez Komisję Europejską);
- Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
- Polityce Ekologicznej Państwa,
- Krajowym Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu,
- Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- aktualnej Strategii Województwa Podlaskiego;
- Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego;
- Aktualnym Planie Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego,
- Aktualnym Programie Ochrony Powietrza dla strefy aglomeracja białostocka,
- Aktualnym Programie Ochrony Powietrza dla strefy podlaskiej;
- aktualnym Programie Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego,
- innych dokumentach koncepcyjnych, planistycznych i strategicznych województwa podlaskiego.

2. **Opisując istniejący stan środowiska oraz stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem** należy uwzględnić obszary podlegające ochronie prawnej na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2020.55 ze zm.) oraz łączące je korytarze ekologiczne

Należy wykorzystać i opisać dostępne metody i środki, którymi się posłużono, np. aktualne opracowania ekofizjograficzne z uwzględnieniem informacji o zasobach



przyrodniczych, w tym informacje o miejscach występowania gatunków chronionych i ich liczebności, materiały kartograficzne, informacje zawarte w Standardowych Formularzach Danych dot. obszarów Natura 2000, plany zadań ochronnych, wizje terenowe, aktualne dane dotyczące stanu środowiska udostępnione na stronie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku pod adresem [www.wios.bialystok.pl](http://www.wios.bialystok.pl) w zakładce „Monitoring Środowiska”, dane dot. stanu jednolitych części wód (JCW) powierzchniowych i podziemnych określone w poszczególnych planach gospodarowania wodami. Należy również zwrócić uwagę na jednolite części wód, których dotyczy obszar objęty projektem. Opisując istniejący stan środowiska oraz stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem należy w szczególności uwzględnić tereny objęte projektem oraz ocenić ich przydatność do planowanych zamierzeń.

3. **Określając istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu**, należy zidentyfikować zaistniałe problemy, które mogłyby utrudnić lub uniemożliwić realizację opracowywanego dokumentu w kontekście potencjalnych zagrożeń dla środowiska.
4. **Przeprowadzając ocenę przewidywanych znaczących oddziaływań**, określonych w art. 51 ust. 2 pkt. 2 lit. e ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku ... na poszczególne elementy środowiska **należy uwzględnić wzajemną zależność tych elementów oraz ich oddziaływań**.

Dokonując oceny przyjętych celów oraz planowanych zamierzeń inwestycyjnych należy przeanalizować ich wpływ w szczególności na:

- klimat - uwzględniając wpływ realizacji ustaleń zawartych projekcie na klimat;
- jakość powietrza - uwzględniając wpływ realizacji programu na jakość powietrza;
- jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych oraz osiągnięcie celów środowiskowych jednolitych części wód (wynikających z realizacji założeń Ramowej Dyrektywy Wodnej). Należy przeanalizować i ocenić czy wprowadzone ustalenia w projektowanym dokumencie umożliwiają spełnienie celów środowiskowych dla jednolitych wód podziemnych i powierzchniowych określonych w planach gospodarowania wodami (*Plan Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Niemna, Plan Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły, Plan Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Pregoty*);
- właściwą gospodarkę odpadową, zgodną z aktualnymi przepisami;
- właściwy klimat akustyczny - uwzględniając wpływ hałasu na istniejące i projektowane tereny chronione akustycznie;
- krajobraz - uwzględniając wpływ realizacji ustaleń planu na krajobraz;
- środowisko przyrodnicze - określając wzajemne relacje pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi, a przyjętymi interwencjami m. in. należy dokonać analizy w kontekście oceny potencjalnego wpływu poszczególnych celów, kierunków i rodzajów interwencji na obszary chronione Natura 2000, istniejące w obszarze opracowania tereny leśne i zadrzewione, tereny podmokłe, gatunki objęte ochroną prawną, bioróżnorodność w tym florę i faunę, oraz lokalne i ponadlokalne korytarze ekologiczne.

**Oceny takiej należy dokonać w szczególności w odniesieniu do obszarowych form ochrony przyrody zlokalizowanych na terenie województwa podlaskiego.** Podczas przeprowadzonej oceny należy uwzględnić konieczność przestrzegania zapisów ochronnych zawartych w aktach prawnych dot. poszczególnych form ochrony przyrody. Należy tu przede wszystkim przeanalizować i ocenić zgodność planowanych zamierzeń Programu...

z założeniami ochronnymi określonymi w dokumentach powołujących (np. zarządzenia, uchwały) i ochronnych (np. plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000). Ocena wpływu na obszary prawnie chronione może wskazać potrzebę wykluczenia części terenów województwa podlaskiego z realizacji zaplanowanego celu lub planowanej inwestycji regionalnej.

**Przed wszystkim szczegółowej ocenie należy poddać wpływ planowanych zamierzeń na powołane na terenie województwa podlaskiego:**

- parki narodowe,
- parki krajobrazowe,
- rezerваты przyrody,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków (Dz.U.2011.25.133 ze zm.) tj: Puszcza Białowieska PLC200004, Dolina Dolnego Bugu PLB140001, Dolina Dolnej Narwi PLB140014, Bagienna Dolina Narwi PLB200001, Puszcza Augustowska PLB200002, Puszcza Knyszyńska PLB200003, Dolina Górnego Nurca PLB200004, Bagno Wizna PLB200005, Ostoja Biebrzańska PLB200006, Dolina Górnej Narwi PLB200007, Przełomowa Dolina Narwi PLB200008, Puszcza Piska PLB280008,
- Projektowane Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk Natura 2000 zatwierdzone Decyzją Komisji Europejskiej, tj: Puszcza Białowieska PLC200004, Ostoja Nadbużańska PLH140011, Jeleniewo PLH200001, Narwiańskie Bagna PLH200002, Ostoja Suwalska PLH200003, Ostoja Wigierska PLH200004, Ostoja Augustowska PLH200005, Ostoja Knyszyńska PLH200006, Pojezierze Sejneńskie PLH200007, Dolina Biebrzy PLH200008, Ostoja w Dolinie Górnej Narwi PLH200010, Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego PLH200014, Murawy w Haćkach PLH200015, Dolina Szeszupy PLH200016, Torfowiska Gór Sudawskich PLH200017, Czerwony Bór PLH200018, Jelonka PLH200019, Mokradła Kolneńskie i Kurpiowskie PLH200020, Ostoja w Dolinie Górnego Nurca PLH200021, Dolina Górnej Rospudy PLH200022, Dolina Pisy PLH200023, Ostoja Narwiańska PLH200024, Sasanki w Kolimacjach PLH200025, Źródła Wzgórz Sokólskich PLH200026,
  - stanowiska dokumentacyjne,
  - użytki ekologiczne,
  - zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

**Ponadto, dokonując przedmiotowej analizy należy ocenić, jak realizacja celów projektowanego dokumentu może wpłynąć na funkcję korytarzy ekologicznych zlokalizowanych na terenie województwa podlaskiego, stanowiących istotny element przestrzennej struktury spójności sieci ekologicznej Natura 2000.**

Z przeprowadzonych analiz należy przedstawić wnioski w odniesieniu do poszczególnych celów, kierunków, interwencji, wskazując jednoznacznie czy zidentyfikowano znaczące negatywne oddziaływania w stosunku do środowiska na terenie objętym opracowaniem oraz form ochrony przyrody, w tym w szczególności obszarów Natura 2000, a także lokalnych i ponadlokalnych korytarzy ekologicznych.

W związku z położeniem województwa w obszarze przygranicznym należy przeanalizować i ocenić możliwość ewentualnego oddziaływania transgranicznego na środowisko spowodowanego realizacją zapisów projektu planu, stwierdzenie możliwości takiego oddziaływania będzie wymagało przeprowadzenia procedury określonej w rozdziale 3

ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2021 poz. 247, ze zm.).

5. **Należy przedstawić** – stosownie do stopnia szczegółowości dokumentu – **skuteczne rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko, formy ochrony przyrody, w tym również na cel i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz na i ich integralność**, mogące być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. Prognoza taka może być również wskazaniem potencjalnie właściwych terenów do lokalizacji zaproponowanych w projekcie... celów i poszczególnych inwestycji przewidzianych w projekcie.
6. **W przypadku stwierdzenia, iż zaproponowane rozwiązania nie wyeliminują negatywnych oddziaływań** lub skutecznie przed nimi nie zabezpieczą, należy **zaproponować rozwiązania alternatywne, a następnie poddać je analogicznej ocenie. Wyniki przeprowadzonej analizy stanowiąc będą uzasadnienie wskazania innego wariantu** – np. zmiana celu strategicznego lub przyjętych działań.
7. Prognoza oddziaływania na środowisko powinna zawierać **oświadczenie autora prognozy**, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - **kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74 a ust. 2**, stanowiące załącznik do prognozy (art. 51 ust. 2 pkt. 1, lit f ) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2021.247 ze zm.) oraz **datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora**, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – **imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów** (art. 51 ust. 2 pkt. 1, lit g ww. ustawy).
5. Przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko należy zachować układ chronologiczny zawarty w art. 51 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy.
6. Wskazane jest też przedstawienie analiz i ocen w formie kartograficznej.

Regionalny Dyrektor  
Ochrony Środowiska w Białymstoku  
*Beata Bezubik*  
/podpisano elektronicznie/

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Załącznik nr 4. Wskaźniki środowiskowe zawarte w projekcie Programu

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Jednostka miary	Rodzaj wskaźnika
2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	produktu
	Wybudowane lub zmodernizowane sieci ciepłownicze i chłodnicze	km	produktu
	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i ciepłej	MWh / rok	rezultatu
2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/200, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej z OZE	szt.	produktu
	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii ciepłej)	MW	produktu
	Liczba wspartych społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej	szt.	produktu
	Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energia elektryczna, energia ciepła)	-	rezultatu
2(iv) wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania do zmian klimatu	ha	produktu
	Liczba zakupionych wozów pożarniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof	szt.	produktu
	Pojemność obiektów małej retencji	m <sup>3</sup>	produktu
	Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej	osoby	rezultatu
	Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed niekontrolowanymi pożarami	osoby	rezultatu
	Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów)	szt.	rezultatu

*Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027*

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Jednostka miary	Rodzaj wskaźnika
<b>Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej</b>	Długość nowych lub zmodernizowanych sieci wodociągowych w ramach zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę	km	produktu
	Długość nowych lub zmodernizowanych sieci kanalizacyjnych w ramach zbiorowych systemów odprowadzania ścieków	km	produktu
	Wydajność nowo wybudowanych lub zmodernizowanych instalacji oczyszczania ścieków	RLM	produktu
	Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę	osoby	rezultatu
	Ludność przyłączona do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia	osoby	rezultatu
<b>2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej</b>	Dodatkowe zdolności w zakresie recyklingu odpadów	tony/rok	produktu
	Masa wycofanych z użytkowania i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest	Mg	produktu
	Liczba wspartych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK)	szt.	produktu
	Odpady zbierane selektywnie	tony/rok	rezultatu
	Odpady poddane recyklingowi	tony/rok	rezultatu
<b>2(vii) wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz</b>	Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu	ha	produktu
	Powierzchnia obszarów Natura 2000 objętych środkami ochrony i odtworzenia	ha	produktu
	Liczba wspartych form ochrony przyrody	szt.	produktu

Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Jednostka miary	Rodzaj wskaźnika
ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury	osoby	rezultatu
2(viii) wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego	osoby	produktu
	Infrastruktura paliw alternatywnych (punkty tankowania / ładowania)	szt.	produktu
	Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego	użytkownicy	rezultatu





WOJEWÓDZKA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA  
W BIAŁYMSTOKU

15-099 Białystok, ul. Legionowa 8  
tel. sekr. 85 732-70-22, centr. 85 740-85-40,  
fax. 85 740-48-99, e-mail: sekretariat@bialystok.wsse.gov.pl, www.wsse.bialystok.pl

31/05/2021 10:58  
DK/37160/2021



Białystok, dnia 2021.05.26

NZ.0523.16.2021

PODLASKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI  
INSPEKTOR SANITARNY  
w Białymstoku  
15-099 Białystok, ul. Legionowa 8  
tel. sekr. (85) 732-70-22, centr. (85) 740-85-40,  
fax. (85) 740-48-99, e-mail: sekretariat@bialystok.wsse.gov.pl



5r0D59Tdx



Marszałek Województwa Podlaskiego

ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 1

15-888 Białystok

DRR

2021-05-31

DRR-I  
01.06.2021 [signature]

Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku działając na podstawie art. 46 ust. 1 pkt 1, art. 53, w związku z art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 z późn. zm.)<sup>1</sup> po zapoznaniu się z pismem Pana Artura Kosickiego – Marszałka Województwa Podlaskiego, z dnia 04.05.2021 r., znak: DRR-I.410.27.1.2021 oraz uzupełnieniem z dnia 21.05.2021 r., dotyczącymi opinii w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu programu regionalnego „Fundusze Europejskie dla Województwa Podlaskiego na lata 2021-2027”

**uzgadnia zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu programu regionalnego „Fundusze Europejskie dla Województwa Podlaskiego na lata 2021-2027” określony w art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 z późn. zm.)<sup>1</sup> ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć na zdrowie i życie ludzi oraz sposobów minimalizowania i ograniczania oddziaływań tych przedsięwzięć**

**UZASADNIENIE**

W dniu 11.05.2021 r. (data wpływu pisma) Pan Artur Kosicki – Marszałek Województwa Podlaskiego zwrócił się z prośbą do Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku o wyrażenie opinii w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu programu regionalnego „Fundusze Europejskie dla Województwa Podlaskiego na lata 2021-2027”. W dniu 24.05.2021 r. przysłano uzupełnienie przedmiotowego wniosku

Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku po zapoznaniu się z przedłożoną dokumentacją stwierdza, że program regionalny „Fundusze Europejskie dla Województwa Podlaskiego na lata 2021-2027” ma na celu zwiększenie konkurencyjności regionu i poprawę jakości życia jego mieszkańców poprzez wykorzystanie potencjałów regionalnych i skoncentrowane niwelowanie barier rozwojowych.

W piśmie z dnia 21.05.2021 r. znak: DRR-I.410.27.1.2021 dotyczącym uzupełnienia informacji w przedmiotowej sprawie, wnioskodawca stwierdził, że zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 z późn. zm.)<sup>1</sup> przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają m.in. projekty programów z zakresu polityki rozwoju wyznaczające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i oświadczył, że będzie to opracowanie kwalifikujące się do ww. grupy dokumentów jednocześnie podtrzymując swoją prośbę o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Analizując zakres programu regionalnego „Fundusze Europejskie dla Województwa Podlaskiego na lata 2021-2027” należy stwierdzić, że wynika on ze „Strategii Rozwoju Województwa...” i będzie dostosowany do zdiagnozowanych potrzeb i potencjałów regionu, w tym potrzeb rozwojowych konkretnych typów obszarów wymagających wsparcia (obszary strategicznej interwencji). Przedmiotem interwencji programu regionalnego będą inwestycje, m.in. wprowadzenie oraz wdrożenie działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw, wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw, rozwój odnawialnych źródeł energii, zwiększenie efektywności energetycznej, przystosowanie do zmian klimatu, ochronę terenów cennych ze względu na przyrodę, retencję wody, gospodarkę wodno-ściekową, odpadową, regionalną infrastrukturę transportową i tabor, infrastrukturę w zakresie kultury i turystyki, aktywizację zawodową, podnoszenie kwalifikacji, e-usługi, integrację społeczną, wsparcie podmiotów ekonomii społecznej, edukację na potrzeby rynku pracy, profilaktykę w ochronie zdrowia. Strona we wniosku nie wskazała konkretnych przedsięwzięć zakwalifikowanych do I czy II grupy tj. zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 r. poz. 1839), a także nie określiła skali realizowanych przedsięwzięć w celu przeprowadzenia analizy wystąpienia oddziaływań na środowisko, **w tym na zdrowie ludzi.**

W związku z powyższym tutejszy organ oparł się na hipotetycznych danych dotyczących działań jakie będą realizowane w ramach przedmiotowego projektu i stwierdził, że Prognoza oddziaływania na środowisko powinna obejmować ocenę jakościową i ilościową wpływu realizacji ustaleń przedmiotowego opracowania na poszczególne komponenty środowiska, a w zakresie



kompetencji organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej dać rzetelną ocenę oddziaływania na stan zdrowia ludzi.

Prognoza powinna odnosić się do pełnej wersji projektowanego dokumentu i obejmować wszystkie planowane działania, mogące znacząco oddziaływać na środowisko zarówno w fazie realizacji, jak i eksploatacji. Jeżeli na dalszym etapie prac projekt programu regionalnego „Fundusze Europejskie dla Województwa Podlaskiego...” zostanie rozszerzony o dodatkowe zapisy, istotne z punktu widzenia adekwatności strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, również powinny zostać uwzględnione w prognozie. Dodatkowo, ze względu na skalę przedsięwzięć, należy zwrócić szczególną uwagę, aby opracowana prognoza oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu zawierała rzetelnie sporządzone streszczenie w języku niespecjalistycznym, pozwalające wszystkim zainteresowanym, także tym nieposiadającym specjalistycznej wiedzy z zakresu ochrony środowiska, zapoznać się z wynikami i wnioskami z oceny, a także uczestniczyć w dyskusji nad ustaleniami projektu i jego wpływem na zmiany stanu środowiska.

Ponadto, w przypadku zidentyfikowania ryzyka wystąpienia negatywnych oddziaływań na zdrowie i życie ludzi, związanych z realizacją działań przewidzianych w projekcie programu regionalnego „Fundusze Europejskie dla Województwa Podlaskiego na lata 2021-2027”, należy w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu przedmiotowego dokumentu, w sposób szczególny odnieść się do możliwych metod ich skutecznej eliminacji bądź maksymalnego ograniczenia.

Mając na względzie powyższe oraz fakt, że organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest powołany w celu ochrony zdrowia przed negatywnym wpływem czynników szkodliwych i uciążliwych, a wnioskodawca zobowiązał się do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko programu regionalnego „Fundusze Europejskie dla Województwa Podlaskiego na lata 2021-2027” zgodnej z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 z późn. zm.)<sup>1</sup>, **który uwzględnia aspekty dotyczące zdrowia i życia ludzi**, Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku postanowił jak w sentencji.

## POUCZENIE

Na niniejszą opinię nie służy zażalenie.

p.o. Podlaskiego Państwowego  
Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego  
w Białymstoku

*Ewa Jakubowicz*

<sup>1</sup> zmiany zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2021 r. poz. 784



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Załącznik nr 5. Proponowane wskaźniki monitorowania skutków realizacji projektu Programu w zakresie stanu środowiska

Komponent środowiska	Wskaźnik	Jednostka miary	Instytucja prowadząca monitoring	Źródło danych	Stan wyjściowy	Częstotliwość monitorowania	Pożądana zmiana
Klimat i powietrze	Wskaźniki średniego narażenia na pył PM <sub>2,5</sub> w miastach Polski (aglomeracja białostocka)	µg/m <sup>3</sup>	Główny Inspektorat ochrony Środowiska w ramach PMŚ	Obwieszczenie Ministra właściwego do spraw klimatu, w terminie do dnia 30 września każdego roku (na podstawie art. 86b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska)	wartość wskaźnika w roku wejścia programu w życie	w połowie realizacji programu oraz po jego zakończeniu	↓
	Średnioroczne stężenie pyłu PM <sub>2,5</sub> w badanych strefach (aglomeracja białostocka, strefa podlaska) - dla wskaźnika ochrona zdrowia	µg/m <sup>3</sup>		Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim <a href="http://powietrze.gios.gov.pl/pj/p/rwms/10/publications/">http://powietrze.gios.gov.pl/pj/p/rwms/10/publications/</a>	wartość wskaźnika w roku wejścia programu w życie	w połowie realizacji programu oraz po jego zakończeniu	↓
	Średnioroczne stężenie pyłu PM <sub>10</sub> w badanych strefach (aglomeracja białostocka, strefa podlaska) - dla wskaźnika ochrona zdrowia	µg/m <sup>3</sup>		Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim <a href="http://powietrze.gios.gov.pl/pj/p/rwms/10/publications/">http://powietrze.gios.gov.pl/pj/p/rwms/10/publications/</a>	wartość wskaźnika w roku wejścia programu w życie	w połowie realizacji programu oraz po jego zakończeniu	↓

## Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Komponent środowiska	Wskaźnik	Jednostka miary	Instytucja prowadząca monitoring	Źródło danych	Stan wyjściowy	Częstotliwość monitorowania	Pożądana zmiana
Wody powierzchniowe	Dobry stan monitorowanych jcwp	%	Główny Inspektorat ochrony Środowiska w ramach PMŚ	Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych <a href="http://www.gios.gov.pl/pl/component/content/article/8-pms/100-badanie-i-ocena-stanu-rzek">http://www.gios.gov.pl/pl/component/content/article/8-pms/100-badanie-i-ocena-stanu-rzek</a>	wartość wskaźnika w roku wejścia programu w życie	w połowie realizacji programu oraz po jego zakończeniu	↑
Wody podziemne	Dobry stan monitorowanych jcwpd	%	Państwowa służba hydrogeologiczna w ramach PMŚ	Ocena stanu jednolitych części wód podziemnych <a href="http://mjwp.gios.gov.pl/raporty-art/2019.html">http://mjwp.gios.gov.pl/raporty-art/2019.html</a>	wartość wskaźnika w roku wejścia programu w życie	w połowie realizacji programu oraz po jego zakończeniu	↑
Różnorodność biologiczna, flora i fauna oraz obszary chronione; Krajobraz	Właściwy (FV) stan siedlisk przyrodniczych	%	Główny Inspektorat ochrony Środowiska w ramach PMŚ	Wyniki monitoringu siedlisk przyrodniczych <a href="http://siedliska.gios.gov.pl/pl/wyniki-monitoringu/2015-2018/szczegolowe-wyniki-dla-siedlisk-przyrodniczych">http://siedliska.gios.gov.pl/pl/wyniki-monitoringu/2015-2018/szczegolowe-wyniki-dla-siedlisk-przyrodniczych</a>	wartość wskaźnika w roku wejścia programu w życie	po zakończeniu realizacji programu	↑



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Komponent środowiska	Wskaźnik	Jednostka miary	Instytucja prowadząca monitoring	Źródło danych	Stan wyjściowy	Częstotliwość monitorowania	Pożądana zmiana
	Właściwy (FV) stan gatunków roślin	%		Wyniki monitoringu gatunków roślin  <a href="http://siedliska.gios.gov.pl/pl/wyniki-monitoringu/2015-2018/szczegolowe-wyniki-dla-gatunkow-roslin-2016">http://siedliska.gios.gov.pl/pl/wyniki-monitoringu/2015-2018/szczegolowe-wyniki-dla-gatunkow-roslin-2016</a>	wartość wskaźnika w roku wejścia programu w życie	po zakończeniu realizacji programu	↑
	Właściwy (FV) stan gatunków zwierząt	%		Wyniki monitoringu gatunków zwierząt  <a href="http://siedliska.gios.gov.pl/pl/wyniki-monitoringu/2015-2018/szczegolowe-wyniki-dla-gatunkow-zwierzat">http://siedliska.gios.gov.pl/pl/wyniki-monitoringu/2015-2018/szczegolowe-wyniki-dla-gatunkow-zwierzat</a>	wartość wskaźnika w roku wejścia programu w życie	po zakończeniu realizacji programu	↑

Załącznik 6a. Cele środowiskowe dla jcwp rzecznych w województwie podlaskim, z uwzględnieniem podziału na regiony wodne

Cele środowiskowe jcwp rzecznych	region wodny Narwi	region wodny Bugu	region wodny Niemna	region wodny Łyny i Węgorapy
bardzo dobry stan ekologiczny	-	-	-	-
dobry stan ekologiczny	108	24	20	2
umiarkowany stan ekologiczny	33	9	3	-
maksymalny potencjał ekologiczny	-	-	-	-
dobry potencjał ekologiczny	10	2	1	-
umiarkowany potencjał ekologiczny	7	-	-	-
dobry stan chemiczny	41	20	8	1
zapewnienie drożności cieku dla migracji organizmów wodnych	135	31	23	2
odstępstwo z art. 4 ust. 4 RDW	137	25	23	2
odstępstwo z art. 4 ust. 5 RDW	124	20	17	1

źródło: opracowano na podstawie projektu drugiej aktualizacji Planów gospodarowania wodami: na obszarze dorzecza Wisły, na obszarze dorzecza Niemna, na obszarze dorzecza Pregoty

Załącznik 6b. Cele środowiskowe dla jcwz zbiornikowych w województwie podlaskim, z uwzględnieniem podziału na regiony wodne

Cele środowiskowe jcwz zbiornikowych	region wodny Narwi	region wodny Bugu	region wodny Niemna	region wodny Łyny i Węgorapy
bardzo dobry stan ekologiczny	-	-	-	-
dobry stan ekologiczny	-	-	-	-
umiarkowany stan ekologiczny	-	-	-	-
maksymalny potencjał ekologiczny	-	-	-	-
dobry potencjał ekologiczny	1	-	-	-
umiarkowany potencjał ekologiczny	-	-	-	-
dobry stan chemiczny	-	-	-	-
zapewnienie drożności cieku dla migracji organizmów wodnych	-	-	-	-
odstępstwo z art. 4 ust. 4 RDW	1	-	-	-
odstępstwo z art. 4 ust. 5 RDW	1	-	-	-

źródło: opracowano na podstawie projektu drugiej aktualizacji Planów gospodarowania wodami: na obszarze dorzecza Wisły, na obszarze dorzecza Niemna, na obszarze dorzecza Pregoty

Załącznik 6c. Cele środowiskowe dla jcwp jeziornych w województwie podlaskim, z uwzględnieniem podziału na regiony wodne

Cele środowiskowe jcwp jeziornych	region wodny Narwi	region wodny Bugu	region wodny Niemna	region wodny Łyny i Węgorapy
bardzo dobry stan ekologiczny	-	-	-	-
dobry stan ekologiczny	18	-	36	6
umiarkowany stan ekologiczny	-	-	-	-
maksymalny potencjał ekologiczny	-	-	-	-
dobry potencjał ekologiczny	2	-	-	-
umiarkowany potencjał ekologiczny	-	-	-	-
dobry stan chemiczny	13	-	24	1
odstępstwo z art. 4 ust. 4 RDW	15	-	23	5
odstępstwo z art. 4 ust. 5 RDW	7	-	12	3

źródło: opracowano na podstawie projektu drugiej aktualizacji Planów gospodarowania wodami: na obszarze dorzecza Wisły, na obszarze dorzecza Niemna, na obszarze dorzecza Pregocy

Załącznik 6d. Zasoby wód powierzchniowych wyrażone wielkością odpływu z obszarów hydrograficznych w 2019 r. (z obszaru kraju), w zasięgu województwa podlaskiego

Obszar hydrograficzny	Powierzchnia obszaru [km <sup>2</sup> ]	Odpływ rzeczny ogółem [mln m <sup>3</sup> ]	Odpływ rzeczny jednostkowy [mln m <sup>3</sup> /km <sup>2</sup> ]
Ogółem dla Polski	312 679,20	35 799,00	0,11
Dorzecze Wisły ogółem	168 857,20	20 592,10	0,12
Dorzecze środkowej Wisły od Sanu do ujścia Narwi	34 902,10	2 485,70	0,07
Dorzecze Narwi, w tym:	53 822,20	5 351,40	0,10
Zlewnia Biebrzy	7 061,40	733,4	0,10
Zlewnia Bugu	19 226,40	1 601,30	0,08
Dorzecze Niemna	2 514,00	411,2	0,16
Zlewisko Zalewu Wiślanego, w tym:	14 722,60	2 048,40	0,14
Zlewnia Łyny	5 716,90	761,5	0,13

źródło: opracowano na podstawie publikacji GUS o tematyce środowiskowej (Ochrona Środowiska 2020, GUS Warszawa 2020 r.)

Załącznik 6e. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2020 r. w województwie podlaskim na tle kraju

Cel zużycia/ sektor	Wielkość zużycia wody [hm <sup>3</sup> ] - Polska	Wielkość zużycia wody [hm <sup>3</sup> ] - województwo podlaskie	Udział zużycia wody w woj. podlaskim w skali kraju [%]
Ogółem	8 367,44	88,32	1
Przemysł	5 929,58	13,85	0,2
Rybnictwo*	801,62	23,47	3
Eksploatacja sieci wodociągowej**	1 636,24	50,99	3
Zużycie wody na 1 mieszkańca [m <sup>3</sup> ]	218,2	75,1	-

źródło: opracowano na podstawie publikacji GUS (Bank Danych Lokalnych: GUS - Bank Danych Lokalnych (stat.gov.pl))

\* Woda zużyta do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. Dane szacunkowe;

\*\* Bez zużycia wody na cele technologiczne przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.



Załącznik 6f. Pobory wód w 2020 r. w województwie podlaskim na tle kraju

Cel poboru/ sektor	Pobory wód [hm <sup>3</sup> ]- Polska	Pobory wód [hm <sup>3</sup> ]- województwo podlaskie	Udział poborów wody w woj. podlaskim w skali kraju [%]
Ogółem	8 666,32	100,79	1
Przemysł	5 909,50	12,8	0,2
Nawadnianie użytków rolnych i leśnych oraz napełnianie i uzupełniania stawów	801,62	23,47	3
Eksploatacja sieci wodociągowej, w tym:	1 955,19	64,51	3
Pobór wód powierzchniowych	444,63	9,97	2
Pobór wód podziemnych	1 510,57	54,54	4

źródło: opracowano na podstawie publikacji GUS (Bank Danych Lokalnych: GUS - Bank Danych Lokalnych (stat.gov.pl))

Załącznik 6g. Zrzuty ścieków w 2020 r. w województwie podlaskim na tle kraju

Rodzaj odprowadzanych ścieków	Odprowadzanie ścieków [hm <sup>3</sup> ]- Polska	Odprowadzanie ścieków [hm <sup>3</sup> ]- województwo podlaskie	Udział cechy w woj. podlaskim w skali kraju [%]
Ścieki komunalne odprowadzone ogółem	1 344,22	33,47	3
Ścieki komunalne oczyszczane razem	1 333,86	33,47	3
Ścieki przemysłowe odprowadzone ogółem	6 098,12	12,07	0,2
Ścieki przemysłowe- udział ścieków oczyszczonych w ściekach wymagających oczyszczenia [%]	86,6	99,6	-

źródło: opracowano na podstawie publikacji GUS (Bank Danych Lokalnych: GUS - Bank Danych Lokalnych (stat.gov.pl))

Załącznik 7. Stan zasobów i rezerw wód podziemnych na obszarach regionów wodnych w zasięgu województwa podlaskiego

Nazwa obszaru dorzecza	Region wodny	Stopień wykorzystania zasobów wód podziemnych (%)	Stan rezerw zasobów wód podziemnych	Deficyt zasobów wód podziemnych
Wisły	Narwi	12,1	bardzo wysokie rezerwy	brak
	Bugu	11,5	bardzo wysokie rezerwy	brak
	w obszarze dorzecza	15,3	wysokie rezerwy	brak
Niemna	Niemna	7,9	bardzo wysokie rezerwy	brak
	w obszarze dorzecza	7,9	bardzo wysokie rezerwy	brak
Pregoły	Łyny i Węgorapy	22	wysokie rezerwy	brak
	w obszarze dorzecza	22	wysokie rezerwy	brak

źródło: projekt Programu przeciwdziałania niedoborowi wody, czerwiec 2021 r.

## Załącznik nr 8. Formy ochrony przyrody na terenie województwa podlaskiego

### Parki narodowe

L.p.	Nazwa	Kod inspire	Powierzchnia w granicach województwa podlaskiego [km <sup>2</sup> ]
1	Wigierski Park Narodowy	PL.ZIPOP.1393.PN.2	150,9
2	Biebrzański Park Narodowy	PL.ZIPOP.1393.PN.22	597,4
3	Narwiański Park Narodowy	PL.ZIPOP.1393.PN.10	68,1
4	Białowieski Park Narodowy	PL.ZIPOP.1393.PN.8	105,3

## Parki krajobrazowe

L.p.	Nazwa	Kod inspire	Powierzchnia w granicach województwa podlaskiego [km <sup>2</sup> ]
1	Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi	PL.ZIPOP.1393.PK.74	73,9
2	Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. profesora Witolda Sławińskiego	PL.ZIPOP.1393.PK.75	731,9
3	Suwalski Park Krajobrazowy	PL.ZIPOP.1393.PK.76	63,4

**Obszary chronionego krajobrazu**

L.p.	Nazwa	Kod inspire	Powierzchnia w granicach województwa podlaskiego [km <sup>2</sup> ]
1	Równiny Kurpiowskiej i Doliny Dolnej Narwi	PL.ZIPOP.1393.OCHK.423	489,5
2	Wzgórza Sokólskie	PL.ZIPOP.1393.OCHK.265	383,9
3	Dolina Bugu i Nurca	PL.ZIPOP.1393.OCHK.656	29,3
4	Pojezierze Rajgrodzkie	PL.ZIPOP.1393.OCHK.435	149,3
5	Dolina Bugu	PL.ZIPOP.1393.OCHK.108	300,7
6	Dolina Rospudy	PL.ZIPOP.1393.OCHK.422	237,11
7	Puszcza Białowieska	PL.ZIPOP.1393.OCHK.420	766,1
8	Puszcza i Jeziora Augustowskie	PL.ZIPOP.1393.OCHK.266	695,7
9	Dolina Biebrzy	PL.ZIPOP.1393.OCHK.645	284,4
10	Pojezierze Sejneńskie	PL.ZIPOP.1393.OCHK.421	359,8
11	Pojezierze Północnej Suwalszczyzny	PL.ZIPOP.1393.OCHK.264	427,4
12	Dolina Narwi	PL.ZIPOP.1393.OCHK.273	431
13	Dolina Błędzianki	PL.ZIPOP.1393.OCHK.360	33,7



**Natura 2000 - obszary specjalnej ochrony ptaków**

L.p.	Nazwa	Kod obszaru	Kod inspire	Powierzchnia w granicach województwa podlaskiego [km <sup>2</sup> ]
1	Puszcza Piska	PLB280008	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB280008.B	36,4
2	Puszcza Augustowska	PLB200002	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB200002.B	1343,8
3	Ostoja Biebrzańska	PLB200006	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB200006.B	1485,1
4	Puszcza Knyszyńska	PLB200003	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB200003.B	1395,9
5	Dolina Dolnego Bugu	PLB140001	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB140001.B	130,9
6	Dolina Górnej Narwi	PLB200007	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB200007.B	183,8
7	Bagno Wizna	PLB200005	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB200005.B	144,7
8	Bagienna Dolina Narwi	PLB200001	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB200001.B	234,7
9	Dolina Górnego Nurca	PLB200004	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB200004.B	39,9
10	Przełomowa Dolina Narwi	PLB200008	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB200008.B	76,5
11	Puszcza Białowiecka	PLC200004	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLC200004.B	631,5
12	Dolina Dolnej Narwi	PLB140014	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB140014.B	90,7

**Natura 2000 - specjalne obszary ochrony siedlisk**

L.p.	Nazwa	Kod obszaru	Kod inspire	Powierzchnia w granicach województwa podlaskiego [km <sup>2</sup> ]
1	Mokradła Kolneńskie i Kurpiowskie	PLH200020	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200020.H	14,5
2	Puszcza Białowieska	PLC200004	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLC200004.H	631,5
3	Jeleniewo	PLH200001	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200001.H	59,1
4	Dolina Pisy	PLH200023	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200023.H	32,2
5	Ostoja w Dolinie Górnego Nurca	PLH200021	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200021.H	55,2
6	Ostoja Wigierska	PLH200004	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200004.H	160,7
7	Sasanki w Kolimacjach	PLH200025	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200025.H	0,02
8	Dolina Górnej Rospudy	PLH200022	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200022.H	40,7
9	Czerwony Bór	PLH200018	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200018.H	50,5
10	Ostoja Augustowska	PLH200005	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200005.H	1070,7
11	Ostoja Nadbużańska	PLH140011	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH140011.H	57,6
12	Torfowiska Gór Sudawskich	PLH200017	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200017.H	1,0
13	Murawy w Haćkach	PLH200015	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200015.H	1,6
14	Jelonka	PLH200019	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200019.H	24,8
15	Ostoja Knyszyńska	PLH200006	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200006.H	1360,8
16	Źródlika Wzgórz Sokólskich	PLH200026	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200026.H	0,5
17	Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego	PLH200014	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200014.H	1,3
18	Ostoja w Dolinie Górnej Narwi	PLH200010	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200010.H	190,9
19	Dolina Szeszupy	PLH200016	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200016.H	17,0
20	Dolina Biebrzy	PLH200008	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200008.H	1212,1
21	Narwiańskie Bagna	PLH200002	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200002.H	68,3

22	Ostoja Narwiańska	PLH200024	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200024.H	186,0
23	Ostoja Suwalska	PLH200003	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200003.H	63,5
24	Pojezierze Sejneńskie	PLH200007	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH200007.H	136,3

## Rezerwy przyrody

L.p.	Nazwa	Kod inspire	Typ rezerwatu	Powierzchnia w granicach województwa podlaskiego [km <sup>2</sup> ]
1	Czapliniec Bełda	PL.ZIPOP.1393.RP.1029	fitocenotyczny	0,11
2	Bagno Wizna I	PL.ZIPOP.1393.RP.1268	florystyczny	0,37
3	Bagno Wizna II	PL.ZIPOP.1393.RP.1204	florystyczny	0,80
4	Glinki	PL.ZIPOP.1393.RP.210	florystyczny	0,02
5	Koryciny	PL.ZIPOP.1393.RP.311	fitocenotyczny	0,87
6	Pomorze	PL.ZIPOP.1393.RP.460	fitocenotyczny	0,21
7	Kuriańskie Bagno	PL.ZIPOP.1393.RP.498	nie określono w akcie prawnym	17,18
8	Bahno w Borkach	PL.ZIPOP.1393.RP.1269	fitocenotyczny	2,91
9	Rutka	PL.ZIPOP.1393.RP.749	nie określono w akcie prawnym	0,49
10	Uroczysko Dzierzbia	PL.ZIPOP.1393.RP.750	fitocenotyczny	0,72
11	Dębowe Góry	PL.ZIPOP.1393.RP.763	fitocenotyczny	0,99
12	Gnilec	PL.ZIPOP.1393.RP.1032	nie określono w akcie prawnym	0,37
13	Gorbacz	PL.ZIPOP.1393.RP.1120	fitocenotyczny	2,23
14	Antoniuk	PL.ZIPOP.1393.RP.1214	nie określono w akcie prawnym	0,70
15	Karczmisko	PL.ZIPOP.1393.RP.791	nie określono w akcie prawnym	0,20
16	Dolina Waliczówki	PL.ZIPOP.1393.RP.795	nie określono w akcie prawnym	0,45
17	Góra Pieszczana	PL.ZIPOP.1393.RP.792	nie określono w akcie prawnym	2,21
18	Jezioro Hańcza	PL.ZIPOP.1393.RP.1115	nie określono w akcie prawnym	3,05
19	Międzyrzecze	PL.ZIPOP.1393.RP.793	fitocenotyczny	2,52
20	Kozłowy Ług	PL.ZIPOP.1393.RP.794	fitocenotyczny	1,40
21	Krzemianka	PL.ZIPOP.1393.RP.796	fitocenotyczny	2,31
22	Kozi Rynek	PL.ZIPOP.1393.RP.797	fitocenotyczny	1,47
23	Jezioro Kolno	PL.ZIPOP.1393.RP.1026	nie określono w akcie prawnym	2,68
24	Taboły	PL.ZIPOP.1393.RP.798	nie określono w akcie prawnym	3,04
25	Stara Ruda	PL.ZIPOP.1393.RP.1027	fitocenotyczny	0,76
26	Wielki Las	PL.ZIPOP.1393.RP.799	nie określono w akcie prawnym	1,29
27	Siemianówka	PL.ZIPOP.1393.RP.800	nie określono w akcie prawnym	2,25

28	Głazowisko Bachanowo nad Czarną Hańczą	PL.ZIPOP.1393.RP.1299	nie określono w akcie prawnym	0,01
29	Kalinowo	PL.ZIPOP.1393.RP.1062	nie określono w akcie prawnym	0,70
30	Kaniston	PL.ZIPOP.1393.RP.788	fitocenotyczny	1,34
31	Woronicza	PL.ZIPOP.1393.RP.801	fitocenotyczny	1,40
32	Bobruczek	PL.ZIPOP.1393.RP.1267	nie określono w akcie prawnym	0,01
33	Czarny Kąt	PL.ZIPOP.1393.RP.1406	nie określono w akcie prawnym	0,34
34	Cmentarzysko Jaćwingów	PL.ZIPOP.1393.RP.1393	kulturowy	0,03
35	Budzisk	PL.ZIPOP.1393.RP.1030	fitocenotyczny	3,41
36	Jesionowe Góry	PL.ZIPOP.1393.RP.802	fitocenotyczny	3,77
37	Jezioro Kalejty	PL.ZIPOP.1393.RP.803	krajobrazów	7,63
38	Jelonka	PL.ZIPOP.1393.RP.804	nie określono w akcie prawnym	2,27
39	Grąd Radziwiłłowski	PL.ZIPOP.1393.RP.922	fitocenotyczny	0,24
40	Grabówka	PL.ZIPOP.1393.RP.805	fitocenotyczny	0,61
41	Głazowisko Łopuchowskie	PL.ZIPOP.1393.RP.813	nie określono w akcie prawnym	0,16
42	Dębowy Grąd	PL.ZIPOP.1393.RP.812	nie określono w akcie prawnym	1,00
43	Ciemny Kąt	PL.ZIPOP.1393.RP.1344	nie określono w akcie prawnym	1,26
44	Brzozowy Grąd	PL.ZIPOP.1393.RP.1342	nie określono w akcie prawnym	0,00
45	Kulikówka	PL.ZIPOP.1393.RP.806	florystyczny	0,10
46	Surążkowo	PL.ZIPOP.1393.RP.807	fitocenotyczny	1,37
47	Ostoja bobrów Marycha	PL.ZIPOP.1393.RP.808	faunistyczny	0,56
48	Rycerski Kierz	PL.ZIPOP.1393.RP.809	fitocenotyczny	0,42
49	Krzemienne Góry	PL.ZIPOP.1393.RP.810	fitocenotyczny	0,79
50	Las Zwierzyniecki	PL.ZIPOP.1393.RP.811	fitocenotyczny	0,34
51	Starożyn	PL.ZIPOP.1393.RP.814	nie określono w akcie prawnym	2,98
52	Łokieć	PL.ZIPOP.1393.RP.815	fitocenotyczny	1,40
53	Łempis	PL.ZIPOP.1393.RP.816	biocenotyczny i fizjocenotyczny	1,32
54	Las Cieliczański	PL.ZIPOP.1393.RP.817	fitocenotyczny	3,72
55	Krasne	PL.ZIPOP.1393.RP.818	fitocenotyczny	0,85
56	Jałówka	PL.ZIPOP.1393.RP.819	fitocenotyczny	2,76
57	Góra Uszeście	PL.ZIPOP.1393.RP.820	florystyczny	0,12

58	Głębokki Kąt	PL.ZIPOP.1393.RP.1317	fitocenotyczny	0,40
59	Lipiny w Puszczy Białowieskiej	PL.ZIPOP.1393.RP.821	florystyczny	0,56
60	Sitki	PL.ZIPOP.1393.RP.822	fitocenotyczny	0,35
61	Szczekotowo	PL.ZIPOP.1393.RP.823	fitocenotyczny	0,37
62	Sokółe	PL.ZIPOP.1393.RP.824	fitocenotyczny	0,45
63	Pogorzelce	PL.ZIPOP.1393.RP.825	fitocenotyczny	0,08
64	Perkuć	PL.ZIPOP.1393.RP.826	nie określono w akcie prawnym	2,09
65	Nieznanowo	PL.ZIPOP.1393.RP.1028	fitocenotyczny	0,28
66	Kukle	PL.ZIPOP.1393.RP.827	biocenotyczny i fizjocenotyczny	3,43
67	Mały Borek	PL.ZIPOP.1393.RP.828	nie określono w akcie prawnym	0,90
68	Michnówka	PL.ZIPOP.1393.RP.829	fitocenotyczny	0,85
69	Wysokie Bagno	PL.ZIPOP.1393.RP.834	nie określono w akcie prawnym	0,79
70	Wielki Dział	PL.ZIPOP.1393.RP.1033	fitocenotyczny	1,75
71	Starodrzew Szyndzielski	PL.ZIPOP.1393.RP.830	fitocenotyczny	0,80
72	Stara Dębina	PL.ZIPOP.1393.RP.923	florystyczny	0,33
73	Stare Biele	PL.ZIPOP.1393.RP.831	fitocenotyczny	2,57
74	Tobolinka	PL.ZIPOP.1393.RP.832	fitocenotyczny	0,05
75	Czechy Orlańskie	PL.ZIPOP.1393.RP.1407	nie określono w akcie prawnym	0,77
76	Kozłowe Borki	PL.ZIPOP.1393.RP.833	nie określono w akcie prawnym	2,44
77	Nietupa	PL.ZIPOP.1393.RP.835	nie określono w akcie prawnym	2,74
78	Podolany	PL.ZIPOP.1393.RP.789	nie określono w akcie prawnym	0,15
79	Berezowo	PL.ZIPOP.1393.RP.1264	nie określono w akcie prawnym	1,16
80	Podcerkwa	PL.ZIPOP.1393.RP.836	nie określono w akcie prawnym	2,28
81	Przewłoka	PL.ZIPOP.1393.RP.837	nie określono w akcie prawnym	0,79
82	Rezerwat Krajobrazowy Władysława Szafera	PL.ZIPOP.1393.RP.838	fitocenotyczny	13,46
83	Ławski Las I	PL.ZIPOP.1393.RP.839	biocenotyczny i fizjocenotyczny	1,09
84	Ławski Las II	PL.ZIPOP.1393.RP.840	fitocenotyczny	0,75
85	Szelągówka	PL.ZIPOP.1393.RP.841	nie określono w akcie prawnym	0,62
86	Chomontowszczyzna	PL.ZIPOP.1393.RP.1337	nie określono w akcie prawnym	2,35
87	Starzyna	PL.ZIPOP.1393.RP.842	nie określono w akcie prawnym	3,70
88	Olszanka Myśliszcze	PL.ZIPOP.1393.RP.843	nie określono w akcie prawnym	2,83



89	Witanowszczyzna	PL.ZIPOP.1393.RP.1470	fitocenotyczny	0,82
90	Ruda	PL.ZIPOP.1393.RP.1497	florystyczny	0,03
91	Rabinówka	PL.ZIPOP.1393.RP.1502	faunistyczny	6,58
92	Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej	PL.ZIPOP.1393.RP.1536	nie określono w akcie prawnym	86,01
93	Jezioro Wiejki	PL.ZIPOP.1393.RP.1544	biocenotyczny i fizjocenotyczny	0,22

**Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe**

L.p.	Nazwa	Kod inspire	Powierzchnia w granicach województwa podlaskiego [km <sup>2</sup> ]
1	Głogi	PL.ZIPOP.1393.ZPK.320	0,51
2	Park krajobrazowy w Czyżewie	PL.ZIPOP.1393.ZPK.354	0,04
3	Park Krajobrazowy w Szepietowie Wawrzyńcach	PL.ZIPOP.1393.ZPK.140	0,03

**Stanowiska dokumentacyjne**

L.p.	Nazwa	Kod inspire	Powierzchnia w granicach województwa podlaskiego [ha]
1	Posejanka	PL.ZIPOP.1393.SD.86	0,30
2		PL.ZIPOP.1393.SD.243	0,01

Użytki ekologiczne

L.p.	Nazwa	Kod inspire	Rodzaj użytku	Powierzchnia w granicach województwa podlaskiego [ha]
1	Stawik studzieniczański	PL.ZIPOP.1393.UE.2001011.266	bagno	0,98
2	Ślepe jezioro	PL.ZIPOP.1393.UE.2001011.267	bagno	0,86
3	Leśne oko	PL.ZIPOP.1393.UE.2001011.268	bagno	0,29
4	Suchar czarnobrodzki	PL.ZIPOP.1393.UE.2001011.269	bagno	0,70
5	Bagno czarnobrodzkie	PL.ZIPOP.1393.UE.2001011.270	bagno	1,69
6		PL.ZIPOP.1393.UE.2001022.241	bagno	0,88
7		PL.ZIPOP.1393.UE.2001022.242	bagno	0,60
8		PL.ZIPOP.1393.UE.2001022.243	bagno	0,38
9		PL.ZIPOP.1393.UE.2001022.244	bagno	5,37
10		PL.ZIPOP.1393.UE.2001022.245	bagno	2,09
11		PL.ZIPOP.1393.UE.2001022.246	bagno	1,00
12		PL.ZIPOP.1393.UE.2001022.247	bagno	7,46
13		PL.ZIPOP.1393.UE.2001022.248	bagno	2,06
14		PL.ZIPOP.1393.UE.2001022.249	bagno	1,02
15		PL.ZIPOP.1393.UE.2001022.251	bagno	0,93
16		PL.ZIPOP.1393.UE.2001032.250	bagno	1,62
17		PL.ZIPOP.1393.UE.2001032.252	bagno	2,34
18		PL.ZIPOP.1393.UE.2001032.253	bagno	1,61
19		PL.ZIPOP.1393.UE.2001032.254	bagno	1,14
20		PL.ZIPOP.1393.UE.2001072.255	bagno	0,88
21		PL.ZIPOP.1393.UE.2001072.256	bagno	3,45
22		PL.ZIPOP.1393.UE.2002123.92	bagno	84,69
23	Żurawka	PL.ZIPOP.1393.UE.2002133.273	bagno	0,00
24		PL.ZIPOP.1393.UE.2003042.159	bagno	0,32
25		PL.ZIPOP.1393.UE.2003042.160	bagno	0,50
26		PL.ZIPOP.1393.UE.2003042.161	bagno	0,64
27		PL.ZIPOP.1393.UE.2003042.162	bagno	1,63
28		PL.ZIPOP.1393.UE.2003042.163	bagno	1,84
29		PL.ZIPOP.1393.UE.2003042.164	bagno	3,85
30		PL.ZIPOP.1393.UE.2003042.165	bagno	0,24
31	Ślepe Jezioro Okoniówek	PL.ZIPOP.1393.UE.2004043.265	torfowisko	62,03
32		PL.ZIPOP.1393.UE.2005011.93	bagno	1,51
33		PL.ZIPOP.1393.UE.2005011.94	bagno	8,88
34		PL.ZIPOP.1393.UE.2005011.95	bagno	8,34
35		PL.ZIPOP.1393.UE.2005011.96	bagno	0,27
36		PL.ZIPOP.1393.UE.2005011.97	bagno	3,44
37		PL.ZIPOP.1393.UE.2005011.98	bagno	0,10
38		PL.ZIPOP.1393.UE.2005011.99	bagno	0,08
39		PL.ZIPOP.1393.UE.2005022.10	bagno	3,96
40		PL.ZIPOP.1393.UE.2005022.11	bagno	1,69
41		PL.ZIPOP.1393.UE.2005022.12	bagno	0,63
42		PL.ZIPOP.1393.UE.2005022.13	bagno	0,44
43		PL.ZIPOP.1393.UE.2005022.14	bagno	0,82
44		PL.ZIPOP.1393.UE.2005022.1	bagno	1,14
45		PL.ZIPOP.1393.UE.2005022.2	bagno	0,71
46		PL.ZIPOP.1393.UE.2005022.3	bagno	0,45
47		PL.ZIPOP.1393.UE.2005022.4	bagno	1,81
48		PL.ZIPOP.1393.UE.2005022.5	bagno	2,41
49		PL.ZIPOP.1393.UE.2005022.6	bagno	39,61
50		PL.ZIPOP.1393.UE.2005022.7	bagno	0,28
51		PL.ZIPOP.1393.UE.2005022.8	bagno	0,32
52		PL.ZIPOP.1393.UE.2005022.9	bagno	3,63
53		PL.ZIPOP.1393.UE.2005052.79	bagno	0,31
54		PL.ZIPOP.1393.UE.2005052.80	bagno	0,79
55		PL.ZIPOP.1393.UE.2005052.81	bagno	2,57
56		PL.ZIPOP.1393.UE.2005052.82	bagno	0,72
57		PL.ZIPOP.1393.UE.2005052.83	bagno	0,48
58		PL.ZIPOP.1393.UE.2005052.84	bagno	0,76
59		PL.ZIPOP.1393.UE.2005052.85	bagno	1,02
60		PL.ZIPOP.1393.UE.2005052.86	bagno	0,37
61		PL.ZIPOP.1393.UE.2005052.87	bagno	39,83
62		PL.ZIPOP.1393.UE.2005052.88	bagno	0,43
63		PL.ZIPOP.1393.UE.2005052.89	bagno	0,45
64		PL.ZIPOP.1393.UE.2005052.90	bagno	0,69
65		PL.ZIPOP.1393.UE.2005052.91	bagno	1,44
66		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.18	bagno	2,61
67		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.19	bagno	0,39
68		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.20	bagno	0,22
69		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.23	bagno	3,84
70		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.25	bagno	0,36
71		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.28	bagno	5,46
72		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.29	bagno	0,60
73		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.30	bagno	1,23
74		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.31	bagno	0,28
75		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.32	bagno	92,24
76		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.34	bagno	2,06
77		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.35	bagno	1,30
78		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.36	bagno	0,93
79		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.37	bagno	0,52
80		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.38	bagno	3,81
81		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.39	bagno	0,74
82		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.40	bagno	2,24
83		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.41	bagno	0,28
84		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.42	bagno	124,22
85		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.54	bagno	5,48
86		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.55	bagno	107,69
87		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.59	bagno	0,68
88		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.60	bagno	0,33
89		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.61	bagno	1,29
90		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.62	bagno	2,61
91		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.63	bagno	0,96

92		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.64	bagno	0,80
93		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.65	bagno	0,40
94		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.69	bagno	4,99
95		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.70	bagno	1,75
96		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.72	bagno	22,62
97		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.73	bagno	6,73
98		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.74	bagno	1,98
99		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.75	bagno	0,62
100		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.76	bagno	31,73
101		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.77	bagno	1,58
102		PL.ZIPOP.1393.UE.2005062.78	bagno	2,21
103		PL.ZIPOP.1393.UE.2005082.263	bagno	2,70
104		PL.ZIPOP.1393.UE.2005082.264	bagno	1,90
105		PL.ZIPOP.1393.UE.2005092.15	bagno	4,23
106		PL.ZIPOP.1393.UE.2005092.16	bagno	3,29
107		PL.ZIPOP.1393.UE.2005092.17	bagno	1,14
108		PL.ZIPOP.1393.UE.2005092.257	bagno	3,22
109		PL.ZIPOP.1393.UE.2005092.258	bagno	2,93
110		PL.ZIPOP.1393.UE.2005092.259	bagno	3,91
111		PL.ZIPOP.1393.UE.2005092.260	bagno	1,17
112		PL.ZIPOP.1393.UE.2005092.261	bagno	3,45
113		PL.ZIPOP.1393.UE.2005092.262	bagno	19,75
114		PL.ZIPOP.1393.UE.2006032.195	bagno	1,21
115		PL.ZIPOP.1393.UE.2006032.196	bagno	2,82
116		PL.ZIPOP.1393.UE.2006032.197	bagno	5,55
117		PL.ZIPOP.1393.UE.2006032.198	bagno	5,23
118		PL.ZIPOP.1393.UE.2006032.199	bagno	3,70
119		PL.ZIPOP.1393.UE.2006032.200	bagno	8,82
120		PL.ZIPOP.1393.UE.2006032.201	bagno	2,56
121		PL.ZIPOP.1393.UE.2006032.202	bagno	0,23
122		PL.ZIPOP.1393.UE.2006032.203	bagno	1,57
123		PL.ZIPOP.1393.UE.2006032.204	bagno	4,71
124		PL.ZIPOP.1393.UE.2006032.205	bagno	0,83
125		PL.ZIPOP.1393.UE.2006032.206	bagno	1,04
126		PL.ZIPOP.1393.UE.2006042.181	bagno	0,40
127		PL.ZIPOP.1393.UE.2006053.179	bagno	0,30
128		PL.ZIPOP.1393.UE.2006053.180	bagno	1,87
129		PL.ZIPOP.1393.UE.2006062.207	bagno	0,61
130		PL.ZIPOP.1393.UE.2006062.208	bagno	0,88
131		PL.ZIPOP.1393.UE.2006062.209	bagno	0,74
132		PL.ZIPOP.1393.UE.2006062.210	bagno	0,26
133		PL.ZIPOP.1393.UE.2006062.211	bagno	2,19
134		PL.ZIPOP.1393.UE.2006062.212	bagno	0,66
135		PL.ZIPOP.1393.UE.2006062.213	bagno	1,28
136		PL.ZIPOP.1393.UE.2006062.214	bagno	1,39
137		PL.ZIPOP.1393.UE.2006062.215	bagno	0,80
138		PL.ZIPOP.1393.UE.2006062.216	bagno	0,60
139		PL.ZIPOP.1393.UE.2006062.217	bagno	1,02
140		PL.ZIPOP.1393.UE.2006062.218	bagno	5,18
141		PL.ZIPOP.1393.UE.2006062.219	bagno	1,72
142		PL.ZIPOP.1393.UE.2006062.220	bagno	1,31
143		PL.ZIPOP.1393.UE.2006062.221	bagno	1,94
144		PL.ZIPOP.1393.UE.2006062.222	bagno	0,50
145		PL.ZIPOP.1393.UE.2006062.223	bagno	0,60
146		PL.ZIPOP.1393.UE.2006062.224	bagno	1,18
147		PL.ZIPOP.1393.UE.2006062.225	bagno	1,19
148		PL.ZIPOP.1393.UE.2006062.226	bagno	1,39
149		PL.ZIPOP.1393.UE.2007022.173		13,65
150		PL.ZIPOP.1393.UE.2007022.240	naturalny zbiornik wodny	4,98
151	Bagno-Drogoszewo	PL.ZIPOP.1393.UE.2007032.276	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	10,78
152		PL.ZIPOP.1393.UE.2007043.175	bagno	2,12
153		PL.ZIPOP.1393.UE.2007043.176	bagno	2,21
154		PL.ZIPOP.1393.UE.2007043.177	bagno	0,46
155		PL.ZIPOP.1393.UE.2007043.178	bagno	0,30
156		PL.ZIPOP.1393.UE.2007043.189	bagno	0,25
157		PL.ZIPOP.1393.UE.2007043.190	bagno	0,49
158		PL.ZIPOP.1393.UE.2007052.239	naturalny zbiornik wodny	12,81
159	Piaskowa Górka-Krzewo	PL.ZIPOP.1393.UE.2007052.275	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	1,77
160		PL.ZIPOP.1393.UE.2007092.183	bagno	0,50
161		PL.ZIPOP.1393.UE.2007092.184	bagno	1,41
162		PL.ZIPOP.1393.UE.2007092.185	bagno	0,63
163		PL.ZIPOP.1393.UE.2007092.186	bagno	0,72
164		PL.ZIPOP.1393.UE.2007092.187	bagno	14,78
165		PL.ZIPOP.1393.UE.2007092.188	bagno	8,45
166		PL.ZIPOP.1393.UE.2007092.191	bagno	0,42
167		PL.ZIPOP.1393.UE.2007092.192	bagno	0,79
168		PL.ZIPOP.1393.UE.2007092.193	bagno	0,20
169		PL.ZIPOP.1393.UE.2007092.194	bagno	1,15
170	Długie	PL.ZIPOP.1393.UE.2009032.238	naturalny zbiornik wodny	106,66
171	Linówek	PL.ZIPOP.1393.UE.2009032.271	torfowisko	3,04
172		PL.ZIPOP.1393.UE.2010023.157	bagno	1,29
173		PL.ZIPOP.1393.UE.2010023.158	bagno	0,29
174		PL.ZIPOP.1393.UE.2010023.170	śródlądne oczko wodne	1,00
175		PL.ZIPOP.1393.UE.2010032.107	bagno	0,43
176		PL.ZIPOP.1393.UE.2010032.108	bagno	0,65
177		PL.ZIPOP.1393.UE.2010032.109	bagno	1,11
178		PL.ZIPOP.1393.UE.2010032.110	bagno	0,33
179		PL.ZIPOP.1393.UE.2010032.111	bagno	1,64
180		PL.ZIPOP.1393.UE.2010032.112	bagno	0,66
181		PL.ZIPOP.1393.UE.2010032.113	bagno	0,96
182		PL.ZIPOP.1393.UE.2010032.114	bagno	0,96

183		PL.ZIPOP.1393.UE.2010032.115	bagno	0,42
184		PL.ZIPOP.1393.UE.2010032.116	bagno	1,84
185		PL.ZIPOP.1393.UE.2010032.117	bagno	0,24
186		PL.ZIPOP.1393.UE.2010032.118	bagno	0,67
187		PL.ZIPOP.1393.UE.2010052.104	bagno	0,30
188		PL.ZIPOP.1393.UE.2010052.105	bagno	0,23
189		PL.ZIPOP.1393.UE.2010052.106	bagno	1,39
190		PL.ZIPOP.1393.UE.2010052.166	śródleśne oczko wodne	0,10
191		PL.ZIPOP.1393.UE.2010052.167	śródleśne oczko wodne	0,16
192		PL.ZIPOP.1393.UE.2010052.168	śródleśne oczko wodne	0,50
193		PL.ZIPOP.1393.UE.2010062.141	bagno	0,72
194		PL.ZIPOP.1393.UE.2010062.142	bagno	0,60
195		PL.ZIPOP.1393.UE.2010062.143	bagno	1,01
196		PL.ZIPOP.1393.UE.2010062.144	bagno	0,42
197		PL.ZIPOP.1393.UE.2010062.145	bagno	0,28
198		PL.ZIPOP.1393.UE.2010062.146	bagno	0,37
199		PL.ZIPOP.1393.UE.2010062.147	bagno	0,25
200		PL.ZIPOP.1393.UE.2010062.148	bagno	0,58
201		PL.ZIPOP.1393.UE.2010062.149	bagno	0,47
202		PL.ZIPOP.1393.UE.2010062.150	bagno	0,32
203		PL.ZIPOP.1393.UE.2010062.151	bagno	10,58
204		PL.ZIPOP.1393.UE.2010062.152	bagno	0,38
205		PL.ZIPOP.1393.UE.2010062.153	bagno	2,09
206		PL.ZIPOP.1393.UE.2010062.154	bagno	0,37
207		PL.ZIPOP.1393.UE.2010062.155	bagno	0,50
208		PL.ZIPOP.1393.UE.2010062.156	bagno	0,90
209		PL.ZIPOP.1393.UE.2010072.100	bagno	0,50
210		PL.ZIPOP.1393.UE.2010072.101	bagno	0,28
211		PL.ZIPOP.1393.UE.2010072.102	bagno	0,43
212		PL.ZIPOP.1393.UE.2010072.103	bagno	0,36
213		PL.ZIPOP.1393.UE.2010072.126	bagno	8,07
214		PL.ZIPOP.1393.UE.2010072.127	bagno	1,21
215		PL.ZIPOP.1393.UE.2010072.128	bagno	1,36
216		PL.ZIPOP.1393.UE.2010072.129	bagno	0,72
217		PL.ZIPOP.1393.UE.2010072.130	bagno	1,54
218		PL.ZIPOP.1393.UE.2010072.131	bagno	0,31
219		PL.ZIPOP.1393.UE.2010072.132	bagno	1,96
220		PL.ZIPOP.1393.UE.2010072.133	bagno	0,41
221		PL.ZIPOP.1393.UE.2010072.134	bagno	0,40
222		PL.ZIPOP.1393.UE.2010072.135	bagno	0,50
223		PL.ZIPOP.1393.UE.2010072.136	bagno	3,06
224		PL.ZIPOP.1393.UE.2010072.137	bagno	0,40
225		PL.ZIPOP.1393.UE.2010072.138	bagno	0,69
226		PL.ZIPOP.1393.UE.2010092.119	bagno	0,79
227		PL.ZIPOP.1393.UE.2010092.120	bagno	0,87
228		PL.ZIPOP.1393.UE.2010092.121	bagno	0,75
229		PL.ZIPOP.1393.UE.2010092.122	bagno	1,06
230		PL.ZIPOP.1393.UE.2010092.123	bagno	0,38
231		PL.ZIPOP.1393.UE.2010092.124	bagno	0,87
232		PL.ZIPOP.1393.UE.2010092.125	bagno	0,36
233		PL.ZIPOP.1393.UE.2010092.139	bagno	0,30
234		PL.ZIPOP.1393.UE.2010092.140	bagno	0,32
235		PL.ZIPOP.1393.UE.2010092.169	śródleśne oczko wodne	0,20
236	Bagno Rudaki	PL.ZIPOP.1393.UE.2011043.274	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	46,81
237	Uroczysko Skarbacinka	PL.ZIPOP.1393.UE.2011102.278	inne	99,19
238	Rospuda	PL.ZIPOP.1393.UE.2012022.236	naturalny zbiornik wodny	333,80
239	Garbaś	PL.ZIPOP.1393.UE.2012022.237	naturalny zbiornik wodny	145,06
240	Jegłówek	PL.ZIPOP.1393.UE.2012032.231	naturalny zbiornik wodny	20,58
241	Szurpiły	PL.ZIPOP.1393.UE.2012032.232	naturalny zbiornik wodny	89,00
242	Łanowicze	PL.ZIPOP.1393.UE.2012042.230	bagno	63,92
243	Kojle	PL.ZIPOP.1393.UE.2012062.233	naturalny zbiornik wodny	19,38
244	Perty	PL.ZIPOP.1393.UE.2012062.234	naturalny zbiornik wodny	21,56
245	Purwin	PL.ZIPOP.1393.UE.2012062.277	torfowisko	1,52
246	Bagno Wiżajny	PL.ZIPOP.1393.UE.2012092.227	śródleśne oczko wodne	3,51
247	Marianka I	PL.ZIPOP.1393.UE.2012092.228	bagno	2,65
248	Marianka II	PL.ZIPOP.1393.UE.2012092.229	bagno	2,20
249		PL.ZIPOP.1393.UE.2014042.174	bagno	2,53
250		PL.ZIPOP.1393.UE.2014052.182	bagno	1,66
251	Jezioro Białe Filipowskie	PL.ZIPOP.1393.UE.2012022.280	naturalny zbiornik wodny	130,45
252		PL.ZIPOP.1393.UE.2007043.281	starorzecze	2,51
253	Dolina Wissy	PL.ZIPOP.1393.UE.2004053.282	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	11,13
254	Judzianka	PL.ZIPOP.1393.UE.2005011.283	torfowisko	4,04
	Nad Zalewem	PL.ZIPOP.1393.UE.2010011.284	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	0,66



Prognoza oddziaływania na środowisko programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Załącznik nr 9. Zestawienie złóż kopalin, zasobów bilansowych i wielkości wydobycia na terenie województwa podlaskiego

Kopalina	Ilość złóż	Zasoby bilansowe	Wydobycie	Jednostka
Rudy żelaza	2	-	-	-
Piaski i żwiry	807	1 690 301	27 680	tys. ton
Surowce ilaste ceramiki budowlanej	21	24 962	10	tys. ton
Kreda	8	8 132	52	tys. ton
Piaski kwarcowe d/p cegły wapienno-piaskowej	5	16 276,28	8	tys. m <sup>3</sup>
Piaski kwarcowe d/p betonów komórkowych	2	11 635,43	96,27	tys. m <sup>3</sup>
Kamienie łamane i bloczne	1	244	-	tys. ton
Torfy	9	4 799,50	120,25	tys. m <sup>3</sup>
Torfy lecznicze - borowiny	6	752	0,01	tys. m <sup>3</sup>

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2020 r., PIG, Warszawa, 2021 r.

Załącznik nr 10 Liczba zabytków w województwie podlaskim w podziale na grupy i rodzaje

Rodzaj zabytków	Liczba zabytków
<b>Zabytki nieruchome</b>	
Urbanistyka	66
Sakralne	535
Obronne	18
Przemysłowe	105
Gospodarcze	102
Mieszkalne	716
Dwory, pałace	106
Użyteczność publiczna	152
Komunikacyjne	26
Cmentarze	333
Zieleń	114
Mała architektura	25
Inne	145
<b>Razem</b>	<b>2 443</b>
<b>Zabytki ruchome</b>	
Wyposażenie świątyń	4 133
Kolekcje	65
Inne	529
<b>Razem</b>	<b>4 727</b>
<b>Zabytki archeologiczne</b>	
Grodzisko	51
Osady, obozowiska	37
Cmentarzyska	175
Miejsca produkcji surowca	1
Inne	4
<b>Razem</b>	<b>268</b>

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Innowacyjne Podlaskie</b>					
	<b>Cel polityki:</b>					
	<b>CP 1, EFRR</b>	Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej				
	<b>Cel szczegółowy:</b>					
	<b>(i)</b>	Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (Działanie 1.1)				
	<b>Typy projektów:</b>					
<b>działalność badawczo rozwojowa przedsiębiorstw oraz konsorcjów przedsiębiorstw</b>						
Komponent środowiska	Wyniki analiz					
	Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane	
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci realizacji obiektów budowlanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza etap eksploatacji: oszczędność energii dzięki wprowadzeniu nowoczesnych, ekologicznych rozwiązań	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne mniej znaczące	etap budowy: pośrednie; etap eksploatacji: pośrednie, wtórne	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów; etap eksploatacji: oszczędność zasobów naturalnych dzięki wprowadzeniu efektywnego wykorzystywania zasobów w przedsiębiorstwach	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne mniej znaczące	etap budowy: pośrednie; etap eksploatacji: pośrednie, wtórne	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach; etap eksploatacji: poprawa stanu różnorodności biologicznej i obszarów chronionych w wyniku rozwoju ekologicznych procesów produkcyjnych	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne mniej znaczące	etap budowy: pośrednie; etap eksploatacji: pośrednie, wtórne	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	wsparcie dla firm, zwiększenie możliwości współpracy na linii ośrodki naukowe-biznes, wdrożenie technologii innowacyjnych, proekologicznych i nowoczesnych metod ochrony środowiska etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza	pozytywne znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju prac B+R oraz innowacji
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Innowacyjne Podlaskie</b>					
	Cel polityki:					
	CP 1, EFRR	Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej				
	Cel szczegółowy:					
	(i)	Rozwijanie i wzmocnienie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (Działanie 1.1)				
	Typy projektów:					
	<b>pobudzanie transferu technologii i komercjalizacja badań</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	wsparcie dla firm, zwiększenie możliwości współpracy na linii ośrodki naukowe-biznes, wdrożenie technologii innowacyjnych, proekologicznych i nowoczesnych metod ochrony środowiska	pozytywne znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju prac B+R oraz innowacji
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Innowacyjne Podlaskie</b>					
	<b>Cel polityki:</b>					
	CP 1, EFRR	Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej				
	<b>Cel szczegółowy:</b>					
	(i)	Rozwijanie i wzmocnienie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (Działanie 1.1)				
	<b>Typy projektów:</b>					
<b>poprawa publicznej infrastruktury naukowo badawczej</b>						
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci realizacji obiektów budowlanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza etap eksploatacji: oszczędność energii dzięki wprowadzeniu nowoczesnych, proekologicznych rozwiązań	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne mniej znaczące	etap budowy: pośrednie; etap eksploatacji: pośrednie, wtórne	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu



5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	wsparcie i zwiększenie możliwości współpracy na linii ośrodki naukowe-biznes, wdrożenie technologii innowacyjnych, proekologicznych i nowoczesnych metod ochrony środowiska etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza	pozytywne znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju innowacji
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanych jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Innowacyjne Podlaskie</b>					
	Cel polityki:					
	CP 1, EFRR	Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej				
	Cel szczegółowy:					
	(i)	Rozwijanie i wzmocnienie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (Działanie 1.1)				
	Typy projektów:					
	<b>proinnowacyjne usługi dla przedsiębiorstw</b>					
Komponent środowiska	Wyniki analiz					
	Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane	
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	zwiększenie możliwości współpracy na linii ośrodki naukowe-biznes, wdrożenie technologii innowacyjnych, proekologicznych i nowoczesnych metod ochrony środowiska	pozytywne znaczące	pośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju oraz innowacji
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednie, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Innowacyjne Podlaskie						
Cel polityki:						
CP 1, EFRR		Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej				
Cel szczegółowy:						
(ii)		Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych (Działanie 1.2)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>e- Kompetencje</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	zwiększenie elektronicznego dostępu do usług i informacji, co będzie prowadzić do bardziej efektywnego gospodarowania zasobami; wzrost bezpieczeństwa w sieci oraz wsparcie zadań zorientowanych na świadczenie usług na rzecz społeczeństwa oraz zapewniających funkcjonowanie administracji.	pozytywne znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju cyfryzacji
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	Priorytet: Innowacyjne Podlaskie					
	Cel polityki:					
	CP 1, EFRR	Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej				
	Cel szczegółowy:					
	(ii)	Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych (Działanie 1.2)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	„SMART EDUCATION for INDUSTRY”					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
	5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
	5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
	5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
	5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
	5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
	5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu	
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	zwiększenie elektronicznego dostępu do informacji, edukacji, wsparcie zadań zorientowanych na świadczenie usług na rzecz społeczeństwa w tym usług szkoleniowych	pozytywne znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju cyfryzacji
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Innowacyjne Podlaskie</b>					
	Cel polityki:					
	CP 1, EFRR	Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej				
	Cel szczegółowy:					
	(ii)	Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych (Działanie 1.2)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>e- usługi publiczne</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	oszczędność zasobów naturalnych dzięki wprowadzeniu rozwiązań e-usług	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	zwiększenie elektronicznego dostępu do usług i informacji, co będzie prowadzić do bardziej efektywnego gospodarowania zasobami; wzrost bezpieczeństwa w sieci oraz wsparcie zadań zorientowanych na świadczenie usług na rzecz społeczeństwa oraz zapewniających funkcjonowanie administracji.	pozytywne znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju cyfryzacji
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

Komentarz/uwagi:					
------------------	--	--	--	--	--

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Innowacyjne Podlaskie</b>					
	<b>Cel polityki:</b>					
	<b>CP 1, EFRR</b>	Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej				
	<b>Cel szczegółowy:</b>					
	<b>(ii)</b>	Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych (Działanie 1.2)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>cyberbezpieczeństwo</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	wzrost bezpieczeństwa w sieci oraz wsparcie zadań zorientowanych na świadczenie usług na rzecz społeczeństwa	pozytywne znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						



	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Innowacyjne Podlaskie</b>					
	Cel polityki:					
	CP 1, EFRR	Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej				
	Cel szczegółowy:					
	(ii)	Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych (Działanie 1.2)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>Smart City i Smart Village</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	wykorzystanie innowacji w dziedzinie energii - redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	zwiększenie interaktywności i wydajności infrastruktury miejskiej i jej komponentów składowych, podniesienie świadomości mieszkańców	pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju cyfryzacji, innowacji
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Innowacyjne Podlaskie</b>					
	Cel polityki:					
	CP 1, EFRR	Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej				
	Cel szczegółowy:					
	(ii)	Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych (Działanie 1.2)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>digitalizacja i udostępnianie zasobów publicznych</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	oszczędność zasobów naturalnych dzięki cyfrowemu udostępnianiu danych	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	zwiększenie elektronicznego dostępu do usług i informacji, wsparcie zadań zorientowanych na świadczenie usług na rzecz społeczeństwa	pozytywne znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju cyfryzacji
5.6.9	Zabytki	udostępnianie, rozpowszechnianie i promocja obiektów dziedzictwa kulturowego na platformach cyfrowych	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Innowacyjne Podlaskie</b>					
	<b>Cel polityki:</b>					
	<b>CP 1, EFRR</b>	<b>Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej</b>				
	<b>Cel szczegółowy:</b>					
	<b>(ii)</b>	<b>Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych (Działanie 1.2)</b>				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>wdrażanie technologii cyfrowych w przedsiębiorstwach</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	zwiększenie elektronicznego dostępu do informacji, co będzie prowadzić do bardziej efektywnego gospodarowania zasobami	pozytywne znaczące	pośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju cyfryzacji
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednie, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	Priorytet: Innowacyjne Podlaskie					
	Cel polityki:					
	CP 1, EFRR	Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej				
	Cel szczegółowy:					
	(iii)	Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>wdrażanie innowacji</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	oszczędność zasobów wód wynikająca z wprowadzenia w przedsiębiorstwach nowoczesnych rozwiązań, skutkujących m.in. bardziej efektywnym wykorzystaniem surowców	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów
5.6.3	Wody podziemne	oszczędność zasobów wód wynikająca z wprowadzenia w przedsiębiorstwach nowoczesnych rozwiązań, skutkujących m.in. bardziej efektywnym wykorzystaniem surowców	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów
5.6.4	Klimat i powietrze	zmniejszenie emisji do powietrza w związku z wdrażaniem zielonych technologii, GOZ	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	oszczędność zasobów naturalnych dzięki wprowadzeniu efektywnego wykorzystywania zasobów w przedsiębiorstwach	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów

5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	poprawa stanu różnorodności biologicznej i obszarów chronionych w wyniku rozwoju ekologicznych procesów produkcyjnych	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	intensyfikacja współpracy z przedstawicielami przedsiębiorstw, jednostek naukowych, instytucji otoczenia biznesu, organizacji pozarządowych i samorządu, zwiększenie dostępu do wiedzy oraz umożliwianie wymiany doświadczeń, zwiększenie rynku zbytu dóbr i usług, uczestnictwo w globalnych sieciach	pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju MŚP, innowacji
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	poprawa w zakresie gospodarki odpadowej wynikająca z rozwoju nowoczesnych technologii szczególnie w zakresie zagospodarowywania odpadów i przetwarzania ich w charakterze surowców wtórnych	pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	Priorytet: Innowacyjne Podlaskie					
	Cel polityki:					
	CP 1, EFRR	Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej				
	Cel szczegółowy:					
	(iii)	Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	usługi doradcze świadczone dla MŚP					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	intensyfikacja współpracy z przedstawicielami przedsiębiorstw, jednostek naukowych, instytucji otoczenia biznesu, organizacji pozarządowych i samorządu	pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju MŚP, innowacji
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						



	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	Priorytet: Innowacyjne Podlaskie					
	Cel polityki:					
	CP 1, EFRR	Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej				
	Cel szczegółowy:					
	(iii)	Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>internacjonalizacja podlaskich MŚP oraz promocja gospodarki regionalnej</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	intensyfikacja współpracy z przedstawicielami przedsiębiorstw, jednostek naukowych, instytucji otoczenia biznesu, organizacji pozarządowych i samorządu, zwiększenie dostępu do wiedzy oraz umożliwianie wymiany doświadczeń, zwiększenie rynku zbytu dóbr i usług, uczestnictwo w globalnych sieciach	pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju MŚP, innowacji
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	Priorytet: Innowacyjne Podlaskie					
	Cel polityki:					
	CP 1, EFRR	Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej				
	Cel szczegółowy:					
	(iii)	Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	infrastruktura biznesowa					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci realizacji obiektów budowlanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	wsparcie przedsiębiorstw, tworzenie miejsc pracy oraz przestrzeni dla rozwoju przemysłu i biznesu, etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza	pozytywne znaczące	pośrednie	stałe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju przedsiębiorczości
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	Priorytet: Innowacyjne Podlaskie					
	Cel polityki:					
	CP 1, EFRR	Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej				
	Cel szczegółowy:					
	(iii)	Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	wsparcie dla nowopowstałych firm					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	powstawanie miejsc pracy oraz podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw	pozytywne znaczące	pośrednie	stałe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju przedsiębiorczości
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Innowacyjne Podlaskie</b>					
	Cel polityki:					
	CP 1, EFRR	Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej				
	Cel szczegółowy:					
	(iii)	Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>Podlaski park przemysłowy przemysłu 4.0</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci realizacji obiektów budowlanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	wsparcie przedsiębiorstw, tworzenie miejsc pracy oraz dostarczenie powierzchni produkcyjno-handlowych, etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza;	pozytywne znaczące	pośrednie	stałe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju przedsiębiorczości



5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Innowacyjne Podlaskie</b>						
Cel polityki:						
CP 1, EFRR	Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej					
Cel szczegółowy:						
(iii)	Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
<b>Technoplex w ramach Puszcza Krzemowa 4.0</b>						
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci realizacji obiektów budowlanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	wsparcie przedsiębiorstw, tworzenie miejsc pracy w sektorze IT, etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza;	pozytywne znaczące	pośrednie	stałe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju MŚP

5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Innowacyjne Podlaskie</b>						
Cel polityki:						
CP 1, EFRR	Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej					
Cel szczegółowy:						
(iii)	Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (Działanie 1.3)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
<b>Podlaskie Centrum Eksportera</b>						
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci realizacji obiektów budowlanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	wsparcie przedsiębiorstw, zapewnienie kompleksowej obsługi inwestorów	pozytywne znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju MŚP

5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednio, pośrednio, wtórnie

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	Priorytet: Innowacyjne Podlaskie					
	Cel polityki:					
	CP 1, EFRR	Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej				
	Cel szczegółowy:					
	(iv)	Rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości (Działanie 1.4)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	wsparcie procesu przedsiębiorczego odkrywania (PPO)					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	uzyskanie specjalizacji przedsiębiorstwa, aktywizacja współpracy mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw z sektorem naukowo-badawczym, wsparcie kompetencyjne przedsiębiorstw	pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, transformacji przemysłowej
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
	Komentarz/uwagi:					



	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Innowacyjne Podlaskie</b>					
	Cel polityki:					
	CP 1, EFRR	Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej				
	Cel szczegółowy:					
	(iv)	Rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości (Działanie 1.4)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>Ekosystem Innowacji Dolina Rolnicza 4.0</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	zwiększenie współpracy samorządu z przedstawicielami biznesu i nauki, tworzenie innowacji technologicznych, wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw	pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju przedsiębiorczości
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednio, pośrednio, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>					
	Cel polityki:					
	CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej				
	Cel szczegółowy:					
	(i)	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>kompleksowe inwestycje na rzecz poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw służące zmniejszeniu zużycia energii elektrycznej i/lub ciepła wraz z montażem odnawialnych źródeł energii</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód z depozycji atmosferycznej	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji, ograniczenie zużycia energii, paliw. Zmniejszenie zużycia energii na ogrzewanie budynków. Modernizacja budynków powinna przyspieszyć integrację odnawialnych źródeł energii, wpływać na obniżenie emisyjności.	pozytywne znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń

5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	ograniczenie zużycia paliw kopalnych; zmniejszenie zapotrzebowania na zasoby naturalne	pozytywne znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	poprawa stanu różnorodności biologicznej i obszarów chronionych w wyniku zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i racjonalnego zużycia zasobów	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa stanu zdrowia poprzez ochronę środowiska, poprawa warunków życia poprzez zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska	pozytywne znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.9	Zabytki	spowolnienie degradacji obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>					
	Cel polityki:					
	CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej				
	Cel szczegółowy:					
	(i)	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód z depozycji atmosferycznej	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji, ograniczenie zużycia energii, paliw. Zmniejszenie zużycia energii na ogrzewanie budynków. Modernizacja budynków powinna przyspieszyć integrację odnawialnych źródeł energii, wpływać na obniżenie emisyjności.	pozytywne znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.6	Zasoby naturalne	ograniczenie zużycia paliw kopalnych; zmniejszenie zapotrzebowania na zasoby naturalne	pozytywne znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	poprawa stanu różnorodności biologicznej i obszarów chronionych w wyniku zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i racjonalnego zużycia zasobów	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa stanu zdrowia poprzez ochronę środowiska, poprawa warunków życia poprzez zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska	pozytywne znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.9	Zabytki	spowolnienie degradacji obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>					
	Cel polityki:					
	CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej				
	Cel szczegółowy:					
	(i)	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód z depozycji atmosferycznej	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji, ograniczenie zużycia energii, paliw. Zmniejszenie zużycia energii na ogrzewanie budynków. Modernizacja budynków powinna przyspieszyć integrację odnawialnych źródeł energii, wpływać na obniżenie emisyjności.	pozytywne znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu



5.6.6	Zasoby naturalne	ograniczenie zużycia paliw kopalnych; zmniejszenie zapotrzebowania na zasoby naturalne	pozytywne znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	poprawa stanu różnorodności biologicznej i obszarów chronionych w wyniku zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i racjonalnego zużycia zasobów	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa stanu zdrowia poprzez ochronę środowiska, poprawa warunków życia poprzez zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska	pozytywne znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.9	Zabytki	spowolnienie degradacji obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>					
	Cel polityki:					
	CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej				
	Cel szczegółowy:					
	(i)	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji, ograniczenie zużycia energii	pozytywne znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	oszczędność zasobów naturalnych dzięki wprowadzeniu energooszczędnego oświetlenia	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa stanu zdrowia poprzez ochronę środowiska, poprawa warunków życia poprzez zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska	pozytywne znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

Komentarz/uwagi:					
------------------	--	--	--	--	--

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>					
	Cel polityki:					
	CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej				
	Cel szczegółowy:					
	(i)	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>efektywne sieci ciepłownicze i chłodnicze (budowa i modernizacja sieci) wraz z magazynami ciepła</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci realizacji obiektów budowlanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza etap eksploatacji: oszczędność energii	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	etap budowy: pośrednie; etap eksploatacji: bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ w zakresie emisji zanieczyszczeń z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa stanu zdrowia poprzez ochronę środowiska, poprawa warunków życia poprzez zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza	pozytywne znaczące negatywne mniej znaczące,	pośrednie bezpośrednie	długoterminowe krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń

5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(i)	Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych województwa podlaskiego w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE w budownictwie zeroemisyjnym</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód z depozycji atmosferycznej	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.4	Klimat i powietrze	poprawa jakości powietrza	pozytywne znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	ograniczenie zużycia paliw kopalnych; zmniejszenie zapotrzebowania na zasoby naturalne	pozytywne znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	poprawa stanu różnorodności biologicznej i obszarów chronionych w wyniku wzrostu świadomości społecznej, a w konsekwencji zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i racjonalnego zużycia zasobów	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa stanu zdrowia poprzez ochronę środowiska, poprawa warunków życia poprzez zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska, podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa	pozytywne znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.9	Zabytki	spowolnienie degradacji obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednio, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe



Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Region przyjazny środowisku						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(ii)	Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych na sprzedaż</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia zapotrzebowania na wodę oraz zmniejszenia ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód z depozycji atmosferycznej; pogorszenie stanu ekologicznego wód (głównie hydromorfologicznego i biologicznego) w wyniku realizacji inwestycji związanych z energetyką wodną	pozytywne mniej znaczące; negatywne znaczące	pośrednie, wtórne; bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami związanymi z energetyką wodną; kumulacja może również obejmować etap budowy poszczególnych inwestycji, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	poprawa stanu ilościowego wód podziemnych w wyniku zmniejszenia zapotrzebowania na wodę; możliwe pogorszenie stanu wód podziemnych w wyniku realizacji wierceń dla wykorzystania energii geotermalnej	pozytywne mniej znaczące; negatywne znaczące	pośrednie, wtórne; bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami związanymi z energią geotermalną; kumulacja może również obejmować etap budowy poszczególnych inwestycji, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza; etap eksploatacji: obniżenie emisyjności w związku z wykorzystaniem przyjaznych środowisku źródeł, oszczędność energii	negatywne mniej znaczące; pozytywnie znaczące	pośrednie, bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe, stałe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń; potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu, etap eksploatacji: zaburzenie krajobrazu w wyniku wprowadzenia obcych elementów; chaos przestrzenny	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi mogącymi prowadzić do pogorszenia walorów krajobrazowych; kumulacja może również obejmować etap budowy poszczególnych inwestycji, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów etap eksploatacji: ograniczenie zużycia paliw kopalnych; zmniejszenie zapotrzebowania na zasoby naturalne	negatywne mniej znaczące, pozytywne znaczące	etap budowy: bezpośrednie, etap eksploatacji: pośrednie, wtórne	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów nieodnawialnych
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt (m.in. ptaków i nietoperzy w związku z budową turbin wiatrowych); wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach; etap eksploatacji: zwiększona śmiertelność zwierząt (m.in. ptaków i nietoperzy w związku z budową turbin wiatrowych), utrudnienia dla ichtiofauny i innych organizmów wodnych w sytuacji zmiany poziomu piętrzenia lub zmian reżimu hydrologicznego ze względu na potrzeby energetyki wodnej; poprawa stanu różnorodności biologicznej i obszarów chronionych w wyniku zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i racjonalnego zużycia zasobów	negatywne mniej znaczące, pozytywne mniej znaczące	etap budowy: bezpośrednie, etap eksploatacji: bezpośrednie, pośrednie, wtórne	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi dotyczącymi zmniejszenia skutków suszy, powodzi i zwiększenia retencji; kumulacja może również obejmować etap budowy poszczególnych inwestycji, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa stanu zdrowia poprzez ochronę środowiska, poprawa warunków życia poprzez zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza;	pozytywne znaczące negatywne mniej znaczące,	pośrednie bezpośrednie	długoterminowe krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń

5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac; etap eksploatacji: spowolnienie degradacji obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	negatywne mniej znaczące, pozytywne mniej znaczące	etap budowy: bezpośrednie, etap eksploatacji: pośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe, etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	zmniejszenie ilości powstających odpadów, wynikające z racjonalnego zużycia zasobów	pozytywne znaczące	pośrednie	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Region przyjazny środowisku						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(ii)	Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów: <b>produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia zapotrzebowania na wodę oraz zmniejszenia ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód z depozycji atmosferycznej; pogorszenie stanu ekologicznego wód (głównie hydromorfologicznego i biologicznego) w wyniku realizacji inwestycji związanych z energetyką wodną	pozytywne mniej znaczące; negatywne znaczące	pośrednie, wtórne; bezpośrednie	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	poprawa stanu ilościowego wód podziemnych w wyniku zmniejszenia zapotrzebowania na wodę; możliwe pogorszenie stanu wód podziemnych w wyniku realizacji wierceń dla wykorzystania energii geotermalnej	pozytywne mniej znaczące; negatywne znaczące	pośrednie, wtórne; bezpośrednie	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza; etap eksploatacji: obniżenie emisyjności w związku z wykorzystaniem przyjaznych środowisku źródeł, oszczędność energii	negatywne mniej znaczące; pozytywnie znaczące	pośrednie, bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe, stałe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń; potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	zaburzenie krajobrazu w wyniku wprowadzenia obcych elementów; chaos przestrzenny	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi mogącymi prowadzić do pogorszenia walorów krajobrazowych
5.6.6	Zasoby naturalne	ograniczenie zużycia paliw kopalnych; zmniejszenie zapotrzebowania na zasoby naturalne	pozytywne znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów nieodnawialnych
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	poprawa stanu różnorodności biologicznej i obszarów chronionych w wyniku zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i racjonalnego zużycia zasobów	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa stanu zdrowia poprzez ochronę środowiska, poprawa warunków życia poprzez zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza;	pozytywne znaczące negatywne mniej znaczące,	pośrednie bezpośrednie	długoterminowe krótkoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń; potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.9	Zabytki	spowolnienie degradacji obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	zmniejszenie ilości powstających odpadów, wynikające z racjonalnego zużycia zasobów	pozytywne znaczące	pośrednie	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Region przyjazny środowisku						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(ii)	Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>projekty grantowe</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia zapotrzebowania na wodę oraz zmniejszenia ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód z depozycji atmosferycznej	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	poprawa stanu ilościowego wód podziemnych w wyniku zmniejszenia zapotrzebowania na wodę	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza; etap eksploatacji: zmniejszenie emisji do powietrza w związku ze wsparciem instalacji OZE dopasowanych do rocznego zużycia energii elektrycznej i/lub ciepła w budynku	negatywne mniej znaczące; pozytywnie znaczące	pośrednie, bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe, stałe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń; potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	zaburzenie krajobrazu w wyniku wprowadzenia obcych elementów; chaos przestrzenny	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	ograniczenie zużycia paliw kopalnych; zmniejszenie zapotrzebowania na zasoby naturalne	pozytywne znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów nieodnawialnych
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	poprawa stanu różnorodności biologicznej i obszarów chronionych w wyniku zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i racjonalnego zużycia zasobów	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa stanu zdrowia poprzez ochronę środowiska, poprawa warunków życia poprzez zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza;	pozytywne znaczące negatywne mniej znaczące,	pośrednie bezpośrednie	długoterminowe krótkoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń; potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.9	Zabytki	spowolnienie degradacji obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	zmniejszenie ilości powstających odpadów, wynikające z racjonalnego zużycia zasobów	pozytywne znaczące	pośrednie	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(ii)	Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>inicjatywy takie, jak klastry energii, czy działalność spółdzielni energetycznych</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia zapotrzebowania na wodę oraz zmniejszenia ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód z depozycji atmosferycznej	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	poprawa stanu ilościowego wód podziemnych w wyniku zmniejszenia zapotrzebowania na wodę	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	poprawa jakości powietrza	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.5	Krajobraz	zaburzenie krajobrazu w wyniku wprowadzenia obcych elementów; chaos przestrzenny	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	ograniczenie zużycia paliw kopalnych; zmniejszenie zapotrzebowania na zasoby naturalne	pozytywne znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów nieodnawialnych
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	poprawa stanu różnorodności biologicznej i obszarów chronionych w wyniku zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i racjonalnego zużycia zasobów	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu



5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa stanu zdrowia poprzez ochronę środowiska, poprawa warunków życia poprzez zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska, podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa	pozytywne znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.9	Zabytki	spowolnienie degradacji obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	zmniejszenie ilości powstających odpadów, wynikające z racjonalnego zużycia zasobów	pozytywne znaczące	pośrednie	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednie, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Region przyjazny środowisku						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(iv)	Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	zwiększenie udziału terenów biologicznie czynnych na obszarze miejskich, lokalna zmiana pokrycia terenu dzięki wprowadzeniu błękitno-zielonej infrastruktury	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zwiększenia retencyjności zlewni oraz zmniejszenia ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód ze spływami powierzchniowymi	pozytywne znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	poprawa stanu ilościowego wód podziemnych w wyniku zwiększenia retencyjności zlewni	pozytywne znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	poprawa jakości powietrza, lokalnych warunków klimatycznych	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie regulacji mikroklimatu
5.6.5	Krajobraz	poprawa walorów krajobrazowych terenów zurbanizowanych dzięki wprowadzeniu elementów błękitno-zielonej infrastruktury i systemów gospodarowania wodami	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy walorów krajobrazowych
5.6.6	Zasoby naturalne	wzrost ilości zasobów leśnych dzięki tworzeniu lasów miejskich	pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	zwiększenie różnorodności biologicznej głównie na terenach miejskich, dzięki zagospodarowaniu wód opadowych i roztopowych oraz wprowadzeniu błękitno-zielonej infrastruktury	pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie wzrostu różnorodności biologicznej

5.6.8	Ludzie i dobra materialne	łagodzenia skutków lokalnych niedoborów wody w ramach prowadzonych działalności, ograniczania ryzyka lokalnych podtopień, wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców; etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywne znaczące, negatywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie łagodzenia negatywnych efektów miejskich wysp ciepła, podtopień; potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.9	Zabytki	ochrona zabytków przed zniszczeniem dzięki zmniejszeniu prawdopodobieństwa podtopień w przestrzeni miejskiej dzięki wprowadzeniu zielonej i błękitnej infrastruktury	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Region przyjazny środowisku						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(iv)	Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
<b>budowa, przebudowa lub remont urządzeń wodnych i infrastruktury towarzyszącej, służących zmniejszeniu skutków powodzi lub suszy</b>						
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego etap eksploatacji: poprawa uwilgotnienia gleb i zapobieganie jej przesuszeniu co znacznie wpłynie na ograniczenie procesu erozyjnego	negatywne mniej znaczące pozytywne znaczące	etap budowy: bezpośrednie, etap eksploatacji: bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: pogorszenie stanu ekologicznego wód (głównie hydromorfologicznego, biologicznego, fizyko- chemicznego) w wyniku realizacji inwestycji związanych z realizacją działań inwestycyjnych ingerujących w koryta cieków oraz zmieniających dotychczasowy reżim hydrologiczny wód powierzchniowych; etap eksploatacji: poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zwiększenia retencyjności zlewni; zmiana warunków hydromorfologicznych i wpływ na elementy biologiczne oceny stanu w przypadku inwestycji zlokalizowanych bezpośrednio na wodach powierzchniowych (piętrzenia, przegrody, zmiany profilu podłużnego i poprzecznego koryt)	etap budowy: negatywne znaczące, negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące, negatywne znaczące	etap budowy: bezpośrednie, pośrednie; etap eksploatacji: pośrednie, wtórne; bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi dotyczącymi zmniejszenia skutków suszy, powodzi i zwiększenia retencji; kumulacja może również obejmować etap budowy poszczególnych inwestycji, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu; etap eksploatacji: poprawa stanu ilościowego wód podziemnych w wyniku zwiększenia retencyjności zlewni	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	etap budowy: pośrednie, wtórne; etap eksploatacji: pośrednie, wtórne	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza; etap eksploatacji: poprawa lokalnych warunków klimatycznych	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne mniej znaczące	etap budowy: pośrednie, wtórne; etap eksploatacji: pośrednie, wtórne	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny skumulowany wpływ o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia skutków suszy
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi dotyczącymi zmniejszenia skutków suszy, powodzi i zwiększenia retencji; kumulacja może również obejmować etap budowy poszczególnych inwestycji, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływania	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: lokalne oddziaływanie inwestycji na roślinność wodną i nadbrzeżną (makrofity); emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; etap eksploatacji: wzrost bioróżnorodności, poprawa stanu fauny i flory, dzięki zwiększeniu retencyjności zlewni; potencjalne powstanie bariery dla migracji ryb i innych organizmów wodnych; zmiana warunków siedliskowych doliny rzecznej poniżej i powyżej budowli; potencjalne przecięcie korytarzy ekologicznych; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: negatywne mniej znaczące, pozytywne mniej znaczące	etap budowy: bezpośrednie, etap eksploatacji: bezpośrednio, pośrednie, wtórne	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi dotyczącymi zmniejszenia skutków suszy, powodzi i zwiększenia retencji; kumulacja może również obejmować etap budowy poszczególnych inwestycji, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	łagodzenia skutków lokalnych niedoborów wody w ramach prowadzonych działalności, ograniczenia ryzyka lokalnych podtopień, wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców; etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywne znaczące, negatywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczania skutków powodzi i suszy
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac etap eksploatacji: ochrona zabytków przed zniszczeniem dzięki zmniejszeniu ryzyka powodzi	negatywne znaczące pozytywne mniej znaczące	etap budowy: bezpośrednio, etap eksploatacji: pośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczania skutków powodzi
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Region przyjazny środowisku						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(iv)	Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	mała retencja					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego etap eksploatacji: poprawa uwilgotnienia gleb i zapobieganie jej przesuszeniu co znacznie wpłynie na ograniczenie procesu erozyjnego	negatywne mniej znaczące pozytywne znaczące	etap budowy: bezpośrednie, etap eksploatacji: pośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: pogorszenie stanu ekologicznego wód (głównie hydromorfologicznego, biologicznego, fizyko-chemicznego) w wyniku realizacji inwestycji związanych z realizacją działań inwestycyjnych ingerujących w koryta cieków oraz zmieniających dotychczasowy reżim hydrologiczny wód powierzchniowych; etap eksploatacji: poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zwiększenia retencyjności zlewni; zmiana warunków hydromorfologicznych i wpływ na elementy biologiczne oceny stanu w przypadku inwestycji zlokalizowanych bezpośrednio na wodach powierzchniowych (piętrzenia, przegrody, zmiany profilu podłużnego i poprzecznego koryt)	etap budowy: negatywne znaczące, negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące, negatywne znaczące	etap budowy: bezpośrednie, pośrednie; etap eksploatacji: pośrednie, wtórne; bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi dotyczącymi zmniejszenia skutków suszy, powodzi i zwiększenia retencji; kumulacja może również obejmować etap budowy poszczególnych inwestycji, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu; etap eksploatacji: poprawa stanu ilościowego wód podziemnych w wyniku zwiększenia retencyjności zlewni	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	etap budowy: pośrednie, wtórne; etap eksploatacji: pośrednie, wtórne	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac



5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza; etap eksploatacji: poprawa lokalnych warunków klimatycznych	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne mniej znaczące	etap budowy: pośrednie, wtórne; etap eksploatacji: pośrednie, wtórne	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny skumulowany wpływ o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie zwiększania retencji
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu, etap eksploatacji: trwałe przeobrażenie doliny rzecznej; zmiana użytkowania i pokrycia terenu; wzrost walorów turystyczno-krajobrazowych	negatywne mniej znaczące, pozytywne mniej znaczące	etap budowy: bezpośrednie etap eksploatacji: bezpośrednie, pośrednie, wtórne	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi dotyczącymi zmniejszenia skutków suszy, powodzi i zwiększenia retencji; kumulacja może również obejmować etap budowy poszczególnych inwestycji, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów, etap eksploatacji: poprawa warunków dla rozwoju drzewostanów w wyniku zmiany warunków wilgotnościowych w otoczeniu zbiornika	negatywne mniej znaczące, pozytywne mniej znaczące	etap budowy: bezpośrednie etap eksploatacji: pośrednie, wtórne	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe etap eksploatacji: stałe,	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: zniszczenie siedlisk flory i fauny w wyniku prowadzenia prac budowlanych; emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji w ich granicach; etap eksploatacji: wzrost bioróżnorodności, poprawa stanu fauny i flory, dzięki zwiększeniu retencyjności zlewni; wzrost różnorodności biologicznej terenów wokół zbiorników, powstanie nowych siedlisk dla licznych gatunków, szczególnie dla ptaków wodno-błotnych oraz nietoperzy i płazów; potencjalne powstanie bariery dla migracji ryb i innych organizmów wodnych; zanik gatunków rzecznych i wykształcenie się zespołów ichtiofauny typowych dla zbiorników; zmiana warunków siedliskowych doliny rzecznej poniżej i powyżej zbiornika; potencjalne przecięcie korytarzy ekologicznych; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach;	negatywne mniej znaczące, pozytywne mniej znaczące	etap budowy: bezpośrednie, etap eksploatacji: bezpośrednie, pośrednie, wtórne	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi dotyczącymi zmniejszenia skutków suszy, powodzi i zwiększenia retencji; kumulacja może również obejmować etap budowy poszczególnych inwestycji, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.8	Ludzie i dobra materialne	łagodzenia skutków lokalnych niedoborów wody w ramach prowadzonych działalności, ograniczania ryzyka lokalnych podtopień, wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców ; etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywne znaczące, negatywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczania skutków powodzi i suszy
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac etap eksploatacji: ochrona zabytków przed zniszczeniem dzięki zmniejszeniu ryzyka powodzi	negatywne znaczące pozytywne mniej znaczące	etap budowy :bezpośrednie, etap eksploatacji: pośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(iv)	Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>system ratownictwa służb innych niż Państwowa Straż Pożarna</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.8	Ludzie i dobra materialne	wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie zapobiegania ryzyku i zwiększania odporności na klęski żywiołowe
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Region przyjazny środowisku						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(iv)	Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego (Działanie 2.3)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe pogorszenie stanu ekologicznego wód w przypadku realizacji działań inwestycyjnych zlokalizowanych w pobliżu wód powierzchniowych; etap eksploatacji: poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia ilości pobieranej wody jako następstwo zmniejszenia strat wody (inwestycje w infrastrukturę) oraz optymalizacji jej zużycia	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	etap budowy: bezpośrednie, pośrednie; etap eksploatacji: pośrednie, bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów; potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu; etap eksploatacji: poprawa stanu ilościowego wód podziemnych w wyniku zmniejszenia ilości pobieranej wody jako następstwo zmniejszenia strat wody (inwestycje w infrastrukturę) oraz optymalizacji jej zużycia	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	etap budowy: pośrednie, wtórne; etap eksploatacji: pośrednie, bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów; potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: czasowe pogorszenie jakości powietrza	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	łagodzenia skutków lokalnych niedoborów wody w ramach prowadzonych działalności, wzrost poczucia bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców ; etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywne znaczące, negatywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednie, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(v)	Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej (Działanie 2.4)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
<b>kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno ściekowej w ramach KPOŚK</b>						
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego etap eksploatacji: poprawa stanu gleby, zmniejszenie ryzyka skażenia w wyniku ograniczenia ścieków odprowadzanych do wód i do ziemi	negatywne mniej znaczące pozytywne znaczące	etap budowy: bezpośrednie, etap eksploatacji: bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe, etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe pogorszenie stanu ekologicznego wód w przypadku realizacji działań inwestycyjnych zlokalizowanych w pobliżu wód powierzchniowych; etap eksploatacji: poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia/ zaprzestania odprowadzania do wód lub do ziemi nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków komunalnych i bytowych; zmiana warunków fizyko-chemicznych i hydrologicznych w przypadku realizacji nowych zrzutów ścieków oczyszczonych	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące, negatywne mniej znaczące	etap budowy: bezpośrednie, pośrednie; etap eksploatacji: pośrednie, bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń

5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu; etap eksploatacji: poprawa stanu chemicznego wód podziemnych w wyniku zmniejszenia/ zaprzestania odprowadzania do ziemi nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków komunalnych i bytowych	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	etap budowy: pośrednie, wtórne; etap eksploatacji: pośrednie, wtórne	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: czasowe pogorszenie jakości powietrza; etap eksploatacji: - zanieczyszczenie powietrza (odory) w przypadku realizacji nowych obiektów oczyszczalni ścieków lub rozbudowy istniejących, np. o infrastrukturę w zakresie przetwarzania osadów ściekowych	etap budowy: negatywne mniej znaczące, etap eksploatacji: - negatywne mniej znaczące - pozytywne znaczące	etap budowy: pośrednie, etap eksploatacji: bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany na etapie eksploatacji w zakresie emisji zanieczyszczeń; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu etap eksploatacji: potencjalne pogorszenie walorów krajobrazowych, w zależności od wielkości inwestycji i jej lokalizacji	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe, etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi mogącymi prowadzić do pogorszenia walorów krajobrazowych; kumulacja może również obejmować etap budowy poszczególnych inwestycji, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu



5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	<p>etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach</p> <p>etap eksploatacji: minimalizacja odprowadzania ścieków nieoczyszczonych do wód i do ziemi, poprawa stanu wód, pozytywny wpływ na siedliska zależne od wód i różnorodność biologiczną; lokalne pogorszenie jakości i zmiana warunków przepływu odbiornika ścieków oczyszczonych w wyniku budowy nowej oczyszczalni, mogąca potencjalnie negatywnie wpływać na siedliska i gatunki zależne od wód</p>	<p>etap budowy: negatywne mniej znaczące;</p> <p>etap eksploatacji: negatywne mniej znaczące, pozytywne mniej znaczące</p>	<p>etap budowy: bezpośrednie, etap eksploatacji: pośrednie, wtórne</p>	<p>etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe, etap eksploatacji: stałe, długoterminowe</p>	<p>potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac</p>
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	<p>poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców wskutek ograniczenia zanieczyszczenia środowiska; potencjalny negatywny wpływ z uwagi na wzrost emisji zanieczyszczeń i hałasu oraz narażenie ludzi i środowiska na oddziaływanie odorów i ich uciążliwość zapachową podczas eksploatacji instalacji</p> <p>etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu</p>	<p>pozytywne znaczące</p> <p>negatywne mniej znaczące</p>	<p>bepośrednie</p> <p>pośrednie</p>	<p>stałe, długoterminowe</p> <p>chwilowe, krótkoterminowe</p>	<p>potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany na etapie eksploatacji w zakresie emisji zanieczyszczeń i hałasu</p>

5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów; etap eksploatacji: zmniejszenie ilości odpadów (osadów ściekowych) poprzez ich właściwe przetworzenie i zagospodarowanie	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednie, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(vi)	Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>kompleksowe projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego; etap eksploatacji: zmniejszenie tzw. dzikich wysypisk odpadów, zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska, większa selektywność składowania, w efekcie pozytywny wpływ na gleby	negatywne mniej znaczące pozytywne znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe stałe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami i ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe pogorszenie stanu ekologicznego wód w przypadku realizacji działań inwestycyjnych zlokalizowanych w pobliżu wód powierzchniowych; etap eksploatacji: poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia/ likwidacji problemu tzw. dzikich wysypisk odpadów (likwidacja spływów zanieczyszczeń z miejsc nielegalnego deponowania odpadów do wód powierzchniowych) oraz w wyniku zmniejszenia ilości odpadów trafiających na składowiska (mniejsze ilości odcieków wymagających oczyszczania i odprowadzania do wód lub do ziemi)	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	etap budowy: bezpośrednie, pośrednie; etap eksploatacji: pośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami i ograniczenia emisji zanieczyszczeń

5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu; etap eksploatacji: poprawa stanu chemicznego wód podziemnych w wyniku zmniejszenia/likwidacji problemu tzw. dzikich wysypisk odpadów (likwidacja przesączania zanieczyszczeń z miejsc nielegalnego deponowania odpadów do wód podziemnych) oraz w wyniku zmniejszenia ilości odpadów trafiających na składowiska (mniejsze ilości odcieków wymagających oczyszczania i odprowadzania do wód lub do	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	etap budowy: pośrednie, wtórne; etap eksploatacji: pośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami i ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza; etap eksploatacji: poprawa jakości powietrza, zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne mniej znaczące	etap budowy: pośrednie, wtórne; etap eksploatacji: pośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny skumulowany wpływ o charakterze pozytywnym z innymi działaniami inwestycyjnymi w zakresie zmniejszania zanieczyszczeń
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu etap eksploatacji: potencjalne pogorszenie walorów krajobrazowych, w zależności od wielkości inwestycji i jej lokalizacji	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe, etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi mogącymi prowadzić do pogorszenia walorów krajobrazowych; kumulacja może również obejmować etap budowy poszczególnych inwestycji, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów etap eksploatacji: oszczędność zasobów naturalnych dzięki wprowadzeniu gospodarki o obiegu zamkniętym	etap budowy: negatywne mniej znaczące, etap eksploatacji: pozytywne mniej znaczące	etap budowy: bezpośrednie etap eksploatacji: pośrednie, wtórne	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe, etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców poprzez minimalizację zanieczyszczenia środowiska; potencjalny negatywny wpływ z uwagi na wzrost emisji zanieczyszczeń i hałasu podczas eksploatacji instalacji; etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywne znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	stałe, długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi w zakresie emisji zanieczyszczeń i hałasu; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami i ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanych jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów; etap eksploatacji: zmniejszenie ilości odpadów w wyniku ich selektywnego zbierania, co umożliwi zwiększenie odzysku i zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska lub składowanych w sposób niezgodny z prawem	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami i ograniczenia ilości powstających i składowanych odpadów
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Region przyjazny środowisku						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(vi)	Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>systemy selektywnego zbierania odpadów komunalnych</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego; etap eksploatacji: zmniejszenie tzw. dzikich wysypisk odpadów, zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska, większa selektywność składowania, w efekcie pozytywny wpływ na gleby	negatywne mniej znaczące pozytywne znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe stałe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami i ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe pogorszenie stanu ekologicznego wód w przypadku realizacji działań inwestycyjnych zlokalizowanych w pobliżu wód powierzchniowych; etap eksploatacji: poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia/ likwidacji problemu tzw. dzikich wysypisk odpadów (likwidacja spływów zanieczyszczeń z miejsc nielegalnego deponowania odpadów do wód powierzchniowych) oraz w wyniku zmniejszenia ilości odpadów trafiających na składowiska, większej selektywności składowania (mniejsze ilości odcieków wymagających oczyszczania i odprowadzania do wód lub do ziemi)	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	etap budowy: bezpośrednie, pośrednie; etap eksploatacji: pośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami i ograniczenia emisji zanieczyszczeń



5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu; etap eksploatacji: poprawa stanu chemicznego wód podziemnych w wyniku zmniejszenia/likwidacji problemu tzw. dzikich wysypisk odpadów (likwidacja przesączania zanieczyszczeń z miejsc nielegalnego deponowania odpadów do wód podziemnych) oraz w wyniku zmniejszenia ilości odpadów trafiających na składowiska, większej selektywności składowania (mniejsze ilości odcieków wymagających oczyszczania i odprowadzania do wód lub do ziemi)	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	etap budowy: pośrednie, wtórne; etap eksploatacji: pośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami i ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza; etap eksploatacji: poprawa jakości powietrza, zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne mniej znaczące	etap budowy: pośrednie, wtórne; etap eksploatacji: pośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu etap eksploatacji: potencjalne pogorszenie walorów krajobrazowych, w zależności od wielkości inwestycji i jej lokalizacji	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie		potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi mogącymi prowadzić do pogorszenia walorów krajobrazowych; kumulacja może również obejmować etap budowy poszczególnych inwestycji, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów etap eksploatacji: oszczędność zasobów naturalnych dzięki wprowadzeniu gospodarki o obiegu zamkniętym	etap budowy: negatywne mniej znaczące, etap eksploatacji: pozytywne mniej znaczące	etap budowy: bezpośrednie etap eksploatacji: pośrednie, wtórne		potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie		potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców poprzez minimalizację zanieczyszczenia środowiska; potencjalny negatywny wpływ z uwagi na wzrost emisji zanieczyszczeń i hałasu podczas eksploatacji instalacji; etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywne znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	stałe, długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi w zakresie emisji zanieczyszczeń i hałasu; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami i ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanych jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów; etap eksploatacji: zmniejszenie ilości odpadów w wyniku ich selektywnego zbierania, co umożliwi zwiększenie odzysku i zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska lub składowanych w sposób niezgodny z prawem	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(vi)	Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>recykling odpadów</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego; etap eksploatacji: zmniejszenie tzw. dzikich wysypisk odpadów, zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska, większa selektywność składowania, w efekcie pozytywny wpływ na gleby	negatywne mniej znaczące pozytywne znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe stałe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami i ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe pogorszenie stanu ekologicznego wód w przypadku realizacji działań inwestycyjnych zlokalizowanych w pobliżu wód powierzchniowych; etap eksploatacji: poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia/ likwidacji problemu tzw. dzikich wysypisk odpadów (likwidacja spływów zanieczyszczeń z miejsc nielegalnego deponowania odpadów do wód powierzchniowych) oraz w wyniku zmniejszenia ilości odpadów trafiających na składowiska (mniejsze ilości odcieków wymagających oczyszczania i odprowadzania do wód lub do ziemi)	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	etap budowy: bezpośrednie, pośrednie; etap eksploatacji: pośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami i ograniczenia emisji zanieczyszczeń

5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu; etap eksploatacji: poprawa stanu chemicznego wód podziemnych w wyniku zmniejszenia/likwidacji problemu tzw. dzikich wysypisk odpadów (likwidacja przesączania zanieczyszczeń z miejsc nielegalnego deponowania odpadów do wód podziemnych) oraz w wyniku zmniejszenia ilości odpadów trafiających na składowiska (mniejsze ilości odcieków wymagających oczyszczania i odprowadzania do wód lub do ziemi)	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	etap budowy: pośrednie, wtórne; etap eksploatacji: pośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami i ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: czasowe pogorszenie jakości powietrza; etap eksploatacji: zmniejszenie śladu węglowego produktu, poprawa jakości powietrza	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	etap budowy: pośrednie, wtórne; etap eksploatacji: bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny skumulowany wpływ o charakterze pozytywnym z innymi działaniami i w zakresie poprawy jakości powietrza
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu etap eksploatacji: potencjalne pogorszenie walorów krajobrazowych, w zależności od wielkości inwestycji i jej lokalizacji	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie		potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi mogącymi prowadzić do pogorszenia walorów krajobrazowych; kumulacja może również obejmować etap budowy poszczególnych inwestycji, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów etap eksploatacji: oszczędność zasobów naturalnych dzięki wprowadzeniu gospodarki o obiegu zamkniętym	etap budowy: negatywne mniej znaczące, etap eksploatacji: pozytywne mniej znaczące	etap budowy: bezpośrednie etap eksploatacji: pośrednie, wtórne		potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie		potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców poprzez minimalizację zanieczyszczenia środowiska; potencjalny negatywny wpływ z uwagi na wzrost emisji zanieczyszczeń i hałasu podczas eksploatacji instalacji; etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywne znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	stałe, długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi w zakresie emisji zanieczyszczeń; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami i ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanych jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów; etap eksploatacji: zmniejszenie ilości odpadów w wyniku ich selektywnego zbierania, co umożliwi zwiększenie odzysku i zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska lub składowanych w sposób niezgodny z prawem	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami i ograniczenia ilości składowanych odpadów
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR		Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej				
Cel szczegółowy:						
(vi)		Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>transformacja regionalnej gospodarki w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ)</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami i ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe pogorszenie stanu ekologicznego wód w przypadku realizacji działań inwestycyjnych zlokalizowanych w pobliżu wód powierzchniowych; etap eksploatacji: poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych: w wyniku zmniejszenia ilości odpadów trafiających na składowiska (mniejsze ilości odcieków wymagających oczyszczania i odprowadzania do wód lub do ziemi); w wyniku zmniejszenia wykorzystania surowców w tym wody	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	etap budowy: bezpośrednie, pośrednie; etap eksploatacji: pośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami i ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu; etap eksploatacji: poprawa stanu chemicznego wód podziemnych: w wyniku zmniejszenia ilości odpadów trafiających na składowiska (mniejsze ilości odcieków wymagających oczyszczania i odprowadzania do wód lub do ziemi); w wyniku zmniejszenia wykorzystania surowców, w tym wody	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	etap budowy: pośrednie, wtórne; etap eksploatacji: pośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami i ograniczenia emisji zanieczyszczeń

5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: czasowe pogorszenie jakości powietrza; etap eksploatacji: zmniejszenie śladu węglowego produktu, poprawa jakości powietrza	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	etap budowy: pośrednie, wtórne; etap eksploatacji: bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac, potencjalny skumulowany wpływ o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy jakości powietrza
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu etap eksploatacji: potencjalne pogorszenie walorów krajobrazowych, w zależności od wielkości inwestycji i jej lokalizacji	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie		potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów etap eksploatacji: oszczędność zasobów naturalnych dzięki wprowadzeniu gospodarki o obiegu zamkniętym	etap budowy: negatywne mniej znaczące, etap eksploatacji: pozytywne mniej znaczące	etap budowy: bezpośrednie etap eksploatacji: pośrednie, wtórne		potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie		potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców poprzez minimalizację zanieczyszczenia środowiska; potencjalny negatywny wpływ z uwagi na wzrost emisji zanieczyszczeń i hałasu podczas eksploatacji instalacji; etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywne znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	stałe, długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami i ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanych jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac



5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów; etap eksploatacji: zmniejszenie ilości odpadów w wyniku ich selektywnego zbierania, co umożliwia zwiększenie odzysku i zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami i ograniczenia ilości składowanych odpadów
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(vi)	Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (Działanie 2.5)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>kompleksowe projekty z zakresu gospodarki odpadami innymi niż komunalne, tj. przemysłowe i azbest</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego; etap eksploatacji: zanieczyszczenie powierzchni ziemi włóknami azbestowymi	negatywne mniej znaczące negatywne znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe stałe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe pogorszenie stanu ekologicznego wód w przypadku realizacji działań inwestycyjnych zlokalizowanych w pobliżu wód powierzchniowych; etap eksploatacji: poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia/ likwidacji problemu tzw. dzikich wysypisk odpadów (likwidacja spływów zanieczyszczeń z miejsc nielegalnego deponowania odpadów do wód powierzchniowych) oraz w wyniku zmniejszenia ilości odpadów trafiających na składowiska (mniejsze ilości odcieków wymagających oczyszczania i odprowadzania do wód lub do ziemi)	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	etap budowy: bezpośrednie, pośrednie; etap eksploatacji: pośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu; etap eksploatacji: poprawa stanu chemicznego wód podziemnych w wyniku zmniejszenia/likwidacji problemu tzw. dzikich wysypisk odpadów (likwidacja przesączania zanieczyszczeń z miejsc nielegalnego deponowania odpadów do wód podziemnych) oraz w wyniku zmniejszenia ilości odpadów trafiających na składowiska (mniejsze ilości odcieków wymagających oczyszczania i odprowadzania do wód lub do ziemi)	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	etap budowy: pośrednie, wtórne; etap eksploatacji: pośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	chwilowe negatywne oddziaływanie związane z usuwaniem azbestu z budynków, polegające na zwiększeniu stężenia włókien azbestu w powietrzu. Ponadto wystąpić może emisja zanieczyszczeń do powietrza wywołana transportem usuniętych materiałów na składowiska.	negatywne mniej znaczące	bezpośredni	krótkoterminowy	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie realizacji prac, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców poprzez minimalizację zanieczyszczenia środowiska; potencjalny negatywny wpływ z uwagi na wzrost emisji zanieczyszczeń i hałasu podczas eksploatacji instalacji; etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywne znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	stałe, długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie realizacji prac, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów; etap eksploatacji: zmniejszenie ilości odpadów w wyniku ich selektywnego zbierania, co umożliwi zwiększenie odzysku i zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska lub składowanych w sposób niezgodny z prawem	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie właściwego postępowania z odpadami
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednio, pośrednio, wtórnie

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>					
	Cel polityki:					
	CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej				
	Cel szczegółowy:					
	(vii)	Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia (Działanie 2.6)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>opracowanie, aktualizacja oraz wdrożenie zapisów dokumentów strategicznych i planistycznych</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	poprawienie stanu gleb na skutek poprawy stanu siedlisk przyrodniczych oraz obszarów chronionych	pozytywne znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy i utrzymania stanu środowiska przyrodniczego
5.6.2	Wody powierzchniowe	pozytywny wpływ na stan zasobów wodnych w wyniku zmniejszenia antropopresji (zmniejszenie ilości zanieczyszczeń, zwiększenie retencyjności zlewni)	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy i utrzymania stanu środowiska przyrodniczego
5.6.3	Wody podziemne	pozytywny wpływ na stan zasobów wodnych w wyniku zmniejszenia antropopresji (zmniejszenie ilości zanieczyszczeń, zwiększenie retencyjności zlewni)	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy i utrzymania stanu środowiska przyrodniczego
5.6.4	Klimat i powietrze	pozytywny wpływ na jakość powietrza oraz klimat w wyniku zmniejszenia antropopresji (zmniejszenie ilości zanieczyszczeń, zwiększenie retencyjności zlewni)	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy i utrzymania stanu środowiska przyrodniczego
5.6.5	Krajobraz	wzrost przyrodniczych walorów krajobrazowych terenu dzięki poprawie stanu siedlisk przyrodniczych oraz obszarów chronionych (w tym utworzonych w celu ochrony krajobrazu)	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy i utrzymania stanu środowiska przyrodniczego

5.6.6	Zasoby naturalne	poprawa stanu zasobów leśnych	pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy i utrzymania stanu środowiska przyrodniczego
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	poprawa stanu siedlisk przyrodniczych oraz obszarów chronionych; czynna ochrona ekosystemów, siedlisk i gatunków roślin, zwierząt i grzybów w szczególności na terenach objętych formą ochrony przyrody; zahamowanie spadku różnorodności biologicznej na obszarach cennych przyrodniczo; poprawa warunków umożliwiających zrównoważone korzystanie z zasobów dziedzictwa przyrodniczego regionu	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy i utrzymania stanu środowiska przyrodniczego
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców poprzez minimalizację zanieczyszczenia środowiska	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy i utrzymania stanu środowiska przyrodniczego
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Region przyjazny środowisku						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(vii)	Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia (Działanie 2.6)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>tworzenie centrów ochrony różnorodności biologicznej w oparciu o rodzime gatunki</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	wzrost przyrodniczych walorów krajobrazowych terenu dzięki tworzeniu centrów ochrony różnorodności biologicznej	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy i utrzymania stanu środowiska przyrodniczego
5.6.6	Zasoby naturalne	wzrost ilości zasobów leśnych	pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy i utrzymania stanu środowiska przyrodniczego
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	wzrost różnorodności biologicznej, poprawa stanu siedlisk przyrodniczych oraz obszarów chronionych; czynna ochrona rodzimych gatunków; zahamowanie spadku różnorodności biologicznej	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy i utrzymania stanu środowiska przyrodniczego
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców poprzez minimalizację zanieczyszczenia środowiska	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ekorozwoju
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(vii)	Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia (Działanie 2.6)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>działania z zakresu błękitno zielonej infrastruktury</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	zwiększenie udziału terenów biologicznie czynnych na obszarze miejskich, lokalna zmiana pokrycia terenu dzięki wprowadzeniu błękitno-zielonej infrastruktury	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia zanieczyszczeń środowiska
5.6.2	Wody powierzchniowe	poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zwiększenia retencyjności zlewni oraz zmniejszenia ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód ze spływami powierzchniowymi	pozytywne znaczące	pośrednie, wtórne	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie zwiększenia retencyjności zlewni
5.6.3	Wody podziemne	poprawa stanu ilościowego wód podziemnych w wyniku zwiększenia retencyjności zlewni	pozytywne znaczące	pośrednie, wtórne	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie zwiększenia retencyjności zlewni
5.6.4	Klimat i powietrze	poprawa jakości powietrza, lokalnego mikroklimatu, "chłodzenie" terenów miast i miasteczek	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury, ograniczenia zanieczyszczeń środowiska
5.6.5	Krajobraz	poprawa walorów krajobrazowych terenów zurbanizowanych dzięki wprowadzeniu elementów błękitno-zielonej infrastruktury i systemów gospodarowania wodami	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy walorów krajobrazowych
5.6.6	Zasoby naturalne	wzrost ilości zasobów leśnych	pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu



5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	zwiększenie różnorodności biologicznej głównie na terenach miejskich, dzięki zagospodarowaniu wód opadowych i roztopowych oraz wprowadzeniu błękitno-zielonej infrastruktury	pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy stanu środowiska przyrodniczego
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców poprzez minimalizację zanieczyszczenia środowiska	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczania emisji zanieczyszczeń
5.6.9	Zabytki	ochrona zabytków przed zniszczeniem dzięki zmniejszeniu prawdopodobieństwa podtopień w przestrzeni miejskiej dzięki wprowadzeniu zielonej i błękitnej infrastruktury	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(vii)	Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia (Działanie 2.6)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>odtworzenie/udrażnianie korytarzy ekologicznych jako element uzupełniający innych projektów</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	wzrost różnorodności biologicznej; zapobieganie fragmentacji siedlisk przyrodniczych	pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy i utrzymania stanu środowiska przyrodniczego
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców poprzez minimalizację zanieczyszczenia środowiska	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(vii)	Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia (Działanie 2.6)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	<b>Typy projektów:</b> <b>projekt strategiczny Województwa Podlaskiego dotyczący ochrony i przywracania różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz funkcji ekosystemów na terenie województwa podlaskiego</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	wzrost przyrodniczych walorów krajobrazowych terenu dzięki poprawie stanu siedlisk przyrodniczych oraz obszarów chronionych (w tym utworzonych w celu ochrony krajobrazu)	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy i utrzymania stanu środowiska przyrodniczego
5.6.6	Zasoby naturalne	poprawa stanu zasobów leśnych	pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	stałe,	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	poprawa stanu siedlisk przyrodniczych oraz obszarów chronionych; czynna ochrona ekosystemów, siedlisk i gatunków roślin, zwierząt i grzybów w szczególności na terenach objętych formą ochrony przyrody; zahamowanie spadku różnorodności biologicznej na obszarach cennych przyrodniczo; poprawa warunków umożliwiających zrównoważone korzystanie z zasobów dziedzictwa przyrodniczego regionu	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy i utrzymania stanu środowiska przyrodniczego
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców poprzez minimalizację zanieczyszczenia środowiska	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednio, pośrednio, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Region przyjazny środowisku						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR		Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej				
Cel szczegółowy:						
(viii)		Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>zakup, modernizacja niskoemisyjnego i bezemisyjnego taboru na potrzeby transportu publicznego</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap eksploatacji: poprawa stanu gleby, zmniejszenie ryzyka skażenia w wyniku redukcji emisji zanieczyszczeń do wód i do ziemi	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.2	Wody powierzchniowe	zmniejszenie presji ze strony transportu na stan wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia zużycia paliw kopalnych	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.3	Wody podziemne	zmniejszenie presji ze strony transportu na stan wód podziemnych w wyniku zmniejszenia zużycia paliw kopalnych	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.4	Klimat i powietrze	zmniejszenie emisji do powietrza	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	oszczędność zasobów naturalnych (paliw kopalnych) dzięki wprowadzeniu rozwiązań niskoemisyjnych	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów

5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	poprawa stanu różnorodności biologicznej i obszarów chronionych w wyniku zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców poprzez minimalizację zanieczyszczenia środowiska	pozytywne znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	stałe, długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.9	Zabytki	spowolnienie degradacji obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(viii)	Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>budowa instalacji do dystrybucji nośników energii dla niskoemisyjnego transportu</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
	Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane	
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci realizacji obiektów budowlanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza; etap eksploatacji: zmniejszenie emisji do powietrza	etap budowy: negatywne mniej znaczące; etap eksploatacji: pozytywne znaczące	etap budowy: pośrednie; etap eksploatacji: bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców poprzez minimalizację zanieczyszczenia środowiska: etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywne znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	stałe, długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(viii)	Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów: <b>wyposażenie dróg/ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego (np.: zatoki, podjazdy, zjazdy, pętle) oraz pasażerów</b>					
Komponent środowiska	Wyniki analiz					
	Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane	



5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci realizacji obiektów budowlanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców: etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywne znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	stałe, długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR		Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej				
Cel szczegółowy:						
(viii)		Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>budowa, przebudowa, rozbudowa liniowej i punktowej infrastruktury transportu publicznego i niezmotoryzowanego</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci realizacji obiektów budowlanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców: etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywne znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	stałe, długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy bezpieczeństwa i dostępności transportu publicznego, tras rowerowych
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej					
Cel szczegółowy:						
(viii)	Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (Działanie 2.7)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>Inteligentne Systemy Transportowe</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
	Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane	
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	zmniejszenie emisji do powietrza poprzez sprawniejszy i lepiej dostosowany transport	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń

5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa jakości komunikacji (wygoda, dostępność)	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie efektywności transportu publicznego
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednio, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Region przyjazny środowisku						
Cel polityki:						
CP 2, EFRR		Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej				
Cel szczegółowy:						
(ii)		Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (RLKS) (Działanie 2.8)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>produkcja energii i ciepła ze źródeł odnawialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne lokalnych społeczności</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	
5.6.2	Wody powierzchniowe	poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia zapotrzebowania na wodę oraz zmniejszenia ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód z depozycji atmosferycznej; pogorszenie stanu ekologicznego wód (głównie hydromorfologicznego i biologicznego) w wyniku realizacji inwestycji związanych z energetyką wodną	pozytywne mniej znaczące; negatywne znaczące	pośrednie, wtórne; bezpośrednie	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.3	Wody podziemne	poprawa stanu ilościowego wód podziemnych w wyniku zmniejszenia zapotrzebowania na wodę; możliwe pogorszenie stanu wód podziemnych w wyniku realizacji wierceń dla wykorzystania energii geotermalnej	pozytywne mniej znaczące; negatywne znaczące	pośrednie, wtórne; bezpośrednie	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza; etap eksploatacji: obniżenie emisyjności w związku z wykorzystaniem przyjaznych środowisku źródeł	negatywne mniej znaczące; pozytywnie znaczące	pośrednie, bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe, stałe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń; potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	zaburzenie krajobrazu w wyniku wprowadzenia obcych elementów; chaos przestrzenny	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi mogącymi prowadzić do pogorszenia walorów krajobrazowych
5.6.6	Zasoby naturalne	ograniczenie zużycia paliw kopalnych; zmniejszenie zapotrzebowania na zasoby naturalne	pozytywne znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów nieodnawialnych
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	poprawa stanu różnorodności biologicznej i obszarów chronionych w wyniku zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i racjonalnego zużycia zasobów	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu



5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa stanu zdrowia poprzez ochronę środowiska, poprawa warunków życia poprzez zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza;	pozytywne znaczące negatywne mniej znaczące,	pośrednie bezpośrednie	długoterminowe krótkoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń; potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.9	Zabytki	spowolnienie degradacji obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	zmniejszenie ilości powstających odpadów, wynikające z racjonalnego zużycia zasobów	pozytywne znaczące	pośrednie	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Region przyjazny środowisku</b>					
	Cel polityki:					
	CP 2, EFRR	Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej				
	Cel szczegółowy:					
(ii)	Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (RLKS) (Działanie 2.8)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>projekty grantowe społeczności lokalnych</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
	Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane	
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.2	Wody powierzchniowe	poprawa stanu ekologicznego wód powierzchniowych w wyniku zmniejszenia zapotrzebowania na wodę oraz zmniejszenia ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do wód z depozycji atmosferycznej	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	poprawa stanu ilościowego wód podziemnych w wyniku zmniejszenia zapotrzebowania na wodę	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza; etap eksploatacji: ograniczanie emisji do powietrza	negatywne mniej znaczące; pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	chwilowe, krótkoterminowe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń; potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	zaburzenie krajobrazu w wyniku wprowadzenia obcych elementów; chaos przestrzenny	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	ograniczenie zużycia paliw kopalnych; zmniejszenie zapotrzebowania na zasoby naturalne	pozytywne znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykorzystania zasobów nieodnawialnych
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	poprawa stanu różnorodności biologicznej i obszarów chronionych w wyniku zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i racjonalnego zużycia zasobów	pozytywne mniej znaczące	pośrednie, wtórne	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa stanu zdrowia poprzez ochronę środowiska, poprawa warunków życia poprzez zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza;	pozytywne znaczące negatywne mniej znaczące,	pośrednie bezpośrednie	długoterminowe krótkoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń; potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.9	Zabytki	spowolnienie degradacji obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	pozytywne mniej znaczące	pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	zmniejszenie ilości powstających odpadów, wynikające z racjonalnego zużycia zasobów	pozytywne znaczące	pośrednie	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednie, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: <b>Lepiej skomunikowany region</b>						
Cel polityki:						
CP3, EFRR		Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności				
Cel szczegółowy:						
(ii)		Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>budowa i przebudowa dróg wojewódzkich poza TEN-T oraz dróg lokalnych</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego etap eksploatacji: emisja zanieczyszczeń do gleby, w tym wskutek stosowania herbicydów do usuwania roślinności inwazyjnej wzdłuż pasa drogowego	negatywne znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe, etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci realizacji obiektów budowlanych w pobliżu wód powierzchniowych; etap eksploatacji: możliwe pogorszenie stanu wód w przypadku stosowania niewłaściwych rozwiązań technicznych zabezpieczających wody powierzchniowe przed zanieczyszczeniem	negatywne mniej znaczące; negatywne znaczące	etap budowy: pośrednie, bezpośrednie; etap eksploatacji: pośrednie, bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi m.in. w zakresie rozwoju infrastruktury komunikacyjnej, zagospodarowania ścieków komunalnych

5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu; etap eksploatacji: możliwe pogorszenie stanu wód w przypadku stosowania niewłaściwych rozwiązań technicznych zabezpieczających wody podziemne przed zanieczyszczeniem	negatywne mniej znaczące; negatywne znaczące	etap budowy: pośrednie; etap eksploatacji: pośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu, emisja pyłów w trakcie budowy, zwiększony ruch samochodowy; etap eksploatacji - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	negatywne mniej znaczące; pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi m.in. w zakresie rozwoju infrastruktury komunikacyjnej, zagospodarowania ścieków komunalnych, gospodarki odpadami komunalnymi
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu etap eksploatacji: trwałe przekształcenie i fragmentacja krajobrazu; zmiana ukształtowania terenu; tworzenie nowej struktury krajobrazu	negatywne mniej znaczące; pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi mogącymi prowadzić do pogorszenia walorów krajobrazowych
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów; wykorzystanie surowców skalnych	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	<p>etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; niszczenie siedlisk; zanieczyszczenie środowiska wodno-gruntowego; potencjalne przecięcie korytarzy ekologicznych; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach; zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej</p> <p>etap eksploatacji: potencjalne przecięcie korytarzy ekologicznych; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach (skala oddziaływania będzie uzależniona od zastosowanych urządzeń umożliwiających migrację zwierząt); emisja hałasu i zanieczyszczeń</p>	negatywne znaczące	bezpośrednie	<p>etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe</p> <p>etap eksploatacji: stałe, długoterminowe</p>	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi mogącymi prowadzić do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego
-------	---	--	--------------------	--------------	---	---

5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa jakości komunikacji (wygoda, dostępność), zmniejszenie wystąpienia zdarzeń nieporządkanych - wypadków komunikacyjnych; budowa nowej infrastruktury komunikacyjnej będzie źródłem emisji zanieczyszczeń i hałasu w obszarach objętych zainwestowaniem etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywne znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy bezpieczeństwa i dostępności i rozwoju infrastruktury transportowej
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Lepiej skomunikowany region</b>					
	Cel polityki:					
	CP3, EFRR	Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności				
	Cel szczegółowy:					
(ii)	Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>rozwój pasażerskiego transportu zbiorowego i jego infrastruktury oraz unowocześnienie taboru w celu powiązania obszarów peryferyjnych z lokalnymi/regionalnymi centrami wzrostu (drogowe przewozy subregionalne)</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
	Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane	



5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego etap eksploatacji: emisja zanieczyszczeń do gleby, w tym wskutek stosowania herbicydów do usuwania roślinności inwazyjnej wzdłuż torów kolejowych	negatywne znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe, etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci realizacji obiektów budowlanych w pobliżu wód powierzchniowych; etap eksploatacji: możliwe pogorszenie stanu wód w przypadku stosowania niewłaściwych rozwiązań technicznych zabezpieczających wody powierzchniowe przed zanieczyszczeniem	negatywne mniej znaczące; negatywne znaczące	etap budowy: pośrednie, bezpośrednie; etap eksploatacji: pośrednie, bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi m.in. w zakresie rozwoju infrastruktury komunikacyjnej, zagospodarowania ścieków komunalnych
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu; etap eksploatacji: możliwe pogorszenie stanu wód w przypadku stosowania niewłaściwych rozwiązań technicznych zabezpieczających wody podziemne przed zanieczyszczeniem	negatywne mniej znaczące; negatywne znaczące	etap budowy: pośrednie; etap eksploatacji: pośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu, emisja pyłów w trakcie budowy, zwiększony ruch samochodowy; etap eksploatacji - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	negatywne mniej znaczące; pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi m.in. w zakresie rozwoju infrastruktury komunikacyjnej, zagospodarowania ścieków komunalnych, gospodarki odpadami komunalnymi

5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu etap eksploatacji: trwałe przekształcenie i fragmentacja krajobrazu; zmiana ukształtowania terenu; tworzenie nowej struktury krajobrazu	negatywne mniej znaczące, pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi mogącymi prowadzić do pogorszenia walorów krajobrazowych
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów; wykorzystanie surowców skalnych	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; niszczenie siedlisk; zanieczyszczenie środowiska wodno-gruntowego; potencjalne przecięcie korytarzy ekologicznych; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach; etap eksploatacji: potencjalne przecięcie korytarzy ekologicznych; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach; emisja hałasu	negatywne znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi mogącymi prowadzić do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa jakości komunikacji (wygoda, dostępność); etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywne znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy bezpieczeństwa i dostępności i rozwoju infrastruktury transportowej

5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanych jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: <b>Lepiej skomunikowany region</b>						
Cel polityki:						
CP3, EFRR	Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności					
Cel szczegółowy:						
(ii)	Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>projekty strategiczne służące zapewnieniu bezpieczeństwa operacji lotniczych, obsługi pasażerów oraz ochrony środowiska na lotnisku Krywlany w Białymstoku oraz w Suwałkach</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci realizacji obiektów budowlanych w pobliżu wód powierzchniowych; etap eksploatacji: możliwe pogorszenie stanu wód w przypadku stosowania niewłaściwych rozwiązań technicznych zabezpieczających wody powierzchniowe przed zanieczyszczeniem	negatywne mniej znaczące; negatywne znaczące	etap budowy: pośrednie, bezpośrednie; etap eksploatacji: pośrednie, bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu; etap eksploatacji: możliwe pogorszenie stanu wód w przypadku stosowania niewłaściwych rozwiązań technicznych zabezpieczających wody podziemne przed zanieczyszczeniem	negatywne mniej znaczące; negatywne znaczące	etap budowy: pośrednie; etap eksploatacji: pośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	Lotnictwo jest jednym z największych źródeł emisji gazów cieplarnianych i jednocześnie najbardziej emisyjnym środkiem transportu. Tym bardziej lotnictwo biznesowe, które nie pozwoli na przemieszczanie większej liczby osób będzie bezpośrednio, stale negatywnie oddziaływać na klimat i powietrze.	mniej znaczące negatywne	bezpośrednie	stałe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany z innymi działaniami inwestycyjnymi w zakresie m.in. rozwoju infrastruktury komunikacyjnej
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa jakości i dostępność komunikacji, poprawa standardów komunikacji; wzrost znaczenia i prestżu regionu; etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywne mniej znaczące negatywne mniej znaczące	pośrednie pośrednie	długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy dostępności oraz rozwoju infrastruktury transportowej
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanych jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednie, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości						
Cel polityki:						
CP 4, EFRR		Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
Cel szczegółowy:						
(ii)		Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online (Działanie 4.1)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>infrastruktura na potrzeby świadczenia usług wychowania przedszkolnego</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci obiektów budowlanych zlokalizowanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	Wzmocnienie kapitału intelektualnego, który przełoży się na rozwój rynku pracy i wzrost miejsc zatrudnienia oraz wzrost poziomu jakości życia i dobrobytu lokalnych społeczności. Rozbudowa infrastruktury służącej edukacji wpłynie na zwiększenie jej standardów i podniesie poziom edukacji. etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywnie znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac



5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości</b>					
	Cel polityki:					
	CP 4, EFRR	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
	Cel szczegółowy:					
	(ii)	Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online (Działanie 4.1)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>inwestycje w infrastrukturę edukacyjną szkół podstawowych, ponadpodstawowych i specjalnych prowadzących kształcenie ogólne</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci obiektów budowlanych zlokalizowanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.8	Ludzie i dobra materialne	Wzmocnienie kapitału intelektualnego, który przełoży się na rozwój rynku pracy i wzrost miejsc zatrudnienia oraz wzrost poziomu jakości życia i dobrobytu lokalnych społeczności. Rozbudowa infrastruktury służącej edukacji wpłynie na zwiększenie jej standardów i podniesie poziom edukacji. etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywnie znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju i dostępności infrastruktury edukacyjnej
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanych jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027	
Priorytet: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości	
Cel polityki:	
CP 4, EFRR	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych
Cel szczegółowy:	

	(ii)	Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online (Działanie 4.1)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>infrastruktura szkolnictwa zawodowego oraz ustawicznego</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci obiektów budowlanych zlokalizowanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	Wzmocnienie kapitału intelektualnego, który przełoży się na rozwój rynku pracy i wzrost miejsc zatrudnienia oraz wzrost poziomu jakości życia i dobrobytu lokalnych społeczności. Rozbudowa infrastruktury służącej edukacji wpłynie na zwiększenie jej standardów i podniesie poziom edukacji. etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywnie znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju i dostępności infrastruktury edukacyjnej
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości</b>					
	<b>Cel polityki:</b>					
	<b>CP 4, EFRR</b>	<b>Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych</b>				
	<b>Cel szczegółowy:</b>					
	(ii)	Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online (Działanie 4.1)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	<b>Typy projektów:</b>					
	<b>infrastruktura dydaktyczna szkolnictwa wyższego oraz wyższego zawodowego</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci obiektów budowlanych zlokalizowanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac



5.6.8	Ludzie i dobra materialne	Wzmocnienie kapitału intelektualnego, który przełoży się na rozwój rynku pracy i wzrost miejsc zatrudnienia oraz wzrost poziomu jakości życia i dobrobytu lokalnych społeczności. Rozbudowa infrastruktury służącej edukacji wpłynie na zwiększenie jej standardów i podniesie poziom edukacji. etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywnie znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju i dostępności infrastruktury edukacyjnej
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednio, pośrednio, wtórnie

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości</b>					
	Cel polityki:					
	CP 4, EFRR	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
	Cel szczegółowy:					
	(iii)	Wspieranie włączenia społeczno gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne (Działanie 4.2)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>działania dedykowane infrastrukturze społecznej</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci obiektów budowlanych zlokalizowanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	rozbudowa infrastruktury wpłynie na zwiększenie jej standardów i podniesie poziom opieki. Zwiększy się poczucie bezpieczeństwa w zakresie opieki zdrowotnej i społecznej; etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywnie znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju i dostępności infrastruktury społecznej
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanych jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednio, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	Priorytet: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości					
	Cel polityki:					
	CP 4, EFRR	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
	Cel szczegółowy:					
	(v)	Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej (Działanie 4.3)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>inwestycje na rzecz dostępności do wysokiej jakości usług zdrowotnych</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci obiektów budowlanych zlokalizowanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	rozbudowa infrastruktury wpłynie na zwiększenie jej standardów i podniesie poziom opieki. Zwiększy się poczucie bezpieczeństwa w zakresie opieki zdrowotnej i społecznej; etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywnie znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju i dostępności do usług zdrowotnych

5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości</b>						
Cel polityki:						
CP 4, EFRR	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					
Cel szczegółowy:						
(v)	Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej (Działanie 4.3)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
<b>utworzenie Centrum Diagnostyki i Leczenia Chorób Nowotworowych Centrum Chorób Piersi Breast Cancer Unit (BCU)</b>						
Komponent środowiska	Wyniki analiz					
	Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane	
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci obiektów budowlanych zlokalizowanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac



5.6.8	Ludzie i dobra materialne	rozbudowa infrastruktury wpłynie na zwiększenie jej standardów i podniesie poziom opieki. Zwiększy się poczucie bezpieczeństwa w zakresie opieki zdrowotnej i społecznej; etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywnie znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju i dostępności do usług zdrowotnych
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednie, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	Priorytet: <b>Przestrzeń społeczna wysokiej jakości</b>					
	Cel polityki:					
	CP 4, EFRR	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
	Cel szczegółowy:					
	(vi)	Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	wzrost walorów kulturowych i krajobrazowych	bezpośrednie	pozytywne mniej znaczące	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie wzrostu walorów krajobrazowych
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	podniesienie poziomu życia, podniesienie świadomości kulturowej i tożsamościowej społeczeństwa; etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywnie mniej znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju i dostępu do zasobów kultury
5.6.9	Zabytki	wsparcie obiektów, które mają charakter zabytkowy; polepszenie stanu obiektów dziedzictwa poprzez prace konserwatorskie, restauratorskie i zabezpieczające	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości						
Cel polityki:						
CP 4, EFRR	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					
Cel szczegółowy:						
(vi)	Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i digitalizacja</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	podniesienie poziomu życia, podniesienie świadomości kulturowej i tożsamościowej społeczeństwa	pozytywnie mniej znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.9	Zabytki	wsparcie obiektów, które mają charakter zabytkowy; polepszenie stanu obiektów dziedzictwa poprzez prace konserwatorskie, restauratorskie i zabezpieczające	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy i zachowania stanu zabytków
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości						
Cel polityki:						
CP 4, EFRR	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					
Cel szczegółowy:						
(vi)	Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	Mediateka- Kreatywne Centrum Nauki, Edukacji i Technologii w Suwałkach i Książka- Pasja- Zawód, Książnica łomżyńska oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Łomży					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	podniesienie poziomu życia, podniesienie świadomości kulturowej i tożsamościowej społeczeństwa	pozytywnie mniej znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju i dostępu do zasobów kultury
5.6.9	Zabytki	wsparcie obiektów dziedzictwa kulturowego, ułatwienie dostępu do zabytków i zdobywania wiedzy na ich temat	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości						
Cel polityki:						
CP 4, EFRR	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					
Cel szczegółowy:						

	(vi)	Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci obiektów budowlanych zlokalizowanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	podniesienie poziomu życia, podniesienie świadomości kulturowej i tożsamościowej społeczeństwa; etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywnie mniej znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju i dostępu do zasobów kultury
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanych jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac etap eksploatacji: udostępnianie, rozpowszechnianie i promocja obiektów dziedzictwa kulturowego, rozwój infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej	negatywne znaczące pozytywne znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości</b>					
	Cel polityki:					
	CP 4, EFRR	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
	Cel szczegółowy:					
	(vi)	Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>projekt strategiczny dla województwa podlaskiego XYLOPOLIS Centrum Sztuki i Nauki o Drewnie</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci obiektów budowlanych zlokalizowanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu



5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	podniesienie poziomu życia, podniesienie świadomości kulturowej i tożsamościowej społeczeństwa; etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywnie mniej znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju i dostępu do zasobów kultury
5.6.9	Zabytki	rozwój i zwiększenie wartości obiektów kultury, dzięki tworzeniu oryginalnych i kreatywnych produktów	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027	
<b>Priorytet: Przestrzeń społeczna wysokiej jakości</b>	
Cel polityki:	
CP 4, EFRR	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych
Cel szczegółowy:	
(vi)	Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (Działanie 4.4)

Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	infrastruktura służąca rozwojowi turystyki w oparciu o m.in. walory przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe i lokalne produkty turystyczne					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego etap eksploatacji: pogorszenie stanu gleb wskutek emisji zanieczyszczeń, niszczenie powierzchni ziemi przez szlaki turystyczne	negatywne znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci realizacji obiektów budowlanych w pobliżu wód powierzchniowych; etap eksploatacji: możliwe pogorszenie stanu ekologicznego (w tym stanu elementów hydromorfologicznych, biologicznych, fizykochemicznych) w przypadku ingerencji w morfologię cieków/ zbiorników wodnych lub stosowania niewłaściwych rozwiązań technicznych zabezpieczających wody powierzchniowe przed zanieczyszczeniem	negatywne mniej znaczące; negatywne znaczące	etap budowy: pośrednie, bezpośrednie; etap eksploatacji: pośrednie, bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu; etap eksploatacji: zabudowa turystyczna niezgodna z naturalnym krajobrazem regionu	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi mogącymi prowadzić do pogorszenia walorów krajobrazowych; kumulacja może również obejmować etap budowy poszczególnych inwestycji, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach; etap eksploatacji: zanieczyszczenie powietrza; zanieczyszczenie wód (eutrofizacja); niszczenie roślinności; płoszenie zwierząt.	negatywne mniej znaczące	etap budowy: bezpośrednie; etap eksploatacji: pośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi działaniami inwestycyjnymi mogącymi prowadzić do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego; kumulacja może również obejmować etap budowy poszczególnych inwestycji, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	podniesienie poziomu życia, podniesienie świadomości kulturowej i tożsamościowej społeczeństwa; etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywnie mniej znaczące negatywne mniej znaczące	bezpośrednie pośrednie	długoterminowe chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac; potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju turystyki i dostępności infrastruktury turystycznej

5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac etap eksploatacji: wsparcie obiektów dziedzictwa kulturowego, ułatwienie dostępu do zabytków i zdobywania wiedzy na ich temat	negatywne znaczące pozytywne znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednio, pośrednio, wtórnie

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Partnerskie Podlaskie</b>					
	Cel polityki:					
	CP 5, EFRR	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
	Cel szczegółowy:					
	(i)	Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (Działanie 5.1)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap eksploatacji: pogroszenie stanu gleb w skutek emisji zanieczyszczeń, niszczenie powierzchni ziemi przez szlaki turystyczne	negatywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	możliwe pogorszenie stanu ekologicznego wód w wyniku zwiększonej antropopresji- możliwe zanieczyszczenie wód, niszczenie koryt cieków i brzegów zbiorników	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie, pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	zanieczyszczenie powietrza; zanieczyszczenie wód (eutrofizacja); niszczenie roślinności; płoszenie zwierząt	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie, pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	podniesienie poziomu życia, podniesienie świadomości kulturowej i tożsamościowej społeczeństwa	pozytywnie mniej znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju turystyki i dostępności infrastruktury turystycznej
5.6.9	Zabytki	wsparcie obiektów dziedzictwa kulturowego, ułatwienie dostępu do zabytków i zdobywania wiedzy na ich temat	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Partnerskie Podlaskie</b>						
Cel polityki:						
CP 5, EFRR	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					
Cel szczegółowy:						
(i)	Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (Działanie 5.1)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	wzrost walorów kulturowych	pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	podniesienie poziomu życia, podniesienie świadomości kulturowej i tożsamościowej społeczeństwa	pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju i dostępu do zasobów kultury
5.6.9	Zabytki	wsparcie obiektów, które mają charakter zabytkowy; polepszenie stanu obiektów dziedzictwa poprzez prace konserwatorskie, restauratorskie i zabezpieczające, zwiększenie dostępności do zabytków	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Partnerskie Podlaskie</b>						
Cel polityki:						
CP 5, EFRR	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					
Cel szczegółowy:						
(i)	Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (Działanie 5.1)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap eksploatacji: pogroszenie stanu gleb w skutek emisji zanieczyszczeń, niszczenie powierzchni ziemi przez szlaki turystyczne	negatywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	możliwe pogorszenie stanu ekologicznego wód w wyniku zwiększonej antropopresji- możliwe zanieczyszczenie wód, niszczenie koryt cieków i brzegów zbiorników	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie, pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	zanieczyszczenie powietrza; zanieczyszczenie wód (eutrofizacja); niszczenie roślinności; płoszenie zwierząt	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie, pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	podniesienie poziomu życia, podniesienie świadomości kulturowej i tożsamościowej społeczeństwa	pozytywnie mniej znaczące	pośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju turystyki i dostępności infrastruktury turystycznej
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						



Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Partnerskie Podlaskie</b>						
Cel polityki:						
CP 5, EFRR	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					
Cel szczegółowy:						
(i)	Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (Działanie 5.1)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci obiektów budowlanych zlokalizowanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu; etap eksploatacji: wzrost walorów kulturowych i krajobrazowych	negatywne mniej znaczące; pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	podniesienie poziomu życia, podniesienie świadomości kulturowej i tożsamościowej społeczeństwa etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywnie mniej znaczące negatywne mniej znaczące	pośrednie bezpośrednie	długoterminowe chwilowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanych jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednio, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Partnerskie Podlaskie</b>					
	Cel polityki:					
	CP 5, EFRR	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
	Cel szczegółowy:					
	(ii)	Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie (Działanie 5.2)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap eksploatacji: pogroszenie stanu gleb w skutek emisji zanieczyszczeń, niszczenie powierzchni ziemi przez szlaki turystyczne	negatywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	możliwe pogorszenie stanu ekologicznego wó w wyniku zwiększonej antropopresji- możliwe zanieczyszczenie wód, niszczenie koryt cieków i brzegów zbiorników	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie, pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	zanieczyszczenie powietrza; zanieczyszczenie wód (eutrofizacja); niszczenie roślinności; płoszenie zwierząt	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie, pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	podniesienie poziomu życia, podniesienie świadomości kulturowej i tożsamościowej społeczeństwa	pozytywnie mniej znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju turystyki i dostępności infrastruktury turystycznej

5.6.9	Zabytki	wsparcie obiektów dziedzictwa kulturowego, ułatwienie dostępu do zabytków i zdobywania wiedzy na ich temat	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Partnerskie Podlaskie</b>						
Cel polityki:						
CP 5, EFRR		Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
Cel szczegółowy:						
(ii)		Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie (Działanie 5.2)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	wzrost walorów kulturowych	pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	podniesienie poziomu życia, podniesienie świadomości kulturowej i tożsamościowej społeczeństwa	pozytywnie mniej znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju i dostępu do zasobów kultury

5.6.9	Zabytki	wsparcie obiektów, które mają charakter zabytkowy; polepszenie stanu obiektów dziedzictwa poprzez prace konserwatorskie, restauratorskie i zabezpieczające, zwiększenie dostępności do zabytków	pozytywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Partnerskie Podlaskie</b>						
Cel polityki:						
CP 5, EFRR	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					
Cel szczegółowy:						
(ii)	Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie (Działanie 5.2)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap eksploatacji: pogorszenie stanu gleb w skutem emisji zanieczyszczeń, niszczenie powierzchni ziemi przez szlaki turystyczne	negatywne znaczące	bezpośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	możliwe pogorszenie stanu ekologicznego wó w wyniku zwiększonej antropopresji- możliwe zanieczyszczenie wód, niszczenie koryt cieków i brzegów zbiorników	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie, pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	zanieczyszczenie powietrza; zanieczyszczenie wód (eutrofizacja); niszczenie roślinności; płoszenie zwierząt	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie, pośrednie	stałe, długoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	podniesienie poziomu życia, podniesienie świadomości kulturowej i tożsamościowej społeczeństwa	pozytywnie mniej znaczące	pośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju turystyki i dostępności infrastruktury turystycznej
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Partnerskie Podlaskie</b>						
Cel polityki:						
CP 5, EFRR		Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
Cel szczegółowy:						
(ii)		Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie (Działanie 5.2)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	etap budowy: lokalne przekształcenie terenu, prowadzenie prac ziemnych, ryzyko skażenia gleby w wyniku awarii sprzętu budowlanego	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac

5.6.2	Wody powierzchniowe	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu ekologicznego w przypadku realizacji inwestycji w postaci obiektów budowlanych zlokalizowanych w pobliżu wód powierzchniowych	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.3	Wody podziemne	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie stanu chemicznego w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia gruntu	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.4	Klimat i powietrze	etap budowy: możliwe czasowe pogorszenie jakości powietrza	negatywne mniej znaczące	pośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.5	Krajobraz	etap budowy: czasowe pogorszenie walorów krajobrazowych terenu; etap eksploatacji: wzrost walorów kulturowych i krajobrazowych	negatywne mniej znaczące; pozytywne mniej znaczące	bezpośrednie	etap budowy: chwilowe, krótkoterminowe; etap eksploatacji: stałe, długoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.6	Zasoby naturalne	etap budowy: wycinka drzew i krzewów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	etap budowy: emisja hałasu i zanieczyszczeń powietrza; płoszenie zwierząt; zwiększona śmiertelność zwierząt; wycinka drzew i krzewów pod planowaną inwestycję; naruszenie ekosystemów glebowych; lokalne niszczenie siedlisk; potencjalny wpływ na obszary chronione w przypadku lokalizacji inwestycji w ich granicach	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac



5.6.8	Ludzie i dobra materialne	podniesienie poziomu życia, podniesienie świadomości kulturowej i tożsamościowej społeczeństwa etap budowy: prace budowlane mogą powodować krótkotrwały negatywny wpływ związany z chwilową (w trakcie prac budowlanych) emisją zanieczyszczeń do powietrza i emisją hałasu	pozytywnie mniej znaczące negatywne mniej znaczące	pośrednie bezpośrednie	długoterminowe chwilowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.9	Zabytki	etap budowy: naruszenie lub zniszczenie nieznanymi jeszcze zabytków archeologicznych, w przypadku niewłaściwie prowadzonych prac	negatywne znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	potencjalny skumulowany wpływ z innymi inwestycjami, na etapie prowadzenia prac budowlanych, w przypadku nakładania się harmonogramów planowanych prac
5.6.10	Gospodarka odpadami	etap budowy: czasowe zwiększenie ilości powstających odpadów	negatywne mniej znaczące	bezpośrednie	chwilowe, krótkoterminowe	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednio, pośrednio, wtórnie

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego</b>					
	Cel polityki:					
	CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
	Cel szczegółowy:					
	(a)	Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej (Działanie 6.1)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>kompleksowa aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych oraz ubogich pracujących i osób zatrudnionych na umowach cywilnoprawnych</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	polepszenie warunków życia, większa dostępność do rynku pracy, poprawa stanu materialnego społeczeństwa, zmniejszenie bezrobocia, poczucie bezpieczeństwa w zakresie możliwości znalezienia pracy i stabilizacja dochodów, bezpieczeństwo finansowe jednostki społecznej	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie aktywizacji zawodowej
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

Komentarz/uwagi:					
------------------	--	--	--	--	--

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego</b>					
	Cel polityki:					
	CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
	Cel szczegółowy:					
	(a)	Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej (Działanie 6.1)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>kompleksowa aktywizacja zawodowa na rzecz osób młodych</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	polepszenie warunków życia, większa dostępność do rynku pracy, poprawa stanu materialnego społeczeństwa, zmniejszenie bezrobocia, poczucie bezpieczeństwa w zakresie możliwości znalezienia pracy i stabilizacja dochodów, bezpieczeństwo finansowe jednostki społecznej	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie aktywizacji zawodowej
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego</b>						
Cel polityki:						
CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					
Cel szczegółowy:						
(a)	Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej (Działanie 6.1)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>realizacja ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej (USMT) w ramach sieci EURES</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	polepszenie warunków życia, wzrost poczucia bezpieczeństwa oraz przynależności społecznej, wzrost poczucia bezpieczeństwa w zakresie możliwości pracy i stabilnych dochodów, bezpieczeństwo finansowe jednostki społecznej	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie aktywizacji zawodowej
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednie, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego</b>						
Cel polityki:						
CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					
Cel szczegółowy:						
(d)	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia (Działanie 6.2)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>realizacja regionalnych programów zdrowotnych</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa zdrowotności społeczeństwa, wzrost zaufania społecznego do służb publicznych	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	średnioterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju i dostępności do programów zdrowotnych
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego</b>						
Cel polityki:						
CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					
Cel szczegółowy:						

	(d)	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia (Działanie 6.2)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów: <b>programy rehabilitacji leczniczej</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawa zdrowotności społeczeństwa, wzrost zaufania społecznego do służb publicznych	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	średnioterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju i dostępności do programów zdrowotnych
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego</b>					
	Cel polityki:					
	CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
	Cel szczegółowy:					
	(d)	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia (Działanie 6.2)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów: <b>usługi rozwojowe w modelu popytowym ( PSF ) dla pracodawców i ich pracowników</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane



5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	poprawienie warunków życia poprzez rozwój oraz zwiększenie dostępności do kształcenia	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie podnoszenia kwalifikacji i umiejętności zawodowych
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego</b>						
Cel polityki:						
CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					
Cel szczegółowy:						
(d)	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia (Działanie 6.2)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>adaptacja środowiska pracy do potrzeb różnych grup pracowników</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	spadek bezrobocia, stabilizacja finansowa przedsiębiorstw	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	średnioterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykluczenia społecznego
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego</b>						
Cel polityki:						
CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					
Cel szczegółowy:						
(d)	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia (Działanie 6.2)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>outplacement</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	spadek bezrobocia, stabilizacja finansowa przedsiębiorstw	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	średnioterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia wykluczenia społecznego, utraty pracy
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

Komentarz/uwagi:					
------------------	--	--	--	--	--

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego</b>					
	Cel polityki:					
	CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
	Cel szczegółowy:					
	(d)	Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia (Działanie 6.2)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>wsparcie pracodawców we wprowadzaniu elastycznych form zatrudnienia, w tym we wprowadzaniu pracy zdalnej</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	spadek bezrobocia, stabilizacja finansowa przedsiębiorstw	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	średnioterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie zatrudnienia
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednie, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego						
Cel polityki:						
CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					
Cel szczegółowy:						
(f)	Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (Działanie 6.3)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>wspieranie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	Wzmocnienie kapitału intelektualnego, który przełoży się na rozwój rynku pracy i wzrost miejsc zatrudnienia oraz wzrost poziomu jakości życia i dobrobytu lokalnych społeczności. Rozbudowa infrastruktury służącej edukacji wpłynie na zwiększenie jej standardów i podniesie poziom edukacji.	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju i jakości edukacji
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego						
Cel polityki:						
CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					
Cel szczegółowy:						

	(f)	Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (Działanie 6.3)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>kształcenie ogólne</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	Wzmocnienie kapitału intelektualnego, który przełoży się na rozwój rynku pracy i wzrost miejsc zatrudnienia oraz wzrost poziomu jakości życia i dobrobytu lokalnych społeczności. Rozbudowa infrastruktury służącej edukacji wpłynie na zwiększenie jej standardów i podniesie poziom edukacji.	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju i jakości edukacji
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego</b>					
	Cel polityki:					
	CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
	Cel szczegółowy:					
	(f)	Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (Działanie 6.3)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>kompleksowe regionalne wsparcie rozwoju szkolnictwa zawodowego</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	Wzmocnienie kapitału intelektualnego, który przełoży się na rozwój rynku pracy i wzrost miejsc zatrudnienia oraz wzrost poziomu jakości życia i dobrobytu lokalnych społeczności. Rozbudowa infrastruktury służącej edukacji wpłynie na zwiększenie jej standardów i podniesie poziom edukacji.	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju i jakości edukacji
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego</b>						
Cel polityki:						
CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					
Cel szczegółowy:						
(f)	Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (Działanie 6.3)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>wsparcie szkół zawodowych</b>					
Komponent środowiska	Wyniki analiz					
	Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane	
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

5.6.8	Ludzie i dobra materialne	Wzmocnienie kapitału intelektualnego, który przełoży się na rozwój rynku pracy i wzrost miejsc zatrudnienia oraz wzrost poziomu jakości życia i dobrobytu lokalnych społeczności. Rozbudowa infrastruktury służącej edukacji wpłynie na zwiększenie jej standardów i podniesie poziom edukacji.	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju i jakości edukacji
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego</b>						
<b>Cel polityki:</b>						
<b>CP 4, EFS+</b>		Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
<b>Cel szczegółowy:</b>						
<b>(f)</b>		Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (Działanie 6.3)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>programy stypendialne dla uzdolnionych uczniów województwa podlaskiego</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	Wzmocnienie kapitału intelektualnego, który przełoży się na rozwój rynku pracy i wzrost miejsc zatrudnienia	pozytywnie mniej znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju i jakości edukacji
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						



	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego</b>					
	Cel polityki:					
	CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
	Cel szczegółowy:					
	(f)	Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (Działanie 6.3)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>projekty pilotażowe realizowane w modelu popytowym w zakresie zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	Wzmocnienie kapitału intelektualnego, który przełoży się na rozwój rynku pracy i wzrost miejsc zatrudnienia	pozytywnie mniej znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju i jakości edukacji
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednio, pośrednio, wtórnie

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego</b>						
Cel polityki:						
CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					
Cel szczegółowy:						
(g)	Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej (Działanie 6.4)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>usługi rozwojowe</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	polepszenie warunków życia poprzez rozwój oraz zwiększenie dostępności do edukacji	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy kompetencji i umiejętności
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego</b>						
Cel polityki:						
CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					

Cel szczegółowy:						
(g)		Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej (Działanie 6.4)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>lokalne inicjatywy na rzecz kształcenia osób dorosłych</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	polepszenie warunków życia poprzez rozwój oraz zwiększenie dostępności do edukacji	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie poprawy kompetencji i umiejętności
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednio, pośrednio, wtórnie

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
<b>Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego</b>						
Cel polityki:						
CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					
Cel szczegółowy:						
(h)	Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji (Działanie 6.5)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>wsparcie aktywizacyjne osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i ich rodzin</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	polepszenie warunków życia, wzrost poczucia bezpieczeństwa oraz przynależności społecznej, zmniejszenie bezrobocia, wzrost poczucia bezpieczeństwa w zakresie możliwości pracy i stabilnych dochodów, bezpieczeństwo finansowe jednostki społecznej	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie aktywizacji oraz ograniczenia ubóstwa i wykluczenia społecznego
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego					
	Cel polityki:					
	CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
	Cel szczegółowy:					
	(h)	Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji (Działanie 6.5)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>rozwój sektora ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorczości społecznej</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	polepszenie warunków życia, wzrost poczucia bezpieczeństwa oraz przynależności społecznej, zmniejszenie bezrobocia, wzrost poczucia bezpieczeństwa w zakresie możliwości pracy i stabilnych dochodów, bezpieczeństwo finansowe jednostki społecznej	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie aktywizacji oraz ograniczenia ubóstwa i wykluczenia społecznego
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednie, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego						
Cel polityki:						
CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					
Cel szczegółowy:						
(k)	Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej (Działanie 6.6)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>zwiększenie dostępności do usług społecznych</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	wzrost poczucia bezpieczeństwa w zakresie braku wykluczenia społecznego na skutek ubóstwa wzrost zaufania społecznego do służb publicznych	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	średnioterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju usług społecznych
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego						
Cel polityki:						
CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					



Cel szczegółowy:						
(k)	Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej (Działanie 6.6)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>usługi zdrowotne w kierunku deinstytucjonalizacji opieki medycznej</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	wzrost poczucia bezpieczeństwa w zakresie dostępu do opieki medycznej, wzrost zaufania społecznego do służby zdrowia	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	średnioterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju usług zdrowotnych
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027	
<b>Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego</b>	
Cel polityki:	
CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych
Cel szczegółowy:	
(k)	Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej (Działanie 6.6)
Odniesienie do rozdziału	Typy projektów:
	<b>realizacja regionalnych programów zdrowotnych</b>

w Prognozie	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	wzrost poczucia bezpieczeństwa w zakresie dostępu do opieki medycznej, wzrost zaufania społecznego do służby zdrowia	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	średnioterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju usług zdrowotnych
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednie, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: Kapitał społeczny Podlaskiego						
Cel polityki:						
CP 4, EFS+		Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
Cel szczegółowy:						
(I)		Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci (Działanie 6.7)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>integracja społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	wzrost poczucia bezpieczeństwa w zakresie braku wykluczenia społecznego na skutek ubóstwa wzrost zaufania społecznego do służb publicznych	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	średnioterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia ubóstwa i wykluczenia społecznego
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednie, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: RLKS (Rozwój lokalny kierowany przez społeczność)</b>					
	Cel polityki:					
	CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
	Cel szczegółowy:					
	(f)	Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (Działanie 7.1)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>wspieranie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	Wzmocnienie kapitału intelektualnego, który przełoży się na rozwój rynku pracy i wzrost miejsc zatrudnienia oraz wzrost poziomu jakości życia i dobrobytu lokalnych społeczności. Rozbudowa infrastruktury służącej edukacji wpłynie na zwiększenie jej standardów i podniesie poziom edukacji	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju jakości edukacji
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu

Komentarz/uwagi:					
------------------	--	--	--	--	--

	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027					
	<b>Priorytet: RLKS (Rozwój lokalny kierowany przez społeczność)</b>					
	Cel polityki:					
	CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
	Cel szczegółowy:					
	(f)	Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (Działanie 7.1)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>wsparcie małych szkół kształcenia ogólnego</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	Wzmocnienie kapitału intelektualnego, który przełoży się na rozwój rynku pracy i wzrost miejsc zatrudnienia oraz wzrost poziomu jakości życia i dobrobytu lokalnych społeczności. Rozbudowa infrastruktury służącej edukacji wpłynie na zwiększenie jej standardów i podniesie poziom edukacji	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	długoterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju jakości i dostępności do edukacji

5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednie, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: RLKS (Rozwój lokalny kierowany przez społeczność)						
Cel polityki:						
CP 4, EFS+		Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
Cel szczegółowy:						
(h)		Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji (Działanie 7.2)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	działania w zakresie aktywnej integracji na poziomie społeczności lokalnej					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	wzrost poczucia bezpieczeństwa w zakresie braku wykluczenia społecznego na skutek ubóstwa wzrost zaufania społecznego do służb publicznych	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	średnioterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie ograniczenia ubóstwa i wykluczenia społecznego
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednie, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe



Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: RLKS (Rozwój lokalny kierowany przez społeczność)						
Cel polityki:						
CP 4, EFS+		Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych				
Cel szczegółowy:						
(k)		Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej (Działanie 7.3)				
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych o mniejszej skali świadczonych w społeczności lokalnej					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	wzrost poczucia bezpieczeństwa w zakresie braku wykluczenia społecznego wzrost zaufania społecznego do służb publicznych	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	średnioterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie rozwoju usług społecznych
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednie, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 11 Szczegółowa analiza oddziaływań rodzajów planowanych typów projektów

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027						
Priorytet: RLKS (Rozwój lokalny kierowany przez społeczność)						
Cel polityki:						
CP 4, EFS+	Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych					
Cel szczegółowy:						
(I)	Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci (Działanie 7.4)					
Odniesienie do rozdziału w Prognozie	Typy projektów:					
	<b>integracja społeczna osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</b>					
	Komponent środowiska	Wyniki analiz				
		Zidentyfikowane oddziaływania	Charakter oddziaływań*	Rodzaj**	Czas trwania***	Możliwe oddziaływania skumulowane
5.6.1	Ziemia i gleba	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.2	Wody powierzchniowe	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.3	Wody podziemne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.4	Klimat i powietrze	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.5	Krajobraz	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.6	Zasoby naturalne	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.7	Różnorodność biologiczna, obszary chronione	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.8	Ludzie i dobra materialne	wzrost poczucia bezpieczeństwa w zakresie braku wykluczenia społecznego na skutek ubóstwa wzrost zaufania społecznego do służb publicznych	pozytywnie znaczące	bezpośrednie	średnioterminowe	potencjalny wpływ skumulowany o charakterze pozytywnym z innymi działaniami w zakresie aktywizacji oraz ograniczenia ubóstwa i wykluczenia społecznego
5.6.9	Zabytki	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
5.6.10	Gospodarka odpadami	brak oddziaływań	n.d.	n.d.	n.d.	nie przewiduje się skumulowanego wpływu
Komentarz/uwagi:						

\* oddziaływanie negatywne znaczące, oddziaływanie negatywne mniej znaczące, brak oddziaływań, pozytywnie mniej znaczące, pozytywnie znaczące

\*\* bezpośrednie, pośrednie, wtórne

\*\*\* stałe, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe

Załącznik nr 12. Propozycja działań minimalizujących i ograniczających negatywny wpływ na środowisko na etapie budowy oraz eksploatacji planowanych inwestycji.

<b>Etap budowy</b>	
1.	Prowadzenie prac terenowych w możliwie najkrótszym czasie.
2.	Organizacja placu budowy, z wykorzystaniem istniejących dróg dojazdowych i terenów utwardzonych.
3.	Stosowanie sprzętu budowlanego w dobrym stanie technicznym, spełniającego ustalone wymagania ochrony środowiska.
4.	Ograniczenie czasu pracy maszyn na biegu jałowym.
5.	Lokalizowanie placu budowy poza obszarami cennymi przyrodniczo.
6.	Zapewnienie nadzoru przyrodnika, w przypadku identyfikacji cennych siedlisk i gatunków.
7.	Ograniczenie do minimum przekształcania powierzchni ziemi, wycinki drzew oraz usuwania roślinności.
8.	Prowadzenie prac związanych z wycinką drzew poza okresem lęgowym ptaków i rozrodem nietoperzy.
9.	Zapewnienie zaplecza sanitarnego pracownikom budowy.
10.	Właściwa segregacja, magazynowanie oraz zagospodarowanie powstających na etapie budowy odpadów wraz z zabezpieczeniem miejsc ich magazynowania.
11.	Prowadzenie prac terenowych w sposób niezakłócający stosunków wodnych.
12.	Wyposażenie terenu budowy w sorbenty służące neutralizacji potencjalnych wycieków zanieczyszczeń, zwłaszcza ropopochodnych.
13.	Prowadzenie prac budowlanych wyłącznie w porze dziennej.
14.	W przypadku odnalezienia przedmiotu mogącego być zabytkiem, postępować zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
<b>Oczyszczalnie ścieków<sup>1</sup></b>	
1.	Utrzymywanie urządzeń wchodzących w skład oczyszczalni w należyтым stanie technicznym i eksploatacyjnym, prowadzenie okresowych kontroli urządzeń.
2.	Stosowanie pasów ochronnych roślinności izolacyjnej w celu ograniczenia emisji hałasu wywołanego eksploatacją urządzeń.
3.	Stosowanie rowów cyrkulacyjnych, osadników wtórnych i biofiltrów, w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się nieprzyjemnych zapachów.
4.	Zagospodarowanie powstających komunalnych osadów ściekowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
5.	Stosowanie nowoczesnych instalacji przechwytywania metanu i jego energetycznego wykorzystania w celu ograniczenia emisji metanu do atmosfery.
6.	Stosowanie wysokosprawnych urządzeń ograniczając zużycie energii elektrycznej.

<sup>1</sup> Zębek E. „Ocena oddziaływania na środowisko, a ochrona wód przed zanieczyszczeniem”, UWM, 2012 r.

7.	Stosowanie rozwiązań zabezpieczających oczyszczalnię przed ewentualnym wyciekami zanieczyszczeń do środowiska.
<b>Inwestycje liniowe (drogi) <sup>2</sup></b>	
1.	Unikanie budowy nowych inwestycji na terenach o wysokich wartościach przyrodniczych.
2.	Stosowanie ekranów akustycznych, nasadzeń roślinności izolacyjnej, nasypów ziemnych, tuneli oraz cichych nawierzchni dróg w celu redukcji hałasu.
3.	Budowa przejść dla zwierząt, w celu zachowania łączności ekologicznej populacji i redukcji śmiertelności zwierząt na drogach.
4.	Redukcja oświetlenia w pobliżu przejść dla zwierząt.
5.	Stosowanie ogrodzeń ochronnych w miejscach o wysokiej częstotliwości kolizji ze zwierzętami.
6.	Ograniczanie prędkości jazdy na odcinkach o dużym zagrożeniu kolizjami ze zwierzętami.
7.	Tworzenie pasów zieleni izolacyjnej, prowadzenie dróg w tunelach w celu redukcji zanieczyszczeń.
8.	Stosowanie urządzeń oczyszczających wody opadowe, w celu ochrony gleb oraz wód powierzchniowych i gruntowych.
<b>Energia wiatrowa<sup>3</sup></b>	
1.	Uwzględnienie funkcjonowania korytarzy migracyjnych nietoperzy i ptaków przy lokalizowaniu obiektów.
2.	Uwzględnianie norm w zakresie klimatu akustycznego.
3.	Stosowanie mniejszej liczby turbin o większej mocy, w celu zminimalizowania śmiertelnych kolizji nietoperzy oraz ptaków z turbinami.
4.	Lokalizowanie obiektów poza terenami o wybitnych walorach krajobrazowych i w miejscach, gdzie będą dominującym składnikiem w krajobrazie.
<b>Zbiorniki wodne<sup>4</sup></b>	
1.	Uwzględnić przy projektowaniu zbiorników występujące w obszarze inwestycji walory środowiska przyrodniczego.
2.	Prace budowlane wykonywać poza okresem tarła cennych gatunków ryb, przy niskim stanie wód.
3.	Zapewnić ciągłość morfologiczną cieku (budowa przepławek).
4.	Przy projektowaniu przepławek uwzględnić wymagania gatunków występujących w cieku.

<sup>2</sup> Biesiadka E., Nowakowski J., Ocena oddziaływania na środowisko i monitoring przyrodniczy. Podręcznik metodyczny, UWM w Olsztynie, Olsztyn, 2013 r.

<sup>3</sup> Biesiadka E., Nowakowski J., Ocena oddziaływania na środowisko i monitoring przyrodniczy. Podręcznik metodyczny, UWM w Olsztynie, Olsztyn, 2013 r.

<sup>4</sup> Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu przeciwdziałania niedoborowi wody, Ministerstwo Infrastruktury, Warszawa, 2021 r.

5.	Przed realizacją inwestycji wykonać inwentaryzację przyrodniczą obejmującą m.in.: charakterystykę ichtiofauny oraz obszaru objętego piętrzeniem.
<b>Turystyka<sup>5</sup></b>	
1.	Prowadzenie zrównoważonej turystyki, z poszanowaniem walorów środowiska przyrodniczego.
2.	Właściwe wyposażenie miejsc odpoczynku turystów (kosze, ławki, sanitariaty).
3.	Wyznaczanie stref i szlaków przeznaczonych dla danych form turystyki.
4.	Stosowanie urządzeń minimalizujących presję turystów w strefie szlaku i poboczy (barierki i poręcze, wyraźne granice strefy szlaku, tworzenie miejsc zagospodarowanego odpoczynku).
5.	Prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie zrównoważonej turystyki, co zminimalizuje poziom zniszczeń w środowisku.
6.	Właściwa organizacja i umiejscowienie infrastruktury turystycznej.
7.	Zachowanie terenów o najwyższych walorach przyrodniczych wyłącznie dla ekoturystyki.
8.	Właściwa, zorganizowana gospodarka ściekowa na obszarach wykorzystywanych turystycznie.
<b>Lotniska<sup>6</sup></b>	
1.	Stosowanie zabezpieczeń uniemożliwiających przedostawanie się zanieczyszczeń z płyty lotniska do środowiska gruntowo-wodnego.
2.	Oszczędzające środowisko procedury operacyjne fazy startu i lądowania, w tym Procedura DCT, Procedura CDA, pozwalające na ograniczenie emisji zanieczyszczeń i hałasu.
3.	Stosowanie separatorów dla substancji ropopochodnych przy odprowadzaniu wód opadowych.
4.	Przestrzeganie standardów emisji hałasu dla poszczególnych samolotów.
5.	Racjonalna gospodarka zasobami naturalnymi na lotniskach (olej opałowy, gaz ziemny, węgiel kamienny) oraz w miarę możliwości stosowanie alternatywnych źródeł energii.

<sup>5</sup> Turystyka przyjazna środowisku. Poradnik wdrażania w polskich Karpatach, Praca zbiorowa pod redakcją Centrum UNEP/GRID – Warszawa, Warszawa – Kraków 2009 r.

<sup>6</sup> Prognoza oddziaływania na środowisko do programu rozwoju infrastruktury lotnictwa cywilnego w województwie mazowieckim, Warszawa, 2015 r.

Gliwice, dnia 03.02.2022 r.

Katarzyna Banaszak  
"Pectore – Eco" Sp. z o.o  
ul. Dolnych Wałów 1 lok. 22  
44-100 Gliwice

Oświadczenie osoby kierującej zespołem opracowującym Prognozę oddziaływania na środowisko projektu Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Oświadczam, iż jako kierownik zespołu realizującego Prognozę oddziaływania na środowisko projektu Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 **spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2** ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2021 r. poz. 247 z późn. zm.). Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Z poważaniem,

Katarzyna Banaszak